

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

Krški in vladni
pogledi se
razlikujejoPogovor o Jedrski
elektrarni Krško

KRŠKO — V Ljubljani je pred kratkim tekkel v zvezi z Jedrsko elektrarno Krško slovensko-krški pogovor na podpredsedniški ravni. Na strani slovenske vlade sta sodelovala podpredsednik dr. Leo Šešerko in minister za okolje Miha Jazbinšek, krško občino pa sta zastopala oba skupščinska podpredsednika dr. Stane Sunčič in Miran Resnik.

Kot je izvedela krška delegacija, načrte glede zaprtja jedrske elektrarne vlada intenzivno pripravlja. Ti načrti zadevajo tehniko zapiranja, varstvo pri zapiranju in priprave ustrezne zakonodaje, brez katere zapiranje ni mogoče, je pa še ni. Delo poteka ne glede na referendum. Kako daleč je vlada s temi načrti, pa krška delegacija ni mogla izvedeti.

Krščani so na pogovorih vladi znova povedali, da sprejemajo refe-

• o Na pogovorih so se dotaknili tudi rente, o kateri sta vladna predstavnika menila, da sploh ne bi smela biti vprašljiva.

rendum samo pod pogojem, da državljanji povedo tudi, ali sprejemajo v svojem okolju odlagališče jedrskih odpadkov, če bi bilo kako območje za trajno shranjevanje pač primerno.

S kmetijstvom vsi nezadovoljni

Predsednik Milan Kučan v Trzišču odgovarjal bralcem Kmečkega glasa in krajanom — O stiku z mag. Voljčcem, kandidatom za mandatarja — Uspešna prireditve

TRZIŠČE — Sklepno dejanje naročniško-promocijske akcije Kmečkega glasa preteklo soboto v Trzišču je bilo z vsemi spremljajočimi prireditvami podobno kmečkim praznikom, ki so jih v preteklih letih domačini prirejali v sodelovanju s sevniskim turističnim društvom. Posebno obeležje pa je dal celotni prireditvi obisk predsednika slovenskega predsedstva Milana Kučana, ki je odgovarjal na številna vprašanja bralcev Kmečkega glasa in poslušalcev iz nekajkrat premajhne dvorane prosvetnega doma v Trzišču.

Na vprašanje direktorja in glavnega urednika Kmečkega glasa Borisa Dolničarja, ki je vodil pogovor s predsednikom, kdaj nas bo priznala

zadnja država, je Kučan odvrnil, da ni toliko pomembno, kdaj bodo Slovenijo priznale vse države, saj, denimo, Jaserja Arafata in njegove države

VINOGRADNIKI — Predsednik Kučan si je v Trzišču, kjer je Kmečki glas pripravil za kmete več strokovnih predavanj, ob prihodu ogledal razstavo del tega ČZP, razstavo trziških lovcev, zadržali pa so ga tudi tukajšnji vinogradniki, ki so pohiteli z oceno vin in predsedniku ponudili kozarec najboljšega cvička (na posnetku je s predsednikom malkovške podružnice Petrom Camlohom). Ogledal si je še razstavo učencev in domače obrti ter kulinarike trziških kmečkih žena.

ne prizna čez 90 držav, Coda ne več kot 60, pa jim to veliko ne pomeni. Gre bolj za to, kdaj bo Slovenija postala polnopravna članica OZN, kdo bo nadaljeval državno-pravno kontinuiteto Jugoslavije. Če bi obveljalo, da je Jugoslavija tako, kot je ob združitvi nastala, tudi prenehala obstajati, potem bi pred OZN vse njene republike nastopile kot naslednice. Če pa bi obveljalo srbsko stališče, da je Srbija naslednica Jugoslavije, potem je jasno, da bi si ta na vse kriplje prizadevala, da bi preprečila naš sprejem v Združene narode. Pričakovati pa je, da nas bodo čez nekaj tednov priznale ZDA in potem se bo proces pri-

(Nadaljevanje na 3. strani)

PRODALI MANJ KOT
POL STANOVANJ

METLIKA — V Metliki so predvidevali, da bodo prodali vsaj polovico stanovanj, ki so na prodaj, a so jih doslej manj, kot so načrtovali. Kmalu pa se bodo morali odločiti tudi za upravnika stanovanj, ki ga bodo določili za vsak objekt posebej. V izvršnem svetu menijo, da bi bilo najbolje, če bi bil za vsa stanovanja v občini en upravnik, doslej pa je dala najbolj celovito ponudbo za to Terca Šentupert.

VEČJA POŠTA

BREŽICE — V Brežicah preurejajo pošto stavbo, in ko bodo dela končana, bo dosti več prostora za uporabnike poštne storitve, kot ga je sedaj. Tako naj bi bilo na voljo 5 telefonskih govornic in 130 poštne predalov. Investitor del je PTT podjetje Novo mesto in izvajalec sevnisko gradbeno podjetje Posavec s kooperanti. V prostorih, ki jih sedaj preurejajo, je bila prej telefonska centrala.

POTRES
Z EPICENTROM
V ŽUŽEMBERKU

LJUBLJANA — Seizmološki zavod Republike Slovenije je sporočil, da so seizmografi potresne opazovalnice na Golovcu v Ljubljani, 14. februarja ob 12. uri in 58 minut po lokalnem času zabeležili potres iz epicentralne oddaljenosti 35 kilometrov jugovzhodno od Observatorija. Zariše je nastalo v neposredni bližini Žužemberka. Moč potresa je bila 3,1 stopnje po Richterjevi lestvici. Največje učinke — med 4. in 5. stopnjo po Mercalli-jevi lestvici — je dosegel v Žužemberku. Po prvih podatkih so potresni sunki čutili tudi prebivalci Celja, Novega mesta pa tudi v nekaterih predelih Ljubljane. Ponekod je potres spremljalo bobnenje. Potres ni povzročil gmotne škode.

MINISTRSTVO
ZA INFORMIRANJENA BIZELJESKEM
NOVO DRUŠTVO
VINOGRADNIKOV

BIZELJSKO — Minulo soboto so ustanovili Društvo vinogradnikov Bizeljsko. Po živahni razpravi so sprejeli pravila društva in izvolili njegove organe, za predsednika Bojana Berkoviča, za tajnika pa Mileno Rozman. Pobudo za ustanovitev društva so dali bizeljski vinogradniki — zlasti mladi, ki so nedavno obiskovali prvi tečaj za vinarstvo in kletarjenje na Bizeljskem. 35 jih je tečaj uspešno opravilo. Učenje in uspeh sta jih spodbudila k boljši organiziranosti, k usmeritvi v boljše kletarjenje in uspešnejšo prodajo. Takoj po končanem tečaju so povabili vinogradnike in izvolili pripravljalni odbor, ki je sklical ustanovno skupščino, pripravil vse za dober potek ustanovitve društva, pa sprejem predlogov za enoletni načrt dela.

Z ustanovitvijo društva so se vključili v Zvezo društev vinogradnikov Slovenije.

Š. K.

Veliko znanja na kvizu o Hirošimi v Osnovni šoli Žužemberk — Učence je pohvalil tudi član slovenskega predsedstva dr. Dušan Plut — Obisk Japonke

ŽUŽEMBERK — »Bali smo se!« To je bila izkušnja žužemberških otrok med zadnjo vojno v Sloveniji, kot so jo v svojih spisih zapisali učenci sedmih razredov. Podobna je izkušnja milijonov otrok po vsem svetu, ki so se kdajkoli soočili s tem nerazumljivim početjem odraslih. In ko so se vrnili v šolske klopi, so s to novo izkušnjo v mislih našli temo za svoj študijski projekt. Lani so dosegli lepe rezultate s temo o ekologiji, letos so se lotili konca druge svetovne vojne.

Kot to že znajo, so se učenci sedmih in osmih razredov žužemberške osnovne šole pod mentorstvom pedagoške svetovalk Jelke Mrvar lotili priprav resno in sistematično ter proučili tematiko z vseh zornih kotov. V Krškem so si ogledali filme o jedrski energiji in elektrarnah, vzpostavili so stik z japonsko ambasado, pisali v Hirošimo in Nagasaki in po korakih vstopali v projekt, ki je zajel literarno področje, kemijo z biologijo in ekologijo, zgodovino in zemljepis, spoznavanje japonskega jezika, filmsko vzgojo in etiko. Brali so odlomke iz knjig, številne članke o atomski bombi, gledali filme o Japonski, fotografije, prospekte in brošure. Dobili so pošto iz Hirošimi in Nagasakija, odzvali sta se jim pri nas živeči Japonki Riri-

ko Capuder iz Novega mesta in Yumi Nosaka in Ljubljane, pomagala jim je Študijska knjižnica iz Novega mesta.

V celotnem projektu je bilo tako ali drugače vključenih okoli šestdeset učen-

• Obema gostoma, dr. Dušanu Plutu in Yumi Nosaki, so učenci na koncu zastavili več vprašanj, prvemu med drugim o delu v predsedstvu in o ekologiji, drugi pa o njenem počutju v Sloveniji. Ob tem je dr. Dušan Plut ugotovil, da bi človeštvo verjetno že rešilo vprašanje alternativnih virov energije, če ne bi bilo nasprotovanja različnih lobijs in če bi človek namenil za raziskave dve milijardi dolarjev, kolikor je svoj čas stal razvoj atomske bombe. Gospa Nosaka, ki živi že sedem let pri nas, pa je povedala, da se tukaj dobro počuti in da ji je Slovenija všeč, nad znanjem mladih žužemberčanov pa je bila presenečena.

cev, ki so iz zbranega gradiva pripravili razstavo, trideset pa jih svoje znanje pokazalo prejšnjo sredo na kvizu, kate-

NOVA AVTOBUSNA
POSTAJA BO

METLIKA — Med številnimi projekti in ponudbami za novo metliško avtobusno postajo so se v občinskem izvršnem svetu odločili za eno od idejnih rešitev krškega Pointa. Metličani bodo takoj pričeli dogovore o projektiranju, saj naj bi že spomladi zasadili prvo lopato. Že sedaj poudarjajo, da bo pri gradnji postaje odločala konkurenca, delo pa bodo dobili najboljši ponudniki.

Do konca tedna se bo nadaljevalo suho in mrzlo vreme.

rega se je poleg soščolcev in šolskih delavcev udeležilo tudi več zunanjih gostov, med njimi član slovenskega predsedstva dr. Dušan Plut in predavateljica japonsčine v Ljubljani Yumi Nosaka. »Spoznamo človeka uničevalca!« je dejala voditeljica Jelka Mrvar v uvodu h kulturnemu programu, temu pa je sledil kviz, v katerem se je šest ekip, tri iz sedmega in tri iz osmega razreda, pomerilo v poznavanju tematike. Pokazali so zares temeljito znanje.

Dr. Dušan Plut je pohvalil sodelujoče in tematiki navrgel še nekaj grozljivih primerjav iz človekove kratkovidnosti: »V tem času, ko smo mi tukaj sedeli, je za cel razred otrok na tem planetu umrl zaradi lakote. Vsako drugo sekundo umre na tem planetu otrok. Če bi samo tretjino tega denarja, ki ga človeštvo porabi za oboroževanje, namenili za odpravljanje lakote, za izobraževanje, bi bilo človeštvo srečnejše... Pa vendar, prepričan sem, da bomo s skupnimi močmi in prizadevanji, obogateni z znanjem, ki ste ga danes tukaj pokazali, premagali zlo v človeštvu.«

T. JAKŠE

ČESTITKE ZA ZNANJE — Član slovenskega predsedstva dr. Dušan Plut je čestital učencem iz Žužemberka, ki so pokazali največ znanja na kvizu o Hirošimi, atomski bombi in Japonski ter jim izročil knjigo za darilo. Desno je mentorica Jelka Mrvar. (Foto: T. Jakše)

Bo pomagala grožnja?

Predsednik Kučan je nedavno dejal, da bi lahko v mesecu dni rešili sporna vprašanja s Hrvači. Belokranjci verjamejo, da je to zares mogoče, ne vemo pa, kdaj bo slovenska država rešila vprašanja, ki se kot podgane množijo ob južni slovenski meji. Če gospodje z republike menijo, da so rešili belokranjske probleme s tem, ko so se prikazali v deželi ob Kolpi — in teh prikazovanj je bilo v zadnjem letu več kot prej v celem desetletju skupaj — malo kimali in tolažili, ob vrnitvi v Ljubljano pa že na Vahiti pozabili, kaj so obljubljali, se krepko motijo. Očitno računajo, da smo Belokranjci še vedno tiste mehke, zasanjane duše v eksotični deželi na sončni strani Gorjancev, polne radodarnosti, gostoljubnosti, da nam še vedno zadostuje topla beseda, ki pa je v Ljubljani tako in tako ne cenijo več.

A v Beli krajini sicer potihem, a vedno bolj vre. Kako tudi ne, saj moramo sami nositi vse breme državne meje na Kolpi in delčku kópnega, kot da smo si jo izmislili sami. Da je trda meja pretrgala številne družinske in prijateljske vezi, presekalala običajne vsakodnevne poti ljudi, da o težavah v gospodarstvu, pri prevozu blaga ter zaradi cest, telefonskih, vodovodnih in električnih napeljav, ki se vijejo malo po eni, malo po drugi državi, niti ne govorimo. Belokranjci smo vse to prenašali, zaradi mladenosti države pa prav dolgo ne bomo več. In česar nismo dosegli s potrpežljivostjo, bomo morda z grožnjami: državna meja v Beli krajini bo postala zaradi njenih nezadovoljnih prebivalcev vse prej kot varna.

M. BEZEK-JAKŠE

Bo Slovenija postala »mesarija«?

Dr. Janez Prašnikar v Krškem o stečajih in presežnih delavcih

KRŠKO — Čudežnega zdravila za uravnavanje stroškov zaposlenih in reševanje presežkov v slovenskih podjetjih ni, je poudaril dr. Janez Prašnikar na enodnevnem seminarju, ki sta ga za posavske direktorje in kadrovičke pripravila v Krškem Center strokovnega izpopolnjevanja in svetovalne dejavnosti ljubljanske ekonomske fakultete in sevniška enota republiškega zavoda za zaposlovanje.

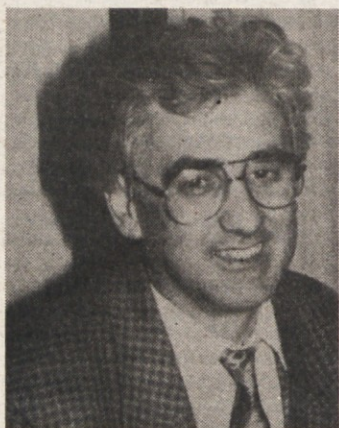
Slovenska podjetja imajo presežke zaposlenih in zato tudi prevelik delež stroškov zaposlenih v strukturi cene. Po besedah dr. Prašnikarja problem ni enostaven in ga tudi ni mogoče reševati zgolj na ravni podjetij. Če podjetja uspešno prebrodijo težave pri opredelitvi presežkov zaposlenih in razrešijo notranja politična in socialna nasprotja, ko presežni delavci zapustijo podjetja, se problemi prično kopičiti na makroekonomski ravni. Podjetja so socialno breme prenesla na državo, ki mora financirati obdobje delavčeve brezposelnosti in njegovo ponovno vključitev v delovni, podjetniški proces. Oboje je na državni ravni mogoče financirati predvsem s povečanjem davčnih obremenitev, ki slabo vplivajo na stroške podjetij in njihovo konkurenčno sposobnost. Krog je tako sklenjen

Po takšni iztočnici, ki jo je ponudil dr. Prašnikar 40 udeležencem seminarja, je dodal, da je socialno partnerstvo, ki ga ponuja več kot socialni pakt, saj je to »odgovornost slehernega, ki sedi tu. Vsak mora postati profesionalen na svojem področju.« Po njegovem je poudarek na trgu menedžerjev ključnega pomena. V Sloveniji pa so žal precej kaotične razmere na področju izobraževanja menedžerjev. Opozoril je, da bi Slovenija izgubila okrog 52 odst. družbenega proizvoda in bi bilo okrog 50 odst. nezaposlenih, če bi izgubila ves nekdanji jugoslovanski trg. V razvitih

gospodarstvih je odpuščanje delavcev nekaj, česar se vsak boji. Zato bi morali v tej družbi pospešeno iskati nove posle. V svetu je že 13 do 14-odstotna brezposelnost alarmantna. »Ne znam si predstavljati 19 do 20-odstotne nezaposlenosti pri nas. Ste-

● »V obdobju tržne deregulacije in privatizacije slovenskih podjetij pričakujemo, da se bodo podjetja in z njimi vodilni ljudje obnašali skladno z osrednjim izročilom evropske vizije sodobnega podjetništva.« — me-ni dr. Janez Prašnikar (na sliki).

čajni procesi so »mesarija« in ne bi rad, da cela Slovenija postane »mesarija«!

Janez Prašnikar

Podobno bojazen so izrazili tudi nekateri direktorji, če se ne bo politika uklonila ekonomiji.

Prašnikarjev sodelavec Valter Reščič je nanizal zanimive praktične podjetniške vidike reševanja problemov presežkov zaposlenih, in sicer na osnovi podrobne analize nekega podjetja.

P. P.

ZANIMANJE ZA TOMOV AVTOKOVČEK

MIRNA — Na nedavnem ljubljanskem smučarskem sejmu so prodali več kot tretjino lanske prodane količine avtokovčkov. Tovarne opreme d.d., Mirna (TOM), ki so namenjeni predvsem smučarjem. V Avstriji menda že polovica smučarjev prevaža smučji v kovčkih. Tudi zato so v TOM-u navezali stike s slovensko smučarsko reprezentanco, da bi propagirali TOM-ov avtokovček. TOM je družno s šee nekaterimi podjetji podprli izdajo koledarja slovenske ženske smučarske reprezentance. Omeniti velja, da sta v TOM-ovem oddelku Avtokozmetike Zvone Zupet in Marjan Bevc izdelala kalup (orodje) za izdelavo ožjih, 50 cm širokih avtokovčkov, po katerih je precejšnje povpraševanje. Doslej so na Mirni izdelovali le velike, 80 cm široke avtokovčke. Za inovacijo sta si Zupet in Bevc, avtoličarja v Avtokozmetiki, prislužila po 6000 tolarjev nagrade.

Podhranjene družbene dejavnosti

Na sevniški okrogli mizi dr. Kmecl in dr. Prunk

SEVNICA — Petkova okrogla miza o položaju družbenih dejavnosti, tudi v luči predvidenih sprememb lokalne samouprave, ki sta se udeležila sevniška rojaka dr. Matjaž Kmecl in dr. Janko Prunk, vodil pa jo je Jože Maurer, je sicer vrgla na površje nekatere zagate in poglede, zaradi pomanjkanja časa pa je bila nekoliko manj poglobljena, kot je obetala.

Zanimivo je, da je dr. Kmecl izrecno poudaril, da govori osebno, in ne kot član slovenskega predsedstva, saj se v zadnjem času precej govori o prekoračenih pooblastilih članov tega telesa. V tem času, ko se mešajo politične odločitve in strankarski prestiži, so se tudi družbene dejavnosti znašle v dobesedno podhranjenem stanju. Ko so podirali staro nomenklaturu, je bil govor, da bo kultura dobivala potem desetkrat več denarja, zdajšnji minister za kulturo pa je pristal, da je treba v tem času pri kulturi varčevati. In tako je ta dobila enkrat manj denarja kot pred dvema letoma! »Ne bomo potegnili voza po tej naši beli cesti prihodnosti, če bomo vlekli na dan stare obrazce,« je dejal dr. Kmecl. Na primeru prometnega davka na knjige je nazorno prikazal mačehovski odnos države do knjige. In tudi na podobno beden položaj v socialni, ko otroci v šolah odpovedujejo kosilo, priljubljenemu časopisu PIL pa je, denimo, v zadnjega pol leta, ko nekateri otroci nimajo niti za kruh, naklada padla za polovico.

Matjaž Kmecl

Ob tem se zastavlja vrsta na videz drobnih vprašanj: koliko si lahko privoščimo nadutosti, ali je bilo smotno potrošiti za nedavni obisk v Davosu okrog 95.000 mark, ali bi lahko teh 4,5 milijona tolarjev bolj pametno porabili? Franc Kos s sevnškega Centra za socialno delo je opozoril na zniževanja števila novorojenčkov v občini v zadnjih šestih letih. Anica Pipan, ravnateljica OŠ Savo Kladnik, si je zastavila retorično vprašanje, kam bo šla populacija osnovnošolcev ob zapiranju srednjih šol, »kako se bomo borili zoper mladoletniško delinkvenco, brezsilnost mladih, ki nas mora vse zelo skrbeti?«

Dr. Prunk je soglašal s tistimi, ki so menili, da je potreben celovit razvojni program, da pa nimamo instrumentov za novo politiko, zato je zelo težko spreminjati miselnost. »Nimamo še novih struktur, te bodo še zrasle. Politika je na Zahodu za globalno urejanje razmer, pri nas pa žal vse bolj zginja avtonomnost sfer kot so gospodarstvo, kultura, šolstvo in druge,« je menil dr. Prunk.

P. PERC

● Svet je krutejši, kot pa si Slovenci mislite. (Sirc)

● Ministra Rejc in Umek, ne kažite nam meseca v vodi! (M. Ošlaj)

● Ljudje iz tujine prihajajo danes v Slovenijo s svetlejšimi obrazi, kar je pozitivno. (I. Rejc)

Meritve zraka v Novem mestu

Izmerjene povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na kubični meter zraka

Datum meritve	MERILNA MESTA				
	Center	Žabja vas	Ločna	Drška	Bršljin
10. 2.	90	69	77	31	52
11. 2.	90	43	62	22	26
12. 2.	71	38	51	49	24
13. 2.	98	41	48	8	17
14. 2.	93	31	26	12	19
15. 2.	89	44	52	18	21
16. 2.	91	30	45	18	26

Mejna povprečna 24-urna koncentracija SO₂: 125 ug/m³
Kritična povprečna 24-urna koncentracija SO₂: 375 ug/m³
Mejna koncentracija je tista, ki je po Odloku (U. L. RS. 30/90) še dovoljena. Pri kritični koncentraciji so potrebni izredni ukrepi.

Naša anketa

Referendum za koga?

Kukavičje jajce, ki jo je nekdanja oblast z izgradnjo nuklearne elektrarne v Krškem znesla v gnezdo sedanje in še marsikatero prihodnje vlade, se nam bo vsem skupaj še dolgo otepal. Po odločitvi parlamenta naj bi se o zaprtju nuklearke še letos odločali na referendumu, kar pa se marsikomu zdi malo posrečena zadeva. Največ pomislekov zbujajo vprašanja, kako naj ljudje odločajo o vprašanjih, o katerih se še med strokovnjaki mnjenja razhajajo. Na taki ravni odločanja je odprta pot politizaciji problematike in s tem povezanim manipulacijam, kar pa ni v interesu ne pri resnih zagovornikih in ne pri nasprotnikih atomskih nukleark. Oboji so si namreč edini, da stvar ni tako preprosta, kot je bila pri Avstrijcih, ki so z referendumom ustavili nuklearko še v izgradnji, njihova energetska odvisnost pa ni bila taka, kot je sedaj naša. Kdor bi sedaj doma in po svetu zbral z zaprtjem nuklearke pozitivne točke, bi jih namreč hitro izgubil z vsemi problemi, ki bi se pojavili pozneje z oteženo energetsko oskrbo in stroški, ki bi jih tudi mirujoča nuklearka še vedno terjala. Ob vsem tem postaja vprašanje, čemu pravzaprav referendum, če dalje bolj nejasno.

MOJCA NASTAV, ekonomistka, iz Metlike: »Zakaj pa niso z referendumom vprašali ljudi, ali so za jedrsko elektrarno ali ne, še preden so jo začeli graditi? In kako to, da takrat niso vedeli, da je pri Krškem potresno področje? Sem za čisto okolje in proti takšnemu načinu onesnaževanja, kot ga povzroča jedrska elektrarna, vendar bi morali, preden jo morebiti zaprejo, najti nadomestne vire za električno energijo. Življenje ob svečah najbrž ni naša prihodnost.«

JOŽE TRŽOK, inž. agronomije, iz Črnomlja: »Zdi se mi smiselno, da razpišemo referendum, ker je to edini način, da se lahko prav vsak volilec odloči, ali je za zaprtje JE ali ne. Pri tem pa mora imeti pred očmi bodisi varčevanje z elektriko ali pa probleme z jedrskimi odpadki. Seveda bi morali imeti strokovnjaki glavno besedo o tem, kaj pomeni zaprtje te elektrarne in kaj nadaljnje obratovanje. Najbrž pa Slovenci ne bomo mogli narediti veliko brez mnenja Hrva-

TOV.«
RUDI URH, vodja projekta EN-It, iz Kočevja: »Sem proti referendumu, saj sem sploh proti temu, da se nuklearna elektrarna zapre. Če je evropska komisija, poverjena za te zadeve, ugotovila, da je jedrska elektrarna Krško varna, potem ni razloga, da ne bi verjel tej ugotovitvi. Seveda je nuklearka nevarna, vendar je nevarna tudi termoelektrarna, sem pa proti predčasnemu zaprtju nuklearke tudi zato, ker bi bili stroški večji, kot če obratuje še naprej.«

FRANC LOVŠIN, vodja enote republiške uprave za zdravstveno varstvo iz Ribnice: »Dokler ni povsem jasno, ali je nuklearka varna ali škodljiva, se je težko odločati. Jamstvo za varnost morajo dati strokovnjaki za jedrsko energijo. Če ti ugotovijo, da ni nobene nevarnosti in za to tudi odgovorno jamčijo, potem ni razloga, da bi se nuklearki odrekli. Vendar pa naj se o tem ljudje odločijo na referendumu.«

JANEZ VODOPIVEC, varnostni inženir v poklju, iz Novega mesta: »Pri gradnji nuklearke sem sodeloval od začetka in ne razumem tega podrejanja stroke politiki. Šele ko je prišel električni mrk, so politiki razumeli, kaj lahko pomeni zaprtje. Dokler bodo strokovnjaki trdili, da je elektrarna varna, jim moramo zaupati. Referendum bi moral biti podprt z vsemi argumenti, tudi z zagotovili za nadomestitev elektrike, ki sedaj prihaja iz Krškega, upoštevati pa je treba tudi Hrvate.«

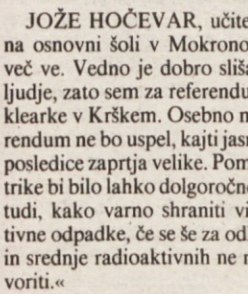

TEJA ŽABKAR, dijakinja iz Krškega: »Sem za to, da se referendum o zapiranju jedrske elektrarne izvede. Elektrarno bi bilo potrebno zapreti, saj za varno in stalno odlagališča jedrskih odpadkov ni še ničesar narejenega. Nisem prepričana, da je naša nuklearka popolnoma varna. O tej varnosti bi morali več povedati strokovnjaki. Bolje bi bilo, če bi vso zadevo predebatirali nekje v širokem strokovnem krogu.«

IVAN ŽGALIN, Vrhne pri Brežicah: »Ljudem bi morali povedati, ali je dražje obratovanje ali pa zapiranje nuklearke. Zdaj, ko je elektrarna že tu, je treba gledati na problem tudi z gospodarske plati. Sem za referendum, vendar je treba prej ljudem pošteno povedati, za kaj je zapiranje dobro in za kaj slabo. Če bi referendum bil, bi se ga zagotovo udeležil, trenutno pa še ne vem, kako bi glasoval, saj imam za odločanje o jedrski za sedaj še premalo informacij.«

MARJAN KURNIK, predsednik občinskega izvršnega sveta v Sevnici: »V času do predvidenega referenduma o zaprtju krške nuklearke javnost ne bo mogla biti dovolj seznanjena z vsemi postopki in posledicami, ki bi jih odločitev o zaprtju prinesla s sabo. Gre za prelaganje odgovornosti z vladnih ramen na ramena ljudstva. Nuklearka je visoko strokovna zadeva, o kateri znanost še ni rekla zadnje besede. Najprej bi morala dati jasen predlog vlada, o tem pa bi moral odločati parlament.«

JOŽE HOČEVAR, učitelj matematike na osnovni šoli v Mokronogu: »Več glav več ve. Vedno je dobro slišati, kaj mislijo ljudje, zato sem za referendum o usodi nuklearke v Krškem. Osebnostno mislim, da referendum ne bo uspel, kajti jasno je, da bi bile posledice zaprtja velike. Pomanjkanje elektrike bi bilo lahko dolgoročno. Vprašanje je tudi, kako varno shraniti visoko radioaktivne odpadke, če se še za odlagališča nizko in srednje radioaktivnih ne moremo dogovoriti.«

Belokranjske Prešernove nagrade

Prvič kar trije nagrajenci: Ilinka Todorovska, Robert Lozar in Maja Weiss

METLIKA, ČRNOMELJ — Med različnimi Prešerovimi nagradami, ki so jih razdelili ob slovenskem kulturnem prazniku, so bile tudi Prešernove nagrade visokošolskih organizacij. Letos so jih prvič prejeli kar trije Belokranjci hkrati, in sicer diplomantka Fakultete za družbene vede Ilinka Todorovska in študent Akademije za likovno umetnost Robert Lozar, oba doma iz Črnomlja, ter diplomantka Akademije za gledališče, radio, film in televizijo Maja Weiss iz Metlike.

Ilinka Todorovska, ki je leta 1985 končala črnomaljsko srednjo šolo družboslovno-jezikovne usmeritve, lani spomladi pa diplomirala na Fakulteti za družbene vede, je dobila Prešernovo nagrado za diplomsko nalogo z naslovom Novi žurnalizem. Gre za ameriško novinarsko šolo, osnovano v šestdesetih letih, ki je pri nas skoraj nepoznana in o kateri je tudi sicer malo napisanega. »Menim, da je tisto, kar je v nalogi največ vrednega, moje spoznanje, da ni nujno, da je novinarstvo samo to, kar poznamo pri nas. Veliko žanrov je v slovenskem novinarstvu zastopanih, tudi takšnih, ki jih je razvil novi žurnalizem. Tu gre za novinarstvo z estetsko razsežnostjo, ki so ga eni uvrščali med novinarstvo, drugi med leposlovje. Maja hipoteza je bila, da gre za novinarstvo, vendar raziskovalno z elementi leposlovja, ki ga zanimajo predvsem človeške usode, zaživi pa lahko le v tedenskem ali mesečnem časopisu,« pravi Ilinka, ki je zaposlena kot novinarka v uredništvu zunanje-političnih oddaj slovenske televizije.

Robert Lozar je prejel Prešernovo nagrado za umetniške dosežke v slikar-

stvu v času šolanja. Še preden je postal študent Akademije za likovno umetnost v Ljubljani, so Belokranjci njegova dela spoznali bodisi na skupinskih ali samostojnih razstavah, obljublja pa, da bo kmalu pripravil samostojno razstavo v črnomaljskem Miniartu.

Maja Weiss, ki je leta 1984 v zadnji generaciji nekdanje gimnazije zapustila črnomaljsko srednjo šolo, je letošnjo Prešernovo nagrado prejela za diplomski kratki igrani film z naslovom Balkanski revolverši. Ta filmska in televizijska režiserka, sicer svobodna umetnica, je na snemanje nagrajenega fima

Ilinka Todorovska

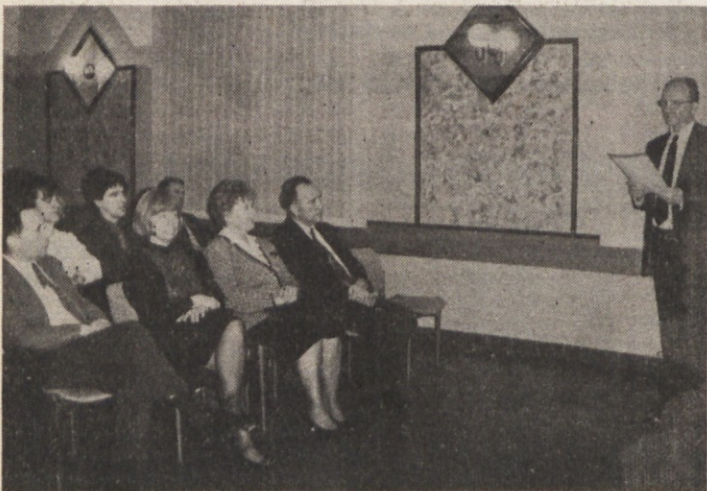
Robert Lozar

Maja Weiss

MEJA JE MEJA

VAS, BROD NA KOLPI — Gostilničarka iz Vasi se je, kot običajno, odpejala v sosednjo Hrvaško v bližnji Homer ob Kupici in nakupila v tamkajšnji ribogojnici postrvi. Zaželeli so si jih njeni gostje. Ob vračanju pa jo je hrvaški carinik podučil, da je Hrvaška v vojni in je zato iz te države prepovedan izvoz hrane. Na Hrvaško je dovoljen vnos le 1.200 hrvaških dinarjev in tudi izvoz živil le do te vrednosti.

MATIJI MALEŠIČU V SPOMIN — Črnomaljši so se pretekli teden dostojno oddolžili svojemu rojaku Matiji Malešiču ob 100. obletnici njegovega rojstva. V Ljudski knjižnici so odprli razstavo o njegovem življenju in delu, v hotelu Lahinja pa je bila proslava, na kateri je direktor in glavni urednik založbe Mladika iz Ljubljane prof. Janež Mušič (na fotografiji desno) predstavil Malešiča, ki je ob svojem pravniškem delu vse svoje življenje posvetil literaturi. Matija Malešič je bil duhovno izjemno bogat človek. Četudi je vedno pisal v časovni stiski in s svojim pisanjem ni bil nikoli povsem zadovoljen, bralca priteguje s človeško poštenostjo do sebe in vsega, o čemer piše. V njegovih delih je očarljiva tudi podoba Bele krajine. Po Mušičevih besedah je bil Malešič velik mož in poštenjak tudi v literarnih delih, zato bi bila dobrodošla nova interpretacija le-teh. Na proslavi so nastopili recitatorji črnomaljske gimnazije in župnijski pevski zbor iz Črnomlja, spomin na svojega očeta pa je počastil tudi podpredsednik slovenske vlade Matija Malešič (sedi prvi z desne). (Foto: M.B.-J.)

kmetijstvo

O OBREZOVANJU PARKLJEV

VAVTA VAS — Govedorejce vabimo na predavanje o obrezovanju parkljev, ki bo v petek, 21. februarja, ob 16. uri v učilnici osnovne šole v Vavti vasi. Predaval bo inž. Stane Bevc, po predavanju pa bo pri kmetu Petru Strašku iz Podgore 10 mag. Jože Bergant praktično prikazal obrezovanje parkljev. Vabljeni!

Kmetijski zavod

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Pojavil se je prvi regat. Branjevke za merico teh prvih pomladanskih vitaminov zahtevajo 50 tolarjev, očitno bo potrebno kaj kmalu s košarico in nožičkom odpraviti se v čisto okolje njiv in vinogradov in tako poceniti kosilo. Kar precej so ta ponedeljek gospodinjke kupovale koprsko cvetačo po 120 tolarjev kilogram, na isti stojnici pa so se dobile tudi dalmatinske fige in suhe slive po 250 tolarjev. Domača jabolka še vedno drže ceno 50 do 70 tolarjev, odvisno od sorte; solata je 150, zelje 50, domače kravice 180 tolarjev kilogram, jajca so po 12 tolarjev, kislata repa in zelje po 40, domači piščanec po 200 tolarjev, sirček po 140, smetana 100, orehova jedra 750, belokranjski čebulček 300 tolarjev, čebula 50, koren in koleraba po 50, ocvirki 200, fižol 90, med od 220 do 250, šopek teloha pa 40 tolarjev. Pokukali smo tudi k prodajalki v kiosku Sadju in zelenjave: solata 180, banane 129, pomaranče 72, špinača 330, radič 320, limone 119, čebula 66, jabolka 55 in 66 tolarjev.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotni redni tedenski sejmi so prodajalci pripeljali 275 do tri mesece starih in 24 starejših prašičev. Prvih so prodali 193 po 200 do 250 tolarjev, drugih pa 15 po 100 do 130 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Jarina kot zasilen izhod

Nepoznavalca bo to verjetno presenetilo, toda dejstvo je, da ima Slovenija v primerjavi z državami Evropske skupnosti najnižjo stopnjo oskrbe z lastno pšenico, celotnega krušnega žita pa pridela komaj dobrih 40 odstotkov svojih potreb. V tem pogledu je torej močno odvisna od drugih, in če bo hotela krepiti svojo gospodarsko suverenost, bo morala precej spremeniti in prilagoditi svojo kmetijsko strukturo.

Predvsem v nižinskih predelih, kjer so večje naravne možnosti, jo morala spet sejati več žita, pa tudi sicer bo treba njivske površine bolj izkoristiti. Ena od možnosti je tudi setev jarih žit, ki so zaradi manjših pridelkov pri nas močno odrinjena, ki pa vendarle ob (zaradi vremena) zamujeni ali nezadostni jenski setvi precej povečajo skupni pridelek.

Kot jara žita lahko pridelujemo pšenico, ječmen in oves. Čeprav nekdanja jugoslovanska sorta lista pozna čez 20 sort jare pšenice in so se v Sloveniji dobro obnesle zlasti tri med njimi: goranjka, planinka in livanka, tovrstno pridelovanje ni zavzelo večjega obsega. Bolje je z ječmenom in ovsom, za katerega tudi po prekinitvi blagovnih tokov z drugimi republikami, vsaj kar zadeva seme, bolje kaže. Po zaslugi KPC Jable pri Trzinu ima namreč ljubljanska Semenarna na voljo priporočeno rodovitno in uveljavljeno sorto ovs, po imenu leanda, dobi pa se tudi jari ječmen sorte jaran. Če bi leande zmanjkalo, je na voljo še ena sorta ovs — flamingsregent, ki pa v naših razmerah še ni temeljiteje preizkušena.

Odločilen za uspeh pridelovanja jarega žita je čas setve. Seme mora spomladi čimprej v zemljo, brž ko to dovoljuje ornica. Ker zaradi vlage v

• Količine semena za ozimno in jaro žito se delno razlikujejo. Za hektar posevka jarega ječmena potrebuje poljeделец 180 do 200 kg ječmena, za hektar posevka ovs pa 110 do 150 kg. V tem primeru bo sklop rastlin primeren za pričakovani pridelek, ki je pri jarih žitih v ostrejših razmerah zanesljivejši kot pri ozimnih, resda pa ne tako obilen.

njej ni mogoče delati s stroji, dokler se primerno ne osuši, je tudi za setev jarega žita več kot priporočljiva jesenska brazda, torej jesensko oranje. Z gnojenjem se nikakor ne sme skopariti, saj jara žito ob vse daljšem dnevu naglo rase in ne sme zemlje izčrpati pred tvorbo zrnja. Fosfor in kalij potrosimo v celoti že ob setvi, z dušikom pa je treba še dodatno dognojevati ob kolenčenju. Najenostavneje je gnojiti z enim od kompleksnih gnojil (NPK) ter dognojiti s KAN-om.

Inž. M. L.

S kmetijstvom vsi nezadovoljni

(Nadaljevanje s 1. strani)

znanja Slovenije še hitreje nadaljeval.

Na vprašanje, ali pomeni kandidatura mag. Marka Voljča za predsednika vlade upanje, da se bo vladna kriza rešila in da bomo malo bolj pripravljeni in spravljani pričakali volitve, je predsednik Kučan odvrnil, da vloga predsedstva ni prav velika. O njegovih pristojnostih se pripravajo nesposobni ljudje. »Sposobni ljudje so ustvarjalni, pritegujejo tiste, ki so pripravljeni in sposobni pomagati. Slovenci smo zdaj v takem gospodarskem in socialnem položaju, da si moramo sami pomagati. Nas je samo dva milijona in bi bilo pametno, da bi le združevali ustvarjalne sile slovenskega naroda, ne pa, da bi se prerekli in prestevali.« Kar zadeva magistra Voljča, je Kučan zanikal, da bi ga on poklical, res pa se je z njim pogovarjal po telefonu, kar so organizirali neodvisni poslanci. Voljča je zanimalo, ali bo predsedstvo sodelovalo z njim v primeru, da bi bil izvoljen, in Kučan mu je odvrnil, da bi sodeloval tako

kot s sedanjim premierom Peterletom in z vsakim predsednikom vlade, ki ga bo izvolil slovenski parlament.

Glede položaja kmetijstva in možnih scenarijev, če bi Slovenija odlo-

KNJIGE ZA KMETA — Predsednik Kučan si je z zanimanjem ogledal razstavo knjig Kmečkega glasa.

OBČNI ZBORI SKZ—LS

NOVO MESTO — Novomeški občinski odbor Slovenske kmečke zveze — ljudske stranke vabi člane in somišljenike na letne občne zbor. Za podružnico Šmarjeta bo občni zbor danes, v četrtek, 20. februarja, ob 19. uri v penzionu Domen; za podružnico Žužemberk bo zbor v soboto, 22. februarja, ob 18. uri v kinodvorani v Žužemberku; za podružnico Šentjerneje v nedeljo, 23. februarja, ob 9. uri v šentjernejski osnovni šoli in za podružnico Novo mesto prav tako v nedeljo, 23. februarja, ob 9. uri v kmetijski šoli Grm pod Trško goro. Na občnih zborih bo beseda tekla predvsem o denacionalizaciji, o problematiki veterinarske službe in zadružništva.

Na Malkovcu pridelek kot že dolgo ne

Najvišje ocene za vino Kneza in Tratarja

MALKOVEC — Društvo vinogradnikov Dolenjske — podružnica Malkovec, ki šteje 120 članov, je konec preteklega tedna pripravila ocenjevanje vin. Po besedah predsednika podružnice, Petra Camloha, in bivšega dolgoletnega predsednika vinogradnikov, Ivana Pungerčarja, je kakovost pridelka 1991 dobra oz. povprečna. Je pa zato na Malkovcu grozdje obrodilo kot že dolgo ne. Nace Strmole ne pomni tako obilne letine že vse tja od leta 1947. V drugih, predvsem nižjih legah pa je bilo precej manj pridelka zaradi pozebe in toče.

Rezultati ocenjevanja 55 vzorcev dolenjskega belega vina so prinesli prvo mesto Cirilu Tratarju iz Trščine (16,9 točke), drugo Francu Mavriču iz Hubajnice (16,5), tretje mesto si delita Ivan Pungerčar z Malkovca in Anton Žlajpah iz Mokronoga (16,4), sledita Sevnčan Slavko Češek in Marjan Pirc iz Kaplje vasi (16,3 točke).

Zelo izenačena je bila tudi konkurenca pri 40 cvičkih. Najvišjo oceno, 16,3 točke, je dobil cviček Darka Kneza iz Hrastovice, na drugem mestu sta Ivan Camloh iz Gaberja in Anton Škrajnar iz Boštanja (16,2 točke), sledita pa Marjan Borštnar z Mosta in Franc Žibert z Vrha (16,1 točke). Za dolenjsko rdečo vino je Matjaž Malus iz Trzšiča dobil 16,1 točke, Peter Gorenc, prav tako iz Trzšiča, 16,0 in Janez Hrovat iz Hrastovice 15,7 točke.

P. P.

ŠE MESEC »OTROŠTVA« - Pravijo, da so dvojčki pri konjih zelo redka stvar. Brez večjih težav ju je povrgla Rička, desetletna kobila, ki jo imata upokojenca Marija in Pavle Oblak iz Dešeče vasi pri Žužemberku. Živahnemu žrebcu je ime Miško, nekoliko bolj pohliveni kobilici pa Ruža. Ričko so vodili pri Zalaščkovem žrebcu v Žužemberku. Pavla, ki se s konji največ ukvarja, pravi, da sta dvojčka stara že pet mesecev in zelo ljubita sprehode v bližino domačije, ki pa jo bosta morala kmalu zapustiti. Čez en mesec ju bodo prodali. Zanju se zanima zasebnik iz Višnje Gore, ki ima v načrtih jahalni turizem in fижakarstvo. (Foto: T. Jakše)

neje stopila v Evropo, je predsednik Kučan dejal, da bi bilo mnogo lažje govoriti o kmetijski politiki, če bi bila pripravljena celovita razvoja strategija Slovenije in v njeni luči tudi strategija razvoja kmetijstva. »Slabo je, če je s kmetijsko politiko nezadovoljen kmet, kmečka zveza oz. ljudska stranka, če so nezadovoljni potrošniki in kmetijski minister!«

P. PERC

PODRUŽNICA TREBNJE VABI

TREBNJE — V nedeljo, 1. marca, bo ob 14. uri v gostilni Opara zbor vinogradnikov. Ob tej priložnosti bo društvo vpisovalo nove člane, inž. Jože Maljevič bo predaval o spomladanskih delih v vinogradih, podjetje za vinogradništvo in kletarstvo HOM bo priredilo še predavanje o kletarjenju, na koncu pa bo še podelitev priznanj in pokašnja ocenjenih vin. Vabljeni!

PREDAVANJE IN DEMONSTRACIJA REZI

METLIKA — Tukajšnja kmetijska svetovalna služba priredi danes, v četrtek, 20. februarja, ob 18. uri v metliški vinski kleti predavanje o boleznih in zaščiti vinske trte. Predaval bo inž. Jurij Mamilovič. V petek, 21. februarja, bo ob 9. uri demonstracija obrezovanja sadnega drevja pri Antonu Starešiniču na Krasincu 47, istega dne ob 12. uri pa še pri Antonu Križanu na Otoku 8. Obrezoval bo dipl. inž. Jani Gačnik. Vabljeni!

• Grozeča gospodarska vojna je tržnim ustanovam večja nevarnost kot boljševezem. (Popovič)

• Na slovenskem vinskem trgu vlada nered. Veliko je kršitev označevanja porekla. Državi bo vinarjskih preprirov prej ali slej dovolj in jih bo pretrgala na za vas vse neugoden način. (Z. Rajher, direktor poslovne skupnosti vinogradnikov in vinarjev)

Pravilna domača reja piščancev

Pogini so običajna posledica napak pri prevozu in krmljenju — Odločilna je temperatura, osvetljevanje in pravilna krma — Priporočene krmne mešanice

Za vselitev enodnevnih piščancev pripravimo manjši prostor, da bomo porabili manj energije za ogrevanje. Za nastilj se uporabljajo največ suha žagovina in oblanje, ki naj bo pretežno od iglavcev, kajti hrast, predvsem pa kostanj, vsebuje tanine, ki majhnim piščancem škodujejo.

Piščance vseljujemo le v primerno ogret prostor. Potrebna temperatura za ogrevanje piščancev je v prvem tednu od 32° do 35° Celzija, potem pa lahko vsak naslednji teden znižamo tempera-

• Medsebojno kljuvanje piščancev je najpogostejša posledica nepravilne prehrane. Do kljuvanja pa lahko pride tudi zaradi pregoste naseljenosti ali premočne osvetlitve piščancev. V primeru kljuvanja damo torej piščance v večji prostor, za osvetljevanje pa uporabimo rdečo luč, ki jih pomirja, poleg tega pri rdeči svetlobi ne opazijo tako hitro krvi.

turo za 3° do šestega tedna, ko zadostuje ogrevanje na 15° do 18°.

Sicer pa nam piščanci sami pokažejo, kako se počutijo. Pri primerni toploti so enakomerno razporejeni po prostoru, če je prehladno, jih zebe in se stiskajo pod virom toplote — žarnico, v prevročem prostoru pa se izogibljejo žarnice, odpirajo kljune in sopejo.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanic

Chardonnay

Nedvomno je vinska sorta chardonnay v svetu med belimi vini najbolj popularna oziroma moderna. Zgodovinarji pravijo, da so jo križarji prinesli iz Prednje Azije v Francijo. Za širjenje te sorte po Burgundiji so zaslužni predvsem menihi, cistercijanci in benediktinci. Zanimivo pa je, da kljub dobrim stikom med francoskimi in nemškimi samostani te sorte niso prinesli v Porenje v starih časih, ampak se sedaj šele uvaja. Po letu 1950 so se ampelografi (strokovnjaki za sorte vinske trte) začeli resneje ukvarjati z razlikovanjem med sortama chardonnay (CH) in beli pinot (BP). V Sloveniji so te strokovne dileme razčistili v zadnjih desetih letih in sedaj imamo na trgu kot vino obe sorti ločeno, medtem ko je bil pred tem CH skrit v vinu BP.

Kako ločimo v vinogradu obe sorti? Listi CH so bolj gladki, manj mehurjasti, razdelek lista pri peclju je izrazitejši, širši, v obliki črke U, medtem ko je pri BP v obliki črke V. Najbolj razpoznaven znak je v zaključku lista ob peclju: CH ima list omejen z listno žilo, medtem ko je pri BP za žilo še nekaj listnega tkiva. Ko grozdje dozori, kaže pri CH rumeno, pri BP pa zeleno rumeno barvo.

Pri obnovi vinograda s sorto chardonnay moramo upoštevati, da zelo zgodaj spomladi brsti in je lahko žrtev majske slane in nižjih legah. Za peronosporo je srednje občutljiv, oidij ga bolj ogroža. Jagodna kožica je tenka, zato je občutljiv za grozdno gnilobo. Za-

listnikov ima veliko, zato je potrebno s pletvijo trto prezračevati. CH ima rad rahla, topla tla z dovolj apna. Neprimerna so zelo rodovitna vlažna tla, kajti kasneje se težko obranimo gnilobe na že zelenem grozdju. Nemaška literatura navaja, da se obnese na močnejših podlagah v nemških razmerah, če je spomladanska rez srednje močna. Svetuje podlage SO4 in 5C.

Kakšno vino lahko pričakujemo? Sorta je po svetu zasajena v severnih in južnih vinorodnih območjih. Na severu dobijo izrecno suha, kislata vina (recimo v francoski Šampanji), ki ne dajejo posebnega užitka, pač pa so zelo primerna za pravo osnovnega vina za slovite šampanje. V toplih južnih krajih ima CH težave, zgodaj dozori, ima veliko ekstrakta in zelo malo kisline. Nekateri avtorji trdijo, da je iz sorte CH nemogoče dobiti slabo vino. Govorijo o slavnem »telesu« vina chardonnay. Pri pregledu vinskih tehnologij po svetu srečamo v Chablisu jeklene tanke, ki pospešujejo sorte značilnosti, v Burgundiji uporabljajo od starih sodov do novih barriqov, v Kaliforniji celo tedne dolgo macerirajo most z jagodnimi kožicami itd. Sorta CH prestopa vse take postopke in kasneje razveseli vinarja s sortnimi lastnostmi, ki se pokažejo v najrazličnejših odtokih.

Pravo nasprotje vzdržljivosti chardonnaya je renjski rizling, ki se obnese samo po normalnem postopku fermentacije, kar mu da eleganco sorte v klasičnem pomenu besede, vse ostale tehnologije samo popačijo njegove razpoznavne značilnosti. mag. JULIJ NEMANIČ

ski (fuvicin, lantomycin).

Za krmljenje piščancev lahko uporabljamo plastične krmilnice ali različne krmilne pladnje. Pomembno je, da imajo živali dovolj krmilnega prostora, da naenkrat pridejo do pladnja vsi piščanci.

Piščance krmimo čim bolj intenzivno. Prva dva tedna jim dajemo popolno krmno mešanico za začetno krmljenje piščancev BRO-ST, potem pa preidemo na krmljenje z BRO-FIN. Če hočemo porabiti lastno koruzo, krmimo še naprej z BRO-ST, ki ga mešamo z največ 25% koruznega zdroba. Po tretjem tednu starosti piščancev pa imamo tudi možnost krmljenja z dopolnilno krmno mešanico BRO-D, ki jo zmešamo s koruznim zdrobom v razmerju 1:1.

Inž. CVETKA LAVRIČ

gospodinjski kotichek

Žganci, ponos naše kuhinje

Slovenska ljudska kuhinja slovi po žgancih, ki se pripravljajo iz različnih surovin in na najrazličnejše načine. Žganci so različno poimenovani: v Beli krajini so debelačni, v Prekmurju žganci, v Ziljski dolini pa jim pravijo mešta. Najstarejši so ajdovi. Poleg teh kuhamo še pšenične, koruzne, zdrobove in krompirjeve bele, ki jih najraje kuhajo Dolenjci.

Za kuhanje žgancev so znani predvsem trije načini, od katerih je najbolj pogost vkuhanje moke v slan krop. Moka se na sredini s kuhavnico prebode tako, da krop moko prekrije. Ko je moka kuhana, se žgančevka delno odlije, masa dobro premeša, nadrobi v skledo in po vrhu zabeli z ocvirki. Na Gorenjskem pa je znan način, da se žganci že dolno zabelijo v posodi, ker se takšni bolj drobijo. Čim drobnejši so žganci, več veljajo, ker vsebujejo več zabele. Na Koroškem pa žgance kuhajo tako, da v posodi suho moko najprej prepražijo, nato zalivajo s slanim kropom in dodajo masčobo. Sicer pa za vse vrste žgancev ve-

lja, da morajo biti dobro razmešani in zabeljeni ter nadrobljeni tako rahlo, da se »kar tresejo.«

Žgance postavimo na mizo s kislim zeljem ali repo in z mlekom. K ajdovim žgancem ponudimo obarbo, h koruznim pa mesno omako ali golaž. Prilega se tudi kuhana solata. Na osnovi koruznih žgancev so na Gorenjskem nastale posebne jedi, ki so jih pripravljali o pustu. Kranjska kuhinja pa se vedno lahko postavi s kranjsko klobaso, kuhanim kislim zeljem in ajdovimi žganci.

Če hočemo pripraviti KOROŠKE ŽGANČE Z MEDOM, potrebujemo 3 l slanega kropla, 80 dag ostre bele, koruzne ali ajdove moke, 8 žlic medu in 4 žlice masti. V vrelo osoljeno vodo vsujemo presejano moko. Kupček naj vre 20 minut, nato ga oburnemo, na sredini prebodemo s kuhalnico in kuhamo še najmanj 10 minut. Odcedimo dober liter vode, segrejemo mast, jo zlijemo v lonec in zmešamo žgance. Nadrobimo jih v skledo, prelijemo s toplim medom in ponudimo s svežim ali kislim mlekom.

HELENA MRZLIKAR

Malo rešenih vlog za državljanstvo

Od 2.350 vlog rešenih le okoli petina

NOVO MESTO — Do izteka roka za vložitve vlog za državljanstvo Republike Slovenije, se pravi do konca lanskega leta, so na sekretariatu za notranje zadeve novomeške občine dobili 2.350 takih vlog. Dejansko je oseb, ki prosijo za slovensko državljanstvo, v novomeški občini precej več, saj je največkrat na eni vlogi več ljudi, tudi cele družine. Računajo, da v občini Novo mesto najmanj dvakrat toliko oseb, kot je vlog, prosi za slovensko državljanstvo. Sekretariat za notranje zadeve je te vloge sprejel, podatke preveril in v marsikaterem primeru vloge tudi dopolnil in take vloge poslal ministrstvu za notranje zadeve. Zaradi obilice dela s temi vlogami prihaja pri njihovem reševanju do precejšnjih zaostankov. Tako so do sedaj v Novo mesto dobili iz Ljubljane le kako petino poslanih vlog, ki jih potem vročajo proslencem. Res pa je, da je ministrstva dobijo samo pozitivno rešene vloge, kdo in kako bo vročal odklonilne, še ne vedo.

MOČ VOLJE OB 10-LETNICI

NOVO MESTO — Društvo invalidov je ob jubileju izdalo že peto številko svojega glasila. Jubilejna številka je precej drugačna od prejšnjih in nosi tudi nov naslov Moč volje. V njej je kar veliko zanimivega branja iz življenja in dela društva, literarni poskusi članov društva, nagradna križanka in še marsikaj zanimivega. Uredniški odbor glasila si želi čimveč dopisnikov, da bi bilo novo glasilo še pestrejš.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 22. februarja, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živit:

- Novo mesto: prodajalna KZ DOM Bršljin
- Šentjernej: Samopostrežba Mercator
- Dolenjske Toplice: prodajalna Vrelec
- Žužemberk: Market Dolenjka
- Straža: Samopostrežba KZ
- Novo mesto, v nedeljo od 8. do 11. ure: Pri vodnjaku, Gl. trg
- Črnomelj: prodajalna Pod lipo.

Kdo je Slovenec ukradel krompir?

Zmago Jelinčič v Novem mestu: član SNS je lahko samo Slovenec, ki je slovenski državljan, se počuti Slovenca in ni bil član ZKS ali ZKJ

NOVO MESTO — Na povabilo svojih privržencev je v petek, 14. februarja, prišel v Novo mesto Zmago Jelinčič, predsednik Slovenske nacionalne stranke (SNS), ki je pred maloštevilnimi poslušalci v konferenčni dvorani hotela Metropol govoril o programu te zunajparlamentarne stranke in o njihovih pogledih na to, kako naj bi uredili delo in življenje v Sloveniji. Po svoji navadi je Jelinčič govoril odkrito, naravnost, brez kakršnih koli olepšav ali nejasnih zavijanj in namigovanj, s tem pa seveda za marsikatero uho precej nenavadno, grobo in celo žaljivo.

Po besedah predsednika Jelinčiča ima ta stranka v Sloveniji okoli 600 članov, veliko več pa je simpatizerjev. »Svoje člane in simpatizerje imamo vsepovsod, tako da imamo pregled nad vsem dogajanjem,« trdi Jelinčič, ki pravi, da njegova stranka komaj čaka volitev, saj je prepričan, da bodo prišli v parlament. »Ker je osnovna programska usmeritev Slovenske nacionalne stranke: Vse za dobrobit slovenskega naroda!, je tisti Slovenec, ki je proti naši stranki, proti samemu sebi.« Pri predstavitvi programa stranke, ki sega od zavzemanja za popolnoma samostojno in neodvisno ter vojaško močno in varno Slovenijo do skrbi za stare in gne-mogle ljudi, ki so se izgarali za Slovenijo, je bila rdeča nit odnos do tujcev, ki so za Jelinčiča v Sloveniji vsi, ki niso Slovenci oz. pripadniki italijanske in madžarske manjšine.

»Slovenska nacionalna stranka ne bo nikoli priznala genocidnega zakona o državljanstvu. Pri nas so državljanstvo kupovali za 690 tolarjev, za nekaj kil krompirja, pa še ta krompir je marsikdo tedaj ukradel svojemu sosedu Sloven-cu. In to možnost je tem tujcem dala naša na umu uboga oblast. Pravijo, da je to dobrota, a v tem primeru velja slo-

Nekaterih zdravil še vedno ni

Zdravila z Juga so se zelo podražila

NOVO MESTO — Trgovina z nekdanjimi republikami Jugoslavije se na nekaterih področjih zopet normalizira. Tudi na področju zdravil so se stvari izboljšale, pa vendar še ne povsem. Direktorica Dolenjskih lekarn, mag. Janja Fortuna, je povedala, da še vedno primanjkuje zdravil za sladkorne bolnike, zdravil za srce in širjenje koronark ter zdravil s hormoni za ženske. Probleme pa imajo tudi pri izdelavi sirupov, ker ne dobivajo več sladkorja iz Belja, ki je za izdelavo sirupov veliko boljši od ormoškega.

Trgovanje s Hrvaško se je že normaliziralo, iz ostalih republik pa robo sicer dobivajo, le da občasno in v manjših količinah. V času, ko zdravil niso pošiljali, so jih nadomestili iz vojaških rezerv, marsikatero zdravilo pa so naredili tudi sami v lekarni. Občasno zmanjka tudi tistih zdravil, za katere tovarne zaradi pomanjkanja deviz ne morejo uvoziti surovin, ta prihajajo v lekarno občasno.

V zadnjem času jih moti predvsem to, da so se zdravila z Juga tako podražila, kot da bi prihajala z Zahoda, in da so sedaj celo slovenska paralelna zdravila cenejša. Sicer pa, kot pravi direktorica, so pri do-bavi zdravil povsem odvisni od dobaviteljev. Če zdravil ni, lahko bolnikom pomagajo le takrat, ko jih lahko izdelajo v lekarni.

J. D.

KRŠČANSKI DEMOKRATI - Letne konference občinskega odbora SKD Novo mesto v kapiteljski dvorani se je udeležilo več kot 100 članov in simpatizerjev. Sicer pa je v Novem mestu okoli 250 članov te stranke, v okoliških krajevnih skupnostih pa prek 100. (Foto: A. B.)

Prihodnost SKD — etika v dejanjih

Letna konferenca OO SKD Novo mesto — Stranka z vsebino, ki kaže v prihodnost — Kmalu slovenski krščanski sindikat — Manj zagretosti med člani

NOVO MESTO — V prepolni kapiteljski dvorani je bila v nedeljo, 16. februarja, popoldne letna konferenca novomeškega občinskega odbora Slovenskih krščanskih demokratov, ki so se je kot gostje udeležili tudi Nace Polajnar, vodja poslanskega kluba SKD v republiški skupščini, Metka Karner-Lukač ter republiški poslanec Janez Lukač, od nedavnega član poslanskega kluba Slovenske ljudske stranke. Že pred tem so bile prav tako dobro obiskane letne konference krajevnih odborov SKD v Šentjerneju, Dolenjskih Toplicah in Žužemberku.

Prvi je dobil besedo Polajnar, ki je pozdravni nagovor izkoristil za to, da je opozoril na po njegovem neupravičene in krivične napade na vladno in zahteve po njeni zamenjavi. Zavzel se je za čimprejšnje sprejetje lastninskega zakona, poskus iskanja novega mandatarja vlade pa je po njegovem odlaganje »ure resnice«. Sicer pa Polajnar meni, da je SKD stranka z vsebino, ki kaže v prihodnost. »Slovenija brez krščanskih prvin ne bi mogla biti evropska država, to pa očitno neke-rim ne gre v račun,« je med drugim poudaril Polajnar in svoj nastop končal: »Etika v dejanju — to je naša prihodnost. Tisto, kar govorimo in na kar prisegamo, moramo tudi početi.«

Metka Karner-Lukač je govorila o sindikalnem gibanju na Slovenskem in o pripravi na ustanovitev slovenskega krščanskega sindikata, ki ne bo deloval po načelu sindikalnega boja. »Sindikalni boj, to je zelo boljše-istično in spominja na boj z razrednim sovražnikom. Tako so si Svobodni sindikati za svojega razrednega sovražnika izbrali kar vladno. Novo sindikalno gibanje pa naj bi temeljilo na načelu dogovarjanja,« je med drugim povedala Lukačeva.

Po poročilu o delu občinskega odbora v lanskem letu je spregovoril predsednik SKD Novo mesto in novomeški župan Marjan Dvornik, ki je opozoril, da med člani in simpatizerji

stranke ni več čutili začetne zagre-to-sti, da niso več pripravljeni prevzema-ti odgovornih funkcij, kar se je še posebej pokazalo pri volitvah v krajev-nih skupnostih. »Politična zrelost pa se kaže prav v tem, da vsak, ki je vreden zaupanja, prevzame odgovornost za javno dobro.« Kljub temu je Dvornik prepričan, da bodo na novih volitvah krščanski demokrati v no-vomeški občini dobili več glasov kot na prejšnjih in tako še bolj vplivali na dogajanja v občini.

Potem ko so izvolili dva člana za 2. kongres SKD, ki bo konec marca v Ljubljani, in potrdili vodstva novih krajevnih odborov v Novem mestu, je prisotne pozdravil še Janez Lukač, ki je poudaril, da med Slovensko ljudsko stranko in SKD ni razlik in da

• V bolj burnem nadaljevanju, ko sta predvsem Polajnar in Lukač odgovarjala na vprašanja prisot-nih, pa je bilo slišati tudi marsikaj, kar je imelo z etiko, še posebej s krščansko, kaj malo pravda. A o tem več drugič.

eni brez drugih ne bodo mogli. »Vsi izhajamo iz istega krščanskega etosa, ki je bil dolga desetletja pri nas moč-no zanemaren.« A. BARTELJ

Brezposelni predvsem mladi

Lani v novomeški občini 1270 brezposelnih

NOVO MESTO — Težki časi, v katerih smo se znašli, se poznajo tudi po vse večji brezposelnosti. Ne glede na to, da so se v novomeškem zavodu za zaposlovanje trudili, da bi bilo to število manjše, se je na območju novomeške občine brezposelnost lani v primerjavi s predlani povečala za 100 odst. K temu je pripomoglo več stečajnih postopkov in generacijski priliv ob koncu šolskega leta.

V novomeški občini je bilo lani decembra 1270 brezposelnih ljudi. Največ brezposelnih, 919, je starih do 26 let. Večina njih ima srednješolsko izobrazbo, največ je ekonomskih tehnikov, elektronikov, strojnih tehnikov, kuharjev in natakarjev. Med srednješolsko izobraženimi je kar 200 žensk. Zaposle-nost se je zmanjšala predvsem v gospodarstvu, v negospodarstvu pa se je zadržala na isti ravni.

Da pa stvari le niso tako črne, kaže tudi 1940 ponujenih prostih delovnih mest; zapolnili so jih 1686. Precej je bilo tudi samozaposlovanja, ustanavljanja družinskih firm.

V lanskem letu so organizirali tudi

javna dela, predvsem na področju komunalnih in socialnih dejavnosti. Pet delavcev se je pri delih zelo izkazalo in so dobili stalno zaposlitev. Javna dela bodo organizirali tudi letos, le da o njih še razpravljajo.

Z večjo brezposelnostjo, je poraslo tudi število upravičencev do denarnih nadomestil in pomoči. V lanskem letu je v občini Novo mesto prejelo de-narna nadomestila 1161 brezposelnih, 405 ljudi pa denarno pomoč.

Vodja novomeškega zavoda za zaposlovanje Frane Smerdu nam je dejal, da v letošnjem letu ne pričakuje tako visoke brezposelnosti kot lani. Upajo, da do množičnih stečajev ne bo več prihajalo. Zopet pa se bo pojavila nova generacija mladih, ki bo končala šolanje. Problem bo še večji, če do takrat ne bomo mogli poskrbeti niti za mlade, ki so lani končali šolo.

J. DORNIŽ

1. SKLIC NOVOMEŠKIH ČASTNIKOV

NOVO MESTO — Novomeška občinska organizacija Zveze častnikov Slovenije prireja v nedeljo, 23. februarja, popoldne za svoje člane 1. letošnji sklic v športni dvorani Marof v Novem mestu. 21. območni štab TO bo ob tej priložnosti pripravil ogled oborožitve in tehničnih sredstev TO, s svojimi veččinami se bodo predstavili člani občinske lokostrelske družine, Oprema iz Kočevja pa bo razstavila svoje izdelke. Svoj obisk na sklicu napovedujejo visoki občinski, pokrajinski in republiški vojaški predstavniki ter obrambni minister Janez Janša s sodelavci. Z ministrom Janšo je predviden tudi razgovor, ki ga bo vodil vladni predstavnik za tisk Janez Pezelj.

DO INŠPEKTORJEV Z RAZPISOM

NOVO MESTO — V letošnjem prvem četrtletju se izteka štiriletni mandat požarnemu in elektroenergetskemu inšpektorju Uprave inšpekcijskih služb Novo mesto. Na predlog načelnika Uprave naj bi novomeški izvršni svet dal soglasje za ponovno imenovanje obeh inšpektorjev, saj kandidata izpolnjujeta vse pogoje, imenovanje pa naj bi upravičevalo tudi njuno dosežanje delo. Izvršni svet sicer ni imel drugačnega mnenja, soglasja k ponovnemu imenovanju pa tudi ni dal. Menil je, da je že čas, da bi vsakokratno imenovanje spe-ljali tako, kot predvideva zakon, torej na osnovi javnega razpisa. Elektroenergetskemu inšpektorju, ki mu je mandat potekel 1. februarja, so dovolili opravljati delo do zaključka razpisnega postopka. Za imenovanje požarnega inšpektorja pa je itak še dovolj časa, saj se mu mandat izteče 1. aprila.

POPRAVEK

V prejšnji številki Dolenjskega lista smo pomotoma zapisali, da so v Mirni Peči 10-letnico delovanja društva praznovali upokojenci. Upamo, da nam člani Društva invalidov občine Novo mesto spodrslija niso preveč zamerili.

KLIC V SILI

NOVO MESTO — Ta četrt-tek bo med 18. in 20. uro na te-lefonu 23-304 na vaš klic čakala psihologinja Renata Bačer.

GRADNJA — Prebivalci Žabje vasi, Grma in stanovalci v Zagrebške ceste se sprašujejo, kakšna gradnja raste v okviru IMV tako rekoč sredi mesta. Ni-hče o tem nič ne ve, nihče jih ni o tem obvestil, kaj šele vprašal. Za druge veliko manj pomembne stvari pripravijo javne razprave, ta gradnja pa poteka potihoti, konspirativno, tako rekoč strogo zaupno. Govori se o veliki avtomobilski pralnici za potrebe Revoza, pa o novi lakirnici, pa tudi o obeh objektih. Iz občine se sliši nekakšno momljanje o črni gradnji, inspekcije so tiho, graditelji pa se delajo Francoze.

DOPIŠNIK — Časnik Slovenec je ob torkih uvedel posebno stran, ki pri-najma novice iz Dolenjske in Bele kraji-ne. Med dopisniki za to stran je zaslediti tudi novomeškega župana. Glede na raven in slog pisanja na tej strani imamo tudi v našem časopisu tako rubriko, le da pri nas take prispevke objavljamo pod zaglavjem »mladi dopisnik«.

ŠTUDENTJE — Včasih so novo-meški študentje prirejali »novomeško pomlad«, danes pa tekmovanje v taro-ku in dominu. Časi se spreminjajo in študentje z njimi. Žal.

Ena gospa je rekla, da bi »kadrovi-ki« z županom na čelu, ki so onemo-gočili kandidatko za direktorico Cen-tra za socialno delo, sedaj tej isti, če bi le hotela, kot tolažilno nagrado podeli ravnateljstvo novomeških vrtcev.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 4. do 11. februarja so v naši porodnišnici rodile: Tatjana Omer-zu s Senovega — Žiga, Tanja Antončič iz Straže — Kajo, Vesna Boni iz Gore-njega Polja — Aleksandro in Tamaro, Vesna Knap iz Brežic — Boštjana, Alenka Rajk iz Straže — Mateja, Sonja Prešeren z Vrha pri Pahi — Petro, Anica Žura iz Zagrada — Jasmino, Metka Gotz iz Trebnjega — Miha, Katarina Gašperič z Velike Loke — Nino, Vida Muhič iz Orklevca — Urško, Irena Ivanetič iz Omote — Poli, Ivanka Klemenčič iz Lazov — Urbana, Irena Perme iz Velikega Gabra — Gala, Sla-vaica Bobnič iz Krškega — Žiga, Anica Zupančič iz Cerovega Loga — Alek-sandro, Brigita Gašperič iz Mirne Peči — Gaja, Anči Ribič s Čateža — Alek-sandro, Irena Seničar s Krke — deklico, Marija Murn iz Podgrada — dečka, Maksimiljana Bajuk z Mirne — dekl-ico, Milena Ilar iz Stranske vasi — deč-ka, Marija Hrastar iz Šmarjeških Toplic — deklico.

IZ NOVEGA MESTA: Darja Pavlenč, Ivana Roba 20 — Davorina, Cvetka Jožef iz Ločne 12 — Alenko, Natalija Košmerl, Pod Trško goro 33 — Mihaela, Vanda Tomljanovič Tor-kar, Slavka Gruma 88 — dečka, Čestitamo!

VLADO KRESLIN IN ŠTUDENTSKI DRUŽABNI VEČER

NOVO MESTO — V petek, 21. februarja, ob 21. uri bo v Pizzeriji na Glavnem trgu ples. Nastopal bo Vlado Kreslin z novomeško skupino Kaja. V soboto, 22. februarja, bo v rjavi restav-raciji hotela Metropol študentski dru-žabni večer z ogledom videoposnetka brucovanja. Vabljeni.

»DOMOVINI« V BRUSNICAH IN V PODBOČJU

BRUSNICE, PODBOČJE — Ko-morniški pevski zbor z Otočca na-daljuje s svojimi dobro obiskanimi koncerti po dolenjskem podeželju. Z izborom slovenskih domoljubnih pesmi pod naslovom »Domovini« bo v petek, 21. februarja, ob 19. uri nastopil v brus-niški osnovni šoli, v nedeljo, 23. februarja, pa ob isti uri v kulturnem do-mu v Podbočju.

Zmago Jelinčič, predsednik Slo-venske nacionalne stranke

• Med drugimi iskricami je Jelinčič pojasnil tudi razliko med narodno in nacionalno stranko. »Narodna stran-ka je tista, katere člani se zbirajo, da malo pojedlajo, spijejo pivo, se pove-selijo in grejo domov. Nacionalna stranka pa ima program za narod.«

jo v okviru Slovenije. »Nuklerno elek-trarno Krško bi njegova stranka takoj zaprla, saj je zanje ta elektrarna ena od 12 najbolj »umazanih« na svetu in da jo je Westinghous lahko zgradil pri nas, trdi Jelinčič, so razdelil za milijon dolar-jev podkupnin. Pomanjkanje elektrike iz te elektrarne pa bi »nadomestili« tak-ko, da bi zaprli energetske požarne in-dustrijske gigante, ki so sami sebi na-men in tako in tako samo žrejo denar. A. BARTELJ

Ko državna meja preseka vodovod

Metliška Komunalna

METLIKA — Da je slovensko-hrvaška državna meja usodno zarezala med tukajšnje ljudi, ni fraza. Vse več ljudi se namreč vsakodnevno srečuje s problemi, ki so med drugim nastali tudi zaradi neurejenih meddržavnih odnosov med mladima državama. Med njimi so metliški komunalci, ki imajo kar dve zajetji metliškega vodovoda onkraj meje, v Rajakovičih in Jamnikih.

Komunalcem so dali jasno vedeti, da v zakonu o državni meji ni predvideno, da bi imela ena država zajetje pitne vode v drugi državi. Mejo tam, kjer ni mednarodnega ali meddržavnega mejnega prehoda, lahko prestopajo le tisti, ki imajo potrdilo o dvolastništvu ali se vsak dan vozijo na delo v drugo državo. Komunalci ne spadajo v nobeno od teh kategorij. Torej jim preostane le, če želijo, da bi v dobro prebivalcev vodovod normalno obratoval, da kršijo zakon.

Seveda bi bila možna tudi drugačna rešitev: da na primer skrb za vodni zajetji na njihovem ozemlju prevzamejo Hrvači, saj navsezadnje iz njiju dobiva vodo tudi devet hrvaških vasi. Toda tudi Hrvači bi pri tem kršili zakon o prehodu državne meje, saj do vodnih zajetij v Žumberku sploh ne morejo priti, ne da bi prečkali slovensko ozemlje.

Za neprizadete pa bi bilo gotovo najbolje, če bi Metličani vodni zajetji v drugi državi odpisali. Kljub navidezemu odkrižanju vseh skrbi pa bi bila to tudi najbolj črna rešitev. Brez vode iz Rajakovičev bi namreč ostale suhe cevi v celotnem višinskem območju metliške občine, brez vode iz Jamnikov pa bi bile suhe še pipe v krajevnih skupnostih Radovica in Slamna vas, medtem ko bi načrtovani vodovod v Drašici lahko odpisali. Zato gotovo ne preostane drugega, kot da se državi čim prej dogovorita, kako naprej, tudi zato, ker Hrvatje uporabljajo elektriko in telefon s slovenske strani.

M. BEZEK-JAKŠE

- Ideja o univerzalnem razredu, ki bo osvobodil vse druge, je mesijanska, kristološka, odrešenjska in kot taka neznanstvena. Temeljna misel marksizma je napačna. (Semprun)
- V Rusiji ni človekovih pravic brez vodke. (Gustinčič)

KIPARSTVO NEKOLIKO DRUGAČE — Kipar Martin Skoliber iz Črnomlja se je z razstavo, odprto preteklo soboto v metliškem Ganglovm razstavil, predstavil z nekoliko drugačnim stilom kiparjenja, kot so ga Belokranjci sicer vajeni. Prav zato je bila morda otvoritev, ki jo je popestril kitarist Ervin Čirič, toliko bolj obiskana. Skolibra pritegujejo les, kovina, produkti, ki nastajajo pri obdelavi lesa, listje in glina. S kombinacijo vsega tega ali le nekaterih sestavin ter kiparjevo domišljijo so se rodile prav zanimive skulpture. Eno od njih je v Skolibrovi nagradni igri dobil iz njegovih rok tudi predsednik skupščine občine Metlika Branko Matković (na desni). (Foto: M.B.-J.)

MODRA KRONIKA — Alojz Podboj, za prijatelje tudi Slavc, je s svojo Modro kroniko izborni zabaval občanstvo. Če bi njegovemu Krjavlju in družini uspelo pričarati ob nagradnem žrebanju naračnikov Kmečkega glasa, da bi vsaj kakšna izmed najvrednejših nagrad ostala na Dolenjskem, bi bilo ljudstvo še bolj zadovoljno. A nič ne de. Tako vsaj vedo, da Slavc, na vsakoletni mokronski kresni noči tudi duhoviti Kresničnik, ni coprnik, ki bi mu v časih inkvizicije grozila gramada, ampak čisto navaden, a podjeten človek iz mesa in kosti.

DEMOKRATI — Tajniku trebanjske Zveze kulturnih organizacij, Staneu Pečku, so nekateri že privoščljivo očitali politično kamelelost, potem ko so v Dolenjskem listu zasledili, da je mešani pevski zbor sevnjske Lise, ki ga vodi Peček, nastopil na zboru sevnjskih krščanskih demokratov. Je tudi to demokracija?

Franc Stariha (na levi) in Nace Polajnar v Vinici

Viničani se boje lastne občine

Z ustanovnega zbora viniškega KO SKD

VINICA — Pretekli teden se je več kot 500 krajevnim odborom Slovenskih krščanskih demokratov pridružil še viniški, sicer tretji v črnomaljski občini. To je, kot je na ustanovnem zboru dejal predsednik poslanskega kluba SKD v slovenski skupščini Nace Polajnar, tudi v skladu z njihovim motom, da želijo priti v vsako slovensko vas.

Potem ko so Viničani slišali precej o delu krščanskih demokratov in o prihodnjih volitvah, so bili sami najbolj glasni, ko je tekla beseda o bodoči viniški občini. Dejali so, da niso optimisti, sploh pa ne verjamejo, da se bo Vinica razvijala tako, kot jim to obljublja možje »od zgoraj«. Prav zaradi neuresničenih obljub so namreč še povsem otopele. Občina bo po njihovem le še aparat več, ki jim bo odžiral kruh. In medtem ko na primer v Semicu že komaj čakajo na svojo občino, se je v Vinici boje.

Predsednik črnomaljskega občinskega odbora SKD Franc Stariha jih je potolažil, da ima Vinica velike možnosti, da se hitro razvije. Največji problem je pomanjkanje ljudi, vendar pa po njegovem demografsko ogrožena območja lahko upravičeno pričakujejo pomoč in jo bodo tudi dobila. Toda čeprav je Vinica v osnutkih dokumentov o novih občinah zapisana kot občina, ni nujno, da to zares postane. O tem se bodo namreč prebivalci sami prostovoljno odločali.

M.B.-J.

Oddaja vojašnice ne bo na horuk

Ker je prostor, kjer je bivša vojašnica, za Črnomelj zelo dragocen, bodo temeljito premislili, preden ga bodo oddali v najem — Kako s klavnico?

ČRNO MELJ — Precej časa in energije so v Črnomlju porabili za to, da bi prostore vojašnice sredi mesta namenili dejavnostim, ki so za tja najbolj primerne. Prostor bodo dobili le tisti, ki izpolnjujejo pogoje, določene na občini. Šlo naj bi za preizvodno dejavnost, v kateri bi odprli čim več novih delovnih mest. Proizvodni programi, v katere naj bi podjetniki vložili čim več svojega denarja, pa bodo morali biti finančno uspešni, izvozni in ekološko čisti. Na nedavni seji občinskega izvršnega sveta je bilo vendarle moč slišati nekaj pomislekov.

Prostor, kjer stoji bivša vojašnica, je namreč za črnomaljsko občino zelo dragocen. Zato je vprašanje, ali je dobro, da ga trajno namenijo za proizvodno dejavnost. Ne nazadnje pa so poslopja stara že okrog 40 let in mnoga precej dotrajana, vprašljiva je tudi kakovost infrastrukture v teh objektih in lahko se zgodi, da bodo stroški gradbenih posegov zelo veliki.

Medtem ko je odziv zasebnikov za najem prostorov precejšen, pa se družbena podjetja z redkimi izjemami skoraj niso odzvala na razpis. Čeprav je iz ocen investitorjev moč sklepati, da bi v začetku na novo za-

poslili v prostorih bivše vojašnice 179 ljudi, so nekateri člani izvršnega sveta menili, da je ta številka prenapihnje.

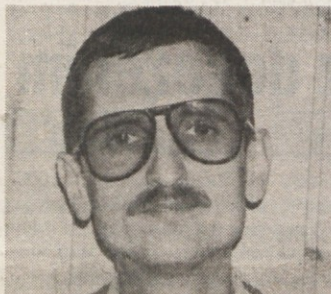
OPRAVIČILO

ČRNO MELJ — V zadnji številki DL je bilo na 1. strani objavljeno, da si je »kopino«, torej občinsko grajo pri urejanju in varovanju okolja, prislužil črnomaljski oddelek za družbeni razvoj. V resnici je »kopino« za prepočasno reševanje pereče ekološke problematike ob občinskem prazniku prejel črnomaljski izvršni svet. Prizadetim se opravičujemo.

Zeleni za odprto mejo na Kolpi

Nov predsednik

METLIKA — Metliški Zeleni so, ko so na nedavnem letnem občnem zboru pretresali delo v preteklem letu, ugotovili, da je iz njihovih vrst prišlo kar pre-

Tone Bezenšek

cej ekoloških pobud. Sicer pa so dali velik poudarek uresničevanju odloka o zbiranju in odvažanju odpadkov iz vseh naselij v občini. Največja akcija je bila zbiranje denarja za nakup 140 trenirk za črnomaljske otroke ter njihov obisk v Metliki, ki so ga pripravili skupaj z osnovno šolo. Zeleni pa so ponosni tudi na svojo pobudo, ki je bila v republiki uslišana, tako da bodo imele nove regi-

strske tablice na metliških avtomobilih metliški grb.

V letošnjem letu čaka, po programu sodeč, metliške Zelene veliko dela. Potrudili se bodo, da bo začela delovati postaja za spremljanje onesnaženja zraka. Končno naj bi celovito zaščitili belokranjske stelnice. Pripravili bodo akcijo, v kateri bodo očistili Kolpo pod železniškim mostom v Rosalnicah. Zavezali se bodo za nadaljnje reševanje problema Krupe, za zaščito in sanacijo starih lip v občini, za uresničevanje načrtovanega regionalnega parka Kolpa in izdelavo katastra vseh onesnaževalcev v občini. Ena pomembnejših nalog pa bo prizadevanje za odprto mejo na Kolpi, kjer bo omogočeno svobodno kopanje, taborjenje, čolnarjenje in ribarjenje.

»Seveda imamo v načrtih tudi številne akcije, ki bodo trajale več let, na primer reševanje vprašanja centralne čistilne naprave v Metliki, zaščito območij nad rezervati pitne vode in ob vodnih izvirih ter zahtevo po gradnji posebne čistilne naprave za Beti.« je povedal novi predsednik metliških Zelenih Tone Bezenšek. »V programu imamo zapisano tudi sanacijo centralnega smetišča v Metliki, nameščanje kontejnerjev za sortiranje različnih vrst odpadkov, ne nazadnje pa si bomo prizadevali tudi doseči, da bodo trgovci s kemičnimi kmetijskimi sredstvi dolžni prevzemati prazno embalažo in jo vračati proizvajalcu.«

M.B.-J.

Komu še prodajati in kako vnovčiti

V metliški občini je močno padla industrijska proizvodnja, med drugim tudi zaradi izgube trgov — Zaradi državne meje pričakujejo olajšave

METLIKA — Medtem ko se je industrijska proizvodnja v metliški občini leta 1990 zmanjšala skoraj za 9 odst. v primerjavi z letom poprej, je bila lani še za 20 odst. manjša kot predlanskim. Vendar podatki veljajo le za lanskih 10 mesecev, kar pomeni, da se je v resnici lanska proizvodnja zmanjšala še za veliko več.

Proizvodnja močno pada tudi zaradi izgube trgov. Problem je namreč, komu v bivši Jugoslaviji sploh prodajati in kako to vnovčiti. V metliških podjetjih morajo na primer, ko prodajo blago na Hrvaško, račune napisati v hrvaških dinarjih, in ko jim jih končno uspe dobiti, jih težko vnovčiti ali zamenjajo za hrvaško blago. Izdelkov, ki jih Hrvatje izvažajo in ki jih hkrati potrebujemo v Sloveniji, je

namreč zelo malo. Zato bodo morali, kot je bilo slišati na zadnji seji metliškega izvršnega sveta, menjavo s Hrvaško čim bolj zmanjšati, hkrati pa so obžalovali, da na meddržavni ravni na tem področju ni bilo narejenega tako rekoč nič.

Čeprav v metliški občini še ni prišlo do stečajev kot v številnih drugih občinah, pa je v podjetjih vse več primerov čakanja delavcev na domu,

saj se je marsikje proizvodnja skoraj ustavila. Medtem ko ponekod med delavci vlada apatija, drugod razsaja, strah pred odpuščanjem. Nemogoče je izplačati plače, kakršne po kolektivni pogodbi zahteva sindikat. Poleg tega je nastala velika anarhija zaradi na hitro sprejetega zakona o davkih, neizpeljanega lastninjenja, onemogočenega poslovanja z drugimi republikami ter brezpogojnih zahtev monopolistov, zaradi česar imajo nekateri

• V Metliki sicer priznavajo, da podjetja nimajo denarja, da bi šolala strokovni kader, ki bi ga nujno potrebovala, da bi se lažje izklopala iz težav. Po njihovem mnenju pa bi tukaj morala priskočiti na pomoč tudi vlada. Prav tako pa bi republika morala prebivalcem ob meji dati določene olajšave, dokler Slovenija in Hrvaška ne uredita razmer na meddržavni ravni.

velike probleme z zamudnimi obrestmi.

M. BEZEK-JAKŠE

VIŠJE CENE V VRTCIH?

TREBNJE — Vzgojnovarstvena organizacija Trebnje je zaprosila trebanjski izvršni svet za soglasje k povečanju prispevkov staršev v trebanjskih vrtcih za 45,4 odst. od 1. marca. Starši bi za dnevno varstvo otroka v jaslih poslej plačali 4.100 tolarjev mesečno, za otroka v ostalih oddelkih pa 3.171 tolarjev.

na. Drugi pa so bili mnenja, da je vojašnica glede na površino prostorov premajhna. Prednost pri najemu bi namreč morali imeti tisti, ki bi odprli čim več novih delovnih mest, medtem ko bi morali manj prostora nameniti za gostinske dejavnosti, pre-

• Problem zase predstavlja klavnica, ki naj bi jo preselili iz sedanjih prostorov ob Ločki cesti nižje ob Lahinji prav tako v prostore bivše vojašnice. Zeleni in naravovarstveniki se s to seilitvijo strinjajo. Tudi veterinarska inspekcija meni, da je nova lokacija boljša od sedanje, saj je bolj oddaljena od stanovanjskih hiš, lažji in cenejši bi bil odvod odpadnih voda, ker pa bi bila višje kot sedaj, imajo veterinarski inspektorji pomisleke zaradi morebitnega širjenja smrada. Nasprotno pa je sanitarna inspekcija mnenja, da bi z dovozom živine v novo klavnico prometno še bolj obremenili že sedaj precej obremenjeno Ločko cesto. Poleg tega naj bi bila v bivši vojašnici pekarna, kar izključuje bližino klavnice. Sanitarna inspekcija meni tudi, da bi klavnico težko priključili na čistilno napravo, prav tako pa je nepoznana roža vetrov na tistem območju.

vidni pa bi morali biti tudi pri oddaji prostorov za skladišča.

M. BEZEK-JAKŠE

ZAHVALA ZA POMOČ

ČRNO MELJ — Črnomaljski občinski odbor Rdečega križa se zahvaljuje stranki PDS iz Riminija, ki je v začetku februarja v Črnomelj pripeljala 10 ton pomoči v oblačih, prehrani, otroški hrani in igračah za begunce iz Hrvaške.

Malomarnost prepogosto neti požare

Požari iz malomarnosti

TREBNJE — Malomarnost je lani največkrat priključila »rdečega petelina« v gozdove, na travnike in gospodarska poslopja v trebanjski občini, to je razvidno iz poročila trebanjskega sekretariata za obrambo, ki govori o požarih v letu 1991. Kar polovico, to je sedem požarov, jih je zanimala malomarnost.

Lani so gasilci v trebanjski občini

• Čeprav so bili lani štirje požari manj kot leto poprej, so ti povzročili v trebanjski občini sorazmerno večjo gmotno škodo kakor pa v preteklih letih. Izračunali so, da je bilo lani samo neposredne škode v teh 14 požarih za 1.432.000 tolarjev. Kot zanimivost naj omenimo, da so lani trebanjski gasilci zabeležili 4 požare, ki jih je povzročila ekstermna reakcija, to je sproščanje kemične toplote.

najpogostejše gasili stanovanjska in gospodarska poslopja. Marec je najnevarnejši za gozdne požare, saj ljudje tedaj dostikrat nenadzorovano požigajo travnišča. Lani je občinska skupščina sicer sprejela odlok, ki prepoveduje take indijanske igrice z ognjem, v občinskem Statutu za civilno zaščito so pripravili obvestila, ki opozarjajo na večjo požarno ogroženost spomladi. Toda vse kaže, da trkanje na zavest ne zaleže dosti. Gotovo bi bilo bolj učinkovito preprečevanje tovrstnih malomarnosti, da ne rečemo že kar norečanja iz utrudljivega in požrtvovalnega dela gasilcev, če bi povzročitelji svoj odnos do požarne varnosti krepko občutili na svoji denarnici.

Enkrat je lani zagorel avto po prometni nesreči, drugikat pa so ognjeni zublji zajeli tovornjak, naložen z gumami, ki je bil na parkirnem prostoru. Povedati pa jih je treba, da so bili lani v vseh 14 požarih angažirani gasilci iz trebanjske občine. Le en požar so gasili novomeški poklicni gasilci, ki so bili pač takrat prvi obveščeni. Gasilci so prihajali na požarišča naglo in so s svojimi intervencijami preprečili še večjo gmotno škodo.

P. P.

Potreba po obveščanju vzpodbudila sklic razširjene seje predsedstva

Predsednik občinske skupščine dr. Mihael Petrovič je povedal, da tajnost izdelave predlogov za drugačno

KOČEVJE — Že v tem mesecu bodo cene komunalnih storitev v Kočevju v povprečju višje za 25%, kar pomeni, da se je voda podražila za 41%, ogrevanje za 19%, čiščenje odpadnih voda za 10% in odvoz odpadkov za 40%. K temu je potrebno dodati še 5-odst. povišanje novo oblikovanih cen zaradi predpisane davka na storitve. Takšno povišanje je omogočil republiški izvršni svet, ki je že konec preteklega leta odzvel občinam vse pristojnosti pri določanju cen komunalnih storitev, konec januarja pa izdal odlok o načinu oblikovanja teh cen, po katerem je možen dvig v višini 80% povišanja življenjskih stroškov. Ob potrditvi novih cen komunalnih storitev je kočevski izvršni svet 13. februarja sprejel tudi 25-odst. povišanje stanarin. Čeprav s tem povišanjem najemnin še vedno ne pokrivajo niti stroškov enostavne reprodukcije, saj bi ekonomske stanarine morale biti sedaj že okoli 7.000 tolarjev, kočevski izvršni svet za zdaj še ni izkoristil možnosti, da republiški izvršni svet zaprosi za večji odstotek povišanja najemnin.

BOŠTANJ — Boštanjčani cenijo ljubiteljsko kulturo. To so znova potrdili pretekli petek, ko so spet v velikem številu prišli v dvorano domačega TVD Partizana in so številni stoje vztrajali do konca priložnostnega kulturnega sporeda ob slovenskem kulturnem prazniku. Oktet Boštanjski fantje se je prvič predstavil pred domačim občinstvom z novim sporedom in doživel zelo lep sprejem. Seveda poslušalci niso hranili svojih dlani niti pri nastopu deklškega okteta Corona in učencev boštanske osnovne šole. Ti so bili za marsikoga celo najbolj prijetno presenečenje, saj kakovost obeh omenjenih oktetov ni sporna.

SEVNICA — »Terjamo od države, da vzpostavi sistem finančne discipline med kupci in dobavitelji, zamudne obresti za svoje terjatve pa zniža tako, da ne bo v vzvišenem položaju glede na davkoplačevalce,« so poudarili na sobotnem zboru obrtnikov iz sevniške občine.

Predlagali so tudi povečanje vsestransko upravičenih olajšav za vlaganje v osnovna sredstva in razloge do višine vlaganj. V luči razprave Janeza Hohkrauta, ki je ortal, v kakšnih zagatah se je znašala lesnopredelovalna obrt in industrija, so na zboru sevnških obrtnikov med svoje sklepe zapisali, da »se naj izvozna taksa za lesne sortimente odpravi. Les za predelavo v lesnopredelovalni obrti pa naj se smatra kot reprodukcijski material.«

Sevniški obrtniki so pooblastili Obrtno zbornico Slovenije, da jih zastopa pri zahtevku do republiške vlade in Ljubljanske banke, d.d., da bi obravnavali »zamrznjene« devize obrtnikov na bančnih računih kot poslovna sredstva obrti. Obrtniki se namreč nikakor ne morejo strinjati z zamrznitvijo njihovih deviznih vlog za 10 let.

Predsednik sevnjske obrtne zbornice Slavko Vilčnik je dejal, da lani razvojni sklad za drobno gospodarstvo v občini zaradi spremenjene davčne zakonodaje ni dobival svežih virov. V tem položaju pa je obrtnikom priskočil na pomoč občinski proračun s 4 milijoni tolarjev.

ureditev občin med ljudmi povzroča vznemirjenje. Tako denimo Stružanci izjavljajo, da kočevska občina zanje ni bila najboljša občina, da pa boljše nikoli niso imeli, kljub temu pa ostaja odprto vprašanje, kakšen bi bil izid referendumov o odcepitvi krajevne skupnosti Struge od kočevske občine. Po neuradnih podatkih naj bi namreč kočevska občina ostala ena občina in bi bila tako največja občina v republiki. Ker pa obstaja mišljenje, da bi se občine organizirale tudi tam, kjer je manj kot 3.000 prebivalcev

● Glede reorganizacije šolstva v Kočevju se predstavniki nekaterih strank niso strinjali z obrazložitvijo predsednika kočevskega izvršnega sveta Alojza Petka, da je najboljša rešitev ustanovitev treh samostojnih šol. Ker so obstoječe šole v Kočevju potrebne popravil, denarja za vsa potrebna obnovitvena dela pa ni, je nekdo predlagal, naj se proda stavba stare gimnazije, denar pa nameni za obnovo šol.

(spodnja meja ob tem še ni določena), torej tudi na demografsko ogroženih območjih, pa obstaja tudi različna razdelitve kočevske občine. Tako naj bi se krajevna skupnost Struge priključila občini Videm —Dobre polje, Poljanska dolina črnomaljski občini in Podpreska in Draga Loškemu potoku.

Tako, kot so bili prisotni na seji v bistvu enotnega mnenja, da tajnost v zvezi z bodočo ureditvijo občin ustvarja cel niz dezinformacij in ne potrebnega razburjanja med ljudmi, pa so bili enotni tudi v ocenitvi potrebe po vzpostavitvi sistema javnega nadzora nad sredstvi, pridobljenimi iz sklada za demografsko ogrožena območja. Ker so nekateri predstavniki strank zahtevali, naj se poimenski seznam tistih, ki so prejeli kredite iz republiških sredstev, namenjenih za demografsko ogrožena območja, predloži na naslednji seji skupščine, predstavniki občine pa so menili, da bi ti podatki morali ostati nekakšna poslovna skrivnost, so prisotni podprli predlog predsednika kočevskih socialistov Marka Rovana, da se ustanovi poseben odbor za nadzor nad temi sredstvi.

RIBNICA — Ribniški izvršni svet je pred kratkim sprejel novo ekonomsko ceno za vrtec, ki sedaj znaša 7.165 tolarjev za jasli in 5.268,70 tolarjev za vrtec. Na svoji zadnji seji 14. februarja pa je sprejel 17-odst. povišanje prispevka staršev na mesec februar, vendar samo za tiste starše, ki plačujejo poln prispevek. Tako bodo morali ti že za februar odšteti za jasli 2.550 tolarjev in za vrtec 2.000 tolarjev, v marcu, ko bo 45,4-odst. povišanje zajelo vse starše, pa bodo morali plačati za jasli 3.707 tolarjev in za vrtec 2.911 tolarjev.

RIBNICA — V ribniški občini so dobili v okviru republiškega natečaja za naložbe na demografsko ogroženih območjih skupno 9,6 milijona tolarjev, od tega 3,7 milijona tolarjev nepovratnih sredstev. Z dobjenim so zadovoljni, saj so bili sofinancirani vsi prijavljeni programi, tako da bodo lahko letos sodelovali na natečaju z novimi programi.

Nepovratna sredstva je občina Ribnica dobila na natečaju za gradnje objektov lokalne gospodarske infrastrukture, in sicer za postavitve trafo postaje Zadniki — Perovo, krajevne trafo postaje Sodražica-center in čistilne naprave pri rekonstrukciji regionalnega vo-

adi« obrtnike

ikov — Večje olajšave

svežega kapitala. Čeprav so tega razdelili po nižini obrestni meri, visoka inflacija zahteva še zmeraj visoke zneske za obresti, kar povzroča pri posojiljemalcih precej nejevolje.

Še letos bi radi ustanovili svojo hranilnico in posojilnico, v kateri bi obrtnikom in drugim varčevalcem zagotovili višje obresti na vloge in nižje obresti na posojila. Menijo, da bodo lažje našli denar za ustanovitve te službe kot pa primerno strokovno podkovane ljudi, ki bi jim obrtniki zaupali. Imajo pa za to potego vso podporo občinskih moč, kar je zagotovil na zboru obrtnikov tudi predsednik sevniske vlade Marjan Kurnik. Na zboru sta direktor

● Ob začetku lanskega leta je bilo v sevniški občini 329 rednih obrtnikov, ob koncu leta pa 369. Ti so na začetku zaposlovali 207 delavcev, na koncu leta pa že 295 delavcev. Predsednik sevniškega izvršnega sveta Marjan Kurnik je spomnil, da so lani v občini ustvarili v obrti 106 novih delovnih mest, medtem ko je Krčanom uspelo zagotoviti le 31 in Brežičanom 27 novih delovnih mest.

občinske uprave za družbene prihodke Slavko Golob in njegova sodelavka Erika Volčanšek seznanila obrtnike z nekaterimi spremembami s področja davčne zakonodaje.

P. P.

Zahtevkov že za 7 milijonov tolarjev

RIBNICA — Skupščina je dobila s prodajo 60 stanovanj približno 15 milijonov tolarjev, zahtevkov za vračilo lastne udeležbe pa je že v višini 7 milijonov tolarjev. Da ne bi bremenili občinskega proračuna, je ribniški izvršni svet 14. februarja sprejel nekatere sklepe v zvezi z vračilom lastne udeležbe.

Vsi, ki so plačali lastno udeležbo in so po zakonu upravičeni do vračila revalorizirane lastne udeležbe, bodo ostali upravičeni tudi v bodoče, spremenijo se le nekateri roki izplačila. Če se prejšnji imetnik stanovanjske pravice v obdobju dveh let po uveljavitvi zakona izseli iz stanovanja, se mu plačana lastna udeležba v realni vrednosti vrne takoj po izselitvi iz stanovanja. Do takojšnjega vračila lastne udeležbe v realni vrednosti je upravičen tudi prejšnji imetnik stanovanjske pravice, ki se je iz stanovanja izselil že pred uveljavitvijo stanovanjskega zakona. Če pa prejšnji imetnik stanovanjske pravice ostane v stanovanju in z lastnikom sklene najemno pogodbo, se mu plačana lastna udeležba v realni vrednosti vrne po preteku dveh let po uveljavitvi stanovanjskega zakona.

Izračun realne vrednosti lastne udeležbe se v vseh primerih opravi na način, ki je veljal pri dosedanji prodaji.

RIBNICA — Seja ribniškega izvršnega sveta minuli petek je potekala predvsem v znamenju brezpoldne razprave o črnih gradnjah v ribniški občini. Konkretno sklepe pa so člani izvršnega sveta sprejeli tako glede prijavljenih programov javnih del kot problematike vzdrževanja lokalnih cest. Izvršni svet bo sofinanciral vse prijavljene programe javnih del razen programa podjetja ITPP. Čeprav je minister za finance Dušan Šešok obljubil več denarja za vzdrževanje cest, so bili člani izvršnega sveta mnenja, da je nujno potrebno znižati raven vzdrževanja cest, vsaj dokler se ministrove obljube ne uresničijo. Sprejeli so predlog Tonega Tanko, po katerem naj bi program plaženja tako lokalnih kot nekategoriziranih cest ostal v bistvu nespremenjen, racionalneje pa naj bi bilo predvsem posipanje cest.

RIBNICA — Prejšnji teden je bil objavljen razpis za oddajo doma JLA v Ribnici v najem. V razpisu so navedeni pogoji oziroma nekakšne omejitve glede dejavnosti, ki naj bi se v bodoče izvajale v bivšem domu JLA. Stavbo bodo oddali v celoti najboljšemu ponudniku.

Društvo izgnancev Slovenije je po Bučki dobilo še krajevno organizacijo na Stundencu — Predsednik Jože Žibert

STUDENEC — Zahtevki za vojno odškodnino okrog 54.000 slovenskim izgnancem ne morejo zastarati zaradi pravnih, zgodovinskih in moralnih razlogov. Ob združitvi Nemčij so svoje zahtevke za vojne odškodnine že postavile nekatere evropske države in delno uspele. Zato ne bi bilo nič nenavadnega, če bi to storila tudi slovenska država.

To je poudarila predsednica komisije za socialna vprašanja in odškodnine pri Društvu izgnancev Slovenije, prof. Ivica Znidaršič, na ustanovnem zboru krajevne organizacije izgnancev na Studencu. Ta šteje 244 članov, upošteva tudi izgnance iz krajevne skupnosti Primož, medtem ko ima krajevna organizacija na Bučki, ki so jo v sevniški občini najprej ustanovili, 77 članov. Slovenski izgnanci so bili med 2. svetovno vojno prisilno izgnani v okrog 300 taborišč tretje raje, na njihove domove pa so naselili kočevske Nemce, ki so zasegli tudi celotno njihovo imetje. Za porušeno in odvzeto premoženje, za prisilno delo, trpljenje, izgubo zdravja in umrle svojce niso dobili slovenski izgnanci prav nobenega nadomestila ali vojne odškodnine.

V Nemčiji so sprejeli tudi predpise o »skrbi za žrtve vojne« in imajo na tej osnovi njihovi uradniki široka pooblastila. Toda slovenski izgnanci za-

Brez republiške pomoči bo Obkolpje ostalo s pro- blemi tam, kjer je

KOČEVJE — Kočevje, ki je po površini druga največja občina v Sloveniji, ima kar 70 odstotkov ozemlja demografsko ogroženega. Njena posebnost so tudi zaprta območja, ki so bila dolga leta pod posebnim režimom. Da bi spodbudili razvoj in ljudem omogočili normalno življenje, je vodstvo službe za revitalizacijo Kočevskega izdelalo program, ki predvideva več dolgoročnih nalog.

Prednost bo imela infrastruktura. Gre za cestne povezave v smeri Fara—Žaga—Predgrad, ceste Kočevje—Koprivnik, Kočevje—Struge in del cestnega omrežja v KS Kočevska Reka. Prednostni vrstni red je v veliki meri spremenila uveljava državne meje s Hrvaško, saj občina Kočevje meji s to državo kar na dolžini 75 km. Uresničitev cestnega programa pa tudi drugih najnujnejših investicij, v kar štejejo tudi ureditev centralne doponje za smeti, se že sedaj postavlja pod vprašaj. Če k temu dodamo še željo po napeljavi plinovoda ter sanaciji kompletnega vodovodnega omrežja, bo za izvedbo teh programov potrebno zagotoviti vsaj polovico lastnih sredstev, ki jih ni mogoče v celoti zagotoviti v proračunu občine Kočevje.

Nova obremenitev bo tudi izgradnja 17 km dolge regionalne poti od Petrine do Osilnice in naprej do Drage. Gre za cesto, ki naj bi jo finansirala republika. Vsaka občina za to nima denarja. Tudi oskrba z elektriko bo v okolih njih vseh delala še velike preglavice, saj se petdeset vasi napaja z elektriko iz hrvaškega elektrogospodarstva. Ali bo večino projektov od Kolpi iz svoje blagajne plačala republika? Za sedaj obstajajo le delne obljube, kot recimo ta, da prihodnje leto država računa na gradnjo ceste Petrina—Osilnica—Draga.

M. GLAVONJIĆ

RIBNICA — Po mnenju RTV Slovenije — Oddajniki in zveze so možnosti, da bi lahko v Ribnici ponovno gledali program TV Koper še pred začetkom naslednje zime (saj se ta še ni iztekla), zelo majhne. Kot vse kaže, pa so majhne tudi možnosti, da bi v Ribnici namesto kopskega programa lahko gledali program kanala A. Oddajniki in zveze namreč, kot pravijo monopolisti, ne kažejo velikega zanimanja za dogovor o nekaj razumni ceni za vzdrževanje oddajniških naprav.

SEVNICA — Društvo vinogradnikov Dolenjske — podružnica Sevnica — Boštanj vabi svoje člane in tudi vse, ki bi radi preverili svoje vinogradniške in kletarske sposobnosti, da prisnevo četrtek, 27. februarja, ob 14. uri v gostilno Kragl na Glavnem trgu v Sevnici 3 litre svoje kapljice, ki jo bodo strokovnjaki ocenili 29. februarja.

odškodnino

jevo organizacijo na Stu

bert

firm v Nemčiji, kjer so med vojno delali »tlako«, niti kam naj predložijo zahtevek za odškodnino, če so na njej delali medicinske eksperimente. Meni da je bivša Jugoslavija vendarle odprla nila nekaj od 8 milijonov mark odškodnine (ki jo je dobila po resoluciji Združenih narodov in bilateralnem sporazumu) okrog 50 Slovincem, žrtvam vивisekcije.

Zdaj je pravi čas, da se poravnava vse krivice, ki so jih preživeli izgnanci in njihovi svojci, potem naj se pa družava Slovenija pogovarja še o kreditih in drugih aranžmajih, smo slišali na Studencu. Kot je povedal predsednik studentske organizacije izgnanec Jože Žibert, je med vojno ostalo na tem območju le pet družin, ki so imele kakšnega družinskega člana: zaposlenega bodisi na železnici ali pri pekarjih. Povabil je, da se včlanijo v društvo vsi krajanji, ki so bili med leti 1941—1945 nasilno izgnani v nemška taborišča, na Hrvaško, v Srbijo ali pa so zbežali pred nasilnim pregonstvom čez mejo, na italijansko okupirano ozemlje.

BREZ PRISILE — Po razžirjeni seji predsedstva kočevske občinske skupščine je bilo s strani nekaterih predstavnikov slišati, da so tovrstna srečanja v bistvu le »mlatenje prazne slame« in da zato niso potrebna. V vabilu za včerajšnjo razžirjeno sejo predsedstva je bilo zato posebej navedeno, da udeležba za predstavnike strank po statutu občine ni obvezna. Tako se takho vsi tisti, ki dvomijo o potrebnosti in koristnosti takšnih razžirjenih obravnav, sami odločijo, ali bodo sodelovali ali ne.

TEZAE Z »RDEČO HISO« — Direkcija za stanovniško gospodarstvo občine Kočevje bi morala že s 1. januarjem prevzeti v upravljanje stavbo na Ljubljanski 7, Kočevcem znano, kot »rdeča hiša«. Tega še ni storila, saj se današnje stranke in nekdane družbenopolitične organizacije, ki so v hiši domovale vrsto let, ne strinjajo za višino najemnine. Direkcija, ki jo podpira kočevski izvršni svet, meni, da morajo tudi stranke plačati enako najemnino kot drugi najemniki prostorov v tej stavbi. V kolikor imajo stranke prevelike prostore, jih bodo pač morale v prihodnje deliti z drugimi. Tako tudi Zvezi borcev ne bodo znižali najemnine — v ta namen jim bodo raje povečali dotacijo.

TEŽKA POJASNILA — V krajevni skupnosti Kostel kar nekaj ljudi čaka težko pojasnjevanje tega, kdaj, kje in kako so bila porabljena določena sredstva, namenjena tej krajevni skupnosti. Med drugim bo potrebno odgovoriti tudi na vprašanje, koliko kamionov peska je bilo odpeljanega iz kostelskega kamnoloma na mejni prehod v Petriuni.

IZID GLASOVANJA — Društvo rejcev malih živali iz Ribnice bo moralo za prostore, v katerih bi imeli pisarno, še malo počakati. Kljub pozitivnim mnenjem k oddaji prostorov, ki so jih izdale krajevna skupnost in pristojne inšpekcijske službe, je ribniški izvršni svet menil, da morajo ostati prostori v stavbi, v kateri so sicer blagovne rezerve občine Ribnica, prazni. Člani izvršnega sveta so imeli glede tega različna mnenja, tako da je šele izid glasovanja prinesel odločitev, da bo za Društvo rejcev malih živali potrebno poiskati drugo rešitev.

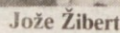
LETNI PRIPIS — Da lahko majhen popravek veliko pomeni, dokazuje dopolnitev določila o zamudnih obrestih za podpisnike kupoprodajnih pogodb za stanovanja v občini Ribnica. Obresti so še vedno 1,2% na dan, vendar jih ne bodo obračunavali z dnevnim, ampak z letnim pripisom.

DOPOLNITEV POGODB — Ministrstvo za obrambo še ni podpisalo najemnih pogodb za prostore v bivši vojašnici v Ribnici. Vzrok za to je v drobnih spremembah, ki jih bodo vnesli v pogodbe, tako, denimo, da bo najemnik moral nekaj prispevati tudi za zavarovanje teh objektov. Bistvenih sprememb pa po zatrlih ministrstva ne bo.

KRUHA IN IGER — Med 34.000 naročniki Kmečkega glasa jih je tudi precej iz Dolenske, žal pa na kulturno-zabavni prireditvi v Trzinu, ki so jo poleg Jerce Mrzel, citarja Karlija Gradiš-ka in učencev trziške osnovne šole zabeležili še člani Modre kronike, le-ti pri prižebanju desetih najlepših nagrad naročnikom Kmečkega glasa niso prinesli sreče nobenemu Dolencu. Pa kaj je to primerjavi s tistimi brezimnimi otroki iz Maribora in od drugih, ki v zadnjem času pogosto pišejo predsedniku slovenskega predsedstva in ga sprašujejo, ali jim lahko pomaga, da bodo spoznali kaj je to sadje in meso. Milan Kučan je s takole površno povzeto eno izmed vsebin pism, odgovoril na vprašanje zakaj je razumel ženske, ki so protestirale zoper ukinitve 55. člena slovenske ustave o svobodi odločanja o rojstvu otrok. In predsednik je za to pretresljivo pripraved požel močan aplavz občinstva v nabit polni dvorani.

VOĐSTVO — Tovarna obutve na Loki naj bi začela s poskusnim obratovanjem že v prvi polovici marca. Dobro bi bilo, če bi ljubljansko zasebno podjetje Andrea, ki bo organiziralo proizvodnjo, čimprej sklicalo kakšno novinarsko konferenco, ki jo objavlja tudi sevnška vlada, da bi uradno zvedeli tisto, da so vse pomembnejše stolčke v tovarni že razdelili. Ali res predvsem tistim, ki imajo zveze, kot že čivkajo vrabci na sevnških strehah?

ZAVAROVALNIK DRUGIČ — Čisto »tpravi« direktor krške zavarovalnice Triglav je po objavi bodičke na temestu v prejšnji številki očitno napel kozjih molitvic svojemu podrejenemu. Ta je odločno zanikal (tudi kolegicam s sevnjskega radija), da bi bil o tisti, ki se na terenu predstavlja za direktorja, Menda se bo poslej bolj izogibal sevniskemu radiu. Žalovanja se ne bo.

STRAH PRED SNEMANJEM — Seje krške občinske skupščine zadnje čase snemajo, in to ne z obešalnika pač pa s filmsko kamero. Vsi v sejni dvorani se ne veselijo te parlamentarne novosti. Na zadnji seji je bil jezen delegat Janez Zarn. Je rekel, koliko neki stane tole snemanje. In kakšen smisel ima snemanje? Nikakršnega, ko pa nimamo kabelske, je rekel. To je torej jeza tehnične narave. Ve se tudi za nejevoljo drugačne sorte. Pred kakim letom so že poskusili snemati skupščinske seje, vendar so morali odstopiti od te namere. Neki delegati so kratko malo rekli, da imajo slabe izkušnje z novinarji. Ampak saj dogajanje beleži kamera, za božjo voljo. Se pravi, da je velika verjetnost, da so se delegati tedaj zbaljali sami sebe in svojih parlamentarnih dejanj.

NA POMOČ — V Krškem imajo težave, ko je požar, saj menda nekateri gasilci le stežka zvedo, da gori. Mogoče imajo v Krškem pokvarjene sirene, če pa niso odpovedali tile instrumenti, so pa ljudje, ki alarmirajo gasilska moštva. Vragigavedi, če niso gasilci nevoščljivi drug drugemu in se nečjejo obeščati o požaru, da bi bili vsi prvi na pogorišču. Toda Slavko Šribar in stanovski kolegi imajo idejo: naj župnikova ekipa udari plat zvona, če so posvetne sirene tiho.

BREZPOSELNI — Dr. Stane Sunčič in Miran Resnik na pogovoru v Ljubljani nista mogla iz dr. Lea Šešerka in Miha Jazbinška izbežati zagotovila, da sedanji delavci krške atomske elektrarne ne bodo ostali brez zaposlitve, ko bi se nuklearka zaprla. Ker se slovenski vladi dokaj mudi in ker včasih na kaj tudi pozabi, se da predvideti končno stanje: nuklearniko moštvo bi lahko bilo na čakanju. Dokler se stvari ne uredijo, seveda, ali pa dokler ne bo dragih učenjakov kdo iz sveta odkupil po dnevnih tržni ceni, kakor piščanca ali jajce. In blagor deželi, ki utegne imeti doktorje celo v armadi rezervne delovne sile.

Novo v Brežicah

VELJAVNO — Da je treba Srbe na vrbe, se nekemu v Brežicah nikakor ne zdi pravilno. Po njegovem je pametno vzeti šmajser v roke pa bum po Hrvatih. Svoj tovrstni moralni kategorični imperativ je neznani pisec lepo dokazal z barvanjem hišnega pročelja v Levstikovi ulici. Tam je bilo očitno še več ljudi s podobnimi možganskimi predznaki. Za vsak primer je tudi za take grafične slovenski kmetiček zdrave pameti že zdavnaj izumil tisto priljubljeno geslo o ošlu in džamiji.

ZAPUŠČENO — Slovenci naj bi si v bodoče delali elektriko tudi iz nekaj dodatnih plinskih — parnih elektrarn, če res ne bi šlo drugače. Toda kje bi se dalo narediti tako tovarno elektrike? Odgovorijo lahko Brežičani. Oni imajo Bregansko selo, Bregansko selo ima Tehnično remontni zavod in Tehnično remontni zavod ima kotlovnico, ki je tolikšna kot del manjše elektrarne. Kot v podjetju na splošno, se tudi v kotlovnici ne dogaja kaj dosti koristnega, slovenski minister - obrambni ali drugi — pa nič ali skoraj nič.

KOSTI — Na brežiškem komunalnem smetišču v Dobovi in poleg njega dobite ležaje, štedilnike, elektromotorje in Rome. Če bi radi kosti, lahko dobite tudi te. Ravno ta trenutke na smetišču niso na voljo, vendar velja počakati, ker včasih ležijo tam. Nekaj časa nazaj, ko so po ozračju še letale poznojesenske mesarske muhe, je nekdo, ki pa ni Rom, pripeljal na smetišče celo prikolico živinskih kosti, primernih za okusno juho. Se pravi, da se bodo morali Romi kmalu posloviti od smetišča, saj si na deponiji očitno neki drug Dobovčan ureja vse potrebno za bivanje in prehranjevanje na smetišču.

PRISPEVKI ZA MEDICINSKO OPREMO

BREŽICE — V sklad za nabavo medicinske opreme pri splošni bolnišnici v Zdravstvenem centru Brežice so prispevali: Lizika in Ivan Pečnik iz Papišniške 2 v Krškem 1.850 SLT, upravni organi SO Brežice 500 SLT namesto izplačila Albin Krulc za delo pri občinski volilni komisiji, Anton Komočar iz Krške vasi 48 30.000 SLT, Franc Rajtarič iz Stare vasi 60 pri Bizeljskem 210 SLT, PD Bratov Milavcev 1.500 SLT namesto venca za pokojne Korberjeve, Ferenčak in Aringer, srednja šola Brežice 5.000, družina Longo iz Kidričeve 3 v Krškem 3.000 in kolektiv Centralne lekarnice na Prešernovem trgu 3 v Ljubljani 4.000 SLT - vsi namesto venca za pokojnega prim. dr. Vladimirja Bergeleza, Splošna bolnišnica Brežice 10.000 SLT namesto venca za pokojne Marijo Illovar, Vladimirja Levojeviča, prim. dr. Vladimirja Bergeleza in Jožeta Vimpolška. Prispevki znašajo skupno 137.484,20 SLT. Odbor, ki vodi sklad, se darovalcem zahvaljuje.

• Bolj ko se zgoraj kvasi, manj je spodaj kruha. (Sajher)

Razlika med mlinom in nuklearko

S čim na referendum?

KRŠKO — Petega februarja letos je prišlo do razpoke in puščanja pare na slepem in začetnem izhodu iz visokotlačne turbine, kot je pokazala Republiška uprava za jedrsko varnost nedavno zaustavitve krške nuklearke. To je lahko nov povod za pogovore, kako nevarna je atomska stvar na Krškem polju, kateri je Tito ob polaganju temeljnega kamna menda namenil besede dvoma: »Rajši bi položil temeljni kamen za mlin na tem polju kot pa za tole elektrarno.«

Toda časovno bližja od Brozove skepe nam je informacija RUJV, da je omenjene srede ob 12.20 popustila pred 60-atmosferskim parnim pritiskom korodirana pločevina na pokrovu neke prirobnice v krški atomski elektrarni. Je ta zarjava in za več kot tretjino stanjšana pločevina razlog za plat zvona minutko pred dvanajsto?

Na nedavni seji sveta posavskih občin so »zelenega« Ivana Tomšeta malce cinično povprašali, čemu se slovenski zeleni stranki toliko mudi z zapiranjem slovenske nuklearke, ko pa njeni francoski somišljeniki dandanašnji prav mirno gledajo svojih nekaj deset nukleark. Ta zbadljiva radovednost je na mestu, če držijo zagotovila, da je jedrska elektrarna v Krškem ena najbolj varnih na svetu. Je umestna, če je imel vzrok za svojo zahtevo tisti predstavnik nemške elektronske grupacije Siemens, ki je pred dnevi zahteval takojšnje zaprtje 16 črnilskih kotlov nevarnih nukleark v Vzhodni Evropi in ki med temi sploh ni omenil slovenske. In ni umestna, če ljudstvo, ki naj bi šlo junija na vseljudsko glasovanje, ne ve prav veliko krški atomski resnici. Trenutno v zvezi z nuklearko vladajo ugibanja in domneve, ker se nekako ne da našteti čistega vina tako o naših lastnih kot o objavljenih avstrijskih kilovatih elektrike. Nedvomno ima prav dr. Andrej Stritar iz Črnuče, ko pravi: »Pojasnilo Slovincem vsak svoja stališča o jedrski energiji. Toda soočimo dejstva, ki se jih da podkrepi tudi z dokazi.«

M. LUZAR

OCENJEVANJE VIN

CERKLJE — Podružnica Društva vinogradnikov Dolenjske Cerklje ob Krki obvešča vinogradnike s svojega območja, da bo v zadnjem tednu februarja izvedla ocenjevanje vin letnika 1991. Zainteresirani pridelovalci vin naj zato prinesejo v nedeljo, 23. februarja, po dva litra vzorcev vin k Ivanu Golobu na Dol. Pirošice. Degustacijska komisija, ki jo bodo sestavljali: inž. Franc Bezjak, enolog, inž. Jože Ajster, Jože Horžen, Jože Pečelin in Franc Žibert, bo v četrtek, 27. februarja, ocenila vzorce vin. Rezultate bodo predstavili na srečanju v nedeljo, 1. marca, v šoli Bušča vas, ki se bo pričelo ob 15. uri. Pridelovalce vin vabimo, da se srečanja udeležijo v čim večjem številu.

F. Z.

LETNA KONFERENCA KMEČKE STRANKE

KRŠKO — Krška podružnica Slovenske ljudske stranke je preko svojih šestih poslancev v občinski skupščini izposlovala sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in veterinarstvo strokovno svetovalno službo. Iz občinskega proračuna je v letu 1991 pridobila pet milijonov tolarjev za kmetijske programe. S svetovalno službo je sodelovala v ciklusu zimskih predavanj, ki so v teku. S sodelovanjem podružnice so izvozili v Nemčijo prvo pošiljko jabolk. Kmečki mladinci je krška podružnica zagotovila delovno prakso na nemških mojstrskih kmetijah in prvi udeleženci bodo odšli tja že v mesecu marcu. Kmetom bo podružnica pomagala pri izpolnjevanju obrazcev davčne napovedi. O vsem tem in drugih dejavnostih se bodo člani krške podružnice Slovenske ljudske stranke pogovorili v nedeljo, 23. februarja na letni konferenci podružnice. Konferenca, na katero so vabljeni člani in vsi kmetje, bo ob 9. uri v Kulturnem domu v Krškem.

POMEN ZAČETNE SPODBUDE

BREŽICE — Brežiški socialisti ocenjujejo, da je občinski program razvoja demografsko ogroženih območij primeren in potreben, vendar se sprašujejo, če bo ta načrt odločilno pospešil napredovanje nerazvitih krajev. Menijo, da ne zagotavljajo poselitve najbolj ogroženih krajev. Zato socialisti predlagajo, naj bi bilo v prihodnje v ogroženih območjih dovoljeno graditi na nerodovitni in torej nekmetijski zemlji brez plačila spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča.

Nihče ni povedal, kako je prav

V KS Koprivnica bi radi dokončali napol sezidano večnamensko zgradbo, v kateri bo tudi otroški vrtec — Neurejen prostor — Park ni prednost

KOPRIVNICA — V Koprivnici bodo verjetno kmalu naredili otroški vrtec. Tako se bo koprivniška krajevna skupnost lažje prebila iz sedanje demografske ogroženosti, vendar ji vse skupaj ne bo dosti pomagalo, če ne bo imela prostora, kjer bi Koprivničani, potem ko bodo prerasli otroški vrtec in šole, lahko zidali hiše.

Za vrtec je odločilnega pomena koprivniški krajevni samoprispevek, ki se je izteklet v letu 1990. Od samoprispevka so bili namenili 40 odst. denarja za gradnjo šole, v kateri je tudi vrtec, 50 za komunalno infrastrukturo in 10 odst. za skupne potrebe. »V prvih treh letih samoprispevka smo namenili ves denar za ceste in s pomočjo občine posodobili kar 10 kilometrov cest. Nekako v dveh intervalih smo gradili tudi telefonsko omrežje. Zaostaja pa tretji del programa, to je gradnja osnovne šole Koprivnica in vrtca v sklopu šole,« pojasnjuje gradbeni in naložbeni zaostanek Franc Bogovič, predsednik sveta KS Koprivnica. V krajevni skupnosti imajo zdaj nekaj zagotovilo, da bo izvršni svet pomagal dograditi omenjeno večnamensko stavbo. Objekt, ki je dozidan k stari šoli, je za zdaj samo pod streho. Ko bo gotov, bo v njem dobilo prostor tudi koprivniško prosvetno društvo.

Vsako zidanje je v Koprivnici nekakšno pionirsko delo, kajti za krajevno skupnost ni prostorske dokumentacije.

Zaradi tega pomanjkanja je v koprivniški krajevni skupnosti možna samo nadomestna gradnja. »Ni parcele, na katero bi se lahko mlad človek vselil,« gleda skozi krajevna očala celotno zadevo predsednik Bogovič.

Oddaljeni in nepoučeni bi videli ključ reševanja za vse probleme krajev-

Franc Bogovič

Ogrožata preteklost in sedanjost

Brežiška občina snuje načrt za razvoj demografsko ogroženega območja — Meja je postavila nova vprašanja — Dober dan, Hrvatski radio

BREŽICE — Za demografsko ogrožena območja je imela Slovenija lani na voljo komaj petino potrebnega denarja. Za letos je količina neznana, najverjetneje pa bodo tako kot lani iz revnih občin pisali v Ljubljano za denar. Najbrž bodo prošnjam dodali kako opazko o lokalnih podobnostih.

V brežiški občini, kjer so se pred časom na več sestankih obširno pogovarjali o lastni demografski ogroženosti, so zasnovali razvojni načrt za 17 krajevnih skupnosti. Te so na Dobovskem polju z Obsoteljem, na Brežiškem polju z Okolico, v bizeljsko-sremiškem predelu in na območju Gorjancev in Čateškega polja. Tako uradno tolmačenje pravzaprav dokazuje, da je večji del brežiške občine demografsko ogrožen. Do danes niso uspeli v teh krajih razviti komunalne, energetske in prometne infrastrukture in preprečiti izseljevanja domačinov. Sedaj, ko v občini skušajo nadoknaditi zamujeno, dosti poudarjajo primernost razvojnih načrtov. Po

vozniki »vžigajo« številne parkirane kamione. Na vozilih naloženi tovar ob carinarnici muka in zaudarja. Slovenija ne reče ne bev ne mev o neka-

• Za Slovenijo je mogoče posebej nespodbudno, da njene državljane na območju Velike Doline dosega jo valovi hrvaške televizije in radia, medtem ko sta slovenska medija slabo slišna. Menda rešuje državno čast v tem pogledu brežiški radijski studio, ki na lastno pest »sili« s slovenskim programom v to svojevrstno karan-

terih hrvaških medijskih napovedih, zato se prebivalci na slovenski strani meje bojijo, da jih bo Slovenija prodala Hrvaški.

M. LUZAR

Pred referendumom stvarno mnenje

Na seji sveta posavskih občin ocenili, da morajo pred vseljudskim glasovanjem o zaprtju JE Krško svoje povedati strokovnjaki — Plin je napaka

KRŠKO — Člani sveta posavskih občin, nekateri republiški poslanci in vodje poslanskih klubov so na izredni razširjeni seji sveta posavskih občin 11. februarja menili, da v Sloveniji ne more biti referenduma glede zapiranja Jedrske elektrarne Krško, dokler ne bodo narejene strokovne podlage za zapiranje elektrarne. To tudi pomeni, da morajo državljani izvedeti, kaj bi z zapiranjem elektrarne pridobili in kaj izgubili.

Republiški poslanci Janez Kopač, Niko Rainer in Metod Šonc so prepričani, da republiška vlada pripravlja referendum prenaplajeno in zato premalo strokovno. Kot je menil republiški poslanec in krščanski demokrat Ciril Kolečnik, bo morala vlada pred referendumom poiskati trajno odlagališče radioaktivnih odpadkov, narediti projekt razvoja Posavja in rešiti vprašanje rente. Republiški poslanec in član stranke Zelenih Ivan Tomše je podprl razpis referenduma. Krčanom je očital, da ščitijo nuklear-

ko in da niso vprašali za mnenje sedanjih dveh občin, preden so v občinski skupščini sklepali v zvezi s širitvijo začasnega skladišča nizko in srednje radioaktivnih odpadkov. Tomše, ki je predsednik parlamentarne komisije za proučitev okoliščin gradnje JE Krško, je opozoril, da pravkar zgrajeni plinovod za Posavje in Dolenjsko ne sodi v 15-kilometrski pas, tj. v bližino nuklearke. Tomše je predlagal ustanovitev posavske komisije, ki bi ljudem vsestransko po-

jasnila problematiko nuklearke. Ivan Tomše in Ciril Kolečnik sta v dobrem delu seje vodila polemichen dialog, ob koncu katerega je Kolečnik dejal, da bo predlagal razrešitev

• Na seji je prišla do izraza bojazen Krčanov, da bi s predčasnim zaprtjem nuklearke slovenska vlada nehala iskati trajno odlagališče visoko radioaktivnih odpadkov in da bi tako ves tovrsten material ostal za vselej v Krškem.

Tomšeta s funkcije predsednika komisije za proučitev okoliščin gradnje JE Krško. Zamenjava bi po Kolečnikovem mnenju koristila objektivni osvetlitvi okoliščin.

L. M.

Soliden začetni program

Brežiška SDP o skrbi za demografsko ogrožena območja — Obstajajo prednostne naloge

BREŽICE — Klub delegatov brežiške Stranke demokratične prenove je pred časom obravnaval osnutek programa razvoja demografsko ogroženega območja v občini in ugotovil, da program dokaj stvarno prikazuje doseženo razvojno stopnjo posameznih območij in da je tako solidna osnova za začetek razprave.

Stranka ob tem kritično pripominja, da bi moral program izhajati iz krajevnih skupnosti kot še vedno veljavni temeljni oblik lokalnega in političnega organiziranja. Program deli občino na območja, ki se ujemajo s predvideno politično razdelitvijo Slovenije, vendar

ne bi smeli nikakor preudicati ustanavljanja bodočih občin. Omenjeni razvojni načrt bi se moral omejiti izključno na tiste krajevne skupnosti, ki jih zakon opredeljuje kot demografsko ogrožene. Po mnenju v SDP je predlagatelj programa nedosleden, ker v nekaterih primerih obravnava probleme načelno, drugod našteva podrobnosti.

Brežiška SDP se ne strinja, da je za večje poseljevanje predvideno predvsem ravninsko območje ob Savi, Krki in Sotli. Taka politika pomeni načrten poseg v površine, primerne za poljedelstvo, in ne daje upanja, da bi se razseljevanje v višinskih predelih zaustavilo. Zavzemamo se za racionalno in načrtno poseganje v prostor, tako da bo možno graditi stanovanja tudi zunaj nastitih območij. Pri izdelavi predloga tega programa je potrebno upoštevati tudi dejstvo, da precej krajevnih skupnosti leži ob državni meji ali v ožjem obmejnem pasu. Osnutek tega ne upošteva zadosti. Manjka mu izvedbeni načrt vsaj za tekoče leto. V SDP menijo, da bi se morali v občini in tudi v omenjenem razvojnem programu prednostno zavzemati za uresničitev programov sprejetih samoprispevkov in za oskrbo prebivalcev s tekočo pitno vodo, električno energijo in telefonijo. Vsem prebivalcem v občini in Sloveniji je potrebno omogočiti kakovosten prejem slovenskega radijskega programa. Ni namreč sprejemljivo, da v tem času neposredno ob državni meji, a tudi sicer, ni možno sprejemati kakovostnega programa RTV Slovenije, menijo v klubu delegatov brežiške SDP.

M. LUZAR

L. M.

Živahna starost »Ivana Kobala« iz Krške vasi

65 let delovanja — Gallusova priznanja

KRŠKA VAS — Nedolgo tega sta nastopila pevski zbor iz Krške vasi, in sicer na krajevnem odru. Dogodek je temeljito pripravilo Prosvetno društvo Ivan Kopal iz Krške vasi, to pa zato, da bi lepo počastilo 65-letnico delovanja in ker so pevci duša tega prosvetnega društva. Pevcev je torej za dva setava. Poleg moškega pevskega zbora, ki vadi in poje daljši čas, deluje v PD Ivan Kopal kako leto dni že tudi oktet »Kranjci«.

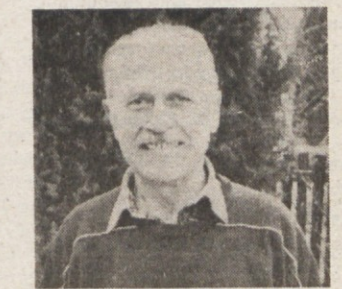
Florijan Resnik, ki je član v prvem zboru in tajnik prosvetnega društva, pravi, da pevci nastopajo na občinskih revijah pevskega zbora, ki vadi in poje daljši čas, deluje v PD Ivan Kopal kako leto dni že tudi oktet »Kranjci«.

in prijubljani podobno gotovo ne bi bilo, če ne bi krajevna skupnost Krška vas tako dobrohotno pomagala kulturnikom.

V ljubiteljskem Prosvetnem društvu Ivan Kopal, v katero so Krškovaščani z leti povzdignili 1927. leta ustanovljeno pevsko društvo Vrbenica, pišejo interno zgodovino člani vsak po malem. Tako so po svoje vtisnili pečat tudi Franc Baškovič, »legenda zborovskega petja«, Jože Prah mlajši, kot organizator »Kranjcev«, in Ivan Prah, društveni predsednik, »brez katerega ni bilo v Krški vasi nobenega kulturnega dogodka«.

Na nedavni dobro obiskani proslavi 65-letnice so podarili pevcem moškega zbora Gallusove značke. Bronaste Gallusa so prejeli Vlado Bogovič, Dušan Prah, Florijan Resnik in Mirko Smrekar, srebrne Dušan Beribak, Franc Jamnikar in Marjan Tomše. Zlate Gallusove značke pa so dobili Jože Prah starejši, Zdravko Tomše in Franc Vogrinc.

M. LUZAR

Florijan Resnik

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 20. II.

SLOVENIJA 1

9.35 — 0.45 TELETEKST
9.50 VIDEO STRANI
10.00 PROGRAM ZA OTROKE
PEDENJEP
MAČKON IN NJEGO TROP, risanka
10.55 ŠOLSKA TV, ponovitev
12.00 POROČILA
16.15 NAPOVEDNIK
16.20 EP VIDEO STRANI
16.25 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SLOVENSKA KRONIKA
17.20 PROGRAM ZA OTROKE
SUPER BABICA, angl. naniz., 6/13
ŽIV ŽAV
18.40 ŽE VESTE..., svetovalno izobraževalna oddaja
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 RAZREDNIK, amer. naniz., 13/22
20.25 MAJA VAM PREDSTAVLJA
21.30 TEDNIK
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 POSLOVNA BORZA
23.00 NAPOVEDNIK
23.05 SOVA
NEMOGOČI VOHUN, angl. nadalj., 1/2
CELLINI, italij. nadalj., 3/6
0.35 VIDEO

SLOVENIJA 2

9.35 Video strani — 9.45 Zimske olimpijske igre — 15.45 Sova (ponovitev) — 17.00 Zimske olimpijske igre in Euroritem (36. oddaja) — 19.00 Video lestvica — 19.25 Napovednik — 19.30 Dnevnik RAI — 20.05 Žarišče — 20.30 Marlboro music show — 21.00 Zimske olimpijske igre — 23.00 Yutel

PETEK, 21. II.

SLOVENIJA 1

9.10 — 12.10 in 16.20 — 2.00 TELETEKST
9.25 VIDEO STRANI
9.35 PROGRAM ZA OTROKE
LEGENDE SVETA, 5. epizoda
kanadske naniz.
PRAVLJICE IZ LUTKARJEVEGA VOZIČKA
PRIDI MOJ MILI ARIEL, zadnji del
10.50 EURORITEM, ponovitev
11.10 TEDNIK
12.00 POROČILA
16.45 NAPOVEDNIK
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SLOVENSKA KRONIKA
17.20 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.55 FORUM
20.15 KARKOLI DRUGEGA BI BILO
POHLEPNO, angl. nadalj., 5/6
21.10 ZGODOVINA Vatikana: OD PETRA DO KONSTANTINA
22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.30 NAPOVEDNIK
22.35 SOVA:
PRI HUXTABLOVIH, 30. epizoda amer. naniz.
NEMOGOČI VOHUN, zadnji del angl. nadalj.
MESEC ŽETVE, švicarski film
1.50 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

9.35 Video strani — 9.45 Zimske olimpijske igre — Euroritem (ponovitev) — 14.35 Sova (ponovitev) — 16.15 Zimske olimpijske igre — 19.30 Dnevnik ZDF — 20.00 Koncert simfonikov RTV Slovenija (1. del) — 20.45 Zimske olimpijske igre — 1.00 Yutel

SOBOTA, 22. II.

SLOVENIJA 1

8.05 — 2.10 TELETEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 IZBOR
8.30 ANGLEŠČINA - FOLLOW ME, 37. lekcija
8.50 RADOVEDNI TAČEK
9.05 ZLATI PRAH
9.15 KLUB KLOBUK
11.00 MAJA VAM PREDSTAVLJA
12.00 POROČILA
12.40 NAPOVEDNIK
12.45 SOVA, ponovitev
13.35 ZGODBE IZ ŠKOLJKE, ponovitev
14.25 KOLEDAR: JANUAR, ponovitev
14.40 ALF, ponovitev
15.05 TOK TOK, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 KNJIGA O DŽUNGLI, angl. film
18.55 EP VIDEO STRANI
19.00 RISANKA

19.08 NAPOVEDNIK
19.15 ŽREBANJE 3 X 3
19.00 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.55 UTRIP
20.15 KOMU GORI POD NOGAMI?
21.20 DELO NA ČRNO, amer. naniz., 4/10
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.35 NAPOVEDNIK
22.40 SOVA:
MURPHY BROWN, 12. epizoda amer. naniz.
ZAROTA MOLKA, kanadska nadalj., 1/4
SALAMANDER, angl. film
LJUDJE POČNEJO VSE MOGOČE, amer. varietejski program
2.00 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

9.05 Video strani — 9.15 Sova (ponovitev) — 9.45 Zimske olimpijske igre — 19.00 Klasika — 19.25 Napovednik — 19.30 Dnevnik RTV Srbija — 20.00 Zimske olimpijske igre — 1.00 Yutel

NEDELJA, 23. II.

SLOVENIJA 1

8.30 — 13.20 in 13.55 — 0.30 TELETEKST
8.45 VIDEO STRANI
8.55 PROGRAM ZA OTROKE, ponovitev:
ŽIV ŽAV
SUPER BABICA, angl. naniz., 6/13
10.15 PLES POD SLOVENSKO LIPO, 3. oddaja
10.45 GALA BIG BAND, posnetek iz CD
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 POROČILA
12.10 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 DOMAČI ANSAMBLI: ZRELO KLASJE
14.10 SVET PRIHODNOSTI, amer. film
15.55 NAPOVEDNIK
16.00 EDUARD IN NJEGOVE HČERE, franc. nadalj., 6/6
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 ZASLEDUJTE TO LETALO, franc. film
18.50 MERNIK
19.05 RISANKA
19.13 NAPOVEDNIK

19.20 SLOVENSKI LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.55 ZRCALO TEDNA
20.15 ZDRAVO
21.20 PODARIM - DOBIM
21.40 ŠPANSKA DRAMA, angl. dok. oddaja, 1/3
22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 NAPOVEDNIK
23.00 SOVA:
KO SE VNAME STAR PANJ, angl. humor. naniz., 6/13
ZAROTA MOLKA, kanadska nadalj., 1/4
0.20 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: Albertville - zimske olimpijske igre 92: 13.50 studio+prenos; 18.40 zaključek
13.40 Video strani — 17.15 Napovednik — 17.20 Sova (ponovitev) — 20.15 Potovanja (angl. poljudnoznan. serija, 4/9) — 21.05 Vida Zei: Recepcija (izvirna TV igra) — 22.20 Navihanka (posnetek balata) — 0.00 Yutel

PONEDELJEK, 24. II.

SLOVENIJA 1

8.30 — 12.10 in 16.00 — 0.45 TELETEKST
8.45 VIDEO STRANI
8.55 PROGRAM ZA OTROKE
10.25 KARKOLI DRUGEGA BI BILO
POHLEPNO, angl. nadalj., 4/6
11.15 TV MERNIK, UTRIP, ZRCALO TEDNA ponovitve
12.00 POROČILA
16.15 VIDEO STRANI
16.25 NAPOVEDNIK
16.30 PODARIM - DOBIM, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SLOVENSKA KRONIKA
17.20 PROGRAM ZA OTROKE
18.10 OBZORJA DUHA, ponovitev
18.45 BOJ ZA OBSTANEK, angl. poljudnoznan. oddaja
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽENSKA IN MOŠKI, amer. nadalj., 2/3
20.40 MEDNARODNA OBZORJA: RUSIJA
21.25 SA 204-272, drama TV Sarajevo
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 NAPOVEDNIK

22.55 SOVA:
ZAROTA MOLKA, kanadska nadalj., 3/4
ZVEZDNE STEZE, 8. epizoda amer. naniz.
0.35 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.35 Video strani — 16.45 Sova (ponovitev) — 18.10 Euroritem — 18.30 Sportni dogodek (ponovitev) — 19.00 Videošpon — 19.25 Napovednik — 19.30 Dnevnik KP — 20.05 Žarišče — 20.30 Zelena ura — 21.30 Videogodba — 22.00 Alpe-Donava-Jadran — 22.30 Sedma steza — 22.50 Ciklus filmov A. Hitchcocka: Tujca na vlaku (amer. film, CB) — 0.30 Yutel

TOREK, 25. II.

SLOVENIJA 1

8.55 — 12.10 in 14.15 — 0.40 TELETEKST
9.10 VIDEO STRANI
9.20 PROGRAM ZA OTROKE
10.20 ŠOLSKA TV
11.20 SEDMA STEZA, ponovitev
11.40 EURORITEM, ponovitev
12.10 POROČILA
14.30 VIDEO STRANI
14.40 NAPOVEDNIK
14.45 TUJCA NA VLAKU, ponovitev amer. filma
16.20 ALPE-DONAVA-JADRAN, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SLOVENSKA KRONIKA
17.20 PROGRAM ZA OTROKE
18.30 SVET POROČA
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 PRAVI JUNAK, angl. nadalj., 2/6
21.00 NOVOSTI ZALOŽB
21.10 OSMI DAN
22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.30 POSLOVNA BORZA
22.40 AVSTRALIJA, avstral. dok. oddaja, 1/7
23.10 NAPOVEDNIK
23.15 SOVA:
V OBMOČJU SOMRAKA, 22. epizoda amer. naniz.
ZAROTA MOLKA, kanadska nadalj., 4/4
0.30 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: Maribor - SP v alpskem smučanju (mlad.)
16.10 Video strani — 16.20 Sova (ponovitev) — 18.00 Regionalni programi - Koper — 19.00 Orion — 19.25 Napovednik — 19.30 Dnevnik SA — 20.05

Žarišče — 20.30 Dokumentarna oddaja — 21.25 TV tribuna — 23.25 Alternativni program — 23.55 Yutel

SREDA, 26. II.

SLOVENIJA 1

8.05 — 12.10 in 15.30 — 1.00 TELETEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 PROGRAM ZA OTROKE
9.30 NAVIHANKA, posnetek baleta
11.10 PRAVI JUNAK, angl. nadalj., 2/6
12.00 POROČILA
15.55 NAPOVEDNIK
16.00 POTOVANJA, angl. poljudnoznanstvena serija, 4/9
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SLOVENSKA KRONIKA
17.20 PROGRAM ZA OTROKE
KLUB KLOBUK
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 FILM TEDNA
OBLJUBLJENI ČUDEŽ, amer. film
21.45 J. GREGORC: ŽICA, koncert Big banda in simfonikov RTV Slovenija
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 NAPOVEDNIK
22.45 SOVA:
KRILA, amer. naniz., 4. epizoda
MONTE CARLO, amer. nadalj., 1/4
ZGODBA O MAGNUMU, angl. dok. serija, 3/3
0.50 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

15.20 Video strani — 15.30 Osmi dan — 16.20 Sova (ponovitev) — 17.40 Euroritem (ponovitev) — 18.00 Regionalni programi - Maribor — 19.00 Psiho — 19.25 Napovednik — 19.30 Dnevnik ORF — 20.05 Žarišče — 20.30 Športna sredo — 22.30 Poglej in zadeni — 23.00 Komorna glasba skozi stoletja: Med klasično in romantiko (ponovitev) — 23.40 Yutel

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 8. do 22. januarja so v novomeški porodnišnici rodile: Vera Ivančič iz Gabrja — Jožica, Janja Novak iz Stranske vasi — Grega, Jolanda Božič iz Kostanjevice — Tjaša, Sonja Grabnar s Cikave — Sonjo, Marija Ambrožič iz Mirne Peči — Tadeja, Biserka Špehar iz Bosiljeva — Antonio, Vanja Marolt iz Velikega Gabra — Ksenja, Melita Krošelj iz Arnovega sela — Uroša, Andjela Muhič iz Karlovca — Marka, Tatjana Weis iz Črnomlja — Matjaža, Helena Željko iz Tribuč — Ivo, Jožica Ogulin iz Jurke vasi — Janeza, Anica Špendal iz Biške vasi — Jožefa, Zdenka Tomc iz Brdarcev — Andrejo, Jožica Pirnat iz Poljan pri Žužemberku — Tjaša, Jagoda Car iz Metlike — Dajana, Magdalena Kolenc — Rdečega Kala — Tomaža, Nataša Smolič iz Vrbovca — Matjaža, Sada Grubar iz Gor. Vrhpolja — Damjana, Jožica Konda z Gradnika — Mateja, Olga Oblak iz Trstenika — Sabino, Jožica Bukovec iz Petan — Jožico, Milena Benedik iz Mihovice — Evo, Mihaela Mežnar iz Gabrja — Luka, Ljudmila Robida iz Stranske vasi — Tino, Sabina Jerič iz Trebnjega — Jana, Irena Ferko iz Mišincev — Marijana, Ljubica Sopčič iz Ribnika — Josipa, Karmen Švalj iz Dol. Brezovice — Saro, Silva Adleš iz Purge — Žiga, Marta Pekolj iz Dobrnič — Urško, Marjeta Bartelj iz Mokronoga — Žiga, Marica Deželan iz Vel. Brusnic — Tadejo, Darinka Pirc iz Vel. Podljudna — Bojana, Martina Klič iz Hrastulj — Petro, Marjana Sintič iz Krškega — Domna, Ana Kodrič iz Otočca — Vida, Suzana Prahovič iz Kamanja — Stjepana, Biserka Babič iz Jurovskega Broda — deklico, Vida Vrdopivec iz Družinske vasi — dečka.
IZ NOVEGA MESTA: Jasminka Ivanič, Slavka Gruma 26 — Božena, Alenka Kavšček, V. Brezov log 32 — Saro, Lidija Mesojedec, V. Brezov log 51 — Armina, Jožica Sovič z Zagrebške ceste — Tjaša, Slavica Buzar iz Dr. lančeve ulice 1 — dečka, Mojca Radovan iz Ul. 12. udarne brigade 3 — dečka.
Čestitamo!

**PODJETJE ZA PROMET
Z NEPREMIČNINAMI d.o.o.
SKB — REAL ESTATE
BROKING FIRM Ltd.**

UGODNA PONUDBA ZA NAKUP:

- POSLOVNIH PROSTOROV
- STANOVANJ
- SKLADIŠČNIH PROSTOROV

1. POSLOVNI PROSTORI

— **Trgovsko poslovni center — Metlika**
namembnost: trgovska, poslovna in druga storitvena dejavnost
velikost: lokali od 88 — 746 m²
prostori bodo finalizirani po dogovoru s kupci
— **Trgovsko družabni center »Marles« Grosuplje**
namembnost: trgovska, gostinska in druga storitvena dejavnost
velikost: lokali od 22 — 64 m²
prostori bodo dograjeni do III. gradbene faze

2. STANOVANJA

— **Ljubljana — Metelkova ulica**
Nova stanovanja različnih velikosti od 62,00 m² do 187,39 m² s parkirnimi prostori. Stanovanja bodo vseljiva v mesecu septembru 1992.
— **Paulinov hrib — Trebnje**
Na odlični lokaciji v centru Trebnjega prodajamo stanovanja v velikosti od 23 — 68,95 m², stanovanja vseljiva od 15. 6. 1992 dalje.
— **Trgovsko družabni center »Marles« Grosuplje**
V I. nadstropju in mansardi družabnega centra prodajamo stanovanja v velikosti 37 — 79 m², stanovanja vseljiva od 15. 6. 1992 dalje.
— **Kidričevo naselje — Metlika**
Prodajamo dve 3 1/2 sobni stanovanji v velikosti 75,37 m²
— **Hrastina — Brežice**
Prodamo stanovanje v velikosti 56,05 m²
— **Kriška vas — Grosuplje**
Vikend zgrajen do V. gradbene faze z zemljiščem 600 m²

3. SKLADIŠČNI PROSTORI

— **Primarni center »Fuzine« — Ljubljana**
Moderni skladiščni prostori za skladiščenje vseh vrst blaga, z uvozno in izvozno rampo, velikost je 608 m²
— **Skladiščni objekt — Krško**
Velikost zaprtega skladiščnega prostora je 675 m², višina prostorov je 6 m.
Primeren za vse vrste regalnega skladiščenja.
— **Odprti skladišni prostor velikosti 5498 m²**
Za posamezne objekte nudimo možnost obročnega plačila na 48 mesecev ob 30% začnem pologu. Ponudba velja za fizične in pravne osebe.

INFORMACIJE:

SKB Podjetje za promet

z nepremičninami d.o.o.

Slovenska 56, Ljubljana

soba 305 in 309

TELEFON: 061-313-468

061-301-632

061-128-076

TELEFAX: 061-121-202

Terme Topolšica

TERME TOPOLŠICA, HOTEL VESNA

POIŠČITE SVOJ MIR V POMLADNEM PREBUJANJU NAŠIH GOZDOV

februar, marec, april '92

NUDIMO VAM 7 ali 10 DNEVNI ODDIH
PO IZJEMNO UGODNIH CENAH:

	7 dni	175 DEM	155 DEM
	10 dni	240 DEM	205 DEM

UPOKOJENCI IN INVALIDI

PAKETI VSEBUJEJO:

- 7 ali 10 polnih penzionov v 1/2 sobi
- 1 x zdravniški pregled
- 1 x medicinska storitev po odredbi zdravnika
- neomejeno kopanje v termalnem bazenu in uporaba savne
- vsak dan, razen nedelje, telovadba v bazenu in telovadnici
- zabavne prireditve, rekreacija, plesni večeri, kulturne prireditve...

POPUSTI:

- otroci do 5 let imajo brezplačno bivanje
- otroci od 5 do 12 let imajo 40% popusta (na tretjem ležišču oz. če spijo s starši)

INFORMACIJE: Terme Topolšica, hotel Vesna

REZERVACIJE: (063) 892-120/141/049,

FAX: (063) 892-212

Petnajstkrat večji obisk

Jutri bo v ribniški knjižnici čitalniški večer — Med obiskovalci tudi minister dr. Capuder

RIBNICA — Za ribniški kulturni hram Miklova hiša in za knjižnico v njem je pisatelj dr. Matjaž Kmecl, član slovenskega državnega predsedstva, svojčas dejal, da sta takšna kot kaka lekarna. Na to so ponosni tako krajanji kot zaposleni v javnem zavodu Miklova hiša, ki je v ustanavljanju. Po lanskoletnih junjskih dogodkih oz. po vojni so bili v knjižnici, ki je prej domovala v domu JLA, veseli, da so morali zapustiti za knjižnično dejavnost neprimeren objekt, čeprav so morali storiti v nekaj urah in z desetimi tonami knjig vred. Knjige so potem čakale tri mesece v kartonskih škatlah, vse do septembra, ko so dobili novo opremo in tudi prve bralce.

Ribniška knjižnica ne samo izposoja knjige, temveč si prizadeva pripraviti še kaj drugega, med drugim predstavitev novih knjig za mlade obiskovalce, predavanja, seminarje, diskusijske večere itd. Jutri, v petek, 21. februarja, bo v

knjižnici čitalniški večer z recitalom in plesom in napovedano je, da bo prireditelj obiskal tudi kulturni minister dr. Andrej Capuder. In če za hip pogledamo še v prihodnje tedne, vidimo, da se marca obeta predavanje o lepem vedenju in da naj bi se potem začel cikel predavanj raznih svetovnih popotnikov.

Odkar je knjižnica v Miklovi hiši, je obisk zelo porasel, ugotavljajo, da je deset do petnajstkrat večji kot prej, ko je knjižnica poslovala v domu JLA. Temeljna knjižna zaloge šteje okoli 20.000 knjižnih enot, znatno se je povečala z lanskim nakupom novih knjig. Odrasli bralci segajo najraje po aktualnem branju z raznih področij in po strokovni literaturi, seveda pa jih zanima tudi lepšlost in pri tem kažejo primerno izbrusen bralni okus. Mlajšim pa je, kot kaže, blizu literature, ki razvema romantična počutja. Sicer pa si knjige vsakdo sam izbira in knjižnica jih ima za vse.

M. GLAVONJČ

Trebanjski glasbeni večer bo v soboto

Pevcem in pevkam Gallusove značke — Na Mirni so jih že podelili

TREBNJE, MIRNA — V soboto, 22. februarja, bo ob tukajšnjem kulturnem domu glasbeni večer v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Nastopila bosta domača pevka sestava, in sicer Komorni zbor pod vodstvom Igorja Teršarja in Oktet Lipa, ter učenci trebanjske glasbene šole. Na prireditvi, ki se bo začela ob 19. uri, bodo 32 pevcem in pevkam za njihovo dolgoletno zvestobo zborovskemu prepevanju podelili Gallusova odličja. Srebrne Gallusove značke bo prejelo 10, bronaste pa 22 posameznikov.

Na Mirni so imeli takšno prireditev že 8. februarja, nastopila pa sta Mešani pevski zbor Svobode z Mirne in Moški pevski zbor KUD Emil Adamič iz Mokronoga. Tudi tu so med koncertom podelili Gallusove značke. Člani mirenškega zbora so dobili 4 zlate, 6 srebrnih in 5 bronastih, mokronoški pevci pa eno zlato, tri srebrne in štiri bronaste Gallusove značke.

NOVA KNJIŽNICA — »Misel o nas samih se začne s knjigo. In od srede 16. stoletja imamo potem v bistvu neke vrste kontinuiteto tega, kako smo, kaj smo in svojega lastnega premisleka. In potem čez 200, 300 let pride šele do prve nastajajoče mreže slovenskih knjižnic, ki naj bodo srce, živčna središča tega našega zgodovinskega spomina in tega samozavedanja. Če hočemo biti moderna država, moramo to svojo tradicijo razvijati tudi naprej, tudi iz odgovornosti do prihodnosti.« je med drugim dejal član predsedstva Republike Slovenije dr. Matjaž Kmecl v priložnostnem govoru ob petkovi otvoritvi nove sevniske knjižnice (na posnetku). Predsednik sevniske vlade Marjan Kurjak pa je povedal, da zahteva nadaljevanje 12 milijonov tolarjev vredne naložbe predvsem povečanje knjižnega fonda, ki obsega le 16.000 enot. (Foto: P. P.)

Mirnopečani gostujejo

MIRNA PEČ — Gledališka skupina mirnopeškega kulturnega društva uspešno nastopa tudi to sezono. Zvesta tradiciji je tudi tokrat naštdurala komedijo, delo domačega avtorja V. Novaka »Dobrodošla, miss Agata«, pri čemer se je v režijski vlogi prvič preizkusil Jožef Matijević, v Mirni Peči udomljeni umetnostni zgodovinar iz Dolenjskega muzeja v Novem mestu, ki se je v skupino vključil prejšnjo sezono, in to kot igralec. Do zdaj so Mirnopečani igrali že trikrat: dvakrat na domačem odru, minulo soboto pa v Metliki, kjer jih je sprejela polna dvorana obiskovalcev. S komedijo »Dobrodošla, miss Agata« gredo drugič na pot jutri, v petek, 21. februarja, in sicer v Senti-jernej, predstava pa se bo začela ob 19. uri. Mirnopeške igralce čaka novo gostovanje že dva dni kasneje, in sicer bodo v nedeljo, 23. februarja, igrali na Dobu v tamkajšnjem KPD za obsojence in osebe doma. Gostovati pa nameravajo še v drugih krajih.

Godčeve viže

Jutri zvečer v Mladinskem kulturnem klubu Bele krajine v Črnomlju

ČRNOMELJ — Jutri, v petek, 21. februarja, bo ob 20. uri v prostori Mladinskega kulturnega kluba Bele krajine na Trgu svobode 1 v Črnomlju koncert skupine Trinajsto prase iz Ljubljane. Ta glasbeni trio, ki goji pretežno godčevski del slovenskega ljudskega glasbenega izročila, večinoma ljudske plesne viže izpred 100 let, bo tudi na tem koncertu izvajal godčevske viže. Med koncertom in po njem bo skrbel za glasbeno opremo Rudolf Vlaisić, in sicer bo predvajal program iz svetovne etnične glasbe. Mladinski kulturni klub Bele krajine vabi k polnoštevili udeležbi.

Marinč v Arsu

Razstavlja dela, ki so že bila na ogled v Novem mestu

LJUBLJANA — V Dobah pri Kostanjevici na Krki udomljeni akademski slikar Jože Marinč razstavlja že drugič v ljubljanski galeriji Ars. Prvič se je likovnemu občinstvu, ki obiskuje to galerijo, predstavil s svojimi deli leta 1987. Tokrat gostuje s slikami, ki so bile lani od 28. novembra pa vse do novega leta na ogled v Dolenjski galeriji v Novem mestu. Razstavo v galeriji Ars so odprli v četrtek, 13. februarja, in se bo iztekla s 5. marcem. Marinč, ki je seveda član Društva slovenskih likovnih umetnikov, se bo letos, najverjetneje v jesenskem terminu, s to razstavo predstavil tudi v Galeriji Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov v Ljubljani, kjer pa bo gostoval prvič.

Razstavo v galeriji Ars spremlja

kultura in izobraževanje

Večer s pesnikom Lukom Paljetkom

Danes ob 19. uri v novo-mestški študijski knjižnici

NOVO MESTO — Hrvaški pesnik in prevajalec Luko Paljetak iz Dubrovnika bo danes, v četrtek, 20. februarja, gost študijske knjižnice Mirana Jarca. V veliki čitalnici knjižnice bo ob 19. uri literarni večer, na katerem bo Paljetak bral pesmi iz svoje najnovejše pesniške zbirke Ubežne pesmi — Izbegle pesme, ki jih je v hrvaškem izvirniku in slovenskem prevodu izdala Mladinska knjiga iz Ljubljane skupaj s svojo založniško podružnico v Zagrebu. Slovenske prevode Paljetkovih pesmi bo bral recitator. Prireditve se bosta udeležila tudi prevajalca Tone Pretnar in Boris A. Novak.

Paljetak je cikel Ubežne pesmi — Izbegle pesme, po katerem je dobila omenjena zbirka naslov, napisal v Sloveniji — kot ubežnik. K nam je namreč prišel lani na pisateljsko srečanje v Vilenico, vrniti pa se ni mogel več, ker je medtem njegov rojstni Dubrovnik že zajela vihra vojne. Slovenija ga je sprejela kot še posebej draga gosta, kajti Paljetak je pri nas znan zlasti po tem, da je celotnega Prešerna odlično prepsnil v hrvaščino.

Jože Marinč

katalog, ki ga je ob predstavitvi Marinčevega slikarstva v Dolenjski galeriji izdal Dolenjski muzej in v katerem je tehtne misli o razstavljalcu in njegovem delu zapisal umetnostni kritik dr. Jure Mikuž. Le-ta med drugim poudarja poseben način Marinčevega ustvarjalnega postopka, ki je v tem, da umetnik gradi sliko v njenem vodoravnem položaju, ne pa morebiti na slikarskem stojalu. Sicer pa so te Marinčeve slike nastale, kot je že bilo omenjeno ob umetnikovi razstavi v Novem mestu, v glavnem lani, največ del pa po junjski vojni, ki je v ustvarjalcu sprožila pravo eruptivno slo z velikim čustvenim nabojem. I. Z.

»Oče naš« in »Krka umira«

Zidarjev in Dularjev roman izšla v literarni knjižni zbirki Utva pri Dolenjski založbi v Novem mestu

Ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku sta izšla pri Dolenjski založbi v Novem mestu kot prvi in drugi zvezek 2. letnika literarne knjižne zbirke Utva daljša prozna teksta, ki vsak na svoj način vnašata v slovensko književnost dolenjsko snov. Gre za novi, pregledni izdaji pripovednih del, ki sta že s prvimi natisom vzbudili zanimanje bralcev: za roman Oče naš Pavleta Zidarja in roman Krka umira Jožeta Dularja.

Roman Oče naš je Zidar pisal v Pletterjah, kakor že prej povest Sveti Pavel, katere nadaljevanje je, izšel pa je leta 1967 pri mariborskih Obzorjih. Zdašnja izdaja je prvi ponatis. Kot sozdajateljica je napisana Založba Lipa v Kopru, pri kateri je Zidar izdal kar precej svojih knjig. Knjiga je izšla v počastitev pisateljeve 60-letnice.

Knjigo bogati odlični uvodni esej o tem Zidarjevem romanu. Avtor dr. Boris Paternu pravi, da je Oče naš enciklopedijsko delo, v katerem Zidarjev prozo usrezo v vseh treh glavnih strani: z zgodovinske, z duhovne in z umetnostne. Na koncu je dodana komentirana bibliografija, ki jo je pripravil Avgust Gofkovič. Iz nje je razvidno, da je Zidar do vključno lanskega leta izdal že 74 knjižnih del ali povprečno tri vsako leto. V letih 1983 — 1990 pa je objavil tudi 163 pesmi, ki na knjižno izdajo še čakajo.

Zelo opazen pri tej izdaji je delež trebanjskega likovnika Lucijana Reščiča. Reščič knjige ni le oblikoval in ji, kot pravimo, dal zunanjo podobo, temveč jo je obogatil s številnimi lastnimi vinjetami in ilustracijami.

Dularjev roman Krka umira je za to, že tretjo izdajo oblikoval Peter Simič iz Novega mesta, avtorjev dolenjski sorojak pesnik Tone Pavček pa mu je napisal poetično spremno besedo. V njej pravi, da je Krka za Dularja simbol, prispodoba in življenjski motiv upesnitve. Drug drugega sta zaznamovala, poleg tega je Krka zagotovila Dularju trajno mesto v slovenski književnosti.

Pisatelj je povedal, da prav letošnjega februarja mineva 50 let, kar se je lotil le romaneskne pripovedi o Urbihi, rakah, ki poginjajo, o Krki, ki zaradi tega umira. Roman je izšel v knjižni obliki med drugo svetovno vojno, leta 1943. Po dvajsetih letih, leta 1963, je izšla nova, pregledana izdaja. Zdašnja, pri Dolenjski založbi, je torej že tretja. Druga izdaja je bila tanjša od prve, tretja je še tanjša od druge. Pisatelj je svoj roman temeljito pregledal in opustil kar precej strani. Delu v korist, kot sam pravi.

Obe knjigi, Zidarjeva in Dularjeva, sta ponujeni v novo branje. Dolgost njunega življenja se pri bralcih začneja nanovo. Zaslužita, da traja čim dlje. I. ZORAN

V muzeje »sončno« in »senčno« zgodovino

Muzeji NOB in ljudske revolucije v Sloveniji pred vsebinsko preobrazbo

Po političnih spremembah pri nas je postalo moteče malone vse, kar je nastalo med vladavino enoumja v zadnjih štirih desetletjih in pol in kar spominja na NOB in ljudsko revolucijo. V nemilost so prišli ne samo spomeniki, postavljeni NOB, temveč tudi ustanove, ki se ukvarjajo s partizanstvom in revolucijo.

Med prvimi so dobili negativni predznak muzeji revolucije in oddelki muzejev z enobejvsko vsebino, kot jih je nekaj tudi na dolenjsko-belokranjsko posavskem območju. Tako pa niso označeni samo na ministrstvu za kulturo, ampak celo v nekaterih muzejskih krogih, kar neprijetno preseneča. Očitno je namreč, da je takšen odnos do omenjenih muzejev lahko le posledica nepoznavanja njihove dejavnosti. Bistvo dela teh muzejev je bila vseskozi skrb za ohranjanje in varovanje nacionalne dediščine, seveda pa je bilo treba zaradi političnih razmer poudariti predvsem NOB in revolucijo. Navsezadnje pa je bil to le del njihovega zgodovinskega poslanstva.

Ministrstvo za kulturo ostaja še naprej pri svojem prepričanju in temu ustrezno ravna v postopkih do muzejev revolucije. Njegovo stališče je, da morajo ostati sredstva za te muzeje zamrznjena vse dotlej, dokler ne bo pojasnjen njihov status v mreži slovenskih muzejev. Bržkone je v tak-

šnem stališču ministrstva skrita zahteva, da se morajo muzeji NOB in ljudske revolucije vsebinsko spremeniti oziroma postati ustanove za »sončne« in »senčne« strani slovenske zgodovine, da torej morajo vključiti tudi tisti del zgodovine, ki je bil do nedavnega pod ključem in neznan.

Vsi ti muzeji oziroma tisti, ki bodo ostali — ministrstvo za kulturo hoče njih število precej skrajšati — bodo prav gotovo izgubili svojo dosedanje specifičnost in nazive, postali pa muzeji novejšje zgodovine, muzeji 20. stoletja. O tem, kaj z njimi in kako sploh organizirati varovanje premične dediščine 20. stoletja pri nas, bo beseda tekla na okrogli mizi, ki jo načrtujejo na pepelnico sredo, 4. marca. Na nedavnem sestanku direktorjev muzejev NOB in ljudske revolucije in predsedstva Skupnosti muzejev Slovenije so približili, da mora biti organiziranost varovanja premične dediščine 20. stoletja pri nas, bo beseda tekla na okrogli mizi, ki jo načrtujejo na pepelnico sredo, 4. marca. Na nedavnem sestanku Skupnosti muzejev Slovenije so približili, da mora biti organiziranost varovanja premične dediščine takšna, da ne bo treba na vsaki dve leti postavljati novih muzejev slovenske sodobne zgodovine.

I. ZORAN

Izšlo Knezovo »Novo mesto II«

Predstavitve te arheološke publikacije Dolenjskega muzeja bo jutri v Križankah — Arheolog Tone Knez bo 25. februarja predaval v Salzburgu

NOVO MESTO — Več kot šest let je že, kar se je Dolenjski muzej odločil sistematično objaviti bogate arheološke najdbe iz Novega mesta, odkrite in izkopane v zadnjih sto letih. Osnovni je zbirka arheoloških publikacij z naslovom Carniola archaeologica in že leta 1986 izdal prvi zvezek Novo mesto I. Avtor Tone Knez je v njej popisal in z ilustracijami (fotografijami, risbami, tabelami)

• TONE KNEZ BO PREDAVAL V SALZBURGU — Na povabilo deželnega muzeja v Salzburgu bo arheolog Tone Knez iz Dolenjskega muzeja v torek, 25. februarja, v tem avstrijskem mestu predaval o halštatskih knežjih grobovih na Dolenjskem. Predavanje sodi v cikel predstavitev pomembnih arheoloških odkritij v Avstriji in sosednjih državah. Prireditelji so se tokrat odločili za znamenite najdbe iz Slovenije, ki predstavljajo kvalitetni vrh naše halštatske kulture. V Novem mestu je bilo odkritih več takih bogatih grobov.

predstavil halštatske grobove, izkopane v Kandiji in na Marofu.

Te dni je izšel drugi zvezek omenjene zbirke, Novo mesto II, v katerem isti avtor na enak način v besedi in sliki predstavlja keltsko-rimsko

PREDSTAVITEV

»PETRA KLEPCA«

KOČEVJE — Danes, 20. februarja, bo ob 19. uri v prostorih kočevske knjižnice predstavitev knjige »Peter Klepec in njegova dežela«. O tem, kako je knjiga nastala in o nekaterih zanimivostih v deželi Petra Klepca bo poslušalce seznanil avtor Jože Primc, ki bo nato odgovarjal tudi na morebitna vprašanja. Knjiga je izšla v 4.000 izvodih in je skoraj v celoti že razprodana. Približno polovico naklade je bilo prodano na Hrvaško v občini Čabar in Delnice, ki sodita skupaj z osilniškim delom kočevske občine v »deželo Petra Klepca«.

Orlica niza koncerte

Piščeki oktet često nastopa tudi v posavskih cerkvah

PIŠECE — Tukajšnji oktet Orlica, ki deluje pod umetniškim vodstvom prof. Jurice Grakaliča, lahko šteje pevske sezono 1991/92 za uspešno. Za njim je že vrsta nastopov v domačem kraju, v brežiški občini in drugod v Posavju, z nizom koncertov pa se je predstavil tudi občinstvu v cerkvah. Njegovi zvoki so odmevali v cerkvah v Artičah, Pišecah, Kapelah in Brežicah, kjer je oktet nastopil na svečnico v cerkvi sv. Lovrenca. V tej sezoni nastopa oktet s sporedom, ki obsega božične, črnske duhovne ter slovenske narodne in umetne pesmi. Povsod, kamor je prišel s pesmijo, je bil nagrajen s toplim aplavzom. Nazadnje je oktet Orlica sodeloval na srečanju posavskih oktetov, ki so ga priredili 6. februarja v brežiškem gradu in tako, hkrati z otvoritvijo slikarske razstave Alojza Konca iz Sevnice v galeriji Posavskega muzeja, počastili slovenski kulturni praznik.

O razrednem petju

Jutri in v soboto seminar v Cankarjevem domu

LJUBLJANA — Zveza kulturnih organizacij Slovenije in Slovenska pevka zveza prirejata že 33. mladinski zborovodski seminar, in sicer tokrat pod naslovom Za mlada srca, za mlada grla. Seminar, ki bo potoval jutri in v soboto, to je 21. in 22. februarja, v Cankarjevem domu, je samo za tiste, ki se v nižjih razredih osnovne šole ukvarjajo z razrednim petjem, oziroma je namenjen učiteljem, ki z otroškimi in mlajšimi mladinskimi zbori gojijo enoglasno petje s klavirsko spremljavo.

Slušatelji bodo v dveh dneh spoznali okoli 40 večinoma prvič objavljenih skladb, primernih za razredno petje, razdeljeni bodo v manjše skupine, v katerih jih bodo v spoznavanje omenjenih skladb eden za drugim uvajali strokovnjaki Jernej Habjančič, Andraž Hauptman, Marko Gašperšič in Majda Hauptman. Na seminarju bo seveda tudi več predavanj, tako bo akademik dr. Anton Trstenjak zbranim predstavil svoja bogata spoznanja o pomembnosti pravčasne in temeljite estetske vzgoje, Franc Pohajač, zborovodja s Tržaškega, pa bo govoril o skrbni za otroške glasove v dobi odrasčanja.

SPREJEM OB 70-LETNICI

LJUBLJANA — V ponedeljek, 17. februarja, sta dr. Matjaž Kmecl in akademik Ciril Zlobec, člana Predsedstva Republike Slovenije, pripravila v prostorih republiškega predsedstva slavnostni sprejem za akademskosti slikarja, likovnega pedagoga, umetnostnega kritika in publicista Marijana Tršarja, dolenjskega rojaka iz Dolenjskih Toplic, ki praznuje 70 let življenja. Tršar je bil eden tistih slovenskih likovnih umetnikov pri nas, ki se jim je godila krivica, zdaj pa je dejal Zlobec, doživlja novo ustvarjalno pomlad.

POPESTRITEV OTVORITVE — Na otvoritvi razstave fotografij Tihomirja Pinterja je nastopila jazz skupina v sestavi: Mia Žnidarič, vokal, Marko Boh, pianino, in Matevž Smerkol, kontrabas. Mlada pevka, ki je širšemu občinstvu bolj znana po skladbi Mala terasa, je ribniško občinstvo navdušila s prijetno interpretacijo nekaterih znanih ameriških jazzovskih skladb. (Foto: M. L.-S.)

Portreti književnikov

V Miklovi hiši razstavlja fotograf Tihomir Pinter

RIBNICA — V galeriji v Miklovi hiši je še na ogled razstava fotografij Tihomirja Pinterja, ki so jo pripravili v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Razstavljenih je 40 fotografij iz Pinterjevega cikla Slovenski književniki. Na fotografijah, nastalih v letih 1990 in 1991, so portreti književnikov, ki se udeležujejo tudi v političnem življenju.

V uvodni besedi na otvoritvi 7. februarja je umetnostni zgodovinar in likovni kritik dr. Jure Mikuž poudaril, da je fotografija potrebno znati tudi prebrati. »Ima zakonitosti, ki se jih mi, navajeni živeti v neki določeni civilizaciji, ne zavedamo, fotograf, kot je Tihomir Pinter, pa jih mora dobro poznati,« je pristavil.

Kako pomembna je lahko fotografija zlasti še za prihodnje rodove, pa je dr. Mikuž pojasnil z današnjimi prizadevanji številnih ljudi, da bi prišli do prave človeške podobe največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna. Kot je splošno znano, se Prešeren ni dal ne fotografirati ne portretirati kakemu slikarju.

Z MINIARTOM V OPERO

ČRNOMELJ — Tukajšnji Miniart organizira poseben prevoz za ogled Straussove operete Netopir. Predstava bo v ljubljanski Operi v torek, 25. februarja; avtobus bo iz Črnomlja odpeljal ob 15. uri, prijavitelj pa se je moč v Miniartu.

VLOM V BIFE — V noči na 14. februar je neznanec vlomil v bife Novomeščana Jožeta Zanoškega na prečnem letališču ter odnesel več prehranjenih izdelkov, cigaret, pijače in nekaj posode. Škode je za 30.000 tolarjev.

ODNESEL RAČUNALNIKA — 14. februarja je nekdo vlomil v osebni avto ljubljanske Komune, parkiran v Bršljini. Nepridiprav je odnesel dva žepna računalnika in dokumente, tako da so komunalci oškodovani vsaj za 40 tisočakov.

KJE JE ZDRAVNIŠKA TORBA? — Antun K. je imel v avtomobilu, parkiranem v Ulici Slavka Gruma v Novem mestu, zdravniško torbo z zdravili. Torbo mu je nekdo odnesel in ga tako prikradljal za vsaj 3 tisočake.

OB RADIOKASETOFON — Iz stoenske, parkirane pred novomeške bolnišnice, je nekdo 13. februarja Jožici Kuplenik z Vrha pri Pahi odnesel radiokasetofon, vreden deset tisočakov. Predzveča se iščejo.

ŠEST KOKOSI OBGLAVLJENIH — V noči na 12. februar je nekdo iz odklenjenega kokošnjaka Staneta Pavlina v Dolenjih Kamencah ukradel šest kokodajsk, vrednih tri tisočake. Kje so bile obglavljene, ni znano.

NAJDEN MRTEV NA TRAVNIKU

DOLENJE ZABUKOVJE — 11. februarja so na travniku v Dolenjem Zabukovju pri hiši št. 10 našli mrtvega 50-letnega Franca Zidarja s Trebelnega. Preiskava je pokazala, da je možakar pri obračanju vpreznega voza padel, z glavo udaril ob kamen in umrl.

NEZADOVOLJNI AVTOPREVOZNIKI

METLIKA — Zasebni avtoprevozniki iz metliške občine so na letnem zboru sekcije avtoprevoznikov v začetku februarja opozorili na vsakodnevne težave pri opravljanju svojega dela. Navedli so številne primere, ko jih policisti na eni vožnji od Metlike do Novega mesta kar nekajkrat ustavijo, kar jim jemlje čas in jih psihično ovira pri prevozu blaga. Moti jih tudi preveč natančen pregled pri vsakem ustavljanju posebej. Menili so, da to postopki ne prispevajo k varnosti v cestnem prometu, ampak imajo lahko pri voznikih celo povsem nasproten učinek. Zato so predlagali, naj bi tovorna vozila z domačimi registrskimi tablicami kontrolirali le v normalnem obsegu. Ta svoj predlog so posredovali UNZ Novo mesto, v vednost pa tudi policijskim postajam v Metliki in v Novem mestu v upanju, da bo naletel na razumevanje.

Popravljenih dvainštirideset krivic

Sodišče v Ljubljani razveljavilo sodbe dvainštirideseterici Dolenjk in Dolenjcev, izrečene 28. julija 1945 — Nedokazano sodelovanje z okupatorjem, izdajalstva, spijonaža

LJUBLJANA, NOVO MESTO, TREBNJE — Kar dvainštirideseterici Dolenjk in Dolenjcev, doma pretežno iz trebanjskega konca, je 28. julij leta 1945 neizbrisno zaznamoval življenje. Toliko jih je tistega dne v Novem mestu sedelo pred senatom vojaškega sodišča za ljubljansko območje, kamor je sodila tudi Dolenjska, in tolikim so sodniki tudi izrekli sodbe za domnevno dokazano sodelovanje z okupatorjem, blatenje NOV, izdajanje partizanov in podobnih obtožb.

Ljubljansko temeljne sodišče je pred dnevi vse obsojence opralo krivde, Vrhovno sodišče Republike Slovenije je namreč ugodilo zahtevi republiškega javnega tožilca ter 46 let stare sodbe razveljavilo in poslalo sodnikom v ponovno odločanje. Toda že pred pričetkom nove glavne obravnave je ljubljansko temeljno javno tožilstvo zaradi pomanjkanja dokazov obtožbo zoper osumljene umaknilo, sodišču tako ni preostalo drugega, kot da je kazenski postopek ustavilo in dvainštirideseterici vrnilo po krivem odvzeto čast in dobro ime. Za veliko večino teh je zadoščenje prišlo posmrtno, lažno breme izdajalcev lastnega naroda jih je tako pospremilo v grob. Le potomcem in svojem ostaja skromna uteha za trpljenje in gorje, ki so ga morali premočkrat deliti z žrtvami povojnih sodnih zmot.

Leta 1904 rojeni **Vinko Golf** z zadnjim bivališčem v Ščagošcu je bil pred vojaškim sodiščem obsojen, ker naj bi leta 1942 v svoji vasi organiziral belo

Na meji sedem stotnih zavrnenjenih

Tri dolenjske mejne prehode je lani prestopilo 592.671 potnikov — 225.706 motornih vozil — 703 osebam zavrnenjen vstop v našo državo

ČRNOMELJ, METLIKA, NOVO MESTO, TREBNJE — 8. oktobra lani, ko sta začela veljati zakona o tujcih in nadzoru državne meje, je Dolenjska dobila tri mejne mednarodne prehode: cestna v Metliki in Vinici ter železniškega v Metliki. Smešnica o carinikih na Kolpi je postala resničnost, ki pa je mnogi še ne morejo ali nečejo doumeti. Zlasti naši južni sosedi ne.

Kako si sicer razlagati kar šest resnih lanskih mejnih incidentov, od katerih jih je bilo pet v črnomaljski, eden pa v metliški občini, na srečo brez tragičnega konca. In če k temu prištevamo še streljanje čez državno mejo, nedovoljen vstop tujih vojaških in policijskih obo-roženih enot ter dva preleta vojaških letal, potem policistom na naši južni meji zagotovo ni dolgčas. To po svoje potrjuje tudi lanski podatek, da je od oktobra do konca decembra tri dolenjske mejne prehode prestopilo 592.671 potnikov,

od tega 242.157 državljanov Republike Slovenije in 350.514 tujcev, predvsem Hrvatov. Prek meje se je v tem času zapeljalo 90.350 vozil z domačo in 135.356 vozil s tujo registracijo, poleg tega je mejni prehod v Metliki prepeljalo 637 potniških vlakov, od tega jih je bilo 319 namenjenih v Slovenijo, 318 pa jih je odpeljalo iz naše države. Zanimiv ob tem je nemara podatek, da so obmejni organi na območju Dolenjske našli 3486 beguncev iz vojnih predelov Hrvaške, večina teh se je po zad-

njem premirju že vrnila domov. Dolenjski obmejni policisti so lani obravnavali 37 oseb, ki so v našo republiko skušali pritihotapiti orožje, sicer pa so med oktobrom in decembrom na mejnih prehodih in izven njih zavrnil kar 703 osebe. Zakaj? 318 jih pri sebi ni imelo ustreznih listin, 14 jih ni imelo sredstev za preživetje in življenje v Sloveniji, 115 zavrnenjenih je bilo v uniformah hrvaških oboroženih sil, 54 jih je skušalo vstopiti v našo državo z orožjem za pasom, 95 so jih zavrnil zaradi

• **Na mejnih prehodih Dolenjske je bilo zoper kršitelje podanih 30 predlogov sodnikom za prekrške, pri kontroli in varovanju zelene meje pa je bilo odkritih kar 136 različnih kršiteljev.**

tehnično oporečnega vozila, 105 pa, ker so na mejo prišli z neregistriranim vozilom. O tem, kako resno nekateri jemljejo novo mejo, je vse našeto več kot zgovorna ilustracija.

POSEKAL 30 AROV GOZDA

VIŠNJA — 61-letni Rudolf N. iz Višnje pri Grosupljem je utemeljeno osumljen, da je jeseni lani v gozdu pri Žvirčah posekal kar 30 arov mešanega gozda in s tem lastnika iz Višnje oškodoval za okroglih 85.000 tolarjev.

EKSPLOZIJA V GARAJI

SEMIČ — 13. februarja okoli polnočnega je Franc Skala iz Oskoršnice pri Semiču zapeljal svoj osebno avto v garažo, ki mu hkrati služi kot kurilnica. Očitno pa so iz rezervuarja avtomobila uhajali bencinski hlapi, zavoljo česar je v garaži prišlo do eksplozije, ki je s tečajem vrgla celo garažna vrata. Ogenj so pogasili domači in semiški gasilci, škode pa je za 250.000 tolarjev.

NAŠLI UKRADENI GOLF

NOVO MESTO — Neznani storilec je 11. februarja izpred novomeškega zdravstvenega doma odpeljal nezaklenjen osebni avto Golf. Vozilo je bilo še istega dne najdeno na Trdinovi ulici v Novem mestu in vrnjeno srečnemu lastniku Francu Kuharju, ki je bil tako le ob nekaj tolarjev, ki jih je pustil v vozilu.

DVOJNA SMRT NA TIRIH

TREBNJE — 11. februarja ob 14.05 je prišlo na železniškem prehodu regionalne ceste med Plusko in Stefanom do hude prometne nezgode, ki je vzela dve življenji. 72-letni Janez Grom iz Rtiča se je s fičkom peljal proti Stefanu, pri prehodu čez železniško progo pa ni upošteval svetlobnega znaka, pač pa je na tiri zapeljal v trenutku, ko je po njih proti Ljubljani vozil motorni potniški vlak. Trčenje je bilo silovito, vlak je avtomobil pred seboj potiskal še domala 160 metrov. Na mestu nezgode sta bila mrtva Janez Grom in 63-letna sopotnica Franciška Logar iz Litije.

Prva zasebna detektiva

Jože Čopič in Vinko Pavlin, dolgoletna policista, odprla zasebno detektivsko agencijo

NOVO MESTO — V policijskem svetu imeni Jožeta Čopiča in Vinka Pavlina nekaj pomenita, domala vsa leta svojega službovanja sta pustila v organih za notranje zadeve. Pavlin je bil še poldrugim letom načelnik UNZ Novo mesto, Čopiča je val kadrovskih sprememb odnesel v pokoj z mesta načelnika centra državne varnosti v Novem mestu. »Željna sva še dela in dokazovanja,« pravita oba, te dni sta od besed stopila k dejanju. V Novem mestu sta odprla zasebno detektivsko agencijo, Enigma imenovano.

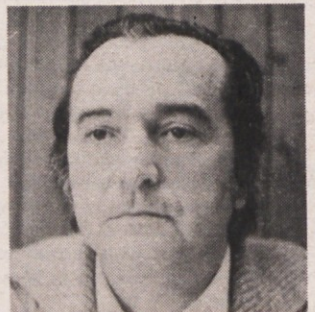
»Gre za prvo tovrstno agencijo na Dolenjskem,« razlagata novopečena zasebnika. »Na agencijo se lahko obrnejo tako tisti, ki potrebujejo pomoč pri zbiranju podatkov za potrebe različnih postopkov pred sodišči, zavarovalnicami, upravnimi in drugimi organi, tisti, ki jih skrbi, ali so svoj kapital zaupali v prave roke, tisti, ki želijo kaj več izvedeti o svojih poslovnih partnerjih, kot tisti, ki ne vedo, kako učinkovito zavarovati tehnološke ali poslovne skrivnosti pred očmi nepoklicanih. Na željo naročnikov opravimo prenose denarnih in drugih vrednostnih pošilk, pomagamo jim tudi, če se počutijo ogrožene, če jih skrbi varnost njihovega premoženja, če se ne morejo sporazumeti s

svojimi partnerji, k nam se lahko zatečejo tudi tisti, ki so zaskrbljeni zaradi pojavov in dogodkov, ki utegnejo zanje imeti pravne, poslovne in moralne posledice.«

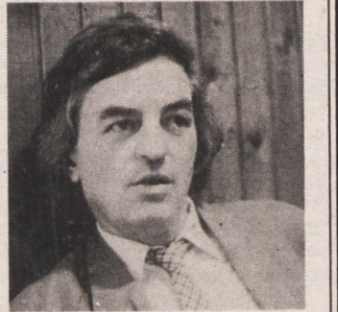
Sedanja zakonodaja detektivskemu delu še ne gre najbolj na roke, novi predpisi naj bi uredili tudi to področje. »Za vsako delo, ki se ga bova lotila, potrebujeva naročilo. Policija našene tja, kjer se nekaj zgodi, ali tja, kjer pač zavoha kaj sumljivega, njegovo poslanstvo, midva potrebujeva za kaj takega naročilo nekoga, da opravi zanj delo, ki ga sam noče, ne more, ne zna ali ne sme opraviti. Meniva, da teh ne bo manjkalo. Pri svojem delu bova namreč sodelovala s strokovnjaki za posamezna področja, odvisno pač od primera, ki se ga bova lotila, prav tako bova sodelovala z ostalimi zasebnimi detektivskimi agencijami izven državnih meja.«

Konkurenca policiji? Pavlin in Čopič pravita, da daleč od tega. »Policija ima svoje delo in delokrog zakonsko urejen, velike večine opravil, ki se jih bova lotevala midva, policija tudi doslej ni opravljala. Nikakor ne misliva posegati na njevo področje ali hoditi navzkriž z njo in predpisi. Če bova naletela na kak primer, ki bo v njeni pristojnosti, ji ga bova pač predala.«

B. B.

Vinko Pavlin

Jože Čopič

Usode na oltarju države

Interes države Slovenije je nad nesrečnimi usodami nekaterih družin oficirjev jugoslovanske vojske

LJUBLJANA — Za več deset oficirjev jugoslovanske vojske, ki so bili minule tedne ali mesece po bivanju v drugih republikah namenjeni nazaj v Slovenijo, koder prebivajo njihove družine, se je pot končala bodisi na slovensko—hrvaški, bodisi na slovensko—madžarski meji. Na podlagi določil Zakona o tujcih jih je zavrnila obmejna policija, pristojna za kontrolo prehoda državne meje. Takšni ukrepi in pa primeri odpovedi prebivanja oficirjem JA v Sloveniji so med prizadetimi sprožili val pritožb, ni jih bilo malo, ki so se po svoje pravice zatekli na Svet za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

»Gre na eni strani za nesporen interes Republike Slovenije, da se zavaruje pred morebitno nevarnostjo in takšni ali drugačni obliki, na drugi strani pa za pravice družin starešin JA. So primeri, ki kažejo, da ustrezne službe pri tovrstnem ravnanju zakonskih določil ne spoštujejo v celoti, marsikatera pritožba je zato smiselna,« je na seji sveta prejšnji teden opozoril njegov predsednik prof. dr. Ljubo Bavcon. Kot primere je navedel spiske oseb, ki jih Ministrstvo za obrambo pošilja na skupnosti za zaposlovanje in skupnostim pokojniškega in invalidskega zavarovanja, s katerimi slednjim sporoča, da je treba osebam na seznamu ustaviti izplačilo pokojnin ali nadomestil za osebne dohodke. Prav tako je po njegovem sporno na mejah zavračati osebe, ki v Sloveniji še nimajo urejenega državljanstva, dokler postopek ni končan, in še kaj.

Nasprotna stran ima seveda svoje argumente. Na seji prisotni predstavnik republiškega Ministrstva za notranje zadeve je pojasnil, kakšni problemi nastajajo denimo v Brežicah in Krškem, kamor so se pričeli vračati oficirji jugoslovanske vojske. Med tednom aktivni na hrvaških bojiščih, koder so si roke mazali s krvjo, so čez vikend prihajali v Slovenijo na oddih, kjer so uživali vse pravice državljanov Slovenije. Pritožb in klicev je bilo vse več, še posebej ogorčeni so bili oficirji, ki so prestopili v vrste slovenske vojske. Ministrstvo za notranje zadeve je tako uporabilo diskrecijsko pravico, ki jim jo daje Zakon o tujcih in 50 osebam, aktivnim starešinam JA, zavrnilo vstop v našo državo, to pa jim tudi označilo v potnih listih. Prav tako je bila v štirih primerih izrečena odpoved prebivanja v Sloveniji osebam, bivšim pripadnikom JA, ki so sodelovali v agresiji na Slovenijo, kar je med sosedi povzročalo ogorčenje ter vse bolj ogrožalo javni red in varnost v tistem okolju.

Najsi bodo stiske in usode družin še tako tragične, je interes države nad njimi. Ali z drugimi besedami: svet za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin v primerih, ko gre za aktivne starešine JA in za njihovo vrnitev k

• **V demokratičnih družbah so človekove pravice in temeljne svoboščine dane vsem, tisti, ki je poklican, da jih varuje, jih mora varovati vsem. Pa naj je to komu vseh ali ne.**

družinam v Slovenijo, ne more in ne bo ukrepal. Bo pa zato bdel, kar je prof. dr. Bavcon posebej poudaril, nad uresničevanjem tistega dela ustavnega zakona, ki pravi, da so prebivalci drugih republik do končanja postopka o pridobitvi državljanstva docela enakopravni državljanom Slovenije, ta pravica pa jim gre še dva meseca potem, če je bila njihova vloga za pridobitev slovenskega državljanstva zavrnjena.

Dalo pa bi se o vsem tem nemara razmišljati tudi tako, kot je to na seji sveta prejšnji teden njegov član Miloš Mikelc: »Verjamem v te nesrečne usode in stiske družin, nad katerimi visijo nenehne grožnje, toda kdo je pomagal meni pred tremi, štirimi leti, ko so me prav tako budili sredi noči nemara taisti oficirji, me strašili in mi grozili?« Po svoje še zgovornejša je izjava izza tistega omizja: »Postajamo svet za varstvo pravic družin bivših oficirjev JA.«

B. BUDJA

KRONIKA NESREČ

TRČIL V PARKIRAN AVTO — 25-letni Amir Hrnjačič iz Črnomlja se je 15. februarja okoli 20.25 peljal z osebnim avtomobilom po Kolodvorski ulici v Črnomlju proti hotelu Lahinja. Tam je s prednjim delom avtomobila čelno treščil v parkirani avto Zvonka Brule iz Jelševnika, v nezgodi pa sta se poškodovala sopotnika, 27-letni Josip Poljakovič iz Knjaževca in 28-letni Sabir Hrnjič iz Črnomlja. Škode na zviti pločevini je za 100.000 tolarjev.

HUDO RANJEN VOZNIK — 15. februarja ob 17.10 se je 24-letni Stane Dragovan z Gornje Lokvice peljal z osebnim avtomobilom z Vahte proti Metliki. Pri Lokvici je v dolgi levi ovinek zapeljal kar po levi strani ceste, takrat pa je nasproti pripeljal drugo vozilo. Da bi se izognil trčenju, je Dragovan sunkovito zavil v desno, pri tem pa ga je pričelo zanašati in je treščil v drevo. Voznik je bil v nezgodi huje ranjen, lažje pa sopotnik Slobodan Marinkovič iz Bušinja vasi. Materialne škode je za 160.000 tolarjev.

svoji gostilni gostil domobrance in črnokorce, z njimi plesal in se veselil. Alojz Stopar je bil rojen leta 1902, živel v Pokojnici, njegova krivda pa naj bi bila v tem, da je ženi dajal navodila za transporte pobeglih partizanov v sovražne postojanke. V Dobo pri Krškem je živel **Jože Verbič**, rojen leta 1899, ki naj bi po navodilih kaplana Lavriha organiziral odhod vaščanov v Ljubljano, stike pa naj bi imel tudi s sovražnimi detektivi.

Kot trindvajseti je bil tistega 28. julija 1945 obsojen **Franc Fajdiga**, rojen leta 1894, iz Temenice. On naj bi bil tisti, ki je v času italijanske okupacije organiziral prvi oddelek legije smrti, medtem ko naj bi bil leta 1877 rojeni **Karel Zaplatar** iz Sv. Helene belogardistični obveščevalec. Za **Jožeta Brajerja** iz Brezovice, roj. leta 1898, stoji v vojaški sodbi, da je bil med organizatorji bele garde, medtem ko naj bi leta 1893 rojena **Franciška Potokar** z Račega Sela podpirala domobrance in črnokorce ter izdajala pristaše OF. Podobna je bila obtožba zoper leta 1900 rojeno **Ljudmilo Jenko** z Mirne, **Ignaca Ostanka** iz Šentpavla, rojenega leta 1901, in njegovo leto dni mlajšo ženo **Jožeto Rudolfa Krasevca**, rojen leta 1889, doma iz Šentvida pri Stični, naj bi po spoznanjih vojaških sodnikov gostil nemške in domobranske oficirje, v zameno za usluge pa po aretaciji tovarnarja Lavriča prevzel mesto upravniške usnjarske tovarne. Podobna je bila obtožba za leta 1906 rojenega **Emanuela Grmovška** z Gornjih Ponikev, **Alojzija Zajca** iz Velikega Gabra, ki je bil v času sojenja star

69 let, in Valči Rebolj, rojeno leta 1926, doma iz Zagorice.

Marija Ban iz Trebnjega bi danes štela 90 let; sodišče ji je kot ženi trebanjskega komisarja naprtilo tesne zveze z italijanskimi oficirji ter povezavo z črnokorci, zlasti z njihovim voditeljem Janezom Marnom. Tudi **Zimo Zupančič**, rojeno leta 1901 in doma iz Velikega Gabra, so obtožili sodelovanja z okupatorjem ter sovražne propagande, medtem ko je bil leta 1898 rojeni **Leopold Strmole** iz Gornjih Praproč obsojen, ker naj bi svoje sinove poslal v belo gardo, kot vplivna oseba pa trdil, kako se bodo belogardisti vrnili in da takratni denar ni bil zanesljivo plačilno sredstvo. **Amalija Rovanišek** iz Malih Dol bi bila danes stara 99 let, pred vojaško sodišče je morala zaradi obtožbe, da se je družila z belogardisti in zasramovala partizanske družine. Tudi **Franc Zajc**, rojen leta 1895, doma iz Šentjurja, je bil obsojen zaradi podobnih očitkov, podpiranje bele garde, izdajanje partizanov ter blatenje NOV pa naj bi bil vzrok, zaradi katerega so bili julija 1945 obsojeni še **Amalija Lesjak** iz Velike Sevnice, rojena leta 1927, **Anton Perpar** iz Korit, ki bi bil danes star natančno 100 let, **Anton Grabnar** iz Velikega Gabra, ki je sodbo dočakal kot dvainšestdesetletnik, ter njegova sokrajanka **Rozalija Gliha**, rojena leta 1895.

Šestindeset let stare sodbe so torej razveljavljene, zgodovina se je z njimi rešila peze dvainšestdesetih krivičnih obsodb. Koliko tovrstnih bremen ima še na grbi? BOJAN BUDJA

Opuščene delavnice Velikega brata

Dobrovoljni in po sili špiclji so desetletja marljivo brskali za najrazličnejši podatki o posameznikih, na osnovi teh podatkov pa so nastali osebni dosjeji, ki so jih čuvali v tajnem arhivu službe državne varnosti. Kaj je danes s tem arhivom? Komu so zaupni dosjeji dostopni?

Grozljivi viziji Velikega brata, ki ve in vidi vse, ki ima vsak trenutek možnost poseči v osebno življenje državljanov, ga nadzirati, voditi in o njem odločati, so se v nekaterih vzhodnih režimih zelo približali. V ta namen je bil zgrajen ogromen in dobro opremljen državni aparat, čigar lovke so se gale v vse sfere človeškega delovanja, podatki, zbrani o osebah, dogajanjih ali temah pa so se zbirali v tajnih arhivih. Imeti take arhive je pomenilo imeti oblast nad ljudmi. Podatke zanj je zbiralo na tisoče sodelavcev, tajno rekrutiranih vseh psov, na delovnih mestih, v družtvih, šolah, vsakovrstnih organizacijah. To je pomenilo graditi vzdušje negotovosti in nezaupanja med ljudmi.

Pri nas k sreči iz najrazličnejših vzrokov tako izpopolnjenega in rafiniranega sistema, kot so ga zgradili v Vzhodni Nemčiji ali Sovjetski zvezi, nismo imeli, številni politični procesi v povojni zgodovini ter razkritja o najrazličnejših oblikah nadzorovanja politično drugače mislečih pa pričajo, da je bil podobno zastavljen. Ker komunistični sistem pri nas ni razpadel tako sunkovito, kot se je zgodilo v Vzhodni Nemčiji, temveč je njegova degradacija trajala več let, je bilo tudi časa za »pospravljanje« nezazelenih dokazov dovolj. Še vedno pa je marsikaj ostalo in s tem tudi strah, da bi se nekoč nekdo lahko z zbranimi podatki okoristil. Da bi zvedeli, kaj se danes dogaja s temi arhivi, sem pogovarjal z dr. Miho Brejcem, direktorjem Uprave varnostno informativne službe (VIS) in republiškim podsekretarjem za notranje zadeve.

Mnogi so pričakovali, da se bodo sedaj, ko imamo demokratični družbeni sistem in novo oblast, nekdanji tajni arhivi odprli in da bodo do-

stopni širši javnosti, vendar, kot kaže, stvari le niso tako preproste?

»Arhiv o nekem obdobju in o osebah, ki so v tistem času živele in delale, zadeva najprej te osebe same. Zelo jasno je treba videti nevarnost, ki preti ljudem, katerih podatki so zbrani v dosjejih. Zavarovati jih moramo tako, da tisti, ki imajo svoj dosje, ne bi bili na kakršenkoli način zlorabljeni. Prva zahteva, ki jo sedaj postavljamo, je, da je dosje v skladu za zakonom o notranjih zadevah in v skladu z zakonom o varstvu osebnih podatkov na voljo prizadeti osebi. Zakon določa tudi omejitve, predvsem glede oseb, ki so v poostopku. Tem aktualnega arhiva ne moremo dati na vpogled ampak le satrejša gradiva.«

Pomeni to, da se lahko tisti, ki imajo v arhivu dosje, z njegovo vsebino tudi seznanijo?

»Seveda. Moram povedati, da smo od novembra 1990, odkar sem jaz v tej službi, že marsikomu dali na voljo njegov dosje, seveda če smo ga imeli. Zgodilo se je tudi, da se je javil občan, ki je hotel imeti dokumente iz svojega dosjeja, vezane na informbirojevske procese, predvsem zaradi rehabilitacije. Povabili smo ga sem in mu naredili kopije sodnih odločb. Videl je kompleten spis in ga potem uporabil na sodišču za svojo rehabilitacijo.«

Precej pomembno je tudi, kdo lahko zahteva vpogled v dosje, ali le prizadeta oseba ali kdorkoli, ki izrazi to željo?

»Vpogled v dosje je vezan izključno na osebo, ki se v tem dosjeju obdeluje. Seveda pa so naši arhivi na voljo tudi zgodovinarjem in drugim raziskovalcem ter novinarjem, pri čemer pa skrbno pazimo, da ne dajemo na vpogled gradiv, ki posegajo v osebno integriteto državljanov. Gre preprosto za zaščito osebnih podatkov.«

Kakšne vrste dosjejev pa hranite v vaših arhivih?

»Podatke so zbirali organi za notranje zadeve, ne samo služba državne varnosti, ampak tudi milica in kriminalistična služba. Skratka, organi za notranje zadeve so zbirali podatke o določenih osebah, dogodkih in tako naprej. To se je zbiralo v ministstvu za notranje zadeve. Tisto, kar je zadevalo področje dela službe državne varnosti, je bilo tukaj, kriminalistična služba je imela svoje zase in seveda tudi milica. Arhiv državne varnosti je bil vedno strogo ločen od vseh ostalih in tudi najbolj čuven. In ko govorimo o arhivih, večina misli prav tega. Ne na arhiv ministristva kot celote, ampak predvsem na arhiv službe državne varnosti. Tu so osebni dosjeji, se pravi mapa z imenom in priimkom in dokumenti, ki se nanašajo na to osebo. Tu je tudi gradivo, ki zadeva določene dogodke, kot so razni procesi, recimo dachauski, proti vojnim zločincem itd.«

FOTO: JAKŠE

Ali ni bil del gradiva odpeljan tudi v Beograd?

»Seveda, del dokumentarnega in arhivskega gradiva je SDV prenašala v Beograd. Tu je šlo predvsem za gradivo, vezano na zvezne akcije, lahko pa tudi za drugo, vendar mi o tem nimamo podatkov.«

Kaj mora storiti državljan, da dobi vpogled v starejše ali novejša gradiva? Kakšen je postopek?

»Postopek je zelo enostaven. Občan z dopisnico ali v pismu izrazi željo in mi ugotovimo, ali sploh imamo o njem karkoli v naših arhivih. In če imamo kaj o njem, ga bomo obvestili, naj si pride to pogledat. Gradivo je del arhivskega gradiva ministristva in ga mi občan ne moremo vračati. Lahko pa pride sem in si ga ogleda.«

Seveda pa je možno, da je bil njegov dosje že uničen?

»SDV je izvedla obsežno čiščenje svojih arhivov, zato je velika verjetnost, da je bilo uničenega najmanj ena tretjina gradiv, če ne celo več. Zato moramo danes mnogim proslcem za vpogled v arhiv preprosto odgovoriti, da o njih nimamo nič, ker tega tudi resnično nimamo. Skupščinska komisija za nadzor varnostnoinformativne službe pa lahko vse te vloge pregleda in resničnost naših navedb preveri.«

Ob vsem tem se pojavlja vprašanje, ali ni nevarnost, da bi to gradivo posamezniki ali politične organizacije zlorabljali?

»Mislim, da taka nevarnost obstaja v slehernem arhivu, tudi v arhivu podjetja, bolnice in povsod, kjer so zabeleženi osebni podatki. V VIS smo sprejeli vrsto okrepov, ki naj bi preprečili zlorabo. Ena izmed pomembnih osnov je ustavna določba, ki prepoveduje pripadnikom obrambe, policije in varnostne službe članstvo v političnih organizacijah. S tem naj bi interes splahnel. Seveda je treba poudariti, da bi v primeru odkritja take zlorabe izvedli zelo drastične ukrepe.«

V nekdanji Vzhodni Nemčiji so zelo vroča tema seznanj sodelavcev, ki so lahko nevarno orožje proti posameznikom. Ali obstajajo taki seznanj tudi pri nas?

»Seveda obstaja seznam nekdanjih sodelavcev službe, vendar ta ni niti približno tolikšen, kot se pogosto v časopisih omenja. Gre za skromno število ljudi. Seveda je tako majhen lahko tudi zato, ker je bil očiščen. Dejstvo je, da je seznam zelo varovan. Gre za ljudi, ki so nekoč sodelovali s SDV, kakšen od teh tudi še danes sodeluje z nami in seveda nam niti na misel ne pride, da bi takšen seznam ali delček tega objavili. Očitno je, da je razprtij v slovenskem prostoru že preveč, to pa k izboljšanju stanja nikakor ne bi pripomoglo. Primerjava Stasija in Vzhodne Nemčije z razmerami pri nas je povsem neustrezna. Tam je šlo za združitve dveh držav. Kot je znano, so vse vzhodnonemške ustanove v bistvu razpadle in so jih prevzele zahodnonemške. Zahodnonemška služba je tako seveda lahko natančno vedela, koga od sodelavcev bo ohranila, koga ne, in si je lahko privoščila na videz zelo demokratično gesto in objavila seznam pripadnikov Stasija, nihče pa ne vpraša, zakaj ni objavila še svojih seznamov, ko je vendarle bolj demokratična. Primerjava z nami torej nima resne osnove. Vzhodne Nemčije ni več, Slovenija pa še obstaja in ima svojo varnostno službo in ta var-

nostna služba potrebuje sodelavce, če hoče funkcionirati.«

Kakšna pa je bila rekrutacija teh sodelavcev?

»Ne da bi zagovarjal kogar koli, moramo vendar vedeti, da je v prejšnjem sistemu SDV, ko je hotela v nekem okolju postaviti svojega informatorja, preprosto stopila do direktorja oziroma do tistega, za katerega je mislila, da je primeren, in mu informiranje naložila. Pogosto so jih tudi brez njihove vednosti registrirali v svoji dokumentaciji. To sploh niso bili sodelavci v pravem pomenu besede, ampak so bili na nek način dirigirani. Hočem reči, da ne moremo vseh sodelavcev enačiti. So taki, ki so rade volje opravljali vlogo špiclja, in taki, ki so bili v to vlogo porinjani. Bili pa so tudi taki, ki so sprejeli neke vrste igrjo in jo tako spretno speljali, da jim je glava ostala na ramenih, delo je za silo steklo, čeprav od njih ni bilo praktično nič. To je videti iz ocen.«

In kakšno je aktualno zbiranje podatkov?

»S spremembami zakona o notranjih zadevah, ki so začele veljati 16. maja 1991, je podrobno opredeljena dejavnost VIS, iz česar izhaja, da se ne ukvarjamo več z notranjo problematiko ali tako imenovano preventivo, ne ukvarjamo se več s političnimi ekstremizmi, skratka, politične policije ni več. Naša dejavnost je usmerjena v obveščevalno in kontraobveščevalno dejavnost, se pravi, postajamo normalna varnostnoobveščevalna služba, kakršne poznamo drugod v svetu. Seveda pa moram povedati, da smo posebno pozornost posvetili prav gospodarskim vprašanjem, kar je nova dimenzija te službe. Važno je tudi omeniti našo usmeritev v povezovanje s sorodnimi službami v drugih državah, zlasti zaradi preprečevanja in izmenjave podatkov o mednarodnem terorizmu, zaradi strokovnega usposabljanja in podobno.«

Na Dolenjskem je precej družin, ki so kakega od svojih članov izgubile ob koncu druge svetovne vojne in so se za njim izgubile sleherne sledi. Mislite, da je sedaj upanje, da bodo preko arhivov zvedeli, kaj se je zares z njimi zgodilo?

»Kar zadeva vojno obdobje do leta 1945 smo mi kot služba državne varnosti že predali arhive ministristvu, povojno obdobje pa je predano delno. Približno v enem mesecu in pol bo dobesn del dokumentov iz povojnega obdobja predan arhivu ministristva. Tukaj ne pričakujemo nobenih težav in ljudje, ki pač imajo taka vprašanja, se bodo lahko obrnili na nas, mi pa se bomo potrudili, da jim bomo po svojih močeh pomagali.«

TONE JAKŠE

zamolčana preteklost

Rana, ki ni očiščena, se lahko znova in znova zagnoji ter ves organizem spravi v nevarnost. Nekaj podobnega bi lahko rekli za družbo, ki ran na svojem telesu ne očisti in jim ne omogoči, da bi ozdravele; morda tudi zato, ker jih noče videti, ker jih skriva pod obvezami pozabe ali prisilnega molka. Neozdravljena rana pa skeli in boli in strupi ves organizem. Ni druge poti kot rano odkriti, jo ponovno odpreti in očistiti, da se lahko potem zarase in zares ozdravi. Slovenska družba ima takšno gnojno rano - vsekana je bila med zadnjo svetovno vojno in po njenem koncu z mečem bratomorne vojne in povojnega krvavega obračuna. Dolgo prikrivana rana danes ni več skrita, povojni so odstranjeni in zazijala je v vsej svoji grozljivosti in zagnojenosti. Kravni obračun z domobranci in drugimi kolaboracionisti pa tudi s povsem nedolžnimi ljudmi v kočevskih gozdovih, Teharjah in drugod po Sloveniji, kjer so bila množična morišča in leže še danes neznana grobišča, je prišel na dan, o teh dogodkih se je začelo govoriti, politika je priznala dejstva, zgodovinarji so jih začeli raziskovati. In seveda, zabolelo je. In še boli in bo še bolelo, dokler ne bo rana očiščena, kajti seči je treba vanjo in otipati njene razsežnosti.

Film Za resnični konec vojne, ki ga je naredil znani novomeški filmar Filip Robar, je takšno boleče brskanje po rani, vendar ne z namenom povzročati bolečine, marveč z namenom, da bi ljudje vedeli zanjo, jo pripoznali. Gre za dokumentarni film, ki skozi pričevanja številnih ljudi in s filmsko govorico razkriva do pred kratkim tabuizirani obračun z vrnjenimi domobranci in drugimi nasprotniki zmagovite vojske in politike. Film je bil že prikazan v Portorožu na preglednem festivalu lanske slovenske filmske proizvodnje in bil nagra-

Obolos za resnični konec vojne

Ušli so iz jam groze in smrti in pripovedujejo... Bili so priče krvavih pobojev in pripovedujejo... Bilo so med organizatorji pobojev in pripovedujejo... Gledamo jim v oči, ko razkri-vajo bolečo in zamolčano preteklost... To zmore le film.

jen z bronasto plaketo, prihodnji mesec bo prikazan tudi v Strasbourgu na festivalu filmov o človekovih pravicah. Slovenska širša javnost pa še čaka, kdaj se bo pojavil na malih ekranih. Snemanje filma je namreč v začetku denarno podprla ob nekdanji Kulturni skupnosti Slovenije tudi Televizija Slovenija, seveda z namenom, da ga bodo predvajali v dokumentarnem programu. Filmu (videl sem ga v še ne povsem dodelani video verziji) nikakor ni mogoče pripisati ne slabih namenov ne nekritičnosti, prej obratno. Ne gre za pogrevanje stvari, marveč »za pospravljanje prostora, da se lahko krene naprej,« kot pravi avtor filma.

Zamisel o snemanju filma o množičnih pobojih se je Robarju porodila leta 1989, ko se je na festivalu romske kulture v Koelnu srečal z ljudmi iz berlinskega inštituta za človekove pravice. »Razgovor je nanesel na poboj domobrancev, kar mi je bilo znano že od objave Kocbekovega intervjuja, ter slovensko nagnjenost h krutosti, ki se je kazala v lagerjih, v odnosu do Romov in najbolj grozljivo

v tistem, kar se je dogajalo pri nas med vojno in takoj po nji. Po tem pogovoru me je vznemirjalo vprašanje, ali je slovenska duša res bolj kruta, kot so druge. Tisti čas so prišle na dan prve publikacije o pobojih, o pobegih iz kočevskih brez in iz teharske morije. Večina izpovedovalcev je govorila o izjemni krutosti zmagovalcev, perverznom sadištnem izživljanju nad vojnimi in civilnimi ujetniki. Vse to in potem še Leljakova knjižica Teharske žive rane me je motiviralo, da sem se filmsko lotil te teme,« pravi Robar in dodaja, da se je počutil tudi človeško ogoljufanega, ker desetletja dolgo o tem ni nič vedel, ker mu je družba to prikrivala, četudi gre za take zadeve, ki omogočajo razumeti marsikaj doslej nejasnega, a slutnega v razočaranjih mnogih ljudi, ki so šli skozi metež zadnje vojne in ostali razočarani, četudi so bili na strani zmagovalcev. Eden takih je bil tudi Robarjev oče, parti-zanski borec, ki mu je film posvečen.

»Če ti kaj prikrijejo, nastane mučna praznina, ki jo hočeš po svojih močeh zapolniti in poravnati ra-

FOTO: MARKEL

čun s samim seboj, da nisi bil dovolj prodoren in te stvari že prej spoznal in premislil. Ob tem je seveda jasno, da sam odpor slovenskega naroda zoper okupatorje nikakor ni postavljen pod vprašaj, kot ni nobenega dvoma, da je bila kolaboracija z okupatorjem sramotno dejanje. Vendar pa je treba razumeti, da se je na napačni strani znašlo tudi veliko dobro mislečih ljudi, ki jih je v sramotni kolaboracionalnem potisnilo njihovo politično vodstvo in manipulacije obeh strani v državljanski vojni. Lahko bi rekel, da je bilo zmanipuliranih tudi veliko borcev odpora. Komunizem namreč med bojem ni jasno kazal svojih načrtov, ki jih je potem brezobzirno uresničil,« pravi Robar.

In kako se je lotil razkrivanja dolgo prikrivanih stvari? Osnovno orodje v filmu mu je intervju ozi-

roma razgovor z ljudmi, ki so povezani s poboji ali kot žrtve, ki so pobegnile iz jam smrti, ali kot tisti, ki so bili na strani krvnika, ali kot pasivni opazovalci dogodkov. Robar je s kamero in magnetofonom obiskal zares reprezentativne ljudi, med njimi nekaj ključnih osebnosti, kot sta denimo komandant dela roških eksekucij Simo Dubajić ali Ivan Maček-Matija, govoril je tudi s tistimi redkimi posamezniki, ki so ušli iz jam smrti, kot je denimo zdaj že pokojni Alojz Vesel iz Malega Podljudna.

Njegovi sogovorniki so bili tudi znane osebnosti, kot so Spomenka Hribar, Lado Ambrožič-Novljan, Anthony Cowgill, Nikolai Tolstoy, Bojan Polak-Stjenka idr. Do nekaterih pomembnih ljudi, ki veliko vedo, pa ni mogel priti oziroma so pogovor odločno odklanjali, denimo Mitja Ribičič in Zdenka Kidrič. Vsekakor je opravil ogromno delo. Med drugim je Robarjeva filmska ekipa našla morišče pod Krenom in kot prvi so našli potrdilo, da gre za eno od velikih roških morišč.

In kdaj bo Robarjev filmski prispevek za resnični konec vojne lahko videla širša javnost? S predvajanjem filma na rednem televizijskem programu se je zataknilo. Ne gre za odvečno bojazen, da bo film razburil ljudi in ponovno začel neplodne spore, do katerih je v zvezi z odkrivanjem pobojev že prihajalo, ali morda za posege nekdanjih političnih veljakov, ki bi hoteli zavreti prikazovanje filma, kot pravi odgovorni urednik dokumentarnih programov Mitja Grosman, je za zastoj kriv nesporazum z enim od pričevalcev, ki noče več nastopati v filmu. Film bo zato treba najbrž premontirati. V programu bo enkrat marca ali aprila. Da ga ne bi prikazali, na televiziji ne razmišljajo.

MILAN MARKELJ

Za to ni opravičila

V otroštvu, ki naj bi bil najsrečnejši in najbolj brezskrbni čas človekovega življenja, se dogajajo tudi mračne stvari, o katerih se govori le šepetaje, največkrat pa ostanejo zakopane v molk in skrito bolečino. Tako je, ko spolna strast prekorači prag in si potešitve išče pri otrocih.

»Oče spolno zlorabljal hčerke«, se je nedolgo tega glasil naslov v Delu. Dvanajstletno dekletce je zlorabo nosilo v sebi, vse dokler se zaradi širanoosti ni znašlo v eni izmed slovenskih bolnišnic. Deklica je le s težavo spregovorila, kaj se je z njo dogajalo. Oče jo je spolno zlorabljal. Kasneje je spregovorila tudi starejša hči, ki pa se je vseskozi bala, da se bo tako dogajalo tudi z mlajšimi sestrami. Na koncu, ko je bilo storjenega že toliko gorja, se je klobčič le odvil. Toda grdega spomina ne more deklicam izbrisati nihče, tudi še tako pravična sodba ne. In navsezadnje sploh ni pomembno na katerem koncu Slovenije se je to zgodilo. Podobnih zgodb je na vseh koncih preveč.

Lani na Dolenjskem devet prijav

V Sloveniji so v zadnjih desetih letih odkrili več kot tisoč primerov spolno napadenih otrok do 14 leta starosti. Na območju občin Novo mesto, Trebnje, Črnomelj in Metlika je bilo 46 spolno zlorabljenih otrok, 36 deklic in 8 dečkov. V zadnjih letih je število zlorab naraščalo. Leta 1989 je bilo na Dolenjskem pet primerov, lani devet, osem deklic in en deček. Najbolj grozovit je bil primer devetletne deklice, ki jo je že dve leti spolno zlorabljal njen oče. Lani je kriminalistična služba UNZ Slovenije zabeležila 93 primerov spolnega nasilja

nad otroki. Vsi ti podatki pa še zdaleč ne odsevajo dejanskega stanja. V ZDA so raziskave pokazale, da je ena od treh deklic in eden od šestih dečkov žrtev spolnega nadlegovanja. V večini primerov so policisti odkrili osumljence na podlagi govoric, v dveh primerih so prijavili starši in v enem sam otrok.

Spolni napad je zločin

Spolni napad na otroka je zločin, zgodi se ko odrasla oseba ali nekdo, ki je večji od otroka uporabi svojo moč ali vpliv nad otrokom ali izrabi njegovo zaupanje ali spoštovanje, da ga pritegne k spolnim dejanjem. Pri tem se storilec poslužuje prevar, groženj, podkupnine in tudi fizične sile. Za spolni napad se ne šteje le sam spolni odnos, ampak tudi ljubkovanje genitalij, masturbacija, oralni seks, vaginalna ali analna penetracija s prstom, penisom ali kakšnim predmetom. Otrok je v vseh primerih žrtev, njegovo nemoč zlorabi storilec, ki je fizično in ekonomsko močnejši in ima nasploh večjo moč in vpliv.

Med spolnimi napadi na otroka je največ incestov torej spolnega razmerja med sorodniki, veliko je tudi ekshibicionizma - razkazovanja spolovil osebam drugega spola, manj pa pedofilije - spolnega nagnjenja do otrok nasprotnega spola. Zelo malo je posilstev. Pojavljajo se tudi nove oblike spolnega delikta kot so zloraba otrok za pornografijo,

prostitucijo in v zadnjih letih vse več zlorab otroških teles za spolne simbole v filmih in reklamah.

Število spolnih zlorab ni odvisno od socialno-ekonomskega stanja in izobrazbe. V glavnem so napadalci moški, čeprav s tem še ni rečeno, da ženske ne morejo biti napadalke.

Spolno nasilje je ena najtežjih oblik trpinčenja otrok, zelo težko ga je odkriti, dejanje je težko dokazati, ponavadi je obdano s kopico stereotipov, pa tudi tolerantnost do teh dogodkov je pri ljudeh dokaj velika.

Prav je, da so se začele stvari spreminjati tudi na tem področju. Potrebno je pretrgati molk in se začeti o spolnih napadih odkrito pogovarjati. Zaradi zaupanja, spoštovanja in nemoči otrok lahko starši, sorodniki, družinski prijatelji še bolj prikrivajo zločin.

Postopoma tudi pri nas prihajajo v veljavo nekatere konvencije: konvencija o otrokovih pravicah, konvencija o žrtvah, konvencija o družini, s pomočjo katerih bo tudi to področje bolje urejeno. To so najbolj prikrita dejanja. Otroci se bojijo povedati, ker jih je strah pred storilcem, bojijo se, da jih bodo potem iztrgali iz družinskega okolja, da jim ne bodo verjeli ali da jim bodo celo pripisali krivdo. Zato, ko obravnavamo tovrstne primere, sama strokovnost ni dovolj.

Na Temeljnem sodišču v Novem mestu obravnavajo okrog 15 primerov spolnega napada na otroka letno. Problem spolnih napadov na otroka je dokazovanje, kajti zločin je storjen med štirimi očmi. Pri dokazovanju je problem tudi nezrelost otroka. Praksa pa je pokazala, da je postopek učinkovitejši, če je hitrejši, kajti s časoma začne otrok izjavo spreminjati.

Pri reševanju teh problemov je problematična tudi sedanja kazenska zakonodaja. Sodišču posreduje kazensko ovadbo z izjavami policija. Ker pa gre v večini primerov za sorodstveno razmerje, se žrtev lahko odpove pričanju in tako dokazovanje ni mogoče. Zelo neprijetno za žrtev je tudi dajanje izjav, ki jih mora dati tudi po trikrat, najhujše pa je gotovo pričati na razpravi pred storilcem. Večkratno obnavljanje neprijetnega dogodka slabo vpliva na otroka, zato bi bilo treba zakonodajo prilagoditi tako, da na sodišče ne bi klicali več otroka kot žrtev. Otroka bi bilo potrebno zavarovati, ker je nemočen. Žrtev se v skoraj vseh primerih znajde s storilcem sama na kraju dogodka, tudi zato uregne biti podrobno obnavljanje dogodka na sodišču za otroka zelo mučno.

Psihologi se srečujejo s temi otroki po tistem, ko je dejanje že izvršeno. Otroci imajo pogosto hude čustvene travme. Spolnih zlorab je pri deklicah več kot pri dečkih, čeprav je ta podatek tudi vprašljiv, ker pač naša tradicionalna vzgoja zahteva, da morajo biti fantki bolj močni in morajo marsikatero tegobo prenesti. Pri fantkih je pogosto prisotna bojazan, da bi jih s tem okvalificirali kot homoseksualce.

Zgrešene predstave

Kadar slišimo za spolno nasilje nad otrokom, radi rečemo, da je to storila neznana oseba. Ni res, v 85 odst. primerov je storilec član otrokove ožje družine, sorodnik ali nekdo, ki otroka dobro pozna. Ni res, da so žrtve spolnega napada le najstnice, lahko so tudi fantki in punčke, celo dojenčki. V Sloveniji je bilo v zadnjih desetih letih 10 žrtev do treh let starosti. Ni tudi res, da se spolni napadi dogajajo le v revnih in problematičnih družinah. 94 odst. osumljencev ni imelo nikoli opravka s policijo, 54 odst. je bilo redno zaposlenih. Spolni napadi se pojavljajo tako pri bogatih kot pri revnih, izobraženih in neizobraženih. Spolni napad se ponavadi ne zgodi le enkrat, ampak se ponavlja in v večini primerih traja tudi po več let. Le redko je povezan z nasiljem, saj storilec otroka pozna, zato pogosteje uporabi grožnje, obljube, podkupovanja ter otrokovo nemoč. O spolnem napadu pa se otroci le redko zlažejo.

Številni simptomi se začnejo pojavljati šele nekaj let zatem. Adolescenti, ki so doživeli spolni napad, izražajo velik strah, celo strah pred smrtjo. Spolno zlorabljeni otroki pogosto začnejo izvajati ritualne: izogibajo se bivališču napadalca, preverjajo če so vrata zaprta itd. Pri mnogih otrocih pogosto prihaja do samokaznovanja, češ nihče ne more biti prisiljen v zlorabo, za to je sam kriv.

Neposredno po napadu žrtve jokajo, se tresejo, znojijo, postanejo zmedene, le redke se zmorejo koncentrirati in obvladovati. V večini primerov to vpliva tudi na starše. Naenkrat se pojavi ali pretirana zagnanost in prijaznost ali pretirana ravnodušnost. Če se otroku dogodi samo spolno nadlegovanje, to na otroku ne pusti hujših posledic. Najmlajši otroci, ki še ne vedo za spolnost, sprejemajo spolni napad kot prijetno ali neprijetno izkušnjo.

Otroci se po spolni zlorabi počutijo kot invalidi in pogosto imajo odpor do svojega telesa. Lahko pa dogodek povzroči tudi pretirano spolno naravnost. Če je otrok komu problem zaupal, ta pa ga je izdal, postanejo nezaupljivi do vseh. Nekateri otroci bežijo pred tem problemom tudi v alkohol, prostitucijo ali kriminal. Skratka njihova življenja se zaradi tega v veliki večini spremenijo v pekel.

Socialne službe za tovrstne primere nimajo izdelanih instrumentov in metod, po katerih bi delali. Vsakdo izmed njih se mora znati z znanjem in instrumenti, ki jih ima sicer pri svojem delu. Zelo so pozorni na vsak nagib o spolnem nasilju. Če ga zaznajo, se povežejo še z ostalimi službami, ki se ukvarjajo z otroki. Skrajne oblike ukrepanja, kot je odvzem otroka, se ne poslužujejo več. Stvari poskušajo spraviti v normalen red, ker so otroci najraje pri svojih starših, kakršnikoli že so.

Pogosto pa k njim prihajajo tudi storilci, tudi to so ljudje v stiski, ki jim je treba pomagati. Sicer menijo, da bi bilo dobro, če bi vsak primer spolnega nasilja reševali strokovnjaki različnih področij za skupno mizo. Na ta način bi lahko našli učinkovitejša rešitve.

Spolne napade na otroke lahko preprečimo s tem, da o tem veliko govorimo, se nenehno posvetujemo, da na njih opozarjamo tudi v posvetovalnicah za bodoče zakonce in da tudi otroke že najzgodnejših let poučujemo o spolnosti, primerno njihovi starosti. Poučeni se bodo tudi oni lažje znašli.

JOŽICA DORNIŽ

naše korenine

Janez med Argentino in Belorusijo

Turkov Janez je v vinogradu med prvimi. Komaj sneg odleze s prisojnih bregov nad Krko v Dešči vasi, že prime v roke škarje in se odpravi v svojo malo vinsko gorico, samo kakih dvesto metrov oddaljeno od vasi in od njegove skromne, s slamo krite hišice, ki stoji čisto na njenem robu. Domačija je urejena še čisto po starem, prav tako vinograd. Medtem ko z eno roko ljubeče polzi od trsa do trsa in jih z drugo spretno obrezuje, Janez s ponosom pripoveduje, kako sta z ženo Marijo po vojni, kmalu potem, ko sta se poročila, sama zrigolala to z resjem prerasto košenico in jo spremenila v vinograd.

»Z lopato sem šihal v trdo zemljo in valil važe, Marija pa jih je zlagala ob straneh v skladovnico. Triceter metra globok in prav tako širok jarek za eno vrsto sva skupala, posadila trto in dobro pognojila. Potem pa spet drugo vrsto zraven. Takle čas sva delala, ko kmet nima drugega posla kot vinograd ali pa gozd. Sem rekel Mariji: ti, ki si z Rebrima doma in vajena, da je vino pri hiši, ga boš tudi tukaj imela. Šest pomladi, pa je bil vinograd narejen in prst v njem še dolgo prhka kot puh,« pripoveduje Janez. Potem razpredava naprej, medtem ko on obrezuje, in najin pogovor se vse bolj odmiha od teh suhokrajinskih rebri in se seli v širni svet tam zunaj, kamor tudi vodijo sledi Turkovega rodu.

»Očeta sem nazadnje videl, ko mi je bil sedem let. Odšel je v Argentino. Večkrat nam je pisal in tožil, kako bi nas obiskal, če ne bi bilo tiste velike luže vmes in če bi imel dovolj denarja,« se spomi-

nja Janez. Pa oče verjetno nikoli ni imel dovolj denarja niti moči, da bi se podal domov čez veliko lužo. Vmes je prišla druga svetovna vojna, leta šestinštirideset pa je za očetom izginila slehera sled. Janez je zaman poizvedoval za njim.

No, medtem se je zgodilo marsikaj. Med drugim je Turkov rod zarisal svojo sled v drugo smer, na vzhod, kjer pa bi se sled lahko končala prav tako, kot se je tista, ki jo je na zahod utrl Janezov oče. Janez je bil med vojno namreč odveden v Belorusijo, že med potjo in tam pa je doživljal toliko strahot, da bi prav tako lahko za vedno ostal tam.

Ta pot se je začela na Ilovi gori. »Saj poznate krvavo Ilovo gor! Tam smo bili v zasedi, ko sem po italijanskem razpadu odšel s partizani. Pa so nas od zadaj presenetili Nemci in nastal je strašen pokol. Vseeno okoli so pod rafali padali soborci. Najprej je zbežala komanda in kaj smo hoteli novinci? Razkropili smo se, kakor smo vedeli in znali,« pripoveduje Janez, ki je potem je dolgo taval okoli po gozdovih, brez orožja in brez vsega, plašen kot žival.

Čez nekaj dni je Janez v neki globeli le naletel na drugo brigado. Z njo naj bi odšel proti Kočevski. Toda stvari so se drugače obrnile. Izvidnica, v kateri je bil, naj bi poizvedela, katero pot ubrati. Pa ni prišla daleč. V neki vasi, Janez se ne spominja natančno kje, so nenadoma planili iz zasede Nemci

FOTO: I. JAKŠE

in poti je bilo konec. Borce, ki so bili oblečeni v civilne obleke in brez orožja, so vtaknili med domačine iz bližnjih vasi in jih vse skupaj odpeljali.

Janez pripoveduje slikovito, vsako podrobnost in ime ima še dobro v spominu. Kako ne, saj mu je bilo takrat šele enaindvajset let! Krepak fant je bil, kar je bila sreča zanj, kajti le tako je preстал vse trpljenje, ki mu je bil izpostavljen. Hrano so ujetniki le poredko videli, pa še tisto, kar so zaužili, bi težko zaslužilo to ime. Prepeljali so jih v Trst, od tam pa z vlakom v Minsk. Pot je v hudem mrazu, v živinskih vagonih, kjer so bili ljudje natrpani tako natesno, da so komaj stali, trajala štirinajst dni. Pogosti so bili postanki in mučno čakanje na stranski tirih. Stražarji so odprli vrata le enkrat na dan, toliko da so pospravili trupla umrlih. Posoda za potrebo je stala na sredini vagona. Ščasoma se je napolnila in ko je vlak potegnil, je smrdljiva vsebina pljusnila čez robove in po oblačilih najbližje stojčih. Potem je vse skupaj zmrazilo in udje, ki so bili v takih oblačilih, tudi.

V Minsk so prišli prav na božični večer. Tam so jih namestili v zidanih barakah brez ogrevanja in jih razporedili na delo. Janez je moral sekati v gozdu. Mraz, telesni napor in pomanjkanje hrane, vse to je napravilo svoje. Ljudje so hitro hiral in umirali. Zlasti Čabranci, ki so jih poslali v Belorusijo že izčrpane iz italijanskih taborišč. S sekirami so tesali v zmrazilo zemljo grobove zanje, ko so prišli tako globoko, da zemlja ni bila več zmrazilna, pa je v jamo vdrla podtalna voda. Mrličje so vanjo dobesedno potapljali.

Tudi potem, ko so Nemci pobegnili pred rusko ofenzivo, taboriščniki niso bili varni. Nemci so jih oblačili v zrabljene italijanske in nemške vojaške cape, to pa je bilo kaj nevarno, kajti pijani Rusi, ki so se valili za petami nemške vojske, so raje streljali, kot pa spraševali. Sprva se je godilo ujetnikom še slabše kot pod Nemci. No, končno je Janez po skoraj dveh letih prišel domov in se posvetil kmetovanju. Zdaj je vdovec, brez otrok in z majhno priznavalnino. Pravi, da dobi manj kot marsikateri, ki partizanščine tudi od daleč ni poveljal, pa si je priskrbel vplivne priče. Nimajo pa tisti vinograda in duševnega miru, ki ga Janezu daje delo v njem.

TONE JAKŠE

konjički

Ljubitelj starega willysa

Ljubiteljska žilica ne pozna meja. So ljudje, ki se ukvarjajo z zelo različnimi konjički, vsem pa je skupno, da jim njihov hobi zelo veliko pomeni in zato vanj vložijo veliko časa, dela in truda pa tudi znanja. Tudi Alen Čatovič iz Črnomlja je eden izmed njih. Pred leti si je kupil star ameriški vojaški džip Willys iz časa druge svetovne vojne. To, kar je sanjal še kot otrok, je postalo resničnost, čeprav si v najstniških letih, ko ga je spremljal v filmih, še zamisliti ni mogel, da ga bo kdaj imel.

»Povsem slučajno je zanj zvedela moja mama. Svoje mesto je imel pod skednjem neke v Metliki in seveda ni bil v voznem stanju,« razlaga Alen. Kupil ga je in si želel, da bi se kdaj z njim zapeljal. Začel je zbirati dele. Odšel je na vojaški odpad, kjer pa je srečal človeka, ki mu je povedal, da

Alen Čatovič z bratom in svojim džipom na enem od tradicionalnih srečanj ljubiteljev willysov.

obstaja v Sloveniji klub ljubiteljev džipov Willys in da bo pri njih lahko vse zvedel o avtomobilu. »In tako se je začelo. Ko smo ga popravljali, sem začel gledati na vsako podrobnost, zatelel sem si, da bi bil džip kar se da originalen,« dodaja Čatovič. Pri poravilu mu je poleg staršev največ pomagal prijatelj.

Njegov willys, kot piše v prometni izkaznici, je bil izdelan leta 1940. Ker so bile takrat velike potrebe po terenskih vozilih, sta ga izdelovali dve tovarni, Ford in Willys. Na evropska tla je prišel na ladji med drugo svetovno vojno. Ker je to vojaško vozilo, je praktično skonstruirano in ima močan motor. Na volanu je ostalo vrezano ime ameriškega vojaka, ki ga je vozil. V tem džipu so se vozili predvsem vezisti, čeprav so ga uporabljali tudi v druge namene, če je bilo potrebno.

Klubi ljubiteljev willysov so tudi drugod po Evropi in svetu, z njimi se povezuje in izmenjuje informacije tudi slovenski klub. »Srečujemo se na piknikih, ki jih organizirajo na različnih koncih Slovenije. Vse je v ameriškem stilu, od džipov, ki so ohranili največjo originalnost do v ameriške vojaške obleke oblečenih šoferjev in ameriških zastav,« navaja Alen. Vsakdo, ki ima willysa si želi, da bi bil džip takšen kot je bil pred petdesetimi leti. Vse to je izvedljivo, saj za originalne rezervne dele skrbi zasebnik v Avstriji, vendar zelo veliko stanejo. Alen pravi, da ga prav zaradi tega usposablja že nekaj let in ker si želi originalnost, bo dela še dovolj. Kot študent si vsega ne more privoščiti, čeprav vse, kar prihrani, vložijo v džip.

Na Dolenjskem je nekaj willysov, v Beli krajini pa je Čatovičev edini. Teh avtomobilov je sicer več, vendar so že tako predelani, da je njihova prvotna podoba skoraj povsem izginila. Glede na to, da je avto star, je še vedno vitalen in mladosten. Verjetno je tudi zaradi tega za mnoge tako zanimiv. Alen se tega zaveda, a pravi, da bi ga prodal le v skrajni sili, pa še takrat le takemu, ki bi ga cenil tako kot on.

JOŽICA DORNIŽ

NAGRADA V NOVO MESTO
 IN DOLENJSKE TOPLICE

Žreb je izmed reševalcev 5. nagradne križanke izbral dva nagrajenca, NUŠKO BOŽIČ iz Novega mesta ter MILENO ČIBEJ iz Dolenjskih Toplic. Božičevi je pripadla denarna nagrada 1.000 dolarjev, Čibejeva pa bo prejela knjižno nagrado. Nagrajenkama čestitamo. Dobitnico denarne nagrade prosimo, da nam čimprej sporoči svojo enotno matično številko in številko (EMŠO) ali tekočega računa ali žiro računa ali hranilne knjižice, da ji bomo nagrado lahko kar najhitreje nakazali.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 2. marca na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 7!

REŠITEV 5. NAGRADNE
 KRIŽANKE

Pravilna rešitev 5. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: FORUM, VADI, TORJEVEČ, OKANI, OLA EKONOMSKI, DAVOS, PAKO, URAL, RADAR, VOLK, TICA, OTO, SKICA, TIL, NN, TALIGE, POLPOT, OBJANJE, OISE, PETA, AAR, MATS.

prgišče misli

Razumnik je tisti, ki mora razmišljati individualno, kajti resnična misel ni nikoli kolektivna.

C. ZLOBEC

Radovednost je živi ogenj, iz katerega se poraja spoznanje.

D. KIŠ

Bolj je človek strasten iskalec resnice, večja je verjetnost, da ga bo ta strast zavledla v zmoto in laž.

F. CERAR

Menice nespameti, ki so se kopičile več desetletij, se naenkrat, vse naenkrat vrnejo v izplačilo.

B. M. ZUPANČIČ

nagradna križanka

7

IGOR OZIM	SVETNIŠKI SUJ	OSLOVO OGLOŠANJE	RIM NASELJE NA PODROČJU SEDANJE LJUBLJANE	AVTOR J. UDIR	KEM. SIMBOL ZA NIKELJ	OTOK ČAROVNICE KIRKE	VSTAVLJEN ELEMENT	ORGAN VIDA	EVROPSKI VELETOK
				VZVOD POLIVINIL-KLORID					
KOVINSKI DEL NA POHIŠTVU					EG. BOG SONCA IN ŽIVLJENJA				
KEM. SIMBOL ZA FLUOR					NOVA GVINEJA				
								ENA OD CELIN	NARAVA
HRV. DISTR. NAFTNIH DERIVATOV					RAVNINA AFRIŠKI PTIČ				
NAŠA ALP. SMUČARKA (NATAŠA)									
OLIMPIJSKE IGRE						PEVKA PRODNIKOVA NEKOJIME ZA JEZERO MALAVI			
SLOVESEN OBED									
GORA NA KOROŠKEM									
DOM ČEBELJE DRUŽINE LJUAK							KEM. SIMBOL ZA RUTENIJ		
							ČEBELJA TVORBA		
FILM. IGRALKA NIELSEN			ZMRZNUENA VODA NIKOLA TESLA			POKRAJINA V SAUD. ARABUJI			
VODA V SKALAH						RIŽEVO ŽGANJE			
KATRAN			SNOV			PERGAMŠKI KRALJ			

K
 praktični KRIŽ
 A
 Ž

Osvežitve

Časi so taki, da gre večina pri večini zelo revnega zaslužka za hrano, za oblačila pa ostaja vse manj denarja. Zato bo treba ponositi marsikakšno oblačilo, od katerega smo se morda že poslovili. Predtem pa mu z drobnimi izboljšavami vdihnemo malo svežine. Skoraj čudeže se da narediti na primer s koščkom usnja. Tudi to pomlad nepogrešljivi blazer bo skoraj kot nov, če na zgornji ovratnik našijemo mehko velur usnje v stilu znamenitega jopiča Murphy Brown. Dodatna osvežitev bodo novi gumbi v barvi usnja. Kavbojke bo osvežil že centimeter širok usnjen trak, s katerimi obrobimo žepne odprtine. Čisto drugačen bo tudi pulover, ki mu skozi kite ali kakšen drug vzorec prevlečemo usnjen trak. Usnje mora biti seveda pralno, sicer smo oblačilo osvežili samo do prvega pranja.

Zaščita
 pred molji

Kmalu bomo shranili zimska oblačila, paziti pa moramo, da jih bomo dobro zavarovali pred molji. Mnogo sredstev proti moljem je moč kupiti v trgovinah, na primer naftalin in različna razpršila, vse pogostejše pa so na voljo različne rastline, ki zagotovo ne poškodujejo oblačil, dajo pa jim prijeten vonj. Lahko pa si takšno učinkovito zaščito proti moljem pripravite tudi sami doma. Dobrodošla je sivka in rastline iz rodu Artemisia, kot na primer abrašica in pelin, ki jih zašijemo v vrečke iz bombažnega blaga in položimo med oblačila ali v žep. V vrečke damo lahko tudi mešanico iz zmletih nageljnovih žbic, cimeta, črnega popra in korenin perunike. Oblačila lahko potresemo tudi s posušnimi koščki pomarančne lupine ali pa damo v omare na kose narezane in posušene plodove divjega kostanja.

Štajerska
 kisl juha

V štajersko kisl juho ne dajemo nobenih drugih začimb razen naštetih, sicer to ni več štajerska juha.

Za štiri osebe vzamemo kilogram svinjskih nogic (nasekane na primerne kose), jih očistimo in damo skuhat v hladno vodo. Dodamo dva na kolobarje narezana korena, peteršiljevo korenino, nekaj zelene, nekaj zrn celega popra (malo ga potolčemo), lovorov list, majhno čebulo in nekaj strokov česna, oboje damo v juho celo in vzamemo pred serviranjem ven. Solimo po okusu. Ponekod na Štajerskem povežejo jušno zelenjavo v šopek in jo postrežejo posebej. Ko so nogice na pol kuhane, dodamo pol kilograma na kocke narezane krompirja in skuhamo do mehkega. Na koncu juho podmetemo z žlico razžvrkljane moke in dvema žlicama kisle smetane. Po okusu okisamo s kisom ali vinom.

Svetloba
 je življenje

Med rastnimi dejavniki, ki so neobhodno potrebni za razvoj in videz rastlin, je zelo pomembna svetloba. Brez nje ni življenja. Svetloba daje rastlini energijo, s pomočjo te pa lahko tvori organsko maso. Vendar so tudi glede tega med rastlinami velike razlike, saj ne potrebujejo vse enake količine svetlobe za svojo rast. Za marsikoga je zato presenettljivo, da lahko večino rastlin razdelimo na sončne in senčne. Senčne rastline spoznamo po velikih, nežnih, mehkih ali barvastih listih, sončne pa po čvrstih in usnjatih listih. Kako različne rastline reagirajo na pomanjkanje svetlobe, pa nam bo naš svetovalec vrtnar Martin Zupančič razložil prihodnjič.

Poraba goriva

Pogonsko gorivo se občutno draži in tudi drobni prihranki postajajo čedalje bolj dobrodošli. K idealni porabi, kakršno deklarira proizvajalec vozila, se bomo približali z rednim servisiranjem vozila in pravilnim načinom vožnje, normalno povečanje porabe pa seveda pomeni cestniški ovinki in klanci ter zimski čas z nizkimi temperaturami in oteženimi voznimi razmerami.

Zimske gume praviloma pomenijo večjo porabo, zato jih zamenjajmo takoj, ko niso več aktualne, poraba pa je odvisna tudi od pravičnega pritiska v gumah in profila na njih. Porabo večja prtljajnik na strehi, zato ga snemimo, kadar ga ne rabimo. Isto velja za nosilce smuči. In, če še ne veste, vožnja z odprtimi šipami v vratih porabo občutno poveča.

MARJANA ŠTERN

zanimivosti iz sveta

Dragocenost iz
 puščavskega
 peska

Če kipca ne bi sami našli, bi težko verjeli v njegovo istovetnost, »je dejal Zahi Hawass, vodja Organizacije za egiptanske starine, ko je vznemirljen predstavljal najnovejšo najdbo. Gre za figuro, ki jo je naznan umetnik sklesal iz peščenca pred 4500 leti. Po natančnosti izdelave in ohranjenosti ji ni para med starinami iz obdobja Keopsove dinastije.

Figurica je visoka vsega 20 cm, na nji pa je dobro ohranjena prvotna poslikava. Njena vrednost je tudi v tem, da ne predstavlja faraona ali kakšnega drugega dvornega odličnika, marveč človeka iz nižjih slojev. Arheologi menijo, da gre za upodobitev enega od nadzornikov graditeljev piramid.

Dragoceno starino so našli v peščenem grobu 2 km daleč od slovite Sfinge. Grob so po naključju odkrili že pred dvema letoma, od takrat naprej so najdišče temeljito raziskovali. Splačalo se je, saj so med drugim odkrili 159 grobov, nekatere v obliki malih piramid. Vse kaže, da so imeli graditelji velikih piramid pravico poskrbeti tudi za svojo večnost, v skromnem obsegu, a vendar.

Hudičeve igre
 z atomskim
 orožjem

Dokler se je veliki sovjetski imperij še sončil v žarkih slave in strahospoštovanja ter ni bilo še jasno videti smrtnih razpok, ki so prepredle komunistični kolos, je kakih 100 tisoč znanstvenikov, inženirjev in tehnikov, med njimi najmanj 3.000 tajnih vrhunskih strokovnjakov, živelo v celem nizu »zaprtih« mest, kjer je ta elita sovjetske znanosti načrtovala in gradila jedrska orožja. Režim je potreboval močno jedrsko orožarno, da je vzdrževal ravnovesje strahu na svetu in sebe pri oblasti. Ko se je Sovjetska zveza sesula, je cela vojska jedrskih strokovnjakov ostala praktično brez dela in brez prihodnosti, v kateri bi lahko še naprej prodajali svoje znanje in usposobljenosti. Njihove mesečne plače so padle na nekaj več kot tisoč naših dolarjev. Ostalo pa je tudi ogromno nakopičenega atomskega orožja in oboje skupaj je prava vaba za nevarne igre, po katerih se kolca teroristom in diktatorjem. Razmere so zrele za takšen razvoj dogodkov,

ki bi lahko resno ogrozili svet. Poznavalci se boje, da so obubožane in brezdelne sovjetske jedrske strokovnjake že začeli vabiti bojno navdahnjeni in po atomskem orožju hrepeneči diktatorji, kot sta Gadafi in Husein. Denarja imata dovolj in pripravljena sta sovjetske strokovnjake zelo dobro plačati. Znaenkrat sicer še ni znamenj, da se je odliv sovjetskih jedrskih možganov začel, ameriška CIA pa je potrdila, da ima dokaze, da so Irak, Iran in Libija že navezali stike z ljudmi, ki jih zanimajo.

»To je izjemno nevaren položaj,« pravi član ameriškega HIC-a Bill Richardson, »bolj nevaren, ko če bi teroristi dobili jedrsko orožje neposredno v svoje roke.«

Teroristi, oboroženi z jedrskim orožjem, so druga velika nevarnost, ki se je porodila iz razpada sovjetskega jedrskega arhipelaga. Zahodni obveščevalci so prišli do podatkov, da je že prišlo do poskusov črne prodaje sovjetskega taktičnega jedrskega orožja. To orožje je prav zdaj najbolj ogroženo. V načrtu je, da se vse zaloge strateškega in taktičnega jedrskega orožja preselijo v Rusijo, ki naj bi ostala edina jedrska velesila na ozemlju nekdanje Sovjetske zveze. Tako bi bil nadzor na atomskim orožjem zagotovljen. Toda prav zdaj, ko potekajo velike selitve tega orožja, kar so potrdili ameriški vohunski sateliti, je nevarnost kraje in prodaje največja.

MiM
 (Vir:Newsweek)

Odškodnina
 za suženjstvo

Časi, ko so lovci na sužnji lovili po črni Afriki mlade fante in dekleta in jih vkovane v verige pošiljali suženjski trg, od koder so trume nesrečnežev romale na ameriške in karibske plantaže, ti časi so že daleč v preteklosti. Spomin nanje pa ni ugasnil. Celo oživel je. Obujajo ga z novimi premisleki in zahtevami.

Zahod si je z izkoriščanjem brezplačne delovne sile s črne celine nagrabil neizmerno bogastvo, afriške dežele pa so zaradi trgovine s sužnji in poznejše kolonizacije zabredle v hudo gospodarsko zaostalost. Tako trdijo vse številnejši zagovorniki kampanje, ki se hitro širi po Afriki. Njen namen je doseči izplačilo odškodnine za prestopno trpljenje in izkoriščanje. Po nekaterih ocenah so od 15. stol. naprej zajeli okrog 30 milijonov Afričanov. Najvitalnejši del afriškega prebivalstva je zastoj garal na plantažah, od koder je v Evropo pritekal velik del kapitala, s katerim se je Zahod industrializiral. Zdaj je čas, da Zahod Afriki plača račun za opravljeno delo in bedo.

Med predlogi, kako plačati reparacije, ima veliko privrženecv tisti, ki zahteva celoten ali vsaj delen odpis dolgov, ki jih imajo afriške dežele pri zahodnih posojilodajalcih. Pri Organizaciji afriške enotnosti so že ustanovili poseben odbor, ki naj bi se zavzemal za ta cilj. Vprašanje o denarni odškodnini pa nameravajo sprožiti tudi v OZN.

Biblija za Eskime

Sveto pismo je knjiga, ki je prevedena v največ jezikov na svetu. Skoraj da ga ni živega (in mrtvega) jezika, ki ne bi imel preveden, če ne že v celoti, pa vsaj del Svetega pisma. Slovenci smo prav po zaslugi Dalmatinovega prevoda te knjige dobili trdne temelje narodne identitete. Za mnoga ljudstva sveta pa velja, da jim prevod biblije v njihov jezik sploh ohranja jezik.

Pri prevajanju so nemalokrat zelo hude težave, ker mnoga ljudstva, še posebna tista, ki žive v odmaknjenih severnih ali tropskih predelih sveta, ne poznajo ne pojmov ne stvari in ne živali, o katerih govori biblija. Vso trdoto prevajanja biblije so občutili prevajalci, ki so pred več desetletji prevedli Novo zavezo Svetega pisma v inuitsčino, jezik arktičnih Eskimov. Takrat so si v pomanjkanju ustreznih besed pomagali z opisi in so denimo »jagnje božje« prevedli kot »posebna božja žival, ki je videti kot mladič severnega jelena«. Zdaj je v pripravi nov prevod, v katerem so prevajalci namesto dolgih opisov uvedli nove besede, izpeljane zvečine kar iz angleščine. In tako je zdaj jagnje »sheepi«. Sloviti betlehemski osel pa je še naprej ostal »žival z dolgimi ušesi«.

Podvodni drvarji

Pri gradnji vodnih elektrarn v Braziliji so umetna jezera, ki so nastala za velikanskimi jezovi, prekrila na tisoče kvadratnih kilometrov pragozda. In ker je les tudi v tej deželi gozdnega obilja postal več vreden, na pritisk vsega sveta pa je prehudo izsekavanja zavrtlo, se je rodila nova gozdarska panoga - podvodno podiranje dreves.

Juarez Christiano Gomes, ki mu podjetniška žilica ni dala miru ob misli na milijone dreves, potopljenih v jezeru vodne elektrarne Tucurui, je izumil podvodno električno žago, s katero je mogoče žagati potopljena drevesa. Sekači, opremljeni z napravami za dihanje, se lahko spuščajo do 50 m globoko in tam opravijo svoje delo. Drvarjenje pod vodo je sicer nevarno, vendar pa se ne more več zgoditi, da bi požagano drevo pokopalo pod seboj sekača. Drevesa namreč odplavajo na površje jezera.

Škrbičev prvenec

Pred kratkim se je pojavila v Novem mestu pesniška zbirka mladega hrvaškega avtorja Tomislava Škrbiča pod naslovom Poslušajte pesem zemeljskih ptic. Zbirko so izdali in natisnili v Novem mestu, na svetlo in do bralcev (naprodaj je v Mladinski knjigi) pa ji je pomagal pesnikov v Novem mestu udomljeni oče Mladen Škrbič, glasbeni pedagog in zbiratelj starih glasbil. Tomislav Škrbič ima dobrih enaindvajset let in v Zagrebu študira filozofijo. Zbirko Poslušajte pesem zemeljskih ptic sestavlja triindvajset pesmi in je njegov knjižni prvenec. Pesmi je prevedla novomeška literatka Marjeta Dajčman.

In kakšen svet ubeseduje mladi pesnik? V pesmi Obsojenec, iz katere je vzel naslov zbirke, pravi: »Le poslušajte pesem zemeljskih ptic. / In če dobro prisluhnete, boste slišali pesem neba. / Morda se bo v vas znova prebudil dvom. / V te stih je zajel svoj intimni, se pravi umski in čustveni svet, ki se potem izraža še na drugih ravneh njegove pesniške besede.

Pesnik ima široko obzorje in v svoja videnja in občutja vključuje neskončna zemeljska prostranstva, a samo kot prispodoba za duhovne razsežnosti teh videnj in občutij. Njegov doživljajski svet je kar čisto ovit z mrakobnostjo, kar pa še ne pomeni črnogledosti in brezizhodnosti. Teh pesnik še ne pozna ali noče poznati, natančno pa ve za izhod. Izhod je samopredstavitev v absurdno stanje, v ironijo. V Veseli pesmi pravi: »Pojedel bi cel šopek / lotosovega cvetja, / brez kesanja / in brez začimb. / Kar tako. / Iz objesti. / In na kraju bi zakričal: / Jaz sem obupanec!« Vsaka Škrbičeva pesem je živa ubeseditve njegovih spoznanj in doživljanj. Je izpoved o njem in njegovem času za ta in za neki drug čas, ki ga pozna samo poezija.

I. ZORAN

Od vojne do priznanja

Cankarjeva založba se je po lanskim vojni v Sloveniji bliskovito odzvala in v izredno kratkem času spravila na dan knjigo Vojna za Slovenijo, ki je kot neposredna in pričevanjska publikacija zbudila veliko pozornost in seveda našla tudi veliko kupcev, knjigo so morali kar dvakrat ponatisniti. Iz teh izkušenj se je rodil še en podob-

ben založniški podvig, in sicer je založba te dni poslala na knjižni trg knjigo Slovenija od vojne do priznanja, ki je v enaki zasnovi in opremi v bistvu nadaljevanje prve knjige. Vsebinsko druga podaja nič manj burno, četudi res ne krvavo dogajanje od Brionske deklaracije, ki je zaključila vojno v Sloveniji, do 15. januarja letos, ko je Republika Slovenija končno dočkala mednarodno priznanje in postala država med državami.

Besedilo so prispevali trije Delovi novinarji: Darijan Košir, Marko Pečauer in Veso Stojanov, za množino fotografij, med njimi je nekaj zares dobrih, pa je poskrbelo 26 fotoreporterjev iz uredništva Dela, Mladine in Tanjuga. Podajanje »povojnih dogodkov« ima dokumentaren značaj, avtorji besedila so se ognili ustvarjanju zaključkov, sodb in analiz (za kaj takega navsezadnje tudi časa niso imeli, saj so se z založbo pogodili o pisanju knjige proti koncu lanskega decembra), ostali so na pričevanjsko-dokumentarni ravni, kar daje knjigi posebno vrednost. Analiz in zgodovinskih sodb bo o tem, za Slovenijo nedvomno izjemnem času še veliko, ta knjiga pa ohranja nekaj tiste neposrednosti, ki smo jo doživljali teh nekaj burnih in zgodovinskih mesecev vsi po vrsti, od politikov do vojakov, od diplomatov do gospodarstvenikov in ne nazadnje tudi tako imenovani mali človek, ki se je veličini trenutka navkljub soočal s trdo vsakdanjostjo. V kroniki dogajanja na slovenskem političnem prizorišču je velik podarek dan tudi dogajanju na Hrvaškem, na koncu knjige pa je še pregled dogodkov zadnjih let v Vzhodni Evropi, ki bralcu pomagajo domače dogajanje vpeti v širše svetovne procese.

M. MARKELJ

TELEGRAMI

— Državna založba Slovenije je poslala na trg dote aktualnih del: **Fridericha Hayeka** POT V HLAPCEVSTVO in spomine **dr. Ljuba Sirca** MED HITLERJEM IN TITOM.

— Slovenska knjiga je v zbirki Monumenta slovenica izdala faksimile znamenitega **STIŠKEGA ROKOPISA** iz leta 1428.

— Slovenska filmska literatura je bogatejša za zbornik razprav **FILMSKE FIGURE, FILMSKI ALMANAH** in prevod knjige **Gillesa Deleuza** PODOBA-GIBANJE.

— V zbirki Modra ptica, ki jo izdaja založba Emonica, je izšla knjiga **Srčeva desetka** Iztoka Osojnika.

VAŠA I. M.: PO SEDEMNAJSTIH LETIH

Stirim v šopek vrtin pred seboj in podoživljam tisti lepi večer.

»Semnajst, tovarišica, za vsako leto ena!« je žareče rekla Lučka, a Matjaž, ki mi ga je izročil »v imenu celega razreda«, me je cmoknil na obe lici in me objel, da sem bila že na začetku vsa raznežena.

Srečanje po sedemnajstih letih. Stisto prvo generacijo višješolcev v šol. letu 1970/71. Skupaj smo stopili v čisto novo, moderno osnovno šolo na Grmu, skupaj smo prebili tri leta. Najlepša leta!

Ogledujemo se, se objemamo, smejimo, drug drugemu segamo v besedo, kličemo se... Kot da smo še vedno v šoli, sredi živahnega odmora. Ko le posedemo, začnemo z »razrednikovo uro«. Čisto zaresno jih kličem (za to sem se dobro pripravila doma). Ugotavljam prisotnost. Po sedemnajstih letih je odlična! Nikomur ne damo neopravičene ure, a poizvedeti bo treba, raziskati, kaj je s tistimi šestimi, ki jih ni med nami.

Na koncu smo vsi prepričani, da je bil to najlepši del našega srečanja. Bezamo v poročevalce, da čimveč izve, napeto poslušamo, sodelujemo... Posebno jaz sem vesela njihovih poročil:

»Lahko rečem, da sem srečen. Imam dobro ženo, dva pridna otroka in službo, ki jo rad opravljam...«

»Nikoli se nisem trudil kaj veliko govoriti, bom tudi zdajle kratek. Vse sem dosegel, kar sem nameraval. Zadovoljen sem...«

»O, bogat zakonski staž imam za sabo in že kar prevelike otroke. Saj veste, dijaška ljubezen na prvi pogled...«

»Med privatnike sem zašel. Kar gre. Dela dosti, zaslužka tudi, če znaš...«

»Dva mulca imam v 'naši' šoli, pa na govorilne ure hodim. Ampak me ni sram, kot je bilo moje mamo...«

In že se usujejo spomini na to, kako so okrog prinašali starše, učitelje. Iz tok iz srca reče: »Srečen bom, če bo moj otrok deležen take šole, kot sem je bil jaz!«

Navdušeno pritrjevanje. Ni je bilo boljše šole! In ne boljših učiteljev in

boljše razredničarke! Še do tistih, s katerimi se včasih niso mogli, so prizanesljivi. Opravičujejo jih z leti. S slabimi živci...

»Kaj mislite, kateri med nami je 'najtežji'?« se skloni k meni moj desni in s palcem in kazalcem pomenca, da ga lahko razumem.

Spet se zagledam v to mladost okrog sebe. Tehnam. Razmišljam. Zdaj vem za njihovo izobrazbo, za poklice, službe, a kdo je »najtežji«? To pogosto ni odvisno od izobrazbe, poklica...

»Tale dva,« namigne z glavo proti zgornjemu koncu mize. Brez zavisti mi pripoveduje, na kakšen način sta uspela.

Moj »levi« kritično pripomni: »Daj no! Kaj ti pa pomaga bogastvo, če ga ne znaš nositi! Imam pa že raje svojo družino, normalno plačo in normalno življenje.«

»Bravo!« mu pritrjujem v sebi. Naglas ne rečem nič. Sem že slišala ta večer: »Ej, tovarišica, vi boste tudi umrli kot idealist. Tisti vaši časi so umrli!«

»Še takrat niste tako fajn zgledali,« mi podobrika nekdo tako naglas, da vsi slišijo. Pa ga Franci takoj »zatolče« in mene tudi: »Kaj si pa takrat vedel, kaj je fejsť ženska!«

A vse je šala. Polno domislje se križa, zbadajo se kot nekoč. Edinega zdravnika, ki je med nami, zbadajo: »Pa si ti pravi zdravnik ali živinski?« Lepo nam je, da Matjaž, ki sanjavo prebira strune na kitari, iz vsega srca vzkligne: »Jaz vas imam vse tako rad!«

In že smo pri novi temi: Dobiti se moramo vsako leto! Odbor je treba sestaviti! Ne, ne, kar Lučka pa Lidija naj nas pokliče, tako kot letos! Dobiti se pa moramo. Vsi!

Večer se prevesi v noč, kazalec na uri se premakne na drugo jutranjo, mi smo pa kot na šolskem izletu: pojemo iste pesmi, igramo se iste igrice kot nekoč. Nič se ne pozna, kdo ima visoko, kdo le srednjo ali celo samo osnovnošolsko izobrazbo, ne ločiš, kdo je bolj, kdo manj »težak«, kdo ima družino in kdo še ne. Strašni 8.c smo, kolektiv, ki mu ga ni para!

In tega sem od vsega najbolj vesela.

Sedim v letalu, ki tiho polzi skozi noč. Skoz okence gledam zvezde, med katerimi potujemo, na platnu pa računalnik izrisuje našo pot: z Dunaja preko Madžarske, Romunije, Bolgarije do Carigrada, dalje na vzhod nad Anatolijo in nato v ostrem kotu na jug proti Egiptu. V velikem loku obkrožimo Jugoslavijo. Iz varnostnih ali političnih razlogov? V letalu vlada spokojna tišina. Ura je po polnoči, tisti težki del noči, ki je dobil ime pasje ure. Po mrzličnem iskanju sedežev in urejanju prtljage večina sopotnikov potone v dremež.

Poslušam Mozartovo glasbo — leta 1991 je minilo dvesto let od njegove smrti in avstrijski turistični delavci so znali obletnico temeljito izkoristiti. Tako lahko v božično okrašenem letalu uživam ob poslušanju sijajnih koncertov in simfonij ter se spominjam svojega prvega obiska dežele ob Nilu. Pred dobrimi desetimi leti sem z veliko vnmemo iskala ostanke prastare egipčanske civilizacije, ki je za seboj pustila piramide in veličastne templje, hierogliffe in mumije. Izbrskati sem želela ostanke fantastične mitologije, ki jo določajo številni bogovi, njim na čelu bog sonca Ra, Oziris in Izida, Set in lepa boginja neba Nut. Mladostno domišljijo je burilo pustolovsko iskanje Tutankamonove grobnice, v njej odkriti zakladi in prekletstvo, ki zadene vsakogar, kdor moti mir mladega faraona. Presenečena sem bila nad islamskim svetom, ki je nasledil dediščino starega Egipta in jo znal uspešno prodajati pa tudi neusmiljeno uničevati. Kakšna bo dežela ob ponovnem obisku? Se je veliko spremenila? In jaz?

Letalo počasi izgublja hitrost in višino, pod nami mežikajo luči velemera. Zvezde pričenejo bledeti, na vzhodu zažari ognjeno rdeča zarja. Rojeva se nov dan. V sivini zgodnjega jutra pristanemo na kairskem letališču v Heliopolisu.

Preseneti me nova, vsa čista in bela letališka

Marija Pezdirc:

V DEŽELI TISOČLETNE KULTURE

zgradba. Dolgi hodniki, okrašeni s pisanimi reklamami so prazni, večina trgovin je še zaprta. Po urejenih carinskih formalnostih, ko dobim v potni list vizo in kopico žigov, »izstopim« v hladno, vetrovno jutro. Nad mano se boči jekleno modro nebo, ki ga ogreva, a ne ogreje rdeče sonce, hladni puščavski ve-

ter reže do kosti. Nič kaj prijazen sprejem v deželi, kjer je dež le redek gost, kjer ne poznajo snega in megle, slane in pozebe.

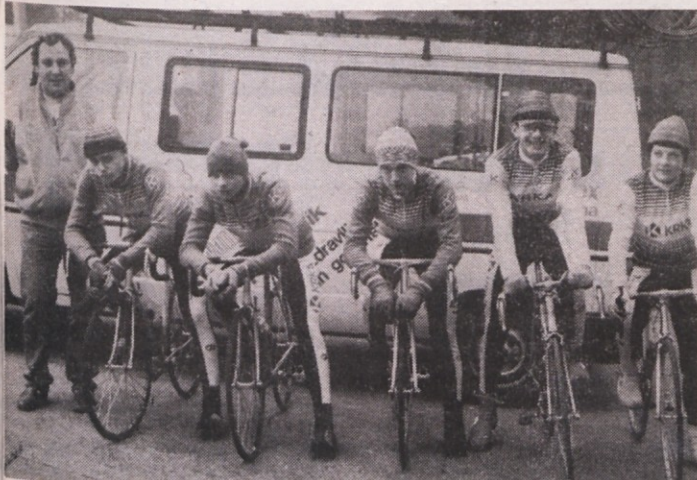
Od letališča do središča mesta je začrtana 15 kilometrov dolga ravna štiripasovnica. Na zelenici med voznima pasovoma se vrstijo veliki granitni sta-

Novi del Kaira

VELIKO OBETAJO — Vrsta mladincev novomeškega KD Krka, od katerih je v letošnji sezoni moč pričakovati rezultate, podobne lanskim. Prvo večjo letošnjo preizkušnjo bodo imeli mladi kolesarji že konec meseca, ko bo Krka organizatorica velike mednarodne cestne dirke po Portorožu, o kateri nekaj več prihodnjič. S trenerjem Janezom Jagodicem stojijo (od leve proti desni): Murn, Gimpelj, Markovič, Filip in Kraševac. (Foto: B. B.)

Opremi ne gre po načrtih

Kočevke so sicer doma ugnale Burjo, toda v boju za 4. mesto je Krim presenetljivo premagal Velenje

Kočevskim rokometarjem ne gre vse po načrtih. Igralke Opreme so resda opravile svoje in doma premagale Burjo Centrocoop, toda v boju za četrto mesto je potrebno z enim ocesom gledati tudi na ostala igrišča. Presenetljiva vest je prišla iz Ljubljane, kjer je ekipa Krma doslej neporaženemu Velenju prizadejala prvi poraz in tako obdržala četrto mesto, ki vodi v zaključne obračune štirih najboljših ekip.

OPREMA KOČEVJE—BURJA CENTROCOOP 24:20 (12:9) — Kakih 200 gledalcev je v dvorani ribniškega športnega centra videlo kvaliteten rokomet, predvsem po zaslugi Kočevk. Slednje so se zavedale pomembnosti tekme, igrale so resno in zavzeto, zlasti v obrambi, njihova prednost pa je v drugem polčasu

MLADI LESARJI V DRUGEM KROGU

RIBNICA — Rokometaši ribniškega Inlesa Rika, letnik 1977, so se uvrstili v naslednji krog kvalifikacij letošnjega državnega prvenstva. V predtekmovalju so bili doma prepričljivo boljši od vseh nasprotnikov. Rezultati: Inles Riko—Oprema 13:8 (7:5), Grosuplje—Sviš 13:8 (8:5), Oprema—Grosuplje 10:8 (5:3), Sviš—Inles Riko 8:14 (3:9), Oprema—Sviš 22:11 (10:4), Grosuplje—Inles Riko 12:16 (6:7).

TRETI REGIJSKI TURNIR LAZIČU

SEVNICA — ŠK Milan Majcen je pred dnevi pripravil tretji letošnji hitropotezni turnir za šahovsko prvenstvo posavske regije. Presenetljivo, a zaslužno je turnir dobil Sevnčan Lazič, ki je zbral 12 točk, sledijo pa: Šitnik (Brežice) 11,5, Kos (Krško) 9,5, Mesojedec (Sevnica) 9, Cerčak (Brežice) 8,5 itd. Končnega zmagovalca po treh turnirjih žal ne moremo zapisati, saj Krčani in Brežičani rezultatov svojih turnirjev niso dostavili v Sevnico.

J. BLAS

Učenci so nadigrali učitelje

Domala rezervna ekipa Kamničanov premagala novomeške odbojkarje — Konec sanj o četrtem mestu — V soboto ob 19. uri doma s Tovilom Olimpijo

Sedaj je že na dlani, da so bili upi o končnem četrtem mestu odbojkarjev novomeškega Pionirja na prvenstvu superlige le pobožna želja. Na trdnata tla je bila ekipa postavljena to soboto, ko so pionirjevi zaigrali v Kamniku, medsebojni obračun z vrsto Novih Granitov naj bi prinesel tudi končno odločitev o tem, kdo je najbližje uvrstitvi v zaključni play off najboljših.

KAMNIK NOVI GRANITI—PIONIR 3:0 (12, 12, 14) — Novomeščani so imeli v Kamniku lepo priložnost za uspeh, gostitelji so nastopili kar brez trojice poškodovanih igralcev, toda dogodki na parketu so najbolj zgovorno pokazali, kje je danes mesto novomeške odbojke. Nadigrala in premagala jih je domala rezervna ekipa Kamničanov. O tem, kakšna je kvaliteta kamniške ekipe pa so se novomeški ljubitelji odbojke lahko najbolje prepričali jeseni, ko so pionirjevi, čeprav povsem izven forme, Kamnik premagali s 3:0. O sobotni tekmi je potemtakem nepotrebno izgubljati besede, večina v novomeški ekipi je igrala tako, kot da bi bili prvi ali drugi na odbojškem polju, edini, ki je zadovoljil, je bil Bojan Brulec. Res škoda,

PREMALO ZANIMANJA

ČRNOMELJ — Za letošnje delavske športne igre v Črnomelju občini se je prijavilo znatno manj ekip kot preteklo leto, še manj pa je tistih, ki potem v resnici tekmujejo. Tako sta na nedavno tekmovaljevanje v streljanju prišli le dva in moška ekipa iz Iskre, medtem ko se je v veleslalomu pomerilo le 11 tekmovalcev. Sicer pa so zaključili tudi že tekmovaljevanje v kegljanju, kjer je bila pri ženskah najboljša Iskra, pri moških pa 1. ekipa Belta. V odbojki je pri moških zmagala ekipa Iskre, pri ženskah pa ekipa osnovne šole Mirana Jarca. V malem nogometu je zmagala skupna ekipa Kovinarja in Pekarni, obrtniki pa so bili drugi.

znašala že sedem zadetkov. V finišu so igralke Opreme nekoliko popustile, kar so Škofjčanke izkoristile in ublažile poraz.

OPREMA: Jesenko, Lindič, Guštin 4, Vuk 1, Križman 7, Jerič 5, Klančar, Bejtović 4, Dragičević 3, Kersnič, Petek, Jančič.

IMV NOVO MESTO—KRANJ 13:17 (7:10) — Novomeščankam je športna sreča znova obrnila hrbet. Resda bi bila njihova zmaga nad ekipom Kranja veliko presenečenje, toda do prve zmage na prvenstvu jih je delil le majhen korak. Gostiteljice so tekmo sijajno začele, povedle so s 3:1, ob tem pa zastreljale celo dve sedemmetrovki. Kdo ve, kakšen bi bil končni razplet, ako bi Novomeščanke povedle, denimo, s 5:1. Tako pa so Kranjčanke takšne spodrsiljave spretno izkoristile in si že do odmora priigrale prednost treh zadetkov. Podobno kot prve minute tekme je tudi uvod v drugi polčas pripadel ekipi IMV. Igralke Slavoljuba Popadić so znova odlično zaigrale, prednost Kranjčank zmanjšale na 10:11 in imele celo lepo priložnost za izenačenje. Žal so jo zapravile, s tem pa je šlo po vodi tudi upanje na presenečenje.

IMV: Drmaž, Popadić 2, Repinc, Klobučar, Derčar 1, Pavlenič, Pate, Turk 6, Tomas 2, Hvala 2.

LESTVICA: 1. Olimpija 24, 2. Velenje 23, 3. Mlinotest 19, 4. Krim 15, 5. Oprema Kočevje 15, 6. Kranj 13, 7. Primož 8, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik 4, 10. IMV Novo mesto 2.

Novomeščanke so bolj ali manj zanesljiv potnik v nižji tekmovalni razred, I. republiško ligo, medtem ko bo boj za 4. mesto na lestvici še kako izenačen in negotov. V veliki meri ga bo odločila že sobotna tekma v Kranju, kamor potujejo rokometarke kočevske Opreme, medtem ko igralke Krma lahko upajo na novo točko v Škofjajah, kjer se bodo pomerile z Burjo Centrocoop. Novomeščanke bodo v 14. kolu igrale v Ajdovščini z Mlinotestom. Velik uspeh zanje bi bil že poraz z manj kot desetimi zadetki razlike.

LESTVICA: 1. Olimpija 24, 2. Velenje 23, 3. Mlinotest 19, 4. Krim 15, 5. Oprema Kočevje 15, 6. Kranj 13, 7. Primož 8, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik 4, 10. IMV Novo mesto 2.

Novomeščanke so bolj ali manj zanesljiv potnik v nižji tekmovalni razred, I. republiško ligo, medtem ko bo boj za 4. mesto na lestvici še kako izenačen in negotov. V veliki meri ga bo odločila že sobotna tekma v Kranju, kamor potujejo rokometarke kočevske Opreme, medtem ko igralke Krma lahko upajo na novo točko v Škofjajah, kjer se bodo pomerile z Burjo Centrocoop. Novomeščanke bodo v 14. kolu igrale v Ajdovščini z Mlinotestom. Velik uspeh zanje bi bil že poraz z manj kot desetimi zadetki razlike.

LESTVICA: 1. Olimpija 24, 2. Velenje 23, 3. Mlinotest 19, 4. Krim 15, 5. Oprema Kočevje 15, 6. Kranj 13, 7. Primož 8, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik 4, 10. IMV Novo mesto 2.

Novomeščanke so bolj ali manj zanesljiv potnik v nižji tekmovalni razred, I. republiško ligo, medtem ko bo boj za 4. mesto na lestvici še kako izenačen in negotov. V veliki meri ga bo odločila že sobotna tekma v Kranju, kamor potujejo rokometarke kočevske Opreme, medtem ko igralke Krma lahko upajo na novo točko v Škofjajah, kjer se bodo pomerile z Burjo Centrocoop. Novomeščanke bodo v 14. kolu igrale v Ajdovščini z Mlinotestom. Velik uspeh zanje bi bil že poraz z manj kot desetimi zadetki razlike.

LESTVICA: 1. Olimpija 24, 2. Velenje 23, 3. Mlinotest 19, 4. Krim 15, 5. Oprema Kočevje 15, 6. Kranj 13, 7. Primož 8, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik 4, 10. IMV Novo mesto 2.

Novomeščanke so bolj ali manj zanesljiv potnik v nižji tekmovalni razred, I. republiško ligo, medtem ko bo boj za 4. mesto na lestvici še kako izenačen in negotov. V veliki meri ga bo odločila že sobotna tekma v Kranju, kamor potujejo rokometarke kočevske Opreme, medtem ko igralke Krma lahko upajo na novo točko v Škofjajah, kjer se bodo pomerile z Burjo Centrocoop. Novomeščanke bodo v 14. kolu igrale v Ajdovščini z Mlinotestom. Velik uspeh zanje bi bil že poraz z manj kot desetimi zadetki razlike.

LESTVICA: 1. Olimpija 24, 2. Velenje 23, 3. Mlinotest 19, 4. Krim 15, 5. Oprema Kočevje 15, 6. Kranj 13, 7. Primož 8, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik 4, 10. IMV Novo mesto 2.

Novomeščanke so bolj ali manj zanesljiv potnik v nižji tekmovalni razred, I. republiško ligo, medtem ko bo boj za 4. mesto na lestvici še kako izenačen in negotov. V veliki meri ga bo odločila že sobotna tekma v Kranju, kamor potujejo rokometarke kočevske Opreme, medtem ko igralke Krma lahko upajo na novo točko v Škofjajah, kjer se bodo pomerile z Burjo Centrocoop. Novomeščanke bodo v 14. kolu igrale v Ajdovščini z Mlinotestom. Velik uspeh zanje bi bil že poraz z manj kot desetimi zadetki razlike.

LESTVICA: 1. Olimpija 24, 2. Velenje 23, 3. Mlinotest 19, 4. Krim 15, 5. Oprema Kočevje 15, 6. Kranj 13, 7. Primož 8, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik 4, 10. IMV Novo mesto 2.

Novomeščanke so bolj ali manj zanesljiv potnik v nižji tekmovalni razred, I. republiško ligo, medtem ko bo boj za 4. mesto na lestvici še kako izenačen in negotov. V veliki meri ga bo odločila že sobotna tekma v Kranju, kamor potujejo rokometarke kočevske Opreme, medtem ko igralke Krma lahko upajo na novo točko v Škofjajah, kjer se bodo pomerile z Burjo Centrocoop. Novomeščanke bodo v 14. kolu igrale v Ajdovščini z Mlinotestom. Velik uspeh zanje bi bil že poraz z manj kot desetimi zadetki razlike.

LESTVICA: 1. Olimpija 24, 2. Velenje 23, 3. Mlinotest 19, 4. Krim 15, 5. Oprema Kočevje 15, 6. Kranj 13, 7. Primož 8, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik 4, 10. IMV Novo mesto 2.

Novomeščanke so bolj ali manj zanesljiv potnik v nižji tekmovalni razred, I. republiško ligo, medtem ko bo boj za 4. mesto na lestvici še kako izenačen in negotov. V veliki meri ga bo odločila že sobotna tekma v Kranju, kamor potujejo rokometarke kočevske Opreme, medtem ko igralke Krma lahko upajo na novo točko v Škofjajah, kjer se bodo pomerile z Burjo Centrocoop. Novomeščanke bodo v 14. kolu igrale v Ajdovščini z Mlinotestom. Velik uspeh zanje bi bil že poraz z manj kot desetimi zadetki razlike.

LESTVICA: 1. Olimpija 24, 2. Velenje 23, 3. Mlinotest 19, 4. Krim 15, 5. Oprema Kočevje 15, 6. Kranj 13, 7. Primož 8, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik 4, 10. IMV Novo mesto 2.

Novomeščanke so bolj ali manj zanesljiv potnik v nižji tekmovalni razred, I. republiško ligo, medtem ko bo boj za 4. mesto na lestvici še kako izenačen in negotov. V veliki meri ga bo odločila že sobotna tekma v Kranju, kamor potujejo rokometarke kočevske Opreme, medtem ko igralke Krma lahko upajo na novo točko v Škofjajah, kjer se bodo pomerile z Burjo Centrocoop. Novomeščanke bodo v 14. kolu igrale v Ajdovščini z Mlinotestom. Velik uspeh zanje bi bil že poraz z manj kot desetimi zadetki razlike.

LESTVICA: 1. Olimpija 24, 2. Velenje 23, 3. Mlinotest 19, 4. Krim 15, 5. Oprema Kočevje 15, 6. Kranj 13, 7. Primož 8, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik 4, 10. IMV Novo mesto 2.

Novomeščanke so bolj ali manj zanesljiv potnik v nižji tekmovalni razred, I. republiško ligo, medtem ko bo boj za 4. mesto na lestvici še kako izenačen in negotov. V veliki meri ga bo odločila že sobotna tekma v Kranju, kamor potujejo rokometarke kočevske Opreme, medtem ko igralke Krma lahko upajo na novo točko v Škofjajah, kjer se bodo pomerile z Burjo Centrocoop. Novomeščanke bodo v 14. kolu igrale v Ajdovščini z Mlinotestom. Velik uspeh zanje bi bil že poraz z manj kot desetimi zadetki razlike.

LESTVICA: 1. Olimpija 24, 2. Velenje 23, 3. Mlinotest 19, 4. Krim 15, 5. Oprema Kočevje 15, 6. Kranj 13, 7. Primož 8, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik 4, 10. IMV Novo mesto 2.

Novomeščanke so bolj ali manj zanesljiv potnik v nižji tekmovalni razred, I. republiško ligo, medtem ko bo boj za 4. mesto na lestvici še kako izenačen in negotov. V veliki meri ga bo odločila že sobotna tekma v Kranju, kamor potujejo rokometarke kočevske Opreme, medtem ko igralke Krma lahko upajo na novo točko v Škofjajah, kjer se bodo pomerile z Burjo Centrocoop. Novomeščanke bodo v 14. kolu igrale v Ajdovščini z Mlinotestom. Velik uspeh zanje bi bil že poraz z manj kot desetimi zadetki razlike.

LESTVICA: 1. Olimpija 24, 2. Velenje 23, 3. Mlinotest 19, 4. Krim 15, 5. Oprema Kočevje 15, 6. Kranj 13, 7. Primož 8, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik 4, 10. IMV Novo mesto 2.

Novomeščanke so bolj ali manj zanesljiv potnik v nižji tekmovalni razred, I. republiško ligo, medtem ko bo boj za 4. mesto na lestvici še kako izenačen in negotov. V veliki meri ga bo odločila že sobotna tekma v Kranju, kamor potujejo rokometarke kočevske Opreme, medtem ko igralke Krma lahko upajo na novo točko v Škofjajah, kjer se bodo pomerile z Burjo Centrocoop. Novomeščanke bodo v 14. kolu igrale v Ajdovščini z Mlinotestom. Velik uspeh zanje bi bil že poraz z manj kot desetimi zadetki razlike.

LESTVICA: 1. Olimpija 24, 2. Velenje 23, 3. Mlinotest 19, 4. Krim 15, 5. Oprema Kočevje 15, 6. Kranj 13, 7. Primož 8, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik 4, 10. IMV Novo mesto 2.

Novomeščanke so bolj ali manj zanesljiv potnik v nižji tekmovalni razred, I. republiško ligo, medtem ko bo boj za 4. mesto na lestvici še kako izenačen in negotov. V veliki meri ga bo odločila že sobotna tekma v Kranju, kamor potujejo rokometarke kočevske Opreme, medtem ko igralke Krma lahko upajo na novo točko v Škofjajah, kjer se bodo pomerile z Burjo Centrocoop. Novomeščanke bodo v 14. kolu igrale v Ajdovščini z Mlinotestom. Velik uspeh zanje bi bil že poraz z manj kot desetimi zadetki razlike.

LESTVICA: 1. Olimpija 24, 2. Velenje 23, 3. Mlinotest 19, 4. Krim 15, 5. Oprema Kočevje 15, 6. Kranj 13, 7. Primož 8, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik 4, 10. IMV Novo mesto 2.

Novomeščanke so bolj ali manj zanesljiv potnik v nižji tekmovalni razred, I. republiško ligo, medtem ko bo boj za 4. mesto na lestvici še kako izenačen in negotov. V veliki meri ga bo odločila že sobotna tekma v Kranju, kamor potujejo rokometarke kočevske Opreme, medtem ko igralke Krma lahko upajo na novo točko v Škofjajah, kjer se bodo pomerile z Burjo Centrocoop. Novomeščanke bodo v 14. kolu igrale v Ajdovščini z Mlinotestom. Velik uspeh zanje bi bil že poraz z manj kot desetimi zadetki razlike.

LESTVICA: 1. Olimpija 24, 2. Velenje 23, 3. Mlinotest 19, 4. Krim 15, 5. Oprema Kočevje 15, 6. Kranj 13, 7. Primož 8, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik 4, 10. IMV Novo mesto 2.

Novomeščanke so bolj ali manj zanesljiv potnik v nižji tekmovalni razred, I. republiško ligo, medtem ko bo boj za 4. mesto na lestvici še kako izenačen in negotov. V veliki meri ga bo odločila že sobotna tekma v Kranju, kamor potujejo rokometarke kočevske Opreme, medtem ko igralke Krma lahko upajo na novo točko v Škofjajah, kjer se bodo pomerile z Burjo Centrocoop. Novomeščanke bodo v 14. kolu igrale v Ajdovščini z Mlinotestom. Velik uspeh zanje bi bil že poraz z manj kot desetimi zadetki razlike.

LESTVICA: 1. Olimpija 24, 2. Velenje 23, 3. Mlinotest 19, 4. Krim 15, 5. Oprema Kočevje 15, 6. Kranj 13, 7. Primož 8, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik 4, 10. IMV Novo mesto 2.

Novomeščanke so bolj ali manj zanesljiv potnik v nižji tekmovalni razred, I. republiško ligo, medtem ko bo boj za 4. mesto na lestvici še kako izenačen in negotov. V veliki meri ga bo odločila že sobotna tekma v Kranju, kamor potujejo rokometarke kočevske Opreme, medtem ko igralke Krma lahko upajo na novo točko v Škofjajah, kjer se bodo pomerile z Burjo Centrocoop. Novomeščanke bodo v 14. kolu igrale v Ajdovščini z Mlinotestom. Velik uspeh zanje bi bil že poraz z manj kot desetimi zadetki razlike.

LESTVICA: 1. Olimpija 24, 2. Velenje 23, 3. Mlinotest 19, 4. Krim 15, 5. Oprema Kočevje 15, 6. Kranj 13, 7. Primož 8, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik 4, 10. IMV Novo mesto 2.

Novomeščanke so bolj ali manj zanesljiv potnik v nižji tekmovalni razred, I. republiško ligo, medtem ko bo boj za 4. mesto na lestvici še kako izenačen in negotov. V veliki meri ga bo odločila že sobotna tekma v Kranju, kamor potujejo rokometarke kočevske Opreme, medtem ko igralke Krma lahko upajo na novo točko v Škofjajah, kjer se bodo pomerile z Burjo Centrocoop. Novomeščanke bodo v 14. kolu igrale v Ajdovščini z Mlinotestom. Velik uspeh zanje bi bil že poraz z manj kot desetimi zadetki razlike.

LESTVICA: 1. Olimpija 24, 2. Velenje 23, 3. Mlinotest 19, 4. Krim 15, 5. Oprema Kočevje 15, 6. Kranj 13, 7. Primož 8, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik 4, 10. IMV Novo mesto 2.

Novomeščanke so bolj ali manj zanesljiv potnik v nižji tekmovalni razred, I. republiško ligo, medtem ko bo boj za 4. mesto na lestvici še kako izenačen in negotov. V veliki meri ga bo odločila že sobotna tekma v Kranju, kamor potujejo rokometarke kočevske Opreme, medtem ko igralke Krma lahko upajo na novo točko v Škofjajah, kjer se bodo pomerile z Burjo Centrocoop. Novomeščanke bodo v 14. kolu igrale v Ajdovščini z Mlinotestom. Velik uspeh zanje bi bil že poraz z manj kot desetimi zadetki razlike.

LESTVICA: 1. Olimpija 24, 2. Velenje 23, 3. Mlinotest 19, 4. Krim 15, 5. Oprema Kočevje 15, 6. Kranj 13, 7. Primož 8, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik 4, 10. IMV Novo mesto 2.

Atletom sedem srebrnih medalj

Ob njih pa so si dolenjske atletinje in atleti na prvem državnem dvoranskem prvenstvu priborili še dve bronasti — Lopatičeva dvakrat druga

LJUBLJANA — Kar šest doseženih državnih rekordov je vsekakor lepo obeležilo prvo dvoransko atletsko državno prvenstvo za člane in starejše mladince, ki je bilo minuli vikend v dvorani atletskega centra v Spodnji Šiški. Dolenjski atleti so v Ljubljani pobrali devet medalj, kar dve od njih si je priborila najboljša športnica Brežič Vladka Lopatič.

Vladka je osvojila dve srebrni medalji, druga je bila v teku na 60 metrov s časom 7,88 sek., prav tako druga pa tudi v članskem skoku v daljino, kjer je pristala pri 582 cm. Sicer pa so ostale medalje prispevali: Novomeščan Vučkovič, ki se je v Ljubljani poskušal v troskoku in skočil dobrih 13,95 m, kar je zadostovalo za drugo mesto; Brežičan Podvinski, ki je v konkurenci starejših mladincev 60 m z ovirami pretekl v času 8,39 sek. in sivojoli srebrno medaljo; prav tako srebrn pa je bil tudi Topličan Boštjan Šimunič, ki nastopa za IBL Olimpijo. V troskoku je dosegel rezultat 14,45 m, kar je za mladega Boštjana vsekakor izjemen dosežek. Bero srebrnih dolenjskih odličij je v Ljubljani nadaljevala še mlada Novomeščanka Katka Jankovič, ki je v teku na 60 m z ovirami dosegla čas 9,60 in tako za 23 stotink zgrešila naslov članske državne prvakinja, sedmo dolenjsko srebro pa je prispevala mladinka Tomažinova, ki je 60 metrov pretekla v času 7,90, in za zmagovalko zaostala za skromnih 13 stotink sekunde. Osma in deveta medalja sta bili bronasti. Prvo si je v članskem skoku v daljino priborila Novomeščanka Matekovičeva, ki je dosegla rezultat 523 cm, drugo pa lanska športnica leta v Novem mestu Nataša Podkrižnik, ki je bila v mladinskem skoku v daljino tretja s 574 cm. S tem rezultatom bi bila tretja tudi med članicami, kar je ena značilnosti tokratnega prvenstva, saj so celo primeri, ko bi bila prenekateri uvrstitev mladincev v članski kategoriji celo boljše od mladinske. Dokaz več, da ima slovenska atletika lepe možnosti.

TRIJE NASLOVI V STARI TRG, EDEN V MIRNO PEČ

STARI TRG — Minulo soboto je bilo tu dolenjsko pionirsko ekipno šahovsko prvenstvo, na katerem so nastopili mladi šahisti iz Novega mesta (OŠ Grm), Kočevja, Mirne Peči in Starega trga. Po pričakovanju so imeli Starotržani največji uspeha, zmagali so med starejšimi pionirji pred Kočevjem in Novim mestom, pri mlajših pionirih pred drugo ekipo Starega trga in Mirno Pečjo, ter med starejšimi pionirkami pred Mirno Pečjo. Le v konkurenci mlajših pionirjev so jim naslov »ukradli« Mirnopečani, Stari trg je bil drugi, Grm pa tretji. Na letošnje državno prvenstvo, ki bo čez štirinajst dni, so se uvrstili starejši pionirji Starega trga in Kočevja ter starejše pionirke Starega trga in Mirne Peči. Naj dodamo, da so Starotržanke lanske državne prvakinja.

KRATKE IZ RIBNICE IN KOČEVJA

KRATKE IZ RIBNICE IN KOČEVJA ● Sodeč po rezultatih v pripravljeman obdobju, se rokometarjem ribniškega Inlesa Rika v spomladanskem delu prvenstva superlige ne piše ravno najboljši. Na zimskem prvenstvu Ribnice so lesarji pokazali slabo igranje, zlasti proti ekipi Grosuplje, ki je tudi osvojila prvo mesto. Rezultati: Inles Riko—Mokerc 24:18 (11:8), Grosuplje—Oprema 23:16 (8:7), Oprema—Mokerc 21:23 (11:11) in Inles Riko—Grosuplje 18:19 (8:9).

● NK Ribnica je pred dnevi pripravil veteranski malonogometni turnir, na katerem so nastopile ekipe Bele krajine, Kočevja, Ribnice in Loškega potoka. Zmaga je pripadla žogobrcarjem Kočevja, ki so v finalnem nastopu po streljanju sedemmetrov s 5:4 ugnali Ribnico.

● Pod pokroviteljstvom Snežnika in Morisa je bilo v Kočevski Reki tradicionalno lokostrelsko tekmovaljevanje za pokal Como, nastopilo pa je kar 53 tekmovalcev.

● Ob otvoritvi prenovljenih prostorov kulturnega doma v Kočevski Reki je bil tu šahovski dvoboj med domačini in vrsto Kočevja. Končni rezultat je bil kar 36:36. po šest šahistov vsake ekipe se je namreč pomerilo v dvokrožnem sistemu.

M. G.-č.

VETERANSKI TURNIR V SQUASHU

NOVO MESTO — V dvorani edinega dolenjskega squash centra na novomeškem Mestnih njiavh bo v soboto, 2. februarja, odprto prvenstvo veteranov Novega mesta. Pravico nastopa imajo igralci nad 35 let starosti, prijave pa zbirajo v squash centru Mihe Legana do jutri, do 18. ure.

S KEGLJAŠKIH STEZ

● V 12. kolu I. slovenske kegljaške lige so igralci Kočevja doma premagali ekipo Hidra s 5188:5011, slabši dan pa so imeli zatek v 13. kolu, ko jih je pot vodila v Gorico. Istomena ekipa jih je ugnala s 5371:5055. Na lestvici vodi Fužinar z 20 točkami, Kočevja jih ima 10 in je sedmo.

● Kegljari Rika ostajajo tudi po 10. kolu prvenstva zahodne skupine II. republiške lige pri eni sami zmagi. Tokrat jih je premagal Slovan s 5108:4981. Prva je Adria, ki ima 18 točk, Riko pa je z dvema zadnji.

● Krški kegljaši so v 10. kolu vzhodne skupine II. slovenske lige doživeli še deseti poraz: v Hrastniku jih je ugnala ekipa Rudnika s 4981:4792. Krčani so seveda zadnji, vodita pa Radenska in Emo s po 16 točkami.

● Bolezni so zakrivila, da tekma 6. kola zahodne skupine II. republiške ženske lige med Gradisom in Kočevkami ni bila odigrana, zato pa so Kočevke v 7. kolu doma premagale Logatec z 2356:2216. Kočevke so s tekmo manj na lestvici druge, imajo 8 točk, prvuvrščeni Proteus pa 10.

● Slabo pa se v vzhodni skupini II. lige godi Novomeščankam. Čeprav so v sedmem kolu zabeležile dragoceno zmago nad Litijo z 2253:2213, so še naprej zadnje s 4 točkami, kolikor jih imata tudi četrta ekipa Krškega in tretja Litija. Krčanke so v sedmem kolu doma z 2252:2390 izgubile proti ekipi MTT, ki je skupaj z Miklavžem na čelu lestvice s po 8 točkami (bob).

● Trebanjski kegljaši so pred dnevi končali klubsko prvenstvo. V moški konkurenci je zmagal Tratar z 2444 podrtimi keglji, sledijo pa Goleš 2393, Muslimović 2364, Gričar 2326, Bizjak 2296 itd. Med ženskami je zmagala Jerajeva (1038), druga je bila Vebeltova (1020), tretja Pustova (969), četrta Mezgečeva (961), peta Okornova (944) itd.

● Na kegljišču Čož v Ivančni Gorici se je končalo dolenjsko prvenstvo za ženske. Naslov najboljši v tem delu Slovenije je pripadel Mileni Veber, ki je podrla 816 kegljev, sledijo pa: Škedelj 758, Flisar (vse Novo mesto) 749, Jeraj (Mercator) 711, Trpin (Semič) 702, Tratar 698, Zupančič (obe Novo mesto) 687 itd.

● Po predtekmovalnih nastopih na 15. odprtem prvenstvu Trebnjega je v moški konkurenci na vrhu Maraž, pred Škerjančem (oba Grosuplje), v ženski pa Novomeščanka Vebrova, pred Litijčanko Kozinovo. Na tekmovalju je nastopilo 94 tekmovalk in tekmovalcev iz enainvajsetih slovenskih klubov. (ng)

nič čudnega, če so gostitelji spretno branili vodstvo nekaj točk in ga tudi ubranili. S tem porazom je Podbočje že zaplaval v nevarne vode, kaj lahko se zgodi, da bo ekipa po sobotnem

Slovenščina, ki ni bila slovenščina

Na okrogli mizi

V soboto, 8. februarja, smo se v gasilskem domu na Vinici zbrali krajani, ki smo želeli prisluhniti dr. Dušanu Plutu, Ivanu Omanu, Ingu Pašu in Igorju Bavčarju.

Okrogla miza Za zeleno in odprto mejo je časovno sovpadala z osrednjim kulturno prireditvijo v Črnomlju ob slovenskem kulturnem prazniku. Memini, da bi morali biti organizatorji bolj sistematični in elastični pri načrtovanju prireditev, da se ne bi prekrivale. Po mnenju govornika naj bi z okroglo mizo počastili tudi slovenski kulturni praznik.

Bili pa smo priča zelo slabi slovenščini. Vlado Starešinič, ki se je pojavil na odru z listkom v roki, je želel spregovoriti nekaj o Prešernu, vendar je šele takrat začel zbirati besede. Ponavadi imamo list, da si misli vnaprej zapišemo. Ob pozdravu gostov in klicanju le-teh za okroglo mizo je vodja programa pozabil, da se pri moškem sklanjata ime in priimek. Piko na i pa je postavil gost Ivan Oman. Toliko je bilo že narejenega na področju jezikovne kulture, pa vendar smo morali Vinčani prisluhniti govoru v narečju celo na slovenski kulturni praznik.

Dajmo času čas in jeziku tisto mesto, za katero so se skozi dolga stoletja borili naši številni jezikoslovci.

V. A.

KOČEVSKO REKO OVIRA PRETEKLOST

KOČEVJE — Več kot štiri desetletja zaprti območje Kočevske Reke močno obremenjuje sedanost te krajevne skupnosti. Čeprav se ve, da je območje odprto in svobodno za gibanje, medtem ko to ne velja za sosednjo Gorenjo, pa v te kraje zaide le malo. V centru je urejena restavracija z dobro hrano, še posebej pa je vabljivo smučišče v vasi Borovce s simbolično ceno za dnevno karto. Zelo veliko pa za ta kraj prispeva tudi podjetje Snežnik.

Tu in tam je slišati pomisleke glede enot slovenske vojske »Moris«, čes staro uniformo je zamenjala nova. Toda domačini povedo, da zelo dobro sodelujejo z njimi, fantje jim tudi radi pomagajo pri različnih delih.

M. G-č

Marko Voljč diplomatsko kratek, toda zelo jasen

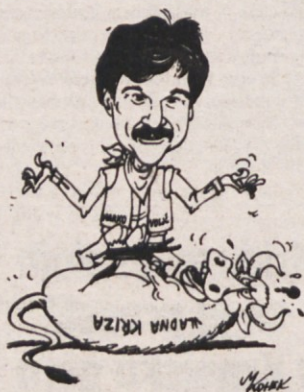
Zanimivosti s ponedeljkove predstavitvene novinarske konference kandidata za mandatarja

Na ponedeljkovi tiskovni konferenci, ki so jo neodvisni poslanci, predlagatelji mag. Marka Voljča za mandatarja, pripravili za njegovo promocijo v republiški skupščini, je bil le-ta v svojih odgovorih na vprašanja novinarjev diplomatsko kratek in jasen, ne glede na to, da nekatera vprašanja niso bila na novinarski ravni za takšno, nedvomno resno priložnost.

Za primer naj navedem, da je bilo za nekoga »zanimivo«, kako to, da se g. Voljč ni odpovedal vabilu, ko ne more podati obširnejšega programa in kaj pravi na to Svetovna banka, on pa je odvrnil, da je vse prišlo zelo naglo in da je imel do danes premalo časa; imeti mora še vrsto razgovorov in se seveda šele tako pripraviti za predstavitev svojega programa skupščini. Da se ni odpovedal vabilu, temu Svetovna banka ne more nasprotovati, ko gre za »mojo deželo, ki se je komaj osamosvojila«. Razume pa se, da bi v primeru, da dobi mandat in ga sprejme, ne bo mogel biti več zaposlen v Svetovni banki.

Drugega je spet zanimalo nadvse »bistveno« vprašanje: Kdo bo plačal te velike stroške njegove poti v domovino? Za »krajcar« je dobil »krono«; »Za potovanje izkoriščam dopust in potnino plačam, kot vsakokrat, sam!«

Kolegici iz Hrvaške je zanimalo: Glede na to, da v Sloveniji ta čas ni ravno privlačno zamenjati premiera, kakšen motiv je vendarle bil, da je prišel? Odgovor: »Danes sem star 42 let in 2 dni. K Svetovni banki sem šel za dve leti, ne za večno, pa se je zavleklo na 13 let? Ali je potreben še kakšen drug motiv?«

Sicer pa je g. Voljč povedal: »Kolikar sem mogel ugotoviti v tem pičlem času, je položaj zelo resen, ni pa brezupen! Priznati je treba, da je bilo v času sedanjice precej doseženega, zlasti glede osamosvojitve. Probleme vidim na področju fiskalne politike, politike cen, gospodarstva, pa glede lastninjenja.« Na vprašanje o tem, koga bi poimenoval predlagal v vlado ali s katerimi strankami bo sodeloval, je g. Voljč odgovoril, da ni strankarski človek, da pričakuje in si želi sodelovanja z vsemi strankami. Kaj več da bo lahko povedal po razpravi v skupščini. Na vprašanje dopisnika Vjesnika, ali je pričakoval takšno pestro »dobrodošlico« (v slabem smislu!), je dejal: »Vsega se nisem uspel prebrati in pregledati, gotovo pa sem podcenjeval dejstvo, da bo to naltelo na tolikšen odmev!«

Glede zaprtja JE Krško je povedal: »Pregledati in oceniti bo treba stvari širše, tako iz ekološkega kot iz gospodarskega vidika!«

ŠTEFAN KUHAJ

Stavkajmo tako, da še delamo!

Javni poziv sindikata gozdarjem in gozdnim gospodarstvom, naj nadaljujejo z delom v skladu z veljavnim zakonom o gozdovih in gozdnogospodarskimi načrti

Republiški odbor Sindikata gozdarstva Slovenije je na 10. seji 11. februarja sprejel naslednji sklep: »Člane Sindikata gozdarstva Slovenije, delavce in direktorje Gozdnogospodarskih organizacij javno pozivamo, da zaradi zaščite lastne socialne varnosti, ohranitve delovnih mest in javnega interesa nad gozdovi nadaljujejo z delom v skladu z veljavnim Zakonom o gozdovih in veljavnimi gozdnogospodarskimi načrti.«

Zgodovina aktivnega diskriminacijskega odnosa politične oblasti do zaposlenih v gozdarstvu se začne s sprejetjem zloglasnega »Zakona o začasnih prepovedi sečnje v gozdovih in družbeni lastnini...« z dne 2. 7. 1990. Če smo tedaj še verjeli, da je bil takšen ukrep pogojen tudi s pričakovano zaščito prizadejanih državljanov, ki jim je bilo krivično odvzeto premoženje, nas nove zakonske odločitve postavljajo na »trdnješa« tla. Določila zadnjega odstavka 19. člena v povezavi z 20. členom Zakona o denacionalizaciji so v celoti odpravila zagotovila vlade, da bo z novo zakonodajo zagotovila popravilanje povojnih krivic brez povzročanja novih. Prav tako pa so navedena določila v celoti potrdila že javno politično poznane namene vlade o politični likvidaciji gozdnih gospodarstev. Operativno izvedbo teh namer najizrazitejšje potrjujejo Odlok o spremembi odloka o upravljanju gozdov in družbeni lastnini, za katere

Zakon o denacionalizaciji določa obveznost vračanja, do izvedbe denacionalizacije.

Ne glede na to, da je bila tudi ta sprememba javno politično izsiljena (SZK-LS), si je tako izrazito dilematsko potezo vlade mogoče razložiti le s političnim ciljem likvidacije gozdarstva še pred novimi volitvami. Očitno je vlada grobo presegla ustavna določila zaradi nabiranja volilnih glasov v korist po-

NENASITNA DRŽAVNA BLAGAJNA POPUSTILA

LJUBLJANA — Kdor želi vladati, mora znati predvidevati in delati z mislijo na konec. Tega ne bi mogli trditi za slovensko finančno ministristvo, ki je z novim zakonom o prometu davku v lesarstvu obdavčila vsak medfazni izdelek, ne oziraje se na stopnjo obdelanosti lesa. Lesna industrija je ostro protestirala proti temu nesmislu (DL 13. februarja: »Katastrofa za lesno industrijo«, odprti pismi Novolesa in Stillea) in k sreči hitro dosegla popravek. Finančno ministristvo bo, kot je obljubljeno, v najkrajšem času spremenilo pravilnik o obdavčevanju prometa z lesom, tako da bo v prihodnje treba plačati davek le enkrat, lesu pa je s tem priznано, da je reprodukcijski material. Pametnemu dovolj, bi rekli Rimljanji.

— n

sameznih političnih strank in za pričakovano materialno korist teh strank.

Ob splošnih političnih posledicah omejene zakonodaje pa velja opozoriti na ključne katastrofalne razsežnosti negativnih posledic ekonomske zelo načetem gospodarstvu mlade države. Že dosedanja cena posledic »Zakona o prepovedi sečnje...« posredno močno prizadeva vse davkoplačevalce. Tudi posledice znotraj gozdarstva in lesne industrije so znane, vendar javnosti precej varovane.

V normalni pravni državi si zakonodajalec ne more privoščiti priprave in predlaganja v sprejem takšne zakonodaje, ki je vsebinsko popolnoma v nasprotju z veljavno zakonodajo. Še huje pa je to, da zakonodajalec, ki bi moral varovati interese večine državljanov, s takšnim načinom predlaganja zakonov v sprejem varuje interese le enega dela prebivalstva, s tem zavajajo parlament in povzroča nove krivice. Posledice? Te seveda niso važne! Komu mar, če se ob vse večjem številu brezposelnih med njimi znajde še dva tisoč delavcev — gozdarjev in nekaj tisoč članov njihovih družin, komu mar, da delavci od zjamčene plače plačuje davek na dohodnino, nekdo drug pa seka in prodaja les brez prometnega davka? Nam gozdarjem je: Silijo nas, da se odpovemo lastni

NOVA KNJIGA

LOKVICA — Uspešni belokranjski ljudski pisateljci Mariji Nemanič iz Lokvice pri Metliki bo letos znana Mohorjeva družba iz Celovca izdala knjigo črtic. Knjigo bo za tisk pripravil Vinko Ošlak. Nemaničeva je več svojih zgodb poslala tudi celjski Mohorjevi družbi, od koder pa še ni dobila odgovora.

SMRTONOSNO JAJCE — Pri Staroveški Pepci iz Stare vasi pri Bizeljskem je morala pod nož kura, ki je imela v sebi preveliko jajce, da bi ga lahko znesla. Jajce, ki ga vidite na sliki v primerjavi s škatico vžgalic, je tehtalo 18 dag, visoko je bilo 81 milimetrov in premera 63 milimetrov. Kot zanimivost pa še to, v tem jajcu je bilo še eno jajce normalne velikosti. Kar je preveč, je pa preveč — za kuro je to pomenilo smrt. (TOMO HRIBAR, UL. A. Salmič 75, 68273 Leskovec)

eksistenci in obstoju. Zato ne pristajamo na presežne delavce, ne pristajamo na takšen odnos do gozdarstva in še posebej do gozda, saj z ničemer nismo krivi za takšno stanje. Do sedaj smo se odpovedali stavki, protestnim shodom, do sedaj smo opozarjali in prosili, sedaj ne bomo več! Jasno smo povedali, da smo za to, da se gozd vrača v naravi samo kmetom. Ves čas smo dobivali garancije, da bo res tako, toda zgodilo se je drugače. Prevladali so ozki politični interesi. Vsa stvar se je spolitizirala do največje možne mere. Stroka nima nobene besede. Kakšna ironija! Najbolj znani gozdar na Slovenskem (oče sistema sonaravnega gospodarjenja z gozdovi) dr. Mlinšek je znanstveni ambasador Slovenije, doma pa...?

Zelo ogorčeni smo se odločili za ta javni poziv, ki pomeni hkrati poziv za spoštovanje veljavne zakonodaje in hkrati poziv na stavko proti zakonodaji, ki je v nasprotju s prvo, na ta način, da delamo!

Sindikata gozdarstva Slovenije
Republiški odbor

PREKINJENO DOBRO SOSESTVO OB KOLPI

DOL PRI PREDGRADU — Prebivalci ob Podplanini pa do tega kraja na območju kočevske občine, ki bivajo ob Kolpi, ugotavljajo, da so v preteklosti mnogo storiili za tesno povezavo s prebivalci na drugi strani teke. Državna meja, uvedena v oktobru minulega leta, pa je povzročila vrsto težav, ki jih sami ne morejo rešiti. Poleg ostalega medsebojnega povezovanja je bilo ob Kolpi zgrajenih več mostov, ki so pomenili prijateljstvo. Čez noč pa so vsi ti mostovi postali ovira za sožitje. Ljudje se zavzemajo, da bi vsa nerešena vprašanja, ki se pojavljajo v vsakodnevnem življenju, vodstvo slovenske države v sodelovanju s predstavniki hrvaške republike čimprej rešilo tako, da bi imeli ljudje ob Kolpi čim manj nevšečnosti.

V. D.

Slavil bo le sv. Birokracijo

Nepotrebna pisarija

V Dolenjskem listu sem bral, da bodo morali vsi upokojenci prijaviti svojim občinskim upravam za družbene prihodke, kakšne dohodke so imeli v letu 1991. Vse regionalne skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja bodo svojim upokojencem poslane potrdila, kakšne vsote denarja so na račun pokojninskih prejemkov sprejeli v lanskem letu. Ta potrdila bodo z izpolnjenim obrazcem poslali do 31. 3. 1992 svojim občinskim davčnim organom. Vseh upokojencev v Sloveniji je nekaj nad 400 tisoč, in če bodo vsako potrdilo frankirali s 5 SLT, bo PTT Slovenije dobila nekaj nad dva milijona SLT iz revne blagajne skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Vprašam se, koliko mesečnih pokojnin tistih, ki imajo varnostni dodatek, pomeni ta vsota denarja.

Manj papirja in manj denarja bi potrošili, če bi območne SPZ poslale občinskim upravam za družbene prihodke skupni spisek za upokojence, njihove občane. Tako ne bi noben slovenski upokojenec pozabil prijaviti svojih dohodkov v preteklem letu, prav tako ne bi bil nihče zaradi okorelih birokratov kaznovan zaradi neprijave. Za tiste upokojence, ki jim je pokojnina edini dohodek in sredstvo za preživljanje, bi odpadli prijavni obrazci, kolikor niso potrebni priloženi računi zaradi olajšav.

Imam občutek, da bo okorela birokracija pobrala več denarja, kot se ga bo nabralo zaradi upokojenskih pokojnin v državno blagajno. Verjetno tudi kmečki davki ne bodo dali takih rezultatov, na kakršne računajo davkarji in vedno prazna državna blagajna. Le sv. Birokracijo bo slavil zmago s svojimi birokratskimi častilci!

KAREL ZORKO

Ogorčenje SNS

Ob dogodku na Jesenicah

Slovenska nacionalna stranka je z ogorčenjem sprejela novico, ki jo danes podrobno objavljajo Slovenske novice v zvezi s sobotnim dogodkom na Jesenicah. V soboto, dne 15. februarja, je maskiran neznanec sredi belega dne v podhodu med Tomšičevo in Titovo cesto na Jesenicah napadel poverjenico oziroma aktivistko Slovenske nacionalne stranke ter ji začel groziti s hladnim orožjem. V bližini prostorov Stranke za enakopravnost občanov ji je dal v srbskem jeziku vedeti, da bo bolje zanjo in za njeno družino, če se preneha ukvarjati s političnim delovanjem v prid slovencev, saj jo v nasprotjem čaka pot na Hrvaško, kjer bo kot Slovenka dobrodošlo blago za zabavo z dolgočasnimi četnikom. Incident ima nedvomno politični predznak in več kot očitno je postalo, da so v nekaterih slovenskih krajih tako imenovane nacionalne politične strasti že pripeljale do vrelšč. Zato Slovenska nacionalna stranka od slovenske policije zahteva takojšnjo zaščito Slovencev, od slovenske vlade in parlamenta pa revizijo zakona o državljanstvu, še posebej pravno spornega 40. člena v prehodnih določbah. Menimo, da bi slovenska policija morala skrbeti za varnost Slovencev, predvsem pa iz svojih vrst odstraniti jugoslovanske usmerjene neslovence, kar je morda ravno vzrok zaradi katerega jim to očitno ne uspeva. Če članom Slovenske nacionalne stranke ne bo zagotovljena osebna varnost, bo Slovenska nacionalna stranka za varnost prisiljena poskrbeti sama.

predsednik
ZMAGO JELINCIC

• Če govorimo o obstoju, bomo Slovinci v prihodnje v večji nevarnosti, kot smo bili pod Avstrijo oz. bivšo Jugoslavijo. (Urbančič)

• Čas herojstva je za nami, nastopil je čas podgan. (Urbančič)

• Tržišče zapusti samo tedaj, ko si z njega izrinjen, nikoli prostovoljno. (Gobec)

Hrvaški begunci se vračajo domov

Število socialno ogroženih družin se v kočevski občini večja — Zahvala

Občina Kočevje je sprejela v lanskem letu 480 hrvaških begunccev. V mesecu novembru je bilo število največje. Z letošnjim januarjem so se prve družine že pričele vračati na Hrvaško. Konec januarja jih je ostalo pri nas le še 100. Poleg 77 starih je trenutno še 5 novih. Tisti, ki so še ostali v naši občini, imajo v večini primerov porušene domove ali pa v njihovih občinah še ni varno.

V našem RK pa so se pretekli teden oglašali pribegli posamezniki iz BiH, predvsem iz Šanskega Mosta. Čeprav so prosili, jim nismo mogli dati statusa begunccev, ker niso izpolnjevali sedaj veljavnih kriterijev. V naši občini res nismo imeli največjega števila begunccev, toda prvih 100 smo sprejeli že avgusta. Večkrat smo bili v zagoni z nastanitvijo, s preselitvami, z oblačili, obutvijo, naj-

večkrat pa s hrano. Tu smo velikokrat koordinirali s Karitas.

V imenu predsedstva RK Kočevje se zahvaljujem vsem občanom in podjetjem, ki so na kakršenkoli način pomagali. Zahvaljujemo se za finančno pomoč: SDK Kočevje, OŠ Kočevje, Lekarni Kočevje, Snežniku Kočevska Reka, Osnovni šoli Vas-Fara, Krajevni skupnosti Oslinca, časopisu Dnevnik in posameznikom. Za veliko količino hrane se zahvaljujem vsem občanom, ki so jo darovali v najtežjih dneh v vseh trgovinah Merkatorja — Trgoprometa v mestu in poslovalnicah.

Prijatelji pobratene občine Dolina pri Trstu so zadnje dni v decembru pripeljali nad 1000 kg raznovrstne visoko kakovitve hrane in plenice. Darovali so posamezniki in podjetja. Posebej se jim bomo zahvalili še v Primorskem dnevniku.

Seveda je nad vsem dogajanjem v občini ves čas bdela še RK Slovenije. Z ozirom na število hrvaških begunccev je pošiljal hrano v paketih, skupno število 359. Priskočil mu je na pomoč tudi mednarodni RK (iz Nemčije, Belgije, Nizozemske, Avstrije in Danske).

Zahvaljujem se tudi štirim družinam, ki so sprejele nepoznane begunce na svoje domove. Ravno tako podjetje Gozdnega gospodarstva Kočevje za darovana dva štirim družinam in podjetju Merkator, Kmetijsko gospodarstvo Kočevje, poslovni enoti Livold, za darovano mleko ter podjetju Žito za darovani kruh. Ne smem pozabiti zahvaliti se družinam, ki so sprejele na svoj dom sorodnike, nekaj pa tudi znancev. Vemo, da s paketi še zdaleč nismo poplačali vseh stroškov.

Na žalost se je v drugi polovici lanskega leta zelo poslabšalo finančno stanje nekaterih kočevskih družin. Iz meseca v mesec se je večalo število delavcev, ki so ostali brez dela. Ob koncu decembra je bilo na Zavodu za zaposlovanje prijavljenih 1.200 nezaposlenih občanov, ob koncu januarja letos pa 1.300. Zato smo na RK Kočevje že lani ustanovili komisijo za socialno ogrožene občane. Ker je v občini 400 nezaposlenih posameznikov, ki ne dobivajo nobene oblike pomoči, smo se že lani odločili, da najprej iz njihovih vrst izberemo posameznike in družine za dodelitev pomoči, predvsem v hrani. Do sedaj smo razdelili pomoč 123 družinam in nekaj posameznikom, ki so samski. Hrano sta nam omogočila RK Slovenije in pobratena občina Dolina pri Trstu.

STANKA ŽAGAR,
podpredsednica RK Kočevje

SAMOSTOJNO DO SPOZNANJ

VAS-FARA — Na osnovni šoli Vas-Fara so ob kulturnem prazniku pripravili celodnevni kulturni dan. Na njem so učenci s samostojnim delom in igro pridobili veliko novih spoznanj. Posamezne skupine učencev znotraj oddelkov in nato posredno vsi učenci so zvedeli veliko novega o Prešernu, Ivanu Tavčarju, Jožetu Plečniku in o gradovih na kočevsko-ribniškem območju. Rezultati tega dela, javno prikazani, dajejo zdaj potrebno toplino stari, sicer hladni farski šoli. Rdeča nit vsega dela tistega dne pa je bila knjiga, in sicer kako jo uporabljati, kako priti do potrebne informacije in kaj knjiga pomeni človeku.

F. C.

MOJCA MOLAN

Manifest zoper diletantizem

Preteklo soboto je bila v novo-meškem Domu kulture okrogla mi-za o možnostih kulturnega razvoja v Novem mestu. To vprašanje je voditeljica pogovora Jerca Jež zastavila gostom, občinskemu ministru za kulturo Danijelu Brezovčarju, tajnici ZKO Staši Vovk, direktorici Doma kulture Miri Maljuni, Jovu Grobovščku z Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, ravnatelju Dolenjskega muzeja Bojanu Božiču in ravnatelju Študijske knjižnice Mirana Jarca Janezu Mežanu.

Brezovčar je pojasnil vlogo občinskega ministrstva za kulturo, ki je predvsem finančni spodbujevalec, trudi pa se tudi, da bi Novo mesto dobilo gledališki prostor, bodisi s prizidkom k Domu kulture, adaptacijo bivšega Doma JLA ali pa celo v nekdanjem Narodnem-sokolskem domu. Oblikoval je, da bo letos, nekoliko več denarja za kulturo, razpisali bodo celo dve stipendiji. Vovkova je pojasnila, da je izobraževanje danes odvisno predvsem od zanimanja in zmožnosti Novomeščanov samih, saj ZKO težko omogoči denarno pomoč. Božič je pojasnil, da je vzrok, da je v muzeju in galeriji nizek obisk, bodisi v pre-majhni agresivnosti do občinstva ali pa nezadostni kakovosti. Maljunova je potožila nad prostorsko stisko Doma kulture, Mežan pa je predstavljal študijsko knjižnico kot ustanovo, ki namerava ob knjižničarskem postati tudi informativno središče. Grobovšek je ugotovil, da je Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine še najmanj ustvarjalna kulturna institucija, saj se ukvarja predvsem z restavracijam. Po njegovem je kriza kulturnega življenja v Novem mestu tudi po-

sledica nezadostnega komuniciranja potencialnih ustvarjalcev med seboj in z ustanovami, ki bi njihovo delo promovirale.

• Sredi pogovora je vstopila gledališka skupina novomeške gimnazije za inscenatorjem in režiserjem Matjažem Bergerjem. V verni avantgardistični maniri futurizma so prebrali protestni manifest zoper diletantizem novomeških kulturniških ustanov in ljudi, ki tam delajo. Protestirali so tudi zaradi brezbržnega odnosa do njih, ki so, citiram: »...edina profesionalna gledališka skupina na Dolenjskem.« Odgovarali so se nastopom, dokler domnevni diletanti ne odstopijo, ter demonstrativno odšli. Dogodek je zbrane nekoliko šokiral in naelektril ozračje. Vendar se je izkazalo, da je bila akcija gledališnikov, kljub precej grobim in neargumentiranim zahtevam po odstopih, konstruktivna. Prav takšno ekstremno dejanje je nujno potrebno, saj s svojo uporno in vzvišeno naravo odlično provocira zaspane provincialne duhove zbledelega kulturnega življenja.

V nadaljnji razpravi je občinstvo, ki je bilo skoraj izključno študentsko, zahtevalo več prožnosti in pomoči, seveda pa si bodo mladi najprej pomagali sami, zlasti v Mladinskem kulturnem centru. Po Grobovškovem mnenju so tovrstne zahteve povsem upravičene. Kulturniške institucije namreč niso same sebi namen in morajo biti pod pritiskom potrošnikov umetniških storitev.

TOMAŽ BRATOŽ
Novo mesto

ZA SLOVENSTVO IN GASILSTVO — 93-letni Justini Satešek, ki je darovala del svojih skromnih prihrankov sevniškemu gasilskemu društvu, so v dom upokojencev v Sevnici prišli s sopkom ob njenem rojstnem dnevu voščiti vodilni gasilci Tone Koren, Janko Stopar in Miloš Dernovšek (na posnetku). Sateškova je bila zavedna Slovenka, bila je pri Sokolih v Celju in namesto v nemške šole je šla raje k nunam. Bila je predana gasilstvu. (Foto: P. Perc)

GROSISTIČNO SKLADIŠČE — Sevnica, Posavje in Dolenjska so bogatejši za grosistično skladišče En gros. V trgovini, ki jo je podjetni Milan Senica, ustanovitelj in direktor podjetja Lucia, uredil na bivšem kegljišču sevniškega hotela Ajdovec, naj bi trgovci, gostinci, akviziterji in gospodinjje kupovali cenejše blago kot pri konkurenci. Kot nam je ob otvoritvi (posnetek je s te) zaupal Senica, naj bi 20-članski kolektiv Lucie, ki je vse svoje znanje in kapital vožl v En gros, živel zgolj od rabata, ki jim ga bodo dajali proizvajalci oz. dobavitelji okrog 3500 artiklov. Dopolnijo nakup blaga najmanj v vrednosti 2000 SLT. (Foto: P. P.)

VSAKO SOBOTO PLES NA LOKI — Odkar so vsako soboto zvečer plesni večeri ob živi glasbi v plesnem centru na Loki v Novem mestu, se plesa željnim ni treba več voziti v druge kraje, denimo v najbližji Otočec. Naplešejo se lahko v domačem mestu. (Foto: Marko Zajc)

Neosveščeni uporniki ali ne?

Na rob ponovnemu sporu med KS Orehovica in javnim podjetjem Komunala

Glede na pritiske, ki smo jih v zadnjem času deležni, smo krajanje Orehovice dolžni pojasniti in postaviti na pravo mesto nekatera dejstva, ki širši javnosti niso znana.

O sporu med KS Orehovica in javnim podjetjem Komunala je v Dolenjskem listu pisalo že 30. januarja letos. Krajanje Orehovice smo bili tedaj označeni kot tisti, ki se edini upiramo organiziranemu odvozu smeti iz naših vasi, s tem pa tudi ekološki usmerjenosti naše države in seveda sistemu naspolh. Jasno je, da so bila previdno zamolčana dejstva, ki neizpodbitno govorijo krajanom Orehovice v prid.

Naj osvežimo dejstva. V začetku decembra lani smo prejeli pismena navodila za organiziran odvoz smeti iz naše KS. Pisanje je med krajanje vzbudilo močan odpor, nakar smo Komunali poslali petico, v kateri smo izrazili ne-slinjanje.

Druge stran se je odzvala zelo hitro in že 19. 12. 1991 je bil v Orehovici zbor krajanov, na katerem so predstavniki občine in Komunale pojasnili svoja stališča. V nabito polni dvorani so takoj prišla na dan poglobljena razhajanja, pri čemer krajanje nismo sprejeli pavšalnih obrazložitve naših gostov, saj enostavno niso vzdržale glavnega argumenta. Ta pravi, da takih odpadkov, ki bi jih glede na poslana navodila sploh smeli metati v že dostavljene kontejnerje, kmečka gospodarstva skorajda nimajo, za odpadke, ki se v naših krajih pojavljajo v večjih in zaskrbljivejših količinah, pa je sistem, ki ga je vpeljala Komunala, popolnoma neustrezen. Še bolj nas je v naslednjih tednih vznemirilo dejstvo, da je Komunala mirno nadaljevala z odvozom smeti, kot da se ni nič zgodilo.

Ko smo konec januarja letos po pošti prejeli enake formulacije za obračun in odvoz smeti, je moral priti do naslednjega sestanka, ki pa sta se ga tokrat udeležila predstavnik občine in Komunale, ki ju na prvem sestanku ni bilo. Tako smo morali ponavljati vse že izrečeno pa tudi ozračje je bilo dosti bolj naelektrjeno. Če je predstavnik Komunale na začetku pogovora še kazal razumevanje, je to počasi izginjalo, slišali pa smo tudi namige o prisili s strani občine, mogoče pa je bilo tudi jasno razbrati namig o »upornikih« in naši »neosveščenosti«.

Poudariti je namreč treba, da je ravno KS Orehovica že precej let pred uvedbo »organiziranega odvoza« kot edina krajevna skupnost v občini pričela samoiniciativno skrbeti za reden, organiziran odvoz smeti.

Za reden in koordiniran odvoz je krajevna skupnost skrbela od leta 1987 in tak odvoz je bil za naše krajanje vseh teh pet let popolnoma zadosten, saj je poskrbel tako za steklo, plastične vreče in embalažo kot tudi za večje kosovne odpadke. Omemba divjih odlagališč (v istem časopisnem članku) postane naslednja velika manipulacija z bralci Dolenjskega lista tisti trenutek, ko jim lahko postržemo s podatkom, da obstaja v Celotni KS Orehovica le še eno samo divje odlagališče smeti (in še to je trenutno v sanaciji), ne pa skoraj dvesto.

Zaskrbljena SDP

Ob uveljavljanju nazorskih meril pri izboru ustavnih sodnikov RS

SDP Slovenije je zgrožena in zaskrbljena, je poudaril Peter Bekež, podpredsednik SDP Slovenije, na današnji novinarski konferenci, nad uradnim uveljavljanjem nazorskega kriterija — to celo po zaslugi predsednika slovenske vlade — pri izboru ustavnih sodnikov. Neupoštevanje strokovnih kriterijev utedne povzroči nezaupanje v to pomembno ustanovo mlade slovenske države.

Dr. Boštjan M. Zupančič, profesor na Pravni fakulteti v Ljubljani, je poudaril, da sta nedovisno sodstvo, ki mora soditi po zakonih, in ustavno sodišče, ki presoja ustavnost zakonov, najpomembnejši ustanovi varovanja vseh vrst manjšin pred tiranijo večine. Ustavno sodišče je bistven element pravne države. Izjava g. Peterleeta kaže na nerazumevanje vloge ustavnega sodišča, ki ne odloča samovoljno, temveč strokovno, skladno z ustavo in naravnim pravom. Svetovni nazor nima nič opraviti z vlogo ustavnega sodišča. Nazor večinskega belskega prebivalstva npr. v Alabami, ki je npr. rasističen, bi po Peterletoevem mnenju moral determinirati pretežno zavest ustavnega sodišča v Alabami. V resnici pa je naloga ustavnega sodišča, seveda, ravno v varovanju vsakogar pred rasizmom! Za demokratično prihodnost Slovenije je izredno pomembno, kdo bo sedel v ustavnem sodišču, ali pravni strokovnjaki, vezani na obče pravne norme, ali pa nazorsko opredeljeni strokovno povprečni sodniki.

NATAŠA KOVAČ

kolikor jih je bilo pred leti in za katerih očistitve smo poskrbeli krajanje sami! Javno odlagališče odpadkov Leskovec se nahaja prav v naši KS in dobro nam je znano, da Žerjavinski potok, v katerem je prišlo nedolgo tega do pomora rib, izvira prav na tistem območju.

Dobri vtisi z oglada, predvsem pa lepi obet glede namenov in novih spoznanj Komunale, ki nam jih je na tokratnem sestanku podal naš delegat, so kaj kmalu zbledeli sprčo trmatega vztrajanja predstavnika podjetja pri sedanjem načinu odvoza, s čimer so bile ponovno brez argumentov zavrnjene vse naše pobude in pripravljenost za sodelovanje. Dejstvo je namreč, da krajanje v nobenem trenutku nismo nasprotovali odvozu samemu oziroma »skrbi« Komunale za čisto okolje, od samega začetka pa smo prepričani, da našim potrebam (in na splošno potrebam kmečkega prebivalstva) njen sistem ne ustreza. Če natančneje pregledamo zadevo, nismo več daleč od trditve nekega našega krajana, ki je dejal, da gre Komunale predvsem za to, da razpošlje polnočne in pobere čimveč denarja, ne glede na to, ali smeti so ali ne. Sedanji odvoz namreč pričajo, da Komunale niti najmanj ne skrbi, da so kontejnerji v glavnem popolnoma prazni.

Tudi sklicevanje na stroko, ki boja zahteva kontejnerski odvoz, je izzvenilo precej v prazno, saj je predstavnik Komunale nekaj predtem glasno povedal, da »so storili napako, ko niso šli med ljudi in ugotovili njihovih resničnih potreb«. Sklep sestanka, po katerem krajanje zahtevamo tako odvoz odpadkov na način, kakršen je pri nas v praksi in preizkušen že toliko let, kakor tudi dokončni odvoz smetnjakov-kontejnerjev, ki so v pretežno kmečkem okolju sami sebi namen, je torej zelo logičen.

Kako bodo ta vozil dokončno razvozlali, seveda ni znano, želimo pa si, da se javno podjetje Komunala do naših zahtev v bodoče ne bi več obnašalo tolikanj ignorantsko, saj bo sicer prišlo do resne dileme, kdo je zaradi koga tu. Da pri vsem tem ne bo ostalo, nam daje vedeti dopis izvršnega sveta občine Novo mesto z dne 26. 11. 1991, odposlan (citiraj) »v zvezi s težavami pri uvažanju rednega prevoza odpadkov iz KS Orehovica in KS Sentjerne in na predlog sekretariata za varstvo okolja in ureja-

nje prostora«, katerega sklep številka 6 se glasi: »Pri razporejanju sredstev za namene KS upoštevati kooperativnost KS na področju ravnanja z odpadki.« (!) Ironična ugotovitev!

V resnici vse to močno diši po monopolizmu in lažni demokraciji, zlasti pa nas spominja na čase, za katere smo bili prepričani, da so že preteklost.

Krajevna skupnost Orehovica
(zapisal Bern Jurečič)

Primorke navdušene nad Glažuto

Škoda, da ta kotiček odkrijejo le nekateri

Hvaležna sem Valu 202 in Ljubljanskemu dnevniku, da sta me opozorila na sneg v kočevskih gozdovih in na možnost bivanja v gozdarski koči na Glažuti. V njej gospodarita Nešo in Marica Stekič. Vsega je v izobilju: sonca, dobre volje, hrane in pijače.

V tem kraju nimajo velikih sedežnic in žičnic, zato pa imajo majhno prirodno vlečnico, ki zadostuje za ne preveč zahtevne smučarje. Nimajo hotela s tremi zvezdicami, imajo pa prijetne tople sobe s pogradi in pravo planinsko vzdušje.

Imajo tudi dva psa, ki sta v zabavo otrokom. In da ne pozabim na konje! Kaj bi me tri počele, ko smo se naveličale smučanja, če ne bi bilo Janja, Roka in Petra. Z njihovimi konji smo jahale in se vozile s kočijo. Žal je bilo premalo snega po poteh, da bi se peljale s sanmi. Otrokom na Glažuti sploh ni dolgčas in lahko jih pustiš zunaj, ne da bi se bal, da ti kam padejo ali se zgubijo. Povrh vsega pa iz Kopa sploh ni daleč. Čez Unec, Cerknico, Mali Log in Loški Potok smo se po dobrih cestah pripeljale prej kot v dveh urah.

Nikar ne mislite, da delam reklamo za Stekiče in njihov dom. Te oni ne potrebujejo. Le rada bi, da bi še kdo od bližnjih in daljnih Slovencev našel ta prelepi kotiček.

DRAGUŠKA LILJA-RUPNIK
Koper

»Po njih delih ji boste spoznali«

Pogovor s poslanko Sonjo Lokar o ideji komunizma pa tudi o solzah — »Bolezni političnega predstavnštva so večne, zato svetopisemski nasvet«

Na Dolenjskem izvoljene poslanke SDP v družbenopolitičnem zboru republiške skupščine Sonje Lokar bralcem ni treba posebej na novo predstavljati, saj se v skupščini pogosto oglašajo, svoje misli in poglede, ki vzbujajo pritrdila na tuji odklonilni mnenja, objavlja tudi na straneh našega časopisa. Zanj je še posebej značilno, da ne beži od nevarnih vprašanj, zato jo vprašujem kar naravnost:

Kaj je z idejo komunizma, ki je v 19. in 20. stoletju prežela človeštvo, sprožila vrsto krvavih revolucij, zdaj pa je — zaradi gospodarskega zloma tako imenovanih socialističnih držav — v zatonu. Je bila to le prazna vera revnih slojev prebivalstva v njihovo skorajšnje boljše življenje na zemlji, podobna drugim veram v lepše posmrtno življenje, ali uresničljiva teoretska zamisel?

»Ideja o družbeni enakosti ljudi že na zemlji, ki je gotovo bistvena za komunizem, je stara precej več kot petsto let. Dolgo je trajalo, da se je iz sanjarij redkih utopistov preoblikovala v družbeno gibanje in potem še v politične sisteme te ali one variante socializma. Ko govorimo o koncu komunizma, govorimo predvsem o slednjem — o porazu političnih sistemov, ki so temeljili na vsiljeni ideji enotnosti, na političnem monopoli »avantgarde« nad »delavsko državo«, na prisiljevanju k enakosti pri ustvar-

janju, odločanju in celo pri zadovoljevanju potreb, na organizacijski megalomaniji in paničnem strahu pred vsako privatno lastnino in zasebno pobudo. V svetu kapitala, meznega dela, brezposelnosti, v svetu, ki goji roparski odnos do narave in kjer je sleherni živo bitje samo sredstvo, ne pa vrednota in cilj, človek ostaja odtujen, ponižan in nemočno bitje. Nobeden od velikih problemov človeka in človeštva, iz katerih se je rodila ideja komunizma, torej ni razrešen, po razrešitvi pa ne vpije nič manj.«

Vse več znamenj priča, da se v Sloveniji začenja zgodnje obdobje kapitalizma, ki ga je Evropa prebolela že pred stoletjem, pa še vedno pesti njen zgodovinski spomin. Letos mineva 120 let od podobnih časov, v kakršne brememo mi — jubilej rojstva, kratkega življenja in smrti Pariške komune. Tega jubilejnega dogodka se ni spomnilo nobeno slovensko javno glasilo. Iz francoščine si prevedla volilni razglas Centralnega komiteja pariške narodne garde. Kaj misliš o vsebini tega razglasa? Je poučna tudi za današnje slovensko rabo?

»Nisem prepričana, da se v Sloveniji začenja obdobje zgodnjega kapitalizma. Prej gre za obliko južno-ameriškega, torej odvisnega kapita-

vsem oni so tisti, ki bodo morali — politično organizirani, seveda — odgovoriti na vprašanje, kako razviti in uresničiti drugačno razvojno alternativo — alternativo ne samo demokracije, ampak tudi ekonomsko uspešne, socialno pravične, ekološko uravnotežene, suverene Slovenije. Zato je pomembno, da si na volitvah, ki so pred nami, zagotovijo dovolj reprezentativno in dovolj veliko zastopstvo v novi slovenski skupščini.

Kar zadeva volilni razglas CK Narodne garde Pariške komune, pa mu nimam kaj dodati: bolezn političnega predstavnštva so očitno večne. Toda naše druge demokracije, večstrankarske volitve dajejo volilec v roke škarje in platno, in če se bodo držali svetopisemskega izreka — »Po njih delih jih boste spoznali«, se po dveh letih izkušnji s strankarskimi veljaki in nespremljanjem programskih obljub v dejanja ne bodo težko odločali.«

Jugoslavija se te je zapomnila po solzah, ki jih je na tv ekranih videla na tvojem obrazu, ko si v sestavi slovenske delegacije zapuščala zadnji kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Kaj si takrat občutila, kaj misliš o takratnem demonstrativnem odhodu s kongresa danes?

»Jokala sem nad neizmernostjo človeške neumnosti, nad nesposob-

• IZ VOLILNEGA RAZGLASA PARIŠKE NARODNE GARDE — *Bojte se čvekačev, ki ne znajo preiti k dejanjem; pripravljeni so žrtvovati vse za govor, za govorniški učinek in za duhoviti domislek. — Ogibajte se tudi tistih, ki imajo preveč, kajti le redkokdaj je bogatin pripravljen imeti delavca za brata. In končno, poiščite iskreno prepričane ljudi, može iz ljudstva, odločne, delavne, ki imajo zdravo pamet in po priznani poštenjaki. — Odločajte se predvsem za tiste, ki ne bodo barantali z vašimi glasovi: resnična zasluga je skromna in dolžnost volivcev je, da poiščejo prave ljudi, ne pa dolžnost teh, da ponujajo.*

lizma, ki poleg brezposelnosti in revščine za delavce prinaša tudi ekonomsko, kulturno in politično odvisnost družbenih elit in s tem slovenskega naroda v celoti. Tak razvoj je nesprejemljiv in nevzdržen predvsem za mezdne delavce, fizične in intelektualne, za vse večjo armado brezposelnih, za mladino, za ženske, pred-

nostjo ZKJ, da bi se kaj naučila iz svoje lastne zgodovinske izkušnje, nad dejstvom, da je propadel zadnji poskus, da bi jugoslovansko razvojno krizo rešili demokratično, po mirni poti. Razvoj dogodkov mi je dal, žal, še preveč prav — bilo je jokati nad čim, bilo je jokati za kaj?«

VINKO BLATNIK

POIŠČIMO
SLOVENSKEGA
KLJUKECA

MIRNA — Neodvisni in suvereni slovenski Kljukec z Mirne razpisuje natečaj za izvirno otroško laž in za najbolj debelo ljudsko laž in poseben natečaj, ki ponuja državljanom Slovenije, da izberejo Kljukca leta. Pogoji pa so naslednji: predlagate lahko samo tiste, ki so pooblaščen, da v imenu svoje stranke, parlamenta in drugih podobnih asociacij dajejo slovenskemu narodu izjave, zagotovila, obljube in druga mašila, predlagani kandidat mora imeti ime, priimek in funkcijo. »Trud in zasluge« predlaganega morajo biti dokazljive. Pisci naj napišejo tudi svoje ime, priimek in naslov, otroci tudi, koliko so stari. Prispevke pošljite do 21. marca na naslov: Zveza kulturnih organizacij Trebnje, Kidričeva 2, 68210 Trebnje, s pripisom: »za Kljukca«. Razglasitev rezultatov, podelitev nagrad in promocija Kljukca leta bo na javni prireditvi v Trebnju, 1. aprila letos. Za najboljše dolenjsko domislino bo Dolenjski list prispeval enoletno naročnino.

• Menimo, da je bila kulturna politika v preteklem letu ponižna služkinja revanšizma. (Novi kolektivizem)

• Žal mi je, toda moram reči: Slovensci ste se prenačili. (N. Beloff)

• Politika je v tem, da enostavno dejansko stanje tako zapletemo, da vsi kličejo novega poenostavljalca. (Guarechi)

NAGRADA V PRAVE ROKE
— Čeprav je pri hiši že radio, bosta odsej Milenini hčerki poslušali vsaka svojega.

V prave roke

Dobitek (radio silva) prvič v življenju

NOVO MESTO — Prejšnji teden smo z žrebom prvo silvo podelili Mileni Jakše-Pirnar iz Zbur, ki vesela v ponedeljek, ko smo jo obiskali in ji izročili nagrado, ni mogla skriti. »Še nikoli v življenju nisem ničesar zadel in kar večkrat sem morala prebrati svoj naslov v časopisu, da sem došla, da se je sreča nasmehnila prav meni. Danica Hočvar iz Skrovnika, ki me je izžrebala, se bom pisno zahvalila. Za to bo najboljša priložnost že bližnji 8. marec.«

Mileni, ki je pred dvaindvajsetimi leti kot šestnajstletno dekle odšla za kruhom v Švico, je edina vez z domovino pomenil prav Dolenjski list, na katerega je naročena že od 1969. leta. »Taktar ni bilo telefonov, pisma so potovala predolgo, pa tudi časa za pisanje je vedno zmanjkalo. Iz domačega časopisa pa sem ob koncu tedna zvedela vse, kar se je dogajalo doma.«

Leta 1987 sta se z možem vrnila v Zbure, kjer živijo Milenini starši, si zgradila hišo in tudi zemlje je kar precej. Samo od kmetije pa ne morejo živeti. Milena je dobila službo kot čistilka na zavarovalnici Tilia, mož pa v Kovinarju, kjer se je izučil kot vajenec. Obe hčerki sta pridni učenki in starejša, ki obiskuje drugi letnik gimnazije, je trdno odločena dokončati študij medicine in se kot otroška zdravnica vrniti nazaj v Švico. »Življenje tam je res lepše in zakaj ji tega ne bi omogočila,« nasmejana pove Milena.

MAJDA LUZAR

Veliko uporabnega obleži v kabinetu

Precej zanimanja za zemljevid gimnazijcev

ČRNOMELJ — Črnomaljski gimnazijci pri pouku geografije v okviru vaj kartografsko prikažejo določene pojave v Beli krajini bodisi s pomočjo literature, dela na terenu ali ustnih informacij. Ta gradiva pa so doslej v glavnem ostajala v ilegali, v šoli, čeprav je v njih zbranih veliko uporabnih podatkov. Eden od izdelkov, ki so ga le nekoliko bolj popularizirali, pa je temeljni topografski načrt mesta Črnomelj v merilu 1:5.000.

Andrej Fortun in Gregor Papež sta namreč lani terensko kartirala izrabo tal, strukturo stavb in naredila seznam ulic v Črnomlju. Potem, ko se je zdel zemljevid nekaterim Črnomalcem ne le zanimiv, ampak tudi zelo uporaben, sta ga izobesila v izlozbi knjižarne Državne založbe ter pripisala, da je napredaj. Odzvalo se je precej ljudi. Ker je fotokopiranje drago, saj gre za barvne kopije, za začetek zbirajo le prijave.

Vendar cena morebitnih kupcev ne odvrne od nakupa, kar pomeni, da

Andrej Fortun Gregor Papež

so takšen zemljevid mesta ljudje gotovo že dolgo potrebovali. Le kot zanimivost pa omenimo še, da bodo eno kopijo Zeleni Črnomlja podarili tudi članu slovenskega Predsedstva in predsedniku Zelenih Slovenije dr. Dušanu Plutu kot zahvalo za vse, kar dobrega storil za Belo krajino.

Gotovo pa bi bilo uporabno še katero od številnih zanimivih gradiv, ki so jih pripravili gimnazijci, le da bi jih z njihovim profesorjem Francijem Fortunom na čelu morali temeljito predstaviti širši javnosti, ne pa da obležijo v geografskem kabinetu. Ne bi pa bil odveč tudi prikaz številnih diaporitivov o lepotaх Bele krajine, ki so jih učenci sami posneli.

M.B.-J.

V STOPIČAH DRUŠTVO PODGORSKI ZVONOVI

STOPIČE — Mladi iz stopiške fare smo se združili v društvo Podgorski zvonovi. Naš namen je oživiti ljudsko in zborovsko petje, poleg tega pa razviti dramsko in plesno dejavnost ter tamburaški orkester. Obuditi želimo tudi nekatera še znana izročila. »Vožnja kurenta« s konjem na lojtrskem vozu iz vasi v vas je že eno takšnih. To bomo organizirali po naših vaseh na pustno nedeljo. Načrti so veliki, v prihodnje pa računamo tudi na pomoč ostalih, ki jim je kultura pri srcu. Krajša predstavitev društva bo na plesu v maskah 28. februarja v galskem domu v Stopičah.

A. GORŠIN

»NOTRANJCI NOTRANJCEM«

LOŠKI POTOK — NOVA VAS — Utrpa slovenskega kulturnega praznika letos v Loškem Potoku ni bilo zaznati, razen interne šolske proslave. Izredno pa so se potrudili naši sosedi s prireditvijo »Notranjci Notranjcem«, ki ga je pripravilo njihovo kulturno-umetniško društvo Krpan, ki združuje vse ljubiteljske in poklicne umetnike. Prireditev je domiselno povezoval Boris Kralj, zgodovinski in kulturni utrip notranjskih krajev je opisoval sodnik, recitator je bil zobozdravnik. Sicer pa so se na prireditvi spomnili zaslužnih mož in žena. Tako je o svojem očetu, akademskem slikarju Lojzetu Perku, spregovoril njegov sin. Zelo prijeten je bil tudi nastop mešanega pevskega zbora Sv. Jurija iz Starega trga in nastop moškega pevskega zbora Snežnik, tudi iz Starega trga. To je bil nepozaben kulturni dogodek.

A. KOŠMERL

Jožefa Zupančič

Rodila se je 19. februarja leta 1902 v Znojilah ob Krki pri Bregarjevih, v družini z desetimi otroki. Ker ni bilo dovolj kruha za preživetje vseh, se je morala že v mladosti spoprijeti s težkim kmečkim delom. Pepca je bila pridna, na vasi je imela veliko prijateljev. Družile so se pri raznih kmečkih opravilih. Zelo rada je opravljala gospodinjska dela, kar ji je kasneje v življenju zelo koristilo.

Spoznala je življenjskega sopotnika Lojzeta Zupančiča z Dol. Ponikev ter se leta 1921 z njim poročila. V njunem zakonu se je rodilo 11 otrok. Čeprav je bila kmetija velika, za vse le ni bilo dovolj kruha, zato so morali otroci na delo h kmetom. Vse otroke sta vzgojila v pridne in poštene.

Zupančičeva mama je bila skromna, pridna in preprosta, toda zelo preudarna. Znala se je zdraviti z domačimi zdravili, zato zdravniške pomoči ni iskala. Leta 1954 ji je umrl mož, na veliki kmetiji je ostala sama. Tudi to je zmogla, pomagali pa so ji njeni otroci. Pred tremi meseci je nenadoma umrl sin Viktor. Njegova smrt jo je zelo prizadela in njene moči so vidno pešale. Težka bolezen jo je zadnje čase priklenila celo na posteljo. V petek smo se v velikem številu zadnjikrat poslovili od nje. Ohranili jo bomo v lepem spominu.

R. M.

Trgovina na debelo in drobno

NOVOTEHNA

p.o. Novo mesto, Glavni trg 10

razpisuje po sklepu generalnega direktorja naslednja prosta delovna mesta:

1. Direktorja veleprodaje za 4-letno mandatno obdobje

Razpisni pogoji:

- visokošolska izobrazba tehnične ali ekonomske smeri
- najmanj 3 leta delovnih izkušenj na vodilnem ali vodstvenem delovnem mestu

2. Direktor maloprodaje za 4-letno mandatno obdobje

Razpisni pogoji:

- visoka ali višješolska izobrazba tehnične ali ekonomske smeri
- 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj na vodilnem ali vodstvenem delovnem mestu

3. Strojni tehnik

Razpisni pogoji:

- strokovna izobrazba V. stopnje, strojne smeri
- 1 do 3 let delovnih izkušenj, po možnosti v komercialni dejavnosti

4. Gradbeni tehnik

Razpisni pogoji:

- strokovna izobrazba V. stopnje, gradbene smeri
- 1 do 3 let delovnih izkušenj, po možnosti v komercialni dejavnosti

Pisne prijave z dokazili naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Novotehna, Trgovina na debelo in drobno p.o., Splošni sektor, Glavni trg 10, Novo mesto.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po sprejemu odločitve o izbiri.

TEHNOLOŠKI SISTEMI SEVNICA p.o.

Savska cesta 23/a
SEVNICA

Direktor podjetja TSS razpisuje delovno mesto s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

VODJA SEKTORJA PRODAJNI INŽENIRING

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- VII. ali VI. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri
- znanje dveh tujih jezikov (angleščina, nemščina)
- tri oz. pet let delovnih izkušenj na podobnih delih

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s trimesečnim poskusnim delom.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 8 dneh po objavi na naslov podjetja, kadrovske službi, pod oznako »ZA RAZPIS«.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po izbiri.

d.d. Metlika

KOLPA d.d., vam v svojem salonu v Rosalnicah 5 pri Metliki nudi kopalniški program KOLPA-SAN in program kuhinjskih korit KOLPA-KER

AKCIJSKA PRODAJA
od 20. 2. do 15. 3. 1992

- 20% popusta na izdelke I. kvalitete ob takojšnjem gotovinskem plačilu ter dodatni 10% popust za kopalniške omarice AFRODITA I. kvalitete
- obročno odplačevanje za izdelke I. kvalitete 1+2 brezobrestno
- do 60% popusta za opuščene programe kopalnih kadi in ostanke od izvoza (količine omejene)

V salonu lahko naročite tuš kabine nestandardnih dimenzij po vaših merah.

Poleg programa **KOLPA-SAN** in **KOLPA-KER** pa vam nudimo še: umivalnike in delovne pulte iz novega materiala **KERROCK**, keramične ploščice, sanitarno opremo in armature.

Se priporočamo

KOLPA d.d. Metlika
Rosalnice 5
tel.: (068) 58-292, 58-273
fax: (068) 58-180

Salon je odprt
vsak dan od 8.00 do 16.00
ob sobotah od 8.00 do 12.00

STOPIŠKI »MATURANTJE« — V navadi je, da se na okroglo obletnico srečujejo gimnazijski in drugi srednješolski maturanti, vse bolj pa prihaja v veljavo tudi ponovno srečanje osnovnošolcev. Minulo soboto so v gostilni Badovinac v Stopičah po petnajstih letih spet skupaj sedli osnovnošolci stopiške osnovne šole iz leta 1976. Srečanje je bilo predvsem zabavno, fantje pa precej manj sramežljivi kot pred leti na valeti v 8. razredu. (Foto: J. Pavlin)

Upokojenci se čutijo izigrane

Proti pisanju napovedi in plačevanju dohodnine

Demokratska stranka upokojencev Slovenije — Območni odbor Črnomelj se pridružuje protestu, ki ga je izdal Občni zbor te stranke iz Ljubljane Vič-Rudnik, v katerem protestirajo v zvezi s pisanjem davčnih napovedi o dohodnini s strani upokojencev.

Novinarji nas vsak dan obveščajo o dohodnini in olajšavah in tolažijo upokojence, da ne bodo plačevali dohodnine, pa čeprav morajo vsi izpolnjevati obrazce, ki so tako zapleteni, da jih bo težko razumel že izobraženec. Če ne bomo spoštovali zakonodaje, bomo kaznovani. Kazen bo znašala več mesečnih pokojnin. Ne razumemo, da vlada ne ve, da je med upokojenci veliko nepokretnih, ki se le s težavo ohranjajo pri življenju. Vlada nas je udarila z

zmanjšanjem realnih pokojnin v letu 1991 za več kot 185 odst., z grupiranjem zdravil, večjo participacijo, močno podražitvijo zdravil, davki na osnovna živila, s podražitvijo elektrike, komunalnih storitev in še bi lahko naštevali. Sedaj, v posmeh tej revščini, pa še prijava davka na dohodnino!

Upokojenci zagotovo ne bomo glasovali za tiste, ki so nam v predvolilnih bojih mnogo obljubljali, storili pa nič. Zahtevamo, da vlada sproži postopek za oprostitev pisanja davčnih napovedi in plačevanja dohodnine za upokojence in druge socialno ogrožene. V nasprotnem primeru se bomo odločili za vsesplošen bojkot.

območni odbor DSOS
Črnomelj

Akumulatorska delavnica
BLAŽO TASEV, NOVO MESTO
Partizanska 11
tel. (068) 23-826

Delovni čas: od 7. do 16. ure
sobota: od 7. do 13. ure

obvešča vse delovne organizacije, zasebnike, šoferje in avtomehanike

da po ugodnih cenah **ODKUPUJE** vse vrste odpadnih akumulatorjev, tudi industrijske akumulatorje za vilicarje, in svinčene odpadke ter **PRODAJA** vse vrste novih akumulatorjev (predstavništvo za akumulatorje VESNA MARIBOR IN TOPLA MEŽICA)

Servis zagotovljen!

Hvala za zaupanje!

»I. zasedanje SNOS pomeni nedvomno nadaljnjo notranjo izgradnjo države. Njegovo samostojnost in neodvisnost od zveznih organov kažejo tudi tisti njegovi sklepi, sprejeti v Črnomlju, ki izpričujejo demokratičen koncept razvoja Slovenije...«

Iz govora predsednika Predsedstva R Slovenije Milana Kučana v Črnomlju 19. februarja 1991

**VSEM OBČANOM OBČINE ČRNOMELJ
ČESTITAMO OB NAŠEM SKUPNEM
PRAZNIKU**

KURIVOTRANS d.o.o. TRGOVINA IN PREVOZNE STORITVE

68340 Črnomelj, Kanižarica 41, telefon: 068/52-370, 52-322; fax: 068/52-394

- prodaja premoga z dostavo na naslov kupca
- kamionski prevozi s kamioni nosilnosti od 1 do 20 ton
- popravilo in pranje motornih vozil
- prevozi ljudi z 18-sedežnimi avtobusi
- trgovina z gradbenim in instalacijskim materialom

posebne ugodnosti:

- možnost nakupa premoga z obročnim odplačevanjem
- prodaja gradbenega materiala po tovarniških cenah kupcem, ki naročijo tudi prevoz materiala
- kupci iz Hrvaške dobijo premog ob plačilu na naši blagajni

**Vsem občanom iskreno čestitamo
ob občinskem prazniku!**

NovoLine

Novoline d.o.o.
Cesta komandanta Staneta 38, 68000 Novo mesto
tel.: 068 27 005, 068 27 007, 068 27 012, fax: 068 25 082

Pot pravih odločitev.

Vabi k sodelovanju več

EKONOMISTOV IN DIPL. EKONOMISTOV

za samostojno delo v računovodstvu na delih in nalogah:

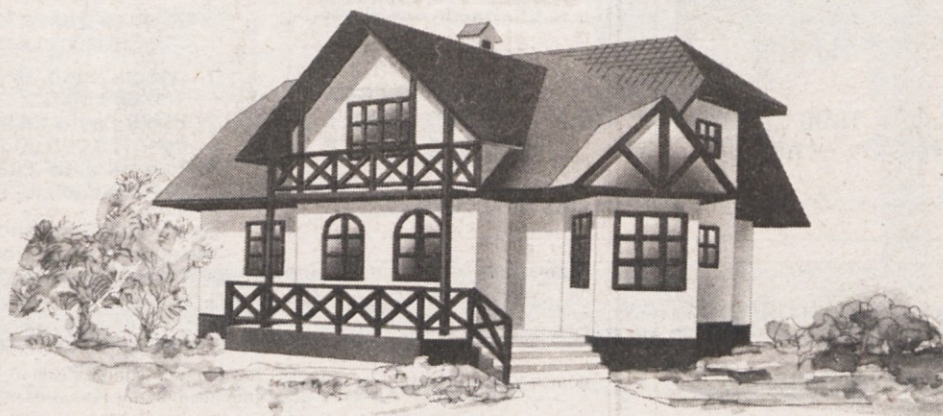
- računovodja
- vodja računovodstva

K sodelovanju vabimo dinamične, mlade, komunikativne, kreativne, iznajdljive strokovnjake z večletnimi izkušnjami na področju računovodstva (računovodja, vodja računovodstva).

Kandidatom nudimo stimulativno nagrajevanje, možnost dodatnega izpopolnjevanja in izobraževanja in možnost stalne zaposlitve.

Kandidati naj svoje vloge pošljejo na zgornji naslov v osmih dneh po objavi ali pa naj se osebno zglasijo na sedežu podjetja.

NOTRANJOST ČLOVEKU - ZUNANJOST OKOLJU

JELKA

- velika zadovoljstva na majhni kvadraturi
- raj na manjših parcelah
- oblika hiše prilagojena vsakemu okolju

- MODERNO OBLIKOVANJE -
- SODOBNO NAČRTOVANJE IN ZASNOVA -
- OKOLJU PRIJAZNI MATERIALI -

HIŠE JELOVICA '92

Lesna industrija, 64220 ŠKOFJA LOKA
tel.: 064/631-241, 632-209, fax: 064/632-261, 631-835

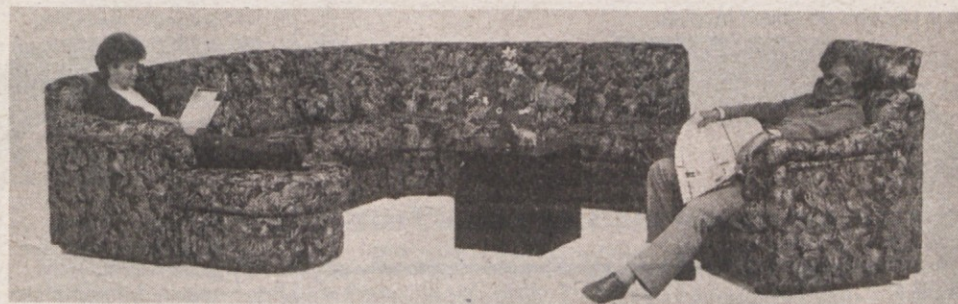
JELOVICA

NOVA OPREMA

v NOVEM MESTU s

svojo NOVO

INDUSTRIJSKO PRODAJALNO

V mesecu februarju vam nudimo:

— **25% popusta pri nakupu z gotovino** (sedežne garniture ANA, KOPA, LARA, NINA, PARTNER, LUCIJA, ANDREJA, MIRJANA, vzmetnice)

— **20% popusta pri nakupu z gotovino** (ležišča, sedežne garniture IRIS, SATURN in garnitur v usnju)

— Obročno odplačilo (3 obroki) brez popusta

INFORMACIJE IN PRODAJA NA SEDEŽU:

OZ HRAST, Adamičeva 2, NOVO MESTO, tel.: 068/22-802 in 28-135

Delovni čas: vsak delovni dan od 10. — 18. ure,
ob sobotah od 8. do 12. ure.

KZ. "KRKA" BRAZDA

AGROSERVIS

POT NA GORJANCE 8 NOVO MESTO

V okviru našega sejma, ki poteka vsako zadnjo nedeljo v tekočem mesecu, spoštovane bralce obveščamo, da poleg sejemske in komisijske prodaje razpisujemo tudi **licitacijo** naslednjih poškodovanih vozil:

	izključna cena
LADA 1500 CARAVAN I. 1991	130.000,00 SLT
R5 C/3v — metalik I. 1991	200.000,00 SLT

Sejem se prične ob 7. uri, licitacija pa ob 8. uri, v nedeljo 23. 2. 92.

KRAJEVNA SKUPNOST KRŠKO
SKUPŠČINA »KABELSKO DISTRIBUCIJSKEGA SISTEMA«
KRŠKO
UPRAVNI ODBOR

RAZPISUJE
JAVNI NATEČAJ ZA UVEDBO IN IZVAJANJE
INTERNEGA PROGRAMA KRŠKO

PREKO KABELSKO DISTRIBUCIJSKEGA SISTEMA (KDS)
KRŠKO

RAZPISNI POGOJI:

- Ponudba naj vsebuje:
  - Način predvajanja 24-urnih tekstnih obvestil, reklam in oglasov
  - Način in trajanje predvajanja tedenskega lokalnega programa z navedbo vsebine programa
- Ponudniki naj navedejo pogoje in možnosti uporabe lastne opreme
- Kraj in organizacija predvajanja programa mora biti izven glavne sprejemne postaje
- Podati je potrebno finančne pogoje in ponudnikove ugodnosti pri uvedbi in izvajanju programa
- Opredelejen mora biti rok za začetek obratovanja

Vse dodatne informacije so na voljo na tel. št. (0608) 31-029. Ponudbe v zapečateni kuverti z oznako »INTERNI KANAL« pošljite v roku 15 dni po objavi na naslov:

KS KRŠKO
SKUPŠČINA KDS KRŠKO
UPRAVNI ODBOR
C.K.Ž. 30
68270 KRŠKO

O izbiri bodo ponudniki obveščeni v roku 8 dni po odločitvi.

Na osnovi 16. in 19. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja in 92. člena Statuta Srednje šole Krško

RAZPISUJE
svet Srednje šole Krško prosto delovno mesto

RAVNATELJA ŠOLE

- Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:
- imeti mora ustrezno visoko izobrazbo, pedagoško-andrsko izobrazbo in opravljen strokovni izpit,
  - imeti mora najmanj pet let delovnih izkušenj v vzgojno-izobraževalnem delu,
  - imeti mora organizacijske in delovne sposobnosti za vodenje šole.

Mandat traja štiri leta.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev s kratkim življenjepisom in z opisom dosedanjega dela na naslov:

Srednja šola Krško, razpisna komisija,
68270 KRŠKO, Hočevarjev trg 1,

in to v 10 dneh po objavi razpisa.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po poteku razpisnega roka.

OPEKARNA - RUDNIK BREŽICE

Sentlertov 71, 68250 BREŽICE tel.: (0608) 61221, 61799, 61801, trgovina: 61241, fax: (0608) 61801

CENE S POPUSTOM PO CENIKU IZ NOVEMBRA 1991 ZNAŠAJO:

SILIKATNI FASADNI ZIDAK	10,30 SLT
SILIKATNI FASADNI BLOK	33,80 SLT
CEPLJENI ZIDAK (250x65x20)	4,10 SLT
CEPLJENI ZIDAK (250x65x60)	7,80 SLT

AKCIJSKA PRODAJA PROIZVODOV OD 10. DO 29. 2. 1992 ZA
GOTOVINSKA PLAČILA IN PLAČILA PO PREDRAČUNU.
CENE SO BREZ PROMETNEGA DAVKA.

Komisija za prodajo
osnovnih sredstev
SOP STORITVE KRŠKO

razpisuje na podlagi sklepa delavskega sveta javno dražbo za prodajo naslednjih vozil:

- osebni avto R-4 T4, letnik 1988, po izključni ceni 180.000,00 SLT,
- osebni avto LADA RIVA 1300, letnik 1989, po izključni ceni 150.000,00 SLT,
- tovorni avto ZASTAVA 35-8, letnik 1985, po izključni ceni 300.000,00 SLT.

Ogled vozil je možen 24. 2. 1992 ob 9. uri. Interesenti plačajo pred začetkom javne dražbe varščino v višini 10% od izključne cene na blagajni podjetja. Prometni davek plača kupec. Javna dražba bo 24. 2. 1992 v prostorih podjetja. Celotno kupnino v enkratnem znesku plača kupec v treh dneh po končani licitaciji in tudi prevzame vozilo.

Delavci, upokojeanci, kmetje, zasebniki, brezposelni in ostali ste na podlagi zakona o dohodnini postali davčni zavezanci, zato ste dolžni do 30. marca izdelati

NAPOVED ZA ODMERO DOHODNINE
ZA LETO 1991

Svetovanje in pomoč

pri izpolnitvi obrazca bo organizirana v kraju
Mirna Peč, v prostorih trgovine KLAS d.o.o., Biška vas 1, **vsak petek od 16. do 19. ure**
Šentjernej, v prostorih podjetja PETEL d.o.o., Šentjernej, Trg gorjanskega bataljona 2 (nad banko), **vsako soboto od 9. do 12. ure**

s seboj prinesite dokumentacijo o višini letnih dohodkov, dokumentacijo za uveljavitev davčnih olajšav in osebne dokumente

Na podlagi 5. člena Pravilnika o kriterijih za dodeljevanje sredstev občinskega proračuna za pospeševanje gospodarskega razvoja v občini Brežice (Uradni list RS, št. 3-I/91) je izvršni svet Skupščine občine Brežice na svoji 15. seji dne 11. 2. 1992 sprejel

SKLEP
O RAZPISU ZA DODELITEV SREDSTEV ZA POSPEŠEVANJE GOSPODARŠKEGA RAZVOJA V OBČINI BREŽICE

1. člen

Za pospeševanje gospodarskega razvoja je v proračunu občine Brežice zagotovljeno 5.178.546,00 SLT.

2. člen

Zbrana sredstva se bodo dodeljevala v obliki posojil za sofinanciranje naložb, ki bodo zagotavljale:

- razširitev obstoječe proizvodnje, uvajanje nove proizvodnje ali storitvene dejavnosti,
- v čim krajšem času ustrezne ekonomske učinke (donosnost),
- realizacijo inovacij in inovacijskih dosežkov ter njihovega prenosa v proizvodnjo,
- odpiranje novih delovnih mest (zagotoviti najmanj 2 novi delovni mesti),
- izvozno usmerjenost in/ali nadomeščanje uvoza,
- programe racionalne rabe energije in surovin,
- ekološko čiste programe.

3. člen

Na natečaj se lahko prijavijo podjetja in obrtniki, ki imajo sedež na območju občine Brežice.

4. člen

Pogoji posojila so:

- doba vračanja: do 2 leti,
- 1-letni moratorij,
- obrestna mera 2%,
- vrednost glavnice se veže na vsakokratni tečaj SLT v razmerju do DEM.

5. člen

Podjetja in obrtniki, ki želijo pridobiti sredstva iz tega naslova, morajo predložiti investicijski program, ki mora obsegati:

- predstavitev investitorja: ime, priimek oziroma oznako imena — firme in naslov obratovalnice oz. podjetja, sklep o vpisu podjetja v register oz. potrdilo o vpisu obratovalnice v register obratovalnic, predmet poslovanja, organiziranost, opis in predračunsko vrednost investicije ter višino zaprosenega posojila;
- analizo poslovanja in premoženja podjetja, iz česar bo razvidna finančna sposobnost podjetja (če podjetje že posluje);
- analizo prodajnega trga;
- opis investicije s predračunsko vrednostjo (predračunska vrednost investicije mora biti dokumentirana — npr. predračuni, pogodbe, računi...);
- finančno konstrukcijo z navedenimi viri financiranja in s časovno dinamiko, donosnost oz. profitno stopnjo 12% (ostanek dohodka, interna donosnost, nove zaposlitve),
- pričakovani rezultati;
- zaključne ugotovitve s kratkim povzetkom analize upravičenosti nameravane investicije.

6. člen

Prijave naj se naslovijo na Sekretariat za gospodarski razvoj občine Brežice, Cesta prvih borcev 18, najkasneje v 30 dneh po objavi sklepa na Radiu Posavje oz. v Dolenjskem listu.

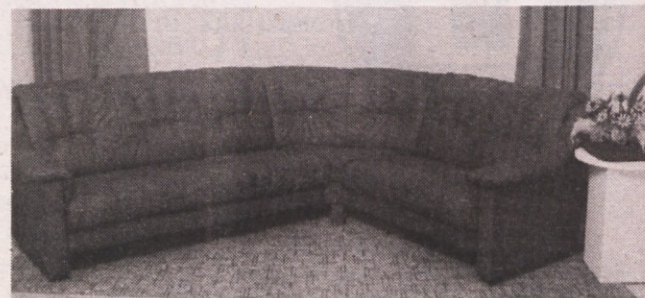
Številka: 403-25/92-7
Datum: 11. 2. 1992

Predsednik
Izvršnega sveta
CIRIL KOLEŠNIK, l.r.

Sedežna
garnitura

ROK

je prostor
za razgovor

Cena: 46.000 SLT

Sedežna garnitura ROK je prevlečena s kakovostnim umetnim usnjem naravnega videza, oblikovana pa je tradicionalno, s pridihom prestiža in sodobnosti.

Trpežna je in enostavna za čiščenje.
Je razstavljiva, enostavno in hitro jo montirate ali demontirate.
Ker je obložena in tapetirana tudi na hrbtini strani, vam daje prilagodljivo neobičajno, a učinkovito postavitev od stene v notranjosti prostora.

SUHA KRAJINA
COMMERCE
DVOR d.o.o., Dvor 53A, Tel., Fax 068/87-470

AKCIJSKA

PRODAJA

DO 50% POPUST

Salonit Anhovo organizira
akcijsko prodajo ravne strešne
kritine iz izvoznega programa
s tudi do 50-odstotnim popustom
na maloprodajne cene.

Poleg tega vam v Salonitu
Anhovo nudijo 15-odstotni popust
pri gotovinskem
plačilu ali predplačilu
ob nakupu vsega ostalega
materiala iz rednega
proizvodnega programa.

Oglasite se v trgovini
na drobno v Anhovem!

Telefon: 065/51-030.

SALONIT
ANHOVO

Elektronabava

Elektronabava, specializirano trgovsko izvozno-uvozno
podjetje z elektrotehničnim materialom, p.o., Titova 40,
Ljubljana

objavlja

JAVNO LICITACIJO

za prodajo prostorov svojega predstavništva v Novem mestu, Cesta herojev 10. Prostor predstavništva so v pritličju stanovanjskega objekta na Cesti herojev 10 v Novem mestu in obsegajo 139 m² površine in pripadajoče funkcionalno zemljišče. Prostor so primerni za stanovanje ali poslovno dejavnost, komunalno urejeni, z lastnim sistemom ogrevanja in telefonom. Izključna cena je 4.500.000 SLT.

Pravne in fizične osebe, ki bodo sodelovale na licitaciji, morajo do začetka licitacije vplačati varščino v višini 10% izključne cene na žiro račun Elektronabava Ljubljana, št. 50101-601-15094 pri SDK Ljubljana, s pripisom: »za licitacijo Novo mesto«. Ponudniku, ki bo na licitaciji ponudil najvišjo ceno in najugodnejši rok plačila, bomo varščino vračunali v kupnino, drugim udeležencem pa vrnili najkasneje v 3 dneh po končani licitaciji. Za licitacijo velja načelo »videno — kupljeno«. Ogled prostorov je mogoč vsak dan od 7. do 15. ure po predhodnem dogovoru po telefonu (068) 24-400. Javna licitacija bo v torek, 10. 3. 1992, ob 12. uri na sedežu podjetja v Ljubljani, Titova 40, IV. nadstropje.

C. K. Staneta 5 N. mesto
tel./fax 068 26 130

VOZNIKI!
profesionalni
in manj profesionalni

Seznajte se s prodajnim programom firme **JURID — INTER-fa**

Zavorne DISK ploščice za osebna vozila
(BMW, MERCEDES, AUDI, OPEL, VW) ter
obloge in ostali rezervni deli za gospodarska
vozila iz programa MAN — MERCEDES

Cesta komandanta Staneta Novo mesto tel./fax. (068) 26-130

ŠTAJERSKA BANKA

OBRTI IN PODJETNIŠTVA d.d., CELJE

Šele mesec dni posluje v Črnomlju, zato je potrebno, da nas bolje
spoznate.

Smo ŠTAJERSKA BANKA OBRTI IN PODJETNIŠTVA, d.d., Celje z novo ek-
spozituro na Kolodvorski 34. Črnomaljšani poznate poslopje pod imenom
»Bela hiša«.

Kaj nudimo? Kako obrestujemo v februarju 1992?

1. hranilne vloge občanov
2. tekoči in žiro računi občanov

7,18x mesečno, 140% letno
6,05x mesečno, 110% letno

Če je povprečno mesečno stanje računa več kot 30.000 SLT, se osnovna obrestna mera poveča za 12,5%.

Depoziti občanov		mesečna obr. m.	letna obr. m.
1. nad 15 dni do 1 meseca	R+2%	10,37	247,50
2. Najmanjša vezava 30.000 SLT			
1 mesec + 1 dan			
do 10.000 SLT	R+3,5%	10,50%	252,61%
od 10.001 do 50.000 SLT	R+4,5%	10,59%	256,02%
preko 50.000 SLT	R+5,5%	10,67%	259,43%
3. 2 meseca + 1 dan			
do 10.000 SLT	R+4,5%	10,59%	256,02%
od 10.001 do 50.000 SLT	R+5,5%	10,67%	259,43%
preko 50.000 SLT	R+6,5%	10,75%	262,83%
4. 3 meseci + 1 dan			
do 10.000 SLT	R+6%	10,71%	261,13%
od 10.001 do 50.000 SLT	ali DEM klavzula + 9%		
	R+7%	10,79%	264,54%
preko 50.000 SLT	ali DEM klavzula + 10%		
	R+8%	10,87%	267,95%
5. 6 mesecev + 1 dan			
do 10.000 SLT	ali DEM klavzula + 11%		
	R+9%	10,95%	271,35%
od 10.001 do 50.000 SLT	ali DEM klavzula + 11%		
	R+9,5%	11,00%	273,06%
preko 50.000 SLT	ali DEM klavzula + 12%		
	R+10%	11,04%	274,76%
	ali DEM klavzula + 13%		

Če vsaj malo cenite svoj denar, potem bo nekaj iz široke ponudbe ŠTAJERSKE BANKE nedvomno
zadovoljilo tudi Vas.

Obiščete nas lahko vsak dan, razen sobote, od 7.30 do 11.30 in od 13.30 do 14.30 ali pokličete po
telefonu (068) 53-230 za dodatne informacije.

Naj ŠTAJERSKA BANKA postane Vaša banka!

ŠTAJERSKA BANKA

OBRTI IN PODJETNIŠTVA d.d., CELJE

OSVEŽITE STANOVANJE IN MU DAJTE SPOMEN

Adaptirate stanovanje, hišo, delate fasado?
Boste preuredili kopalnico?

Oglasite se v novoodprti trgovini

»KREMEN«

na Partizanski 16 — nasproti
avtobusne postaje oz. poleg
stadiona in
POMAGALI VAM BOMO!

Na zalogi imamo:

- celoten program barv — JUB-a
- program zaščitnih sredstev BELINKE, HELIOSA
- program sanitarne opreme INKER
- proizvodni program KREMEN — MIVKA
- pripomočke za beljenje iz programa ŽIMA
- zaščitna sredstva

Za čiščenje pa vam bomo zagotovili ustrezno čistilno sredstvo.

Z veseljem vas pričakujemo, s ponudbo in nasveti pa vam bomo pomagali, da uresničite
svoje želje o prenovi stanovanja, hiše, poslovnega prostora.

Obiščite nas!

VI NAM — MI VAM

S posebno rubriko VI NAM — MI VAM vam
prihajamo naproti z oglasnim prostorom, ki
bo ustrezal tako vaši dejavnosti in finančnim
sredstvom kot potrošnikom, katerim so na-
menjene vaše ponudbe in storitve.

V oglasnem prostoru v tej rubriki lahko po-
nudite svoje storitve številnim Dolenjcem in
tudi drugim, ki morda čakajo prav na vas.
Cena objave je 3.000 SLT, če bi želeli več
prostora, bi za vsak nadaljnji trikolonski cm
odšteli še 1.000 SLT.

Objavo oglasov v rubriki VI NAM — MI VAM lahko naročite po
tel. (068) 23-610 ali po telefaxu: (068) 24-898

PRODAJALNA ZLATARNE CELJE, PREŠERNOV TRG 14, NOVO MESTO

Zlatarna Celje

odprto: od 8.30 — 12.30 in od 16. — 19. ure
sobota: od 8. — 12. ure
tel. (068) 22-949

vam nudi: zlati, srebrni nakit in ročne ure • zlatnike • stenske ure • baro-
metre • menjavo lomljenega zlata za nov izdelek • odkup zlata

Za vsak kupljeni izdelek garancija 6 mesecev! Cene nakitu smo znižali za 20%!

Možnost plačila na obroke

SROBOTNIK

d.o.o.

**AVTO
ŠOLA**

Tečaj za šoferje v STRAŽI

Avtošola SROBOTNIK organizira brezplačno predavanje iz cestnoprometnih
predpisov za A in B kategorijo v STRAŽI s pričetkom 25. 2. 92 ob 16. uri. Če bo
dovolj prijav, bomo organizirali tudi tečaj za traktoriste. Vse informacije dobite na
dan začetka tečaja ali po tel. 84-683.

Boutique

Lili

Cesta Gubčeve brigade 9
68210 Trebnje
(pri novem sodišču)

vam ponuja bogato izbiro
maturantskih oblek in puloverjev — tunik
Se priporočamo!
Delovni čas: od 14.30 — 18. ure
sobota: od 10. — 12. ure

Tel.: (068) 44-604

PRIDITE, NE BO VAM ŽAL

**FRIZERSTVO
BRUNSKOLE TATJANA
ČRMOŠNJICE 58
STOPIČE**

obveščam cenjene stranke, da sem odprla nov
frizerski salon v Črmošnjicah.

Delovni čas: pon. od 14.—19. ure
tor., sre., čet., pet. od 8.30—12. in od 15.—19. ure
v soboto pa od 8.30—13. ure

Vljudno vabljeni!

**Pogrebne storitve
Franc Hiti
Sela pri Otovcu 20
Črnomelj
tel. (068) 52-837**

Obveščam cenjene stranke, da nudim vse pogrebne
storitve (krsto in vso ostalo opremo). Če kupite vso
opremo pri meni, vam nudim brezplačen prevoz do 30
km.

Kličete lahko ob vsakem času in ob vsaki uri!

Cenjene stranke vabimo v novo
odprti frizerski salon

DAYMONT LOOK

na Cesti brigad 14 (v Brezovem logu)

Delovni čas: vsak dan od 8. do 12. in od 14. do
19. ure
sobota: od 7. do 12. ure

Naročila sprejemamo tudi po tel. 25-016

Se priporočamo!

BIRING

servis — trgovina

Jedinščica 27, NOVO MESTO, tel. fax: 068/26-004

SERVIS fotokopirnih strojev **Canon, RICOH, Nashua**
PRODAJA najodobnejših fotokopirnih strojev CANON, potrošnega mate-
riala, telefaxov in ostale biro opreme. Nudimo vam tudi kvaliteten papir za
fotokopiranje.

Pokličite nas in se prepričajte v kvaliteto naših storitev in konkurenčnih
cen.

BIRING

Iz KS Struge

BOG IN STRUŽANCI — Tradicija
je že, da je ob kakšni večji prireditvi v
Strugah slabo vreme, običajno sneg.
Tako je bilo tudi ob nedavnem ustanav-
ljanju stranke SKD. Nekdo je pripo-
mnil, da Bog očitno nima rad Stružan-
cev, pa je to slišal Bogomir Štefanič iz
občinskega vodstva SKD in pojasnil:
»Nasprotno, Bog ima Stružance rad,

sneg je poslal zato, da je prekril vse sme-
ti in je vse lepo belo...«

»JAKU HUDA REJČ je onesnaže-
vanje okolja,« pravijo Stružanci in opo-
zarjajo na neurejeno kanalizacijo za vas
Potiskavec. Dodajajo. »Ta grda nesna-
ga se izliva v Krko.«

DVA STARA VEZANA letnika
Slovenca so pred kratkim podarili v
Strugah v.d. direktorju družbe Slove-
nec, Ravlu Bratini. Darovala ju je Mari-
ja Beljan iz Kočevja.

SLAB TV SPREJEM imajo v Stru-
gah. Dobijo le prvi program TV Slove-
nije, včasih pa tudi drugega in še prvi
program TV Hrvaške.

PREVOZ OTROK V ŠOLO naj bi
uredili pametno in poceni. Vozili naj bi
jih z osebnim avtom, kar bo ceneje, pa
še kakšen brezposeln domačin bo tako
dobil priložnostno zaposlitev. Tak na-
svet je dal Stružancem sam predsednik
slovenske vlade Lojze Peterle.

tedenski koledar

Četrtek, 20. februarja — Leon Petek, 21. februarja — Irena Sobota, 22. februarja — Marjeta Nedelja, 23. februarja — Dejan Ponedeljek, 24. februarja — Matija Torek, 25. februarja — Matevž Sreda, 26. februarja — Matilda

LUNINE MENE

25. februarja ob 8.56 — zadnji krajec

kino

BREŽICE: 21. in 22. 2. (ob 20. uri) ameriška vojna drama Pridi, da vidiš raj! 23. 2. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Kaj bomo z Bobom.

kmetijski stroji

TRAKTOR SAME DELFINO 35, prednji pogon, 85 ur, star 9 mesecev, ugodno, nujno prodam. (0608)77-563. 709
TRAKTOR IMT 533 prodam. (068)50-047. 746
TRAKTOR ZETOR 47—18, koso Mertel in konjsko priklopo Bauman prodam. Martin Kocjan, Mihovica 16, Sentjernej. (068)41-188. 749
PRODAM dobro ohranjen traktor IMT 539, 850 delovnih ur. 57-247. 753

zavarovalnica triglav d.d. poslovna enota Novo mesto

NOVOSTI IN UGODNOSTI pri plačevanju zavarovalne premije za fizične osebe

- možnosti plačila zavarovalne premije pri obveznem zavarovanju avtomobilske odgovornosti v 4 (1+3) zaporednih mesečnih obrokih prek trajnika na TR;
- 20% popust pri plačilu zavarovalne premije v celoti pri vseh zavarovalnih vrstah, razen pri obveznem zavarovanju avtomobilske odgovornosti, kjer je to 15%;
- brezobrestno obročno plačilo zavarovalne premije v primeru največ 4 (1+3) zaporednih mesečnih obrokih pri vseh zavarovanjih.

Za ostale informacije prosimo, da nas obiščete ali pokličete na Poslovno enoto Novo mesto ali predstavništva v Kočevju, Črnomlju, Metliki in Trebnjem.

Dolenjska banka d.d. Novo mesto

obvešča svoje varčevalce, da je popestrila svojo kreditno ponudbo z uvedbo lombardnih kreditov. Bistvene značilnosti nove oblike kreditiranja so naslednje:

- lombardne kredite odobrava banka občanom, ki poslovno sodelujejo z banko,
- so kratkoročni in gotovinski,
- pridobijo se na podlagi zastave predmetov iz zlata, drugih plemenitih kovin ali dragega kamena, vrednostnih papirjev na prinosnika ali drugih predmetov večje vrednosti,
- višina kredita je odvisna od tržne vrednosti zastavljenega predmeta in jo na podlagi ocenitve določi banka,
- način odplačila kredita je odvisen od značaja zastavljenega predmeta,
- banka hrani zastavljene predmete kot dober gospodar in jih vrne občanu po odplačilu kredita.

Vse podrobnejše informacije lahko občani dobijo v oddelkih kreditiranja občanov v enotah banke:
v Novem mestu, Trdinova 2, tel. 25-210
v Črnomlju, Trg svobode 2, tel. 51-113
v Metliki, Trg svobode 7, tel. 58-296
v Trebnjem, Ul. Gubčeve brigade 4.a, tel. 44-279.

ljubljska banka

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Zdenka Lindič-Dragas, Martin Luzar, Miljan Markelj (urednik Priloge), Pavel Perc in Ivan Zoran.

IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 40 SLT, naročnina za 1. trimesečje 490 SLT; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 980 SLT; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga tuja valuta v tej vrednosti) na leto.

OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 650 SLT, na prvi ali zadnji strani 1.300 SLT; za razpise, licitacije ipd. 700 SLT. Mali oglasi do deset besed 500 SLT, vsaka nadaljnja beseda 50 SLT.

ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefon: uredništvo (068) 23-606, 24-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 23-610; mali oglasi in zahvale 24-006; računovodstvo 23-611; telefax: 24-898. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst. Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ČRNOMELJ: 20. 2. (ob 19. uri) ameriški pustolovski film Vrnitev v plavo laguno. 21. 2. (ob 19. uri) ameriški kriminalni film Miami Blues. 23. 2. (ob 20. uri) ameriški film Barfly — barska mušica.

KRMELJ: 22. 2. ameriški avanturistični film Rocketeer.

METLIKA: 21. (ob 19. uri) in 23. 2. (ob 18. uri) ameriški pustolovski film Vrnitev v plavo laguno. 23. 2. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Miami Blues.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: Od 20. do 23. 2. (ob 18. in 20. uri) premiera — mladinski film Fantje iz sosesčine. 22. in 23. 2. (ob 16. uri) risanka Račje zgodbe. 24. 2. (ob 18. in 20. uri) ameriški film Zelena karta.

SEVNICA: 21. in 23. 2. ameriški avanturistični film Rocketeer.

TRAKTOR URSUS 335 prodam. Martin Blažič, Židinja vas 9 b (nad gostilno Pugelj), Otočec. 757
ENOBRAZDNI PLUG za traktor Tomo Vinkovič prodam. Informacije na (0608)33-500. 781
DVOBRAZDNI PLUG IMT 610 04 in sušilno napravo za seno, visečo, prodam. Janez Tori, Mali Cirknik 1, Sentjernej. 49-428. 801
IMT 539, star dve leti, prodam. Groblje 15, Sentjernej. 809
TRAKTOR TV 420 prodam. (068)85-734. 810
TROSILEC hlevskega gnoja TG 35 in grablje favorit 220 prodam. Brane Jordan, Malence 12, Kostanjevica. 817

TRAKTOR URSUS 335, letnik 1986, prodam. Stanko Andrejčič, Zbure 24, Šmarješke Toplice. 840

čestitke

Ljubljeni mami FRANCKI BRUDARJEVI iz Novega mesta čestitajo za visok jubilej — 89. let. Da bi bila zdrava, vedno dobre volje, zadovoljna in vesela, kar ji veliko pomeni, to ji iz srca želijo otroci z družinami, sosedje in vnučki ter pravnuki, ki ji pošiljajo koš poljubčkov.

kupim

KUPIM suhe jelševke plohe, približno 5 do 8 m³. (064)801-154. 789

R 4, letnik konec 1989, zelo dobro ohranjen, kupim. 25-986. 830

motorna vozila

LADO NIVO, letnik 1988, prodam ali menjam za lažje vozilo. Vinko Rudman, Gabrje 142, 68321 Brusnice. 713

KOMBI IMV 1600, bencin, letnik 1981, registriran do aprila 1992, prodam. (068)23-197. 724

LADO NIVO, 1986, registrirano do 31.10. 1992, prodam za 3800 DEM. (064)79-460. 730

JUGO GVX, črne barve, letnik 1989, dodatno opremljen, prodam. 24-173. 731

R 4 GTL, letnik 1988, prodam. 24-782. 732

R 4 GTL, letnik 1987, prevoženih 23000 km, novo živinsko priklopo in 2000 kg sena prodam. Pavla Dim, Brezovica 33, Mirna, 47-603. 734

HROŠČA 1200, letnik 1971, lepo ohranjen, prodam ali menjam za manjši avto. Grič 6, Kostanjevica. 737

MOSKVIČ, letnik 1977, vozen, potreben manjšega popravila, neregistriran, ugodno prodam za 600 DEM. Stane Jaklič, Ul. 1. maja 4, Metlika. 747

KADETT DIESEL, letnik 1983, prodam ali menjam. 78-405. 750

Z 101 GTL 55, letnik 1985, prodam. 76-379. 756

Z 101 COMFORT, letnik 1981, in BMW, letnik 1973, prodam ali menjam. (0608)62-628. 758

JUGO 45, star sedem mesecev, prodam. 24-776. 759

ZASTAVO 850, letnik 1985, prodam. 65-169. 760

126 P, letnik 1987, prodam. 46-462, po 16. uri. 762

Z 750, letnik 1982, registrirano do 2/93, in nekaj rezervnih delov prodam. 21-568. 765

JUGO 45, letnik 1989, in Z 101, letnik 1988, ugodno prodam. 42-158 ali 27-445. 766

Z 101 GTL 55, letnik 1983, prodam. 47-658. 767

MINI MORISA, letnik 1977, prodam. (0608)75-829. 769

R 4, letnik 1987, ugodno prodam. 25-259. 772

DVA JUGA 45, letnik 1988 in 1991, prodam. 78-258. 774

Z 101 GTL 55, letnik 1985, zelo dobro ohranjeno, prodam. (0608)32-689. 777

UNO 55 S, letnik 1985, prodam. V račun vzamem Z 750. 50-010 ali popoldne 52-664. 779

Z 750, registrirano, prodam. Oglede možen vsak dan popoldne: V Brezov log 29, Novo mesto, popoldne na naslov: Srednje Grčevje 19, Otočec. 785

JUGO 55 A, letnik 1987, karamboliran, prodam. 76-201, po 15. uri. 791

UNO JUGO, letnik 1990, prodam ali menjam. 26-211. 793

GOLF JGLD, letnik 1985, prodam ali menjam za cenejši avto. Jerneja Trlep, Dol 14, Trebnje. 797

ZASTAVO 128, letnik 1981, prodam. Rozman, Partizanska 23, Novo mesto. 800

R 4 GTL, rdeč, in jugo 45, letnik 1991, prodam. 73-151. 804

R 4 GTL, letnik 1987/12, prodam. Marjeta Rožič, K Roku 54, Novo mesto. 805

FREZO MIO 300, motor APN 6 in vartburg, starejši letnik, lahko tudi po delih prodam. Franc Kerin, Vel. Brusnice 20/a, Brusnice. 808

LADO 1300 S, letnik 1986/4, ugodno prodam. (068)47-536. 813

VW HROŠČ, prva registracija 1976, registriran do avgusta, prodam. (0608) 31-956. 814

R 4, letnik 1986, prodam. (068)73-609. 818

126 P, letnik 1986, dobro ohranjen, prodam. 23-343, po 20. uri. 819

GOLF JXB, letnik 1988, prevoženih 48000 km, prodam. 21-549. 822

SAMARO 1300, 1989/10, 14000 km, prodam. 43-760. 823

BMW 318, letnik 1985, prodam. 60-357. 825

R 5 CAMPUS, nov, in golf D, letnik 12/86, ugodno prodam. (068)23-107. 834

JUGO 45, starejši letnik, vozen, zelo ugodno prodam. 21-789. 836

GOLF DIESEL, letnik 1984, in golf bencinar, letnik 1977, ugodno prodam. Franc Pavlin, Gor. Brezovica 33, Sentjernej. 837

Z 101, letnik 1989, in Z 750 L, letnik 1981, prodam. 42-487. 838

KOMBI VW TRANSPORTER 2,4 D, bel, s sedeži, letnik 1990/12, registriran do 1992/12, prodam. (061)728-002 ali 727-826. 842

GOLF 1.80 reg. 6/92 (2600 DM), R18 TLJ 1.84 reg. 2/93 (4500 DM), TAM 75T3 1.81 dvojna kabina in kason (5900 DM), IMV — kombi 1900 BR 1.84 s po- višano streho neregistriran (2500 DM). (068)25-113 od 7. do 14. ure.

GOLF letnik 1981 in SUZUKI katana 1.84. (068)28-915.

obvestila

NESNICE, mlade jarkice, pasme hi- sex, rjave, stare 3 mesece, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse infor- macije, kličite od 17. do 22. ure vsak dan: Jože Zupančič, Otovec 12, Črnomelj. (068)52-806, gostilna Jože Cetin, Mostec 46, Dobova. (0608)67-578, trgovina Agrosloga Roman Radanovič, Slogonsko 25, Kapele. (0608)68-309. 487

MAŠKARADNE KOSTIME za otroke od enega do 14 let in dodatke prodam, pošljem. (061)266-940, od 10. ure dalje. 506

MAŠKARADNE OBLEKE za otro- ke prodam. Pošljem po povzetju. (061)448-475. 590

ROLETE — ŽALUZIJE izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. (068)44-662. 717

Z IGRO EUROGAME do lepega te- denskega zaslužka. (062)301-902. 794

IZDELUEJEM najrazličnejše vrste oken in vrat, stopnice, notranje in zunanje ograje, predelne stene, izločena okna ter masivno pohištvo. (068)24-457, 28-287. 796

6—TEDENSKO RJAVE in grahaste jarkice ter bele piščance bomo prodajali od 7. marca 1992 dalje. Prevošek, Čatež. 48-366. 798

ŽAGAM DRVA in razžagujem kolje za vinograde. 20-342. 803

VALILNICA HUMEK. Spreje- mamo naročila za enodnevnne piščan- ce, bele težke, rjave nesnice in grah- ste. Inf. po telefonu (068) 24-496 ali na naslov: Valilnica HUMEK, Irča vas 18, Novo mesto. (P3-81MO)

Izdelujemo opremo za trgovine in poslovne prostore kvalitetno in po konkurenčnih cenah.

Prepričajte se in nas pokličite po tel. (068) 65-278

NE IZZIVAJTE NESREČE s slabimi zavorami! Te skrbi vas reši ZAVORNI SERVIS, saj z mini- malnimi stroški popravimo zavore osebnih vozil, kombijev in traktor- jev. Rajnoviče 6, Novo mesto, tel. 43-633.

REJA, Otočec, Šolska 6 sprejema naročila za 6—8 tedenske piščance. Beli za zakol ali rejo in rjave nesnice (ISSA). Dobava od 1. marca. Tel.: (061) 454-330.

KAMNOSEŠTVO Radovan Peter Cenjene stranke obveščam, da si do 31. 3. ob naročilu no- vega nagrobnega spomenika zagotovijo 10% popust. Tel. dop. 44-179 pop. 44-934

Staro kmetijo v okolici Brežic, v izmeri 1 ha, z vinogradom in sadovnja- kom, ugodno prodam. (0608)61-556 617

VINOGRAD z brunarico na Makutah prodam. 27-129. 705

NA DOLENJSKEM, blizina Pleterja, prodam vikend hišo, z vinogradom, zele- njavim in sadnim vrtom. (061)574-343. 710

VINOGRAD z zidanico, sončna lega, lep razgled (cca 10 arov), na Ponikvah (grad Mokrice), ugodno prodam. (063)714-714. 719

PRODAM vseljivo starejšo hišo. (063)73-663. 720

Staro kmetijo v okolici Brežic, v izmeri 1 ha, z vinogradom in sadovnja- kom, ugodno prodam. (0608)61-556 617

VINOGRAD z brunarico na Makutah prodam. 27-129. 705

NA DOLENJSKEM, blizina Pleterja, prodam vikend hišo, z vinogradom, zele- njavim in sadnim vrtom. (061)574-343. 710

VINOGRAD z zidanico, sončna lega, lep razgled (cca 10 arov), na Ponikvah (grad Mokrice), ugodno prodam. (063)714-714. 719

PRODAM vseljivo starejšo hišo. (063)73-663. 720

Staro kmetijo v okolici Brežic, v izmeri 1 ha, z vinogradom in sadovnja- kom, ugodno prodam. (0608)61-556 617

VINOGRAD z brunarico na Makutah prodam. 27-129. 705

NA DOLENJSKEM, blizina Pleterja, prodam vikend hišo, z vinogradom, zele- njavim in sadnim vrtom. (061)574-343. 710

VINOGRAD z zidanico, sončna lega, lep razgled (cca 10 arov), na Ponikvah (grad Mokrice), ugodno prodam. (063)714-714. 719

PRODAM vseljivo starejšo hišo. (063)73-663. 720

Staro kmetijo v okolici Brežic, v izmeri 1 ha, z vinogradom in sadovnja- kom, ugodno prodam. (0608)61-556 617

VINOGRAD z brunarico na Makutah prodam. 27-129. 705

NA DOLENJSKEM, blizina Pleterja, prodam vikend hišo, z vinogradom, zele- njavim in sadnim vrtom. (061)574-343. 710

VINOGRAD z zidanico, sončna lega, lep razgled (cca 10 arov), na Ponikvah (grad Mokrice), ugodno prodam. (063)714-714. 719

PRODAM vseljivo starejšo hišo. (063)73-663. 720

Staro kmetijo v okolici Brežic, v izmeri 1 ha, z vinogradom in sadovnja- kom, ugodno prodam. (0608)61-556 617

VINOGRAD z brunarico na Makutah prodam. 27-129. 705

NA DOLENJSKEM, blizina Pleterja, prodam vikend hišo, z vinogradom, zele- njavim in sadnim vrtom. (061)574-343. 710

VINOGRAD z zidanico, sončna lega, lep razgled (cca 10 arov), na Ponikvah (grad Mokrice), ugodno prodam. (063)714-714. 719

PRODAM vseljivo starejšo hišo. (063)73-663. 720

Staro kmetijo v okolici Brežic, v izmeri 1 ha, z vinogradom in sadovnja- kom, ugodno prodam. (0608)61-556 617

VINOGRAD z brunarico na Makutah prodam. 27-129. 705

NA DOLENJSKEM, blizina Pleterja, prodam vikend hišo, z vinogradom, zele- njavim in sadnim vrtom. (061)574-343. 710

VINOGRAD z zidanico, sončna lega, lep razgled (cca 10 arov), na Ponikvah (grad Mokrice), ugodno prodam. (063)714-714. 719

PRODAM vseljivo starejšo hišo. (063)73-663. 720

Staro kmetijo v okolici Brežic, v izmeri 1 ha, z vinogradom in sadovnja- kom, ugodno prodam. (0608)61-556 617

VINOGRAD z brunarico na Makutah prodam. 27-129. 705

NA DOLENJSKEM, blizina Pleterja, prodam vikend hišo, z vinogradom, zele- njavim in sadnim vrtom. (061)574-343. 710

VINOGRAD z zidanico, sončna lega, lep razgled (cca 10 arov), na Ponikvah (grad Mokrice), ugodno prodam. (063)714-714. 719

PRODAM vseljivo starejšo hišo. (063)73-663. 720

Staro kmetijo v okolici Brežic, v izmeri 1 ha, z vinogradom in sadovnja- kom, ugodno prodam. (0608)61-556 617

VINOGRAD z brunarico na Makutah prodam. 27-129. 705

NA DOLENJSKEM, blizina Pleterja, prodam vikend hišo, z vinogradom, zele- njavim in sadnim vrtom. (061)574-343. 710

VINOGRAD z zidanico, sončna lega, lep razgled (cca 10 arov), na Ponikvah (grad Mokrice), ugodno prodam. (063)714-714. 719

PRODAM vseljivo starejšo hišo. (063)73-663. 720

Staro kmetijo v okolici Brežic, v izmeri 1 ha, z vinogradom in sadovnja- kom, ugodno prodam. (0608)61-556 617

VINOGRAD z brunarico na Makutah prodam. 27-129. 705

NA DOLENJSKEM, blizina Pleterja, prodam vikend hišo, z vinogradom, zele- njavim in sadnim vrtom. (061)574-343. 710

VINOGRAD z zidanico, sončna lega, lep razgled (cca 10 arov), na Ponikvah (grad Mokrice), ugodno prodam. (063)714-714. 719

PRODAM vseljivo starejšo hišo. (063)73-663. 720

DOLENJSKI LIST NAROČILNICA

Naročam tednik Dolenjski list. Pošiljajte mi ga na naslov

Priimek in ime: _____

Ulica in hišna št.: _____

Poštna številka in kraj: _____

Št. osebne izkaznice: _____

Rjave jarkice in bele piščance, težke 1 kilogram, dobite vsak dan vso pomlad. Zdravje, Zalog, tel.: (068) 24-594.

KROMPIR za seme in koruzo v strokih prodam. Kličite zvečer na ☎ (068)44-433. 722
GUMI VOZ za traktor, nov, in podvozja vozov in prikolic prodam. ☎ (068)44-051. 733
PRODAM hidravlične škarje za pločevino (2000 x 4 mm). ☎ (068)51-279. 824
VISOKOTLAČNO PRETOČNO črpalko, 71/sek., z 5,5 KW elektromotorjem, prodam. ☎ 25-670, zvečer. 739
OTROŠKO POSTELJICO, z vložkom, prodam. ☎ 24-435. 740
UGODNO PRODAM 40 m2 hrastovega lamelnega parketa, suhomontažna notranja vrata Jelovica (hrast 80 cm) ter enofazni cirkular. Zadnik, ☎ 85-883. 740

OVERLOG PFAFF prodam za 700 DEM. ☎ (0608)75-794. 742
KRAVO po izbiri, brejo, prodam. ☎ (068)76-528. 743
PRODAM večjo količino semenskega in jedilnega krompirja. Martin Kocjan, Mihovica 16, Šentjernej, ☎ (068)41-188. 743

POLOVICO KRAVE za meso prodam. ☎ 24-255. 763
DIATONIČNO HARMONIKO, barvni televizor, star eno leto, in Z 101, letnik 1976, nevozno, prodam. Dragan, Mirna Peč 33. 768

KUEPPERBUSCH štedilnik in 12 m2 hrastovega parketa prodam. ☎ 20-280. 770
PRODAM otroško posteljico in otroški voziček. Informacije vsak dan po 16. uri na ☎ 25-489. 782

DROBNI KROMPIR za krmo prodam. Drago Sila, Rimska 3, Trebnje. 782
CO2 in avtogeno varilni aparat in kompresor ter dele zanj prodam za 60 % novega. ☎ 25-894. 792

KRAVO, brejo, s tretjim teletom (6 mesecev), prodam. ☎ 73-297. 795
BUKOVA DRVA (metre), 10 m, pri Trebnjem ob asfaltni cesti, prodam. Cena po dogovoru. ☎ 28-706. 799

HLEVSKI GNOJ in kostanjevo kolje prodam. ☎ 85-656. 802
BELO VINO z geografskim poreklom in kravo prodam. ☎ 25-860. 807

KOSTANJEVO KOLJE, klano, prodam. ☎ 42-982. 815
OSTREŠJE (grušt) in mehke colarice prodam. Milan Muhar, Otavnik 4, Tržišče. 820

KOTEL za žganjekuho prodam. Cena 8000 SLT. ☎ 85-462. 826
INDUSTRIJSKI ŠIVALNI STROJ ugodno prodam. ☎ 59-711. 827

TRGOVINSKO OPREMO za živila prodam. ☎ (0608)31-430. 835
OMARO za dnevno sobo prodam za 200 DEM. ☎ 27-487. 839

Prodajni gorilec EMO CELJE (v garanciji). Plantan, Praproče 12, Straža pri Novem mestu. 839

razno

INŠTRUIRAM strojno pletilstvo in nudim prevode navodil. ☎ (068)85-374. 727
LOKAL na avtobusni postaji v Novem mestu oddam v najem. Ponudbe na ☎ (068)23-785. 727

POSLOVNI PROSTOR (20 m2), opremljen, oddam v najem. ☎ 25-259. 727
V CENTRU KRŠKEGA oddam v najem trgovski lokal. Ponudbe pošljite na fax (061)106-759. 775

V BLIŽINI NOVEGA MESTA oddam prostor za mirnejšo obrt in prodam parcelo na Gorjancih. Električna parcela. ☎ 27-841, zvečer. 776

V NOvem MESTU oddam v najem gostilno. Pogoji: predplačilo. ☎ (068)22-617. 824

IŠČEMO VARSTVO za dve leti staro deklico. ☎ 43-751. 831
ŠTUDENT inštruiira matematiko in fiziko za osnovne in srednje šole. ☎ (068)27-757. 832

službo dobi

MIZARSKEGA POMOČNIKA zaposlimo. Pogoji dobri. Ribnica, ☎ (061)861-272. 594

KAVA BAR KROKER v Metliki išče prijazno dekle za delo za šankom. ☎ 58-308. 706

IŠČEM vodje skupin za zelo donosno delo. Bravhar, Luže 61, 64212 Visoko. 764

NUDIM honorarno delo. Zaslužek 40.000 SLT. Gozdna pot 10, Leskovec pri Krškem. 780

DOBER ZASLUŽEK nudim potnikom z lastnim prevozom. Informacije: Raka 101/2, po 18. uri. 783

REDNO ALI HONORARNO delo nudimo potnikom. Lasten prevoz. Vinko Jenič, Kristanova 34, Novo mesto, po 18. uri. 784

DEKLE za strežbo v gostinskem lokalu zaposlim. ☎ 25-580. 811
IŠČEMO dobre prevajalce iz italijanskega, francoskega in angleškega jezika. Pisne ponudbe pošljite na naslov: Danijel Šmid, Grafenauerjeva 41, Ljubljana Bežigrad, ☎ (061)344-080. 821

stanovanja

DVOSOBNO STANOVANJE s centralnim ogrevanjem zamenjam za enako, grejte naj bi bilo na drva. ☎ 26-572. 735

GARSONJERO na Cesti herojev 22 prodam. ☎ 25-338 ali 28-008. 751

ENOINPOLSOBNO STANOVANJE, novo, na Drski oddam. ☎ 45-259, v petek zvečer. 755

MANJŠE STANOVANJE v Novem mestu prodam. ☎ (068)27-762. 761
ODDAM enoinpolsobno stanovanje v najem na Majde Šilc. Martina Peskar, Črešnjice 18, Otočec. 828

ženitne ponudbe

SAMSKI FANT, star 43 let, s stanovanjem in službo, želi spoznati žensko za skupno življenje. Šifra: »JAVI SE«. 828

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING
Celje, tel.: 063/27-217

*Nekoga moraš imeti rad,
 pa čeprav trave, reko, drevo ali kamen...
 (I. Minatti)*

TONKU PANJANU

v slovo

sošolci Gimnazije v Črnomlju

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža in očeta

ANTONA BERUSA

iz Novega mesta, Majde Šilc 22

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in prijateljem, ki ste nama v težkih trenutkih pomagali in sočustvovali z nama. Hvala vsem, ki ste nama izrazili sožalje in darovali cvetje, še posebej stanovalcem bloka Majde Šilc 22, Društvu invalidov Novo mesto in upravnim organom občine Novo mesto. Zahvaljujemo se Pihalni godbi Novo mesto, patru Luki za obiske na domu in lepo opravljen obred ter vsem, ki ste pokojnika spremili na zadnji poti.

Žena Ana in sin Jože

ZAHVALA

*Niti zbogom nisi rekel,
 niti roke nam podal,
 smrt te vzela je prerano.
 v srcih naših vedno boš ostal.*

V 62. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, bratranec, stric in tati

FRANC LUŠINA

iz Bele Cerkve 13,
 Šmarješke Toplice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam vsestransko pomagali, nam izrekli sožalje, pokojnemu očetu darovali cvetje, sveče in vence ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala Alojzu Salmiču za vsestransko pomoč. Hvala tudi kolektivu Ljubljanskih mlekar, BTC Novo mesto za podarjene vence, GD Bela Cerkev, novomeški godbi, Slavku Gregorčiču za besede slovesa ob grobu ter gospodu župniku in cerkvenim pevcem za cerkveni obred.

Žalujoči: žena Marija, sin Franci, hčerka Marjana in Lidija z družinami, vnuki Boštjan, Anita, Matej in Ksenija ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 91. letu starosti nas je 7. februarja 1992 zapustil naš dragi oče, stari oče in praded

JANEZ KRIŽE

iz Praprota

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam vsestransko pomagali, nam izrekli sožalje, pokojnemu očetu darovali cvetje in vence ter ga v tako velikem številu spremili k zadnjemu počitku. Zahvaljujemo se osebju Zdravstvenega doma Črnomelj ter Splošni bolnici Novo mesto, ki so pokojniku kakorkoli nudili pomoč. Hvala tudi Gasilskemu društvu Stranska vas, cerkvenemu pevskemu zboru iz Semiča, govornikom za izrečene besede slovesa in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

Praprot, Lokve, Ljubljana

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je zapustil naš dobri oče, dedek, pradedek in stric

FRANC KUMELJ

iz Dol. Kota 6 pri Dvoru

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in vaščanom iz Podgozda za vsestransko pomoč, izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in maše. Prisrčna hvala Nežki Bezek za poslovilne besede, GG Straža, pevcem in g. župniku za lepo opravljen poslovilni obred. Hvala vsem, ki ste pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 82. letu starosti me je po hudi bolezni zapustila moja draga

ANČKA GORENC

Globočice 13

Zahvaljujem se sosedom, posebno Krašovcu, ki so mi priskočili na pomoč v tako težkih trenutkih. Hvala tudi sorodnikom za kakršnokoli pomoč, dr. Tothovi in patronažni sestri Lidiji, gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: njen Jože in hči Pavla

V SPOMIN

pokojnemu možu, očetu, bratu, stricu in starem očetu

JOŽETU URBANČIČU

z Vel. Cirknika 12

20. februarja mineva 10 let, odkar se je pretrgala tvoja življenjska pot. Hvala vsem, ki se ga spominjate in postojite ob njegovem preranem grobu.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 91. letu starosti nas je zapustil dragi oče in stari oče

ANTON ROBEK

iz Dul pri Bučki

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti in nam izrazili sožalje. Posebna zahvala velja sosedovim za vso pomoč, pevcem in govornici Stanki Kos za ganljive besede, gospodu župniku za lepo opravljen obred ter vsem za podarjeno cvetje in sveče. Se enkrat hvala vsem!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, stare mame in tašče

PEPCE DOLENŠEK

iz Zbur

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in vaščanom, kolektivom STS Celje, PTT Novo mesto in Kovinotehna Celje za podarjeno cvetje, za pisne in ustne izraze sožalja ter za počastitev spomina na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo pevcem iz Mokronoga za zapete žalostinke. Iskrena hvala zdravnikom in sestram Bolnice Celje za nadvse požrtvovalno skrb in nego ter g. župniku za poslovilni obred. Hvala tudi za darovanja v druge namene.

Vsi njeni

Zbure, 19.2.1992

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, stare mame in tete

PEPCE ŽUNIČ

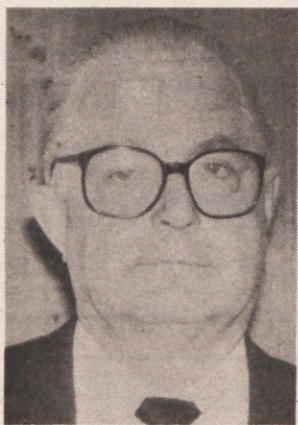
se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izraze sočutja, za cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala osebju bolnišnice v Novem mestu za vso skrb ob njeni bolezni, Dolenjskemu oktetu za zapete pesmi. Posebno zahvalo smo dolžni sosedoma gospe Žnidaršič za vsestransko pomoč in gospodu Jeraju za lepe poslovilne besede.

Vsi njeni

Novo mesto, dne 11. februarja 1992

Marko Kobe

Ko je daljnjega leta 1958 profesor Marko Kobe prišel poučevati v Stari trg ob Kolpi, je bil odločen, da ostane le nekaj let, potem pa se poda v razvitejša kraja. A so se ga začele počasi prijemale različne funkcije, nalogali so mu nove in nove naloge, med drugim je leta 1964 postal tudi ravnatelj starotrske osemletke. Spoznal je, da se mora skupaj z ljudmi, ki so še ostali v Poljanski dolini, boriti za obstoj in razvoj krajev, ki so že neizprosno propadali. Četudi bi se bremenom, ki jih je sprejemal na svoja pleča upiral, bi mu to le težko uspelo, saj so ljudje od njega pričakovali sodelovanje, ne nazadnje tudi zato, ker je imel in ima še vedno poleg župnika edini v krajevni skupnosti visoko izobrazbo.

Cepprav se do leta 1970 razvoj tako rekoč ni dotaknil Starega trga, so morali ti ljudje tudi potem nešteto dokazovati, da potrebujejo katero izmed dobrin, ki je bila v razvitejših krajih samoumevna. In Kobe je imel vedno zvrhano mero argumentov za prepričevanje odgovornih mož v občini in še kje drugje. Potem pa je bilo potrebno trkati na vrata ljudi in prositi za delo, material, denar. Marko je bil znova v prvih vrstah, cepprav je bilo to marsikdaj vse prej kot hvalježno delo. Danes

priznava, da so imeli razumevanje pri občinskih organih, hvalježen pa je tudi metliškemu Kometu, ki je zaoral ledino za razvoj starotrskega območja. In če se po zaslugi Kometa ljudje niso več toliko izseljevali kot prej, je obrat zreškega Uniorja, odprt pred slabim desetletjem, pripomogel, da so se začeli ljudje vračati v tamkajšnje kraje. Kobe ni imel nikoli navade zahtevati od svojih učencev, ko so se po končani osemletki odpravljali v svet, naj se vrnejo. Zaželel pa jim je, naj bi to storili, če se bo življenje v tamkajšnjih krajih izboljšalo. Vedel je namreč, da bi tudi sam osebnostno bolj napredoval, če bi živel drugje in ne v Starem trgu, sicer le dober streljaj oddaljenem od rojstnih Radencev.

Kobe ve, da vsega, kar so dosegli v krajevni skupnosti, ni moč pripisati le enemu človeku. Je pač tako, da na nekatere pade večje breme, zlasti če se ne znajo prav braniti, na druge manjše. Toda uspeh je lahko viđen le v slogi in sodelovanju, ki ga v Starem trgu ni manjkalo. Njegov cilj je bil vedno narediti življenje v tistih krajih znošno. Da mu je to uspelo, ni dvoma, koliko časa je za to porabil, pa ve predvsem on sam in njegova družina. Priznava, da je zaradi tega morala žena Jožica doma marsikdaj podpirati tudi njegov hišni vogal, za kar ji je danes hvalježen. Njemu pa hvaljeznost izkazujejo njegovi sokrajani, tudi na ta način, da je bil na zadnjih volitvah, kot že nekajkrat poprej, izvoljen za delegata v občinski skupščini. Ena od nagrad, ki jih sicer ni navajen sprejemati, pa je tudi plaketa ob letošnjem črnomaljskem občinskem prazniku. Toda četudi je Marko vzgojil precej naslednikov, ki se bodo morali boriti za boljši jutri ob južni slovenski meji, bo vsaj še nekaj časa tudi sam stopal v korak z njimi. Tudi zato, da bo tamkajšnje življenje še kaj več kot samo znošno.

M. BEZEK-JAKŠE

Drnovškova vojaška oblačila

Načrtovana razstava povzročila nevšečnosti

BREŽICE — Posavski muzej Brežice še ni prejel vojaške uniforme, ki je po zakonu pripadla dr. Janezu Drnovšku, ko je bil le-ta član Predsedstva SFRJ. Za to obleko je brežiški muzej s posebnim pismom, nič hudega sluteč, zaprosil dr. Drnovška osebno. »Muzeju sem skušal ustreči, vendar očitno brez uspeha,« pojasnjuje nekdanji član jugoslovanskega predsedstva nastale razmere.

Te pa predstavljajo pravcato malo besedno vojno. Potem ko je dr. Drnovšek po pismu brežiškega muzeja zaprosil Predsedstvo za vračilo omenjene uniforme, je beogradska Politika ta zahtevek izkoristila za članek v svojem stilu in za diskreditiranje dr. Janeza Drnovška, kot slednji pojasnjuje beogradskega medijski odziv. Po Politiki je o Drnovškovem zahtevku pisalo 14. februarja ljubljansko Delo, ki sprahuje, ali nekdanji član Predsedstva morda ne ureja lastnega muzeja.

Resnica je ta, da Posavski muzej zbira arhivalije in muzealije na temo vojna v Sloveniji. V tem okviru želi narediti veliko razstavo uniform Oboroženih sil SFRJ. Da bi bila razstava čim popolnejša, je muzej zaprosil za omenjeno Drnovškovo uniformo. Ker so si časopisi privoščili dr. Janeza Drnovška, kot rečeno, se mu je pred dnevi Posavski muzej Brežice opravičil za nevšečnosti.

RAZSTAVA MALIH ŽIVALI V ČRNOMLJU

ČRNOMLJ — Belokranjski otroci imajo zaradi oddaljenosti manj možnosti, da bi obiskali živalski vrt v Ljubljani. Zato so se gojitelji malih živali iz novomeškega kluba Pismonoša odločili, da bodo v petek, 21. februarja, in v soboto, 22. februarja, organizirali v telovadnici OŠ Mirana Jarca v Črnomlju razstavo Živali v našem domu. Razstavo si lahko ogledate od 8.30 do 19. ure.

Skromnost ju je držala vkup

Zlata poroka v Črneči vasi pri Kostanjevici

KOSTANJEVICA — Bilo je natanko pred 50 leti, ko sta si Ana in Jože Pirc iz Črneče vasi pri Kostanjevici natanknili zlata prstana. Svatje so se do cerkve pripeljali s sanmi, saj je bilo tistega 16. februarja dober meter snega in mrz je bil, da je škripalo pod nogami.

Bili so časi, ko se je druga svetovna vojna komajda dobro začela. »Italijani so požgali našo vas, tri dni smo se skrivali v gori. Jožeta so zaprli, po kapitulaciji pa je stopil med partizane. Veliko je pretrpel in to se mu danes v starosti pozna,« pripoveduje Pirčeva Ana, čila in zdrava pri sedemdesetih in pripravljena še vedno prijeti za vsako delo. V bolnici še ni bila. Deset otrok je povila kar doma, trije med njimi so umrli kmalu po porodu. »Dvanajst nas je živelo v majhni, s slamo pokriti hišici. Skupaj nas je držal vsakodnevni boj za preživetje, garanje po njihah od vida do vida. Rada sva se imela,« iskreno pove in pogleda moža Jožeta, ki ni preveč zadovoljen, da bi povedala vse, kar se je dobrega in slabega zgodilo v petih desetletjih.

V soboto popoldan je bil za njiju, njunih sedem otrok, trinajst vnukov in pravnuka »dan zahvale pred Bogom,« kot je med mašo v kostanjevski cerkvi povedal tamkajšnji župnik Jože Mrvar. J. P.

PRODAJNA RAZSTAVA LEBIČEVH DEL

ŠMARJEŠKE TOPLICE — V avli hotela bo še do konca marca odprta prodajna razstava slikarskih del Tuga Lebiča. Vabljeni!

HARD ROCK FEST NA OTOČCU

OTOČEC — V soboto, 22. februarja, bo v domu KS na Otočcu prva letošnja rock fešta. Nastopili bodo: No Escape, Frakcija Fm, Free 48 in Volkodlaci. Vabljeni!

POL STOLETJA ZAKONA — Ana in Jože Pirc ter župnik Jože Mrvar med mašo v kostanjevski cerkvi. (Foto: J. Paylin)

Prforcenhaus zvest tradiciji

Za pusta bodo Kostanjevčani izdali svoj časopis, tiskali svoj denar in na trgu ustoličili krapa

KOSTANJEVICA NA KRKI — V tem mestu, ki pustno tradicijo nadaljuje še iz prejšnjega stoletja, se člani Prforcenhausu že mrzlično pripravljajo na letošnji spored štiridnevnega Selmanja. Nekaj novosti nam je zaupal starosta Slavko Sintič.

ob pol šestih zjutraj zbudila budnica, ob 15. uri bo povorka, na »ta malem plac« pa oklic Kurenta z nagrajevanjem otroških mask. V ponedeljek zvečer bo baklada, ob 19. uri pa občni zbor Prforcenhausu in ples v maskah v gostilni Žolnir. Torek bo v znamenju gonjenja medveda ter sejanja in oranja po mestnih ulicah, v sredo pa pogreb Kurenta ter vesela sedmina v eni od kostanjevskih gostiln. J. P.

DRUGI DOBITNIK — Po zaslugi Erike Nosan z Rateža bo druga silva igrala Antonu Jermanu s Kvasice 10.

Nagrade za pravočasne plačnike DL

Silva Antonu

NOVO MESTO — Izmed naročnikov, ki so pravočasno plačali naročnino za 1. trimesečje za Dolenjski list, smo ta torek izžrebali Antona Jermana, Kvasica 10, p. Dragatuš, ki je na naš časopis naročen že od leta 1967. Srečo mu je prinesla Erika Nosan z Rateža, ki je iz kupa potrdil o plačanih naročninah potegnili njegovo položnico.

Med zveste naročnike bomo razdelili še ostale 4 silve, ki sta jih prispevali podjetji Račka, Cesta komandanta Staneta 34, Novo mesto, tel. in fax (068) 21-058, kjer je poleg računalnikov pod ugodnimi pogoji mogoče kupiti še vse, kar spada zraven, in Suha krajina commerce z Dvora, tel. (068) 87-470, kjer lahko poleg sedežnih garnitur po izredno ugodnih cenah najdeti še marsikaj za opremo svojega doma.

Naslednjo silvo bomo podelili prihodnji torek, zato pohiuite s plačilom naročnine.

PBRTNIŠKI PUSTNI PLES

METLIKA — Na pustno soboto, 29. februarja, bo v gostilni Kapušin na Krasincu 13. tradicionalni pustni ples obrtnikov in pri njih zaposlenih delavcev. Organizatorji obljubljajo bogat program, za glasbo pa bo poskrbel duo Košmerl. Vstopnice so že naprodaj na obrtni zbormnici v Metliki.

»Halo, tukaj je bralec 'Dolenjca'!«

Literarni popravek — Po kregu sramota — Je črno res črno? — V Beli krajini še nikoli tako slabo — Sestanek v gostilni — Zakona zoper borce še ni — Pohvala Novotehni

Četudi v zadnji novomeški kroniki nismo pozabili na tukajšnjega župana, saj smo mu svetovali, ob katerih praznikih naj prireja srečanja za ta poredne in za ta pridne novinarje, je neka gospa pogrešala javno opozorilo na županovo »izvrstno« poznavanje slovenske književnosti. To je izkazal s priložnostnim nagovorom ob otvoritvi preurejene kapiteljske knjižnice, ko je obiskovalcem, častitim gostom, sploh pa pisatelju Pavletu Zidarju samemu razkril, da se, predno si je izbral to umetniško ime, ni pisal Zdravko Slamnik, ampak France Smrekar ali nekaj podobnega. Počasi se nas že loteva obup, a tolaži nas misel, da je gospod Dvornik morebiti najboljši komik med slovenskimi župani in najboljši župan med slovenskimi komiki.

Posavec Franci je potožil, da so bile vse vojne žrtve zaman, ako bo zdaj večina slovenskega življa toliko revščino, pri čemer se slabo piše zlasti upokojenecem. Ko so poslanci in vladni močje odločajo o povečanju pokojnin, bi po njegovem kazalo t.i. izjemne pokojnine celo zmanjšati, na njihov račun pa povečati številne mizerno nizke prejemke.

A v političnih vrhovih se pogosto le pripravijo za oblastne stolčke, s čimer ne »pridelajo« drugega kot kup sramota. Posavec predlaga, naj poslanci, če so že sprejeli Zdravljico za slovensko himno, njeno besedilo dodobra premislijo, pa bodo spoznali, da je moč vladati tudi brez krega.

Čepprav so okoliški hribi še beli od snega, pa Trebeljanka, ki noče biti imenovana, vidi pretežno črno. Tako je prepričana, da je tamkajšnja vaška gostilna zgrajena na črno, a črnega na belem o tem ne premore nič. Podobno je poučena celo o stvarih, ki se običajno dogajajo v črni nočeh. Dan pred Valentinovim je gospa zagotavljala, da ve za dokaj ljubezni na črno, boljše polovice takih zvez pa občasno hodijo okoli — črne. Kdo jih počrni, nas pri takemle črnjenju ni več zanimalo.

Ko je telefoniral, je imel P. S. iz Črnomlja pred sabo zadnjega »Dolenjca« in se je ob sliki na prvi strani, ki je kazala visok državniški obisk v beli deželi onstran Gorjancev, spraševal, ali bo taka pozornost kaj pripomogla, da bo Bela krajina oteta pozabi. O tem močno dvomi, po njegovem Belokranjcem še nikdar ni šlo slabše kot zdaj, ko so dobili državno mejo; mnogi se počutijo, ko da bi bili v taborišču, gospodarstvo pa je na psu, šolniki stavkajo, zadrugo uničujejo, gozdarstvo so že zrušili, čedalje več ljudi je na cesti, plače, kjer jih je še kaj, so, da bi se zjokali... Ljubljanskim škricem zameri, ker hočejo vse začeti znova, pri tem pa zanlašče nočejo uvideti, da je tudi prejšnja oblast zastavila kaj dobrega, in to bi bilo mogoče z malo iznajdljivosti in truda uspešno zaključiti.

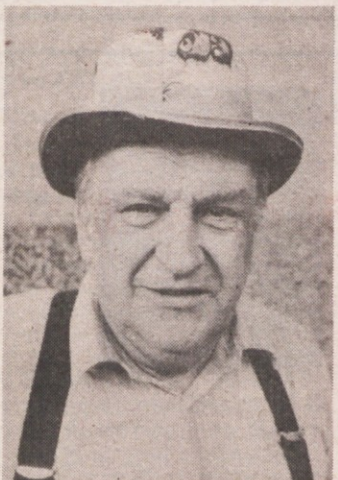
Vaščan Muhaberja je prejel vabilo, naj se udeleži sestanka, kjer bo beseda tekla o preimenovanju nekaterih predelov krajevne skupnosti. Do tod vse lepo in prav; pogrelo pa je človeka, ko je prebral, da bodo sestankovali v neki gostilni, čeprav so s samoprispevkom in še kako drugače pomagali zgraditi gasilski dom v Bučni vasi, kjer naj bi bil prostor tudi za taka skupna opravila. Rad bi vedel še, zakaj urad njihove krajevne skupnosti ne premore telefonske številke, po raznih govorih pa se mu zdi, da pri dejavnosti omenjenega gasilskega

doma ni vse čisto. Ali je kaj na tem, bodo že raziskali.

»Če boste še enkrat kaj pisali o borcih, bom odpovedala časopis,« je bila huda gospa iz Mihelje vasi. Kaj drugega, ko da to lahko stori takoj, ji kajpak nismo mogli odgovoriti. Očitno nekateri ne morejo ali nočejo dojeti, da časopisi ne izhajajo samo po njihovih željah in potrebah, Peterletova vlada pa tudi še ni izdala zakona, ki bi prepovedoval pisati o borcih ali objavljati njihova pisanja.

Malce strahoma se je Krčan pozanimal, ali sprejemamo samo kritične klice, on bi namreč rad izrekel pohvalo. Seveda je bil povabljen, naj kar pride z besedo na dan in... pohvala gre novomeški Novotehni, ki je z odprtjem avtomobilskega salona v Krškem Posavcem omogočila, da na svojem koncu lahko vplačajo dobre avte. Gospod ne more preplaviti pozornosti prodajalcev, ki znajo tudi prav svetovati.

Enako velja za Dolenjski list, kateremu se je Radečan zahvalil, ker smo mu poslali stenski koledar. V prednovoletnem času ga s časopisom ni dobil. Žal se zgodi. Opravičujemo se vsem, ki koledar še pogrešajo; javijo naj nam in ga bodo zagotovo prejeli. D. R.

Kostanjevčani bodo letos za čas norčij prvič izdali tudi svoj časopis »Prforcenhaus«, ki bo mnoge oskrbnil. V času Selmanja bo v gostilnah plačilno sredstvo nov denar, imenovan kostanj, njegov drobiž pa ježice. »Eden večjih dogodkov letošnjega Selmanja bo tudi ustoličenje krapa. Želimo, da bi postal stalni simbol Kostanjevice, zato ga bomo požegnali v nedeljo popoldan na trgu pred Štravsom,« o spremembah pove starosta Slavko Sintič, ki sodeluje pri Prforcenhausu že od leta 1950.

Selmanje se bo letos pričelo v nedeljo, 1. marca, ko bo Kostanjevčane že

GLEDALI KOT TELE V NOVA VRATA

Jožič Repič je bil član izvršnega sveta skupščine občine Repičeva Draga. Poleg tega, da je moral sedeti dolge ure na sestankih in sejah, je moral poslušati tudi vse oslarje, ki so bile na dnevnem redu tega najvišjega lokalnega organa. Jetra in živce pa so mu parale vloge, ki so prihajale domala vsak dan in so zahtevale podražitev tega in onega.

Največkrat vzdrževalnin v otroškem vrtcu in v domu starejših krajanov. Pisci zahtevkov po denarju, ki ga ne bi mogli natisniti nihče, pa če bi garal dneve in noči, so utemljevali podražitve z inflacijo, primerjali so stroške v Repičevi Dragi z izdatki drugod po Repičevini.

Izvršniki so domala brez premisleka dvigovali roke, plačniki storitev pa so bentili, preklinjali oblast, demokracijo, svobodo, osvoboditev in druge pridobitve nove oblasti. A ni nič pomagalo. Nikomur niso prišle do živega pripombe, da bodo ljudje vsak čas na beraški palici, da je vse več državljanov, ki nimajo cvenka nitii za kruh, še manj za mleko. Izvršna oblast je bila občutljiva le za izdatke, ki so naravnost prizadevali občinski proračun in občinsko blaginjo: vedno bolj suhe demarice krajanov so ji bile španska, če ne celo portugalska vasa. Po Repičevi Dragi se je pričelo govoriti, da je bilo življenje veliko znošnejše takrat, ko so vladali komunisti,

vedar so imeli oblastniki to za sovražno propagando, ostanke preživlelega in oduškega sistema. Raznašalce misli pa bi najraje zabili v črno zemljo ali jih vsaj izselili iz Repičeve Drage.

Pa je šinilo Jožiču Repiču! Napisal je pismo izvršnemu svetu skupščine občine Repičeva Draga. V njem je navedel, da živi zelo težko. Življenjski stroški da so zelo porasli. Da je inflacija nezadržna. Da mora odšteti za plačilo stanovanja skoraj polovico svoje plače. Da so elektrifikarji podivjali s cenami. Da je njegova družina meso samo ob nedeljah. Da bo moral dati odklopiti centralno ogrevanje. Da sinu, ki hodi v šesti razred, ne more kupiti

Bevkovega Kaplana Martina Čedermaca. Da se bo moral odpovedati radijskemu in televizijskemu programu. Da ženi ne more kupiti snežik in da je to vse skupaj dovolj velik razlog zahtevati od izvršnega sveta, naj mu poviša plačo za najmanj štirideset odstotkov. Priložil je še tabelo plač, ki jih prejemajo zaposleni drugod po Repičevini.

Predsednik izvršnega sveta Repičeva Draga se je ob tem iz srca nasmejal. Svojege namestnika je vprašal samo še to, če mu je znano, ako so brez njegove vednosti morda zaprli norišnico blizu Ljubljane. Takoj nato je prešel na naslednjo točko dnevnega reda.

TONI GAŠPERIČ

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prislunhili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prislunhil.

studio
DESET NAJBOLJŠIH

Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado MAITJI KAPELETU iz Semiča. Nagrajencu čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- 1 (1) Na Gorjancih — SPOMIN
- 2 (4) Srečno, Slovenija — SLAK
- 3 (2) Na Golici — TRIO T. SOTOŠKA
- 4 (3) Sloveniji — ANS. T. ISKRE
- 5 (6) V zidan'ci — BELOKRANJCI
- 6 (5) V senci sem posedal — ANS. M. KLINC
- 7 (10) Bodi z mano — NAGELJ
- 8 (7) Sanje novega leta — ANS. MARELA & B. KOPITAR
- 9 (8) Naj zdravice zadone — ANS. F. FLERETA
- 10 (—) Kjer 'spod gora privre Zavrnica — ALPSKI KVINTET

Predlog za prihodnji teden: MAŠKARE — ANS. TONIJA VERDERBERJA.

KUPON št. 8

Glasujem za: .....

Moj naslov: .....

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto